ARTHUR C. CLARKE

FÎNTÎNILE PARADISULUI

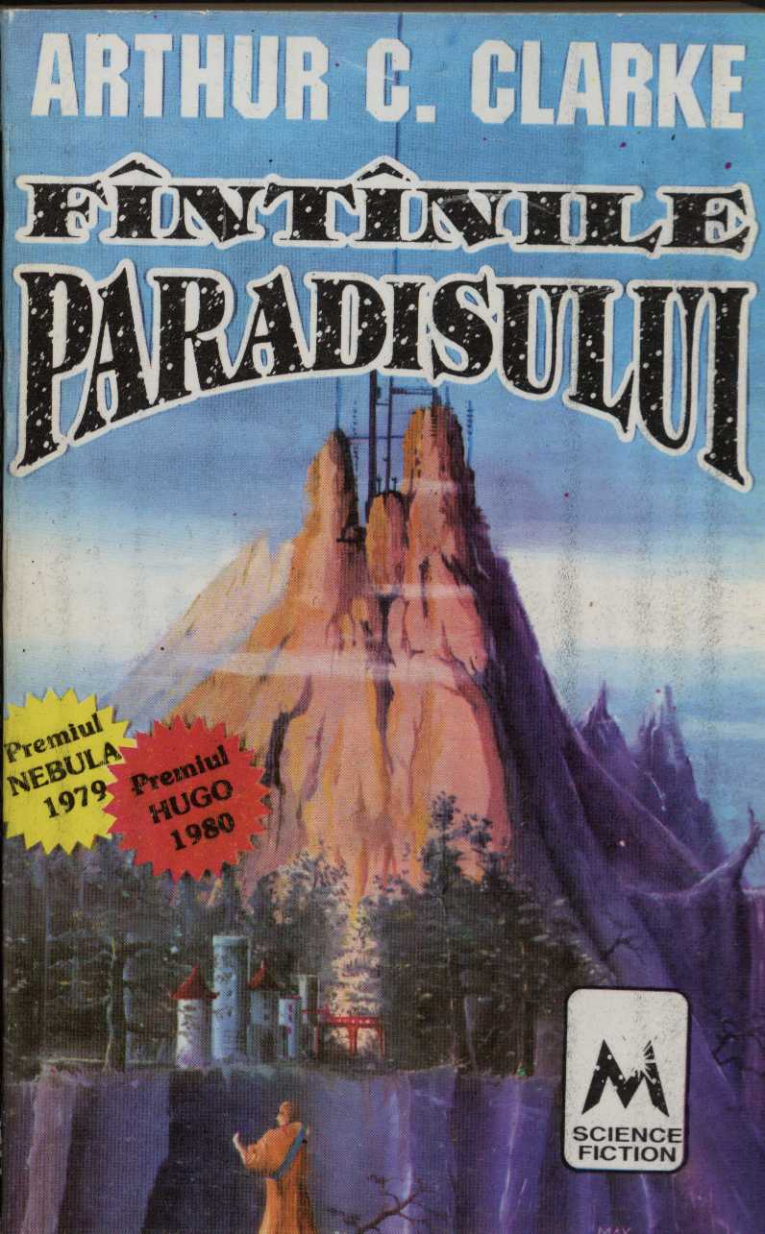

Director de colecție:
Adrian Șerban Dobrin

Volume de Arthur C. Clarke în colecția DIMENSIUNI

- Rendezvous cu Rama
- Orașul și stelele
- 2001 O odisee spațială
- Fîntînile Paradisului

În curînd, de același autor:

- Pămînt Imperial
- Rama II

ARTHUR C. CLARKE

FÎNTÎNILE PARADISULUI

Traducere de
Adrian Șerban Dobrin

ANDRIEȘ C. LUCIAN
Nr 2148
Biblioteca Personală

MULTISTAR
1993

Redactori: Gabriela Nora Covic
Victor Covic
Coperta: Maxim Cătălin

În memoria nepieritoare a lui

LESLIE EKANAYAKE

(13 iulie 1947 - 4 iulie 1977)

singurul prieten de o viață
în care s-au combinat în mod unic
Loialitatea, Inteligența și Compasiunea.

Cînd spiritul tău viu și radiant a dispărut
din această lume, în multe vieți
s-a stins lumina.

NIRVANA PRĀPTO BHŪYĀT

Titlul original: "The Fountains of Paradise"
Un volum publicat de Multistar S.A. Conține textul integral al ediției hardcover originale.

© 1978, 1979 by Arthur C. Clarke
© 1991 Multistar S.A., pentru versiunea în limba română

Toate drepturile sînt rezervate. Nici o parte a acestei ediții nu poate fi reprodusă sau transmisă, indiferent de formă sau mijloc, fără permisiunea editorului.

Pentru informații, adresați-vă societății Multistar S.A., Oficiul Poștal 3, C.P. 81, 5600 Piatra Neamț.

ISBN 937-9136-09-5

Ediția I, noiembrie 1993

Politica și religia sînt demodate;
a sosit vremea științei și a spiritualității.

Sri Jawaharlal Nehru,
într-un discurs către Asociația Ceyloneză
pentru Prospectare și Știință,
Colombo, 15 octombrie 1962

Prefaţă

"Din Paradis pînă în Taprobane sînt patruzeci de leghe; uneori, murmurul Fîntînilor Paradisului se poate auzi."

Tradiţional, cules de Fratele Marignolli, 1335 d.Chr.

Ţara pe care am numit-o Taprobane nu există în realitate, dar este congruentă în proporţie de 90% cu insula Ceylon (astăzi Sri Lanka). Deşi *Sursele şi precizările* de la sfîrşitul volumului vor arăta limpede care din locuri, evenimente şi personalităţi au un corespondent real, cititorul nu va greşi din cale-afară considerînd că, cu cît povestea pare mai neverosimilă, cu atît ea se apropie mai mult de realitate.

Numele de Taprobane se pronunţă azi astfel încît rimează cu "plain" (cîmpie), însă pronunţia clasică corectă este Tap-ROB-a-nee, după cum firește Milton, în **Paradisul Regăsit**, cartea a IV-a, ştia prea bine:

"Din India şi auriul Chersoness
Şi din îndepărtata insulă Taprobane..."

Fîntînile Paradisului

Arthur C. Clarke

I
Palatul

1
Kalidasa

Coroana devenea tot mai grea cu fiecare an. Cînd venerabilul Bodhidharma Mahanayake Thero i-o pusese prima dată pe cap, cu atîta şovăială, Prinţul Kalidasa fusese surprins de uşurimea ei. Douăzeci de ani mai tîrziu, Regele Kalidasa se lipsea bucuros de banda de aur încrustată cu giuvaeruri, ori de cîte ori eticheta curţii o permitea.

Iar eticheta nu se prea respecta aici, pe vîrful măturat de vînturi al fortăreţei de piatră; puţini soli sau petiţionari căutau să obţină o audienţă pe înălţimile ei interzise. Mulţi din cei ce băteau drumul pînă la Yakkagala renunţau înaintea ultimei ascensiuni, întorcîndu-se înapoi prin fălcile deschise ale leului culcat, parcă mereu pregătit să sară de pe faţada de stîncă.

Un rege bătrîn n-ar fi reuşit niciodată să şadă pe un tron atît de apropiat de cer. Într-o zi, Kalidasa va fi prea slab pentru a urca în propriul lui palat. Se îndoia însă că va apuca ziua aceea; nenumăraţii lui duşmani îl vor scuti de umilinţele vîrstei.

Aceşti duşmani îşi strîngeau acum rîndurile. Privi spre nord, ca şi cum ar fi zărit deja armatele fratelui său vitreg, întorcîndu-se să revendice tronul stropit de sînge din Taprobane. Dar ameninţarea lui era încă departe, dincolo de mările zbuciumate de muson. Cu toate că el, Kalidasa, avea mai multă încredere în spioni decît în astrologi, era reconfortant să ştie că de astă dată şi unii şi alţii spuneau acelaşi lucru.

Malgara, complotînd şi cerînd sprijinul regilor străini, aşteptase aproape douăzeci de ani. Şi totuşi, un duşman mai răbdător şi mai subtil se găsea mult mai aproape, privind mereu de pe cerul sudic.

Conul perfect al lui Sri Kanda, Muntele Sacru, părea foarte aproape astăzi,

ridicîndu-se peste cîmpia centrală. De la începuturile timpului strecurase teamă şi respect în sufletul tuturor celor ce-l văzuseră. Kalidasa fusese întotdeauna conştient de prezența lui stînjenitoare, de puterea pe care o simboliza.

Cu toate acestea, Mahanayake Thero nu dispunea de armată, nu avea elefanți de luptă dresați să atace urlînd şi rotind cu trompa trunchiuri de copaci. Marele Preot era doar un bătrîn în robă portocalie, ale cărui singure posesiuni le reprezentau un bol de cerşetor şi o frunză de palmier să-l apere de soare. În timp ce novicii şi călugării de rang mai mic psalmodiau scripturile în jurul său, el rămînea nemişcat cu picioarele încrucişate — şi cumva, influența destinul regilor. Foarte ciudat...

Aerul era aşa de limpede, încît Kalidasa vedea templul, micşorat de distanță la un vîrf alb de săgeată, înfipt sus pe Sri Kanda. Nu arăta cîtuşi de puțin ca un lucru ieşit din mîna omului şi regelui îi aducea aminte de munții încă mai înalți pe care îi zărise în tinerețe, pe vremea cînd fusese jumătate oaspete, jumătate ostatic, la curtea lui Mahinda cel Mare. Toți giganții care străjuiau imperiul lui Mahinda purtau astfel de coroane, alcătuite dintr-o substanță sclipitoare, cristalină, pentru care în limbajul din Taprobane nu exista cuvînt. Hinduşii credeau că reprezintă un fel de apă, transformată magic, însă Kalidasa rîdea la auzul unor asemenea superstiții.

Lucirea de fildeş se găsea la o distanță de trei zile de mers — una pe drumul regal, prin păduri şi cîmpuri cu orez şi alte două de-a lungul scării spiralate pe care el nu avea s-o mai urce niciodată, deoarece la capătul ei se afla singurul inamic de care se temea şi pe care nu-l putea înfrînge. Uneori îi invidia pe pelerini, cînd le vedea torțele formînd o linie de foc pe fața muntelui. Cel mai umil dintre cerşetori era în stare să salute răsăritul sfînt şi să primească binecuvînta rea zeilor, dar nu conducătorul acestui întreg tărîm.

Avea în schimb propriile-i consolări, chiar dacă de scurtă durată. Păzite de şanțuri şi de metereze, se întindeau bazinele, fîntînile şi grădinile plăcerii unde risipise averile regatului. Iar cînd se simțea obosit de ele, îi rămîneau doamnele Stîncii — cele din sînge şi carne, chemate din ce în ce mai rar, şi cele două sute de nemuritoare, cărora adeseori le împărtăşea gîndurile, fiindcă numai în ele putea să aibă încredere.

Un tunet bubui pe cerul vestic. Kalidasa îşi întoarse privirea de la muntele amenințător către speranța îndepărtată a ploii. Musonul întîrziase anotimpul acesta. Lacurile artificiale menite să alimenteze complexul sistem de irigații al insulei erau aproape goale. La această dată a anului ar fi trebuit să zărească lucirile celui mai mare dintre toate — cel pe care, după cum ştia prea bine, supuşii săi încă îndrăzneau să-l denumească cu numele tatălui său: Paravana Samudra, Marea lui Paravana.

Lacul fusese terminat cu treizeci de ani în urmă, după o trudă de generații. În zile mai fericite, tînărul Prinț Kalidasa stătuse mîndru alături de tatăl său cînd marile porți ale barajului se deschiseseră, iar apa dătătoare de viață năvălise pe pămîntul însetat. În tot regatul nu existase privelişte mai frumoasă decît oglinda tremurătoare a acelui imens lac făcut de om, reflectînd domurile şi turnurile din Ranapura, Oraşul de Aur, capitală antică pe care el o abandonase pentru a-şi împlini visul.

Tunetul bubui încă o dată, dar Kalidasa ştia că promisiunea lui era falsă. Chiar aici, pe piscul Stîncii Diavolului, aerul rămînea nemişcat şi mort; nu bătea nici unul din vînturile întîmplătoare, bruşte, ce vesteau musonul. Pînă la sosirea ploilor, poate

că şi foametea avea să se adauge grijilor sale.

— Maiestate, rosti vocea răbdătoare a Şambelanului, solii sînt gata de plecare. Doresc să vă salute.

Ah, da, cei doi ambasadori albi veniți de dincolo de oceanul vestic! Îi părea rău să-i vadă plecînd, deoarece ei îi aduseseră veşti, în taprobaneza lor îngrozitoare, despre multe minunății — deşi nici una, erau oricînd gata să admită, nu egala palatul său fortăreață din înaltul cerului.

Kalidasa întoarse spatele muntelui cu creastă albă şi peisajului arid, strălucitor, şi începu să coboare treptele de granit spre sala de primire. În urma lui, Şambelanul şi ajutoarele sale purtau daruri din fildeş şi pietre prețioase pentru bărbații înalți, mîndri, aşteptînd să-şi ia rămas bun. Curînd aveau să ducă comorile din Taprobane peste mare, într-un oraş mai tînăr cu secole decît Ranapura; şi poate, pentru un scurt răstimp, să risipească gîndurile negre ale Împăratului Hadrian.

Cu mantia o flacără portocalie pe fundalul zidurilor albe ale templului, Mahanayake Thero merse încet spre parapetul nordic. Departe dedesubt se întindea tabla de şah a cîmpiilor semănate cu orez, dintr-un capăt al orizontului în celălalt, liniile negre ale canalelor de irigație, lucirea albastră a lui Paravana Samudra — şi, dincolo de acea mare interioară, domurile sacre ale Ranapurei plutind ca nişte baloane fantomatice, imposibil de voluminoase dacă apreciai corect distanța. Treizeci de ani privise panorama veşnic schimbătoare, dar ştia că n-avea niciodată să cuprindă din ochi toate detaliile efemerei complexități. Culorile, hotarele se modificau cu fiecare anotimp — de fapt, cu fiecare trecere a unui nor. Chiar şi în ziua cînd el va trece în neființă, gîndi Bodhidharma, va fi ceva nou de văzut.

Un singur lucru distona cu armonia desăvîrşită a peisajului. Deşi mărunt de la această altitudine, bolovanul cenuşiu al Stîncii Diavolului arăta ca un intrus. Legenda spunea că Yakkagala era un fragment al piscului purtător de leac pe care maimuța-zeu Hanuman îl scăpase, în vreme ce ducea atît munte cît şi plantă camarazilor răniți în lupta de la Ramayana.

De la distanță era imposibil, bineînțeles, să distingi detaliile nebuniei lui Kalidasa, cu excepția unei linii subțiri de la periferia grădinilor plăcerii. Totuşi, odată văzută, impactul Stîncii Diavolului nu se putea uita. Mahanayake Thero vedea cu ochii minții, la fel de limpede ca şi cum ar fi stat între ele, labele imense ale leului țîşnind din peretele de piatră, în vreme ce deasupra se ridicau meterezele unde, îți venea uşor să crezi, Regele blestemat continua încă să se plimbe...

Tunetul se prăbuşi din înaltul cerului, crescînd rapid la un asemenea vacarm de forță încît muntele însuşi păru să se zguduie. Într-o serie de bubuituri continui alergă pe boltă, pierind apoi spre est. Secunde lungi, ecourile se rotiră la marginile orizontului.

Nimeni nu putea să considere tunetul *acesta* ca pe un semn al ploilor. Pînă la ele mai erau trei săptămîni, iar Centrul de Control Musonic nu greşea niciodată cu mai mult de douăzeci şi patru de ore. După ce reverberațiile se stinseră, Marele Preot se răsuci către însoțitorul său.

— Atîta despre coridoarele lor de reintrare! rosti el cu ceva mai multă supărare

decît ar fi trebuit să-şi permită un exponent al Dharmei. Ai înregistrat măsurătorile?

Tînărul călugăr vorbi scurt în microfonul-brăţară şi aşteptă răspunsul.

— Da, au atins o sută douăzeci. Asta înseamnă cinci decibeli în plus faţă de vechiul record.

— Trimite obişnuitul protest Centrului Kennedy sau Gagarin, oricare din ele ar fi vinovat. Ba dacă stau şi mă gîndesc, plînge-te la amîndouă. Nu că va fi vreo diferenţă, bineînţeles...

În vreme ce cu ochii urmărea norul de vapori dizolvîndu-se încet pe cer, Venerabilul Bodhidharma Mahanayake Thero — al optzeci şi cincilea purtător al numelui — avu o vedenie bruscă şi teribil de ne-călugărească: Kalidasa ar fi dispus de un tratament corespunzător pentru piloţii liniilor spaţiale interesate numai de raportul dolari pe kilogram urcat pe orbită — ceva care probabil să implice trasul în ţeapă, sau elefanţi cu tălpile de metal, ori uleiul încins.

Însă viaţa fusese, firește, mult mai simplă cu două mii de ani în urmă.

2
Inginerul

Prietenii, al căror număr din păcate scădea cu fiecare an, îl numeau Johan. Lumea, cînd îşi amintea de el, îi spunea Raja. De fapt, numele lui întreg rezuma cinci sute de ani de istorie: Johan Oliver de Alwis Sri Rajasinghe.

Existase o vreme cînd turiştii veniţi să viziteze Stînca Diavolului îl vînau cu camere de filmat şi cu casetofoane, dar astăzi o întreagă generaţie nu avea habar de zilele în care chipul lui constituise cea mai familiară faţă a Sistemului Solar. Nu regreta gloria trecută, deoarece fusese însoţită de recunoştinţa întregii omeniri. Îi adusese însă şi regrete tardive pentru greşeli comise, remuşcări pentru vieţile distruse atunci cînd, cu ceva mai multă răbdare şi prevedere, le-ar fi putut salva.

Era simplu acum, din perspectiva istoriei, să vadă ce ar fi *trebuit* să facă ca să evite criza Auckland, ori ca să-i adune laolaltă, contra voinţei lor, pe semnatarii Tratatului de la Samarkand. Să se învinovăţească singur pentru erorile inevitabile ale trecutului reprezenta o prostie; şi totuşi existau momente în care conştiinţa îl durea mai tare decît rana vechiului glonte patagonian...

Nimeni nu crezuse că retragerea lui va dura atît de mult. "Te vei întoarce în şase luni", îi declarase Chu, Preşedintele Lumii. "Puterea viciază."

"Nu în cazul meu", replicase cu destulă sinceritate.

Deoarece puterea i se oferise; el unul nu o căutase. Şi întotdeauna fusese un soi de putere specială, limitată — consultativă şi nu executivă. Era numai Asistent Special — Ambasador — pentru Probleme Politice, direct răspunzător în faţa Preşedintelui şi a Consiliului, cu un personal ce nu depăşise niciodată un număr de zece persoane-unsprezece, dacă-i includea pe ARISTOTEL. (Propria lui consolă încă dispunea de acces la memoria şi băncile de procesare ale lui Ari, şi discutau unul cu celălalt de cîteva ori pe an). Spre final însă, Consiliul ajunsese să-i accepte invariabil sfatul, iar lumea îi acordase lui cea mai mare parte din creditul datorat birocraţilor

anonimi ai Diviziei Păcii.

Şi aşa ajunsese Ambasadorul Rajasinghe să primească toate onorurile, deplasîndu-se dintr-un punct de încordare în altul, vindecînd amorul propriu într-un loc, dezamorsînd crize într-altul, manipulînd adevărul cu îndemînare desăvîrşită. Fără să mintă niciodată, bineînțeles; aşa ceva i-ar fi fost fatal. Fără memoria infailibilă a lui Ari n-ar fi reuşit să țină sub control întortocheatul păienjeniş de intrigi pe care era nevoit uneori să-l țeasă, astfel ca omenirea să trăiască în pace. Atunci cînd a început să-i placă jocul în sine, a înțeles că sosise vremea de plecare.

Aceasta se petrecuse cu douăzeci de ani înainte şi nu regretase niciodată decizia luată. Cei ce pronosticaseră că plictiseala va învinge acolo unde tentațiile puterii eşuaseră nu-şi cunoşteau omul şi nu-i înțelegeau originile. El se întorsese pe cîmpiile şi pădurile tinereții sale, şi astăzi locuia la un kilometru depărtare de stînca mare şi misterioasă care îi dominase copilăria. Într-adevăr, vila i se găsea pe terenul împrejmuit de şanțul adînc cu apă, acolo unde se aflau grădinile plăcerii, iar fîntînile construite de arhitectul lui Kalidasa clipoceau acum în grădina lui Johan, după o tăcere de două mii de ani. Apa curgea în conductele originale din piatră; nimic nu se schimbase, exceptînd cisternele de sus din vîrf, umplute astăzi de efortul pompelor electrice şi nu prin sudoarea sclavilor.

Obținerea acestei bucăți de pămînt scăldate în istorie îi oferise lui Johan mai multă satisfacție decît întreaga carieră, căci îşi împlinise un vis în care aproape nu îndrăznise să spere. Realizarea necesitase întreaga sa îndemînare diplomatică, alături de un delicat şantaj în Departamentul Arheologic. Întrebări fuseseră puse mai tîrziu în Adunarea de Stat; din fericire, nu primiseră răspuns.

Era izolat de toți turiştii, exceptîndu-i doar pe cei mai hotărîți dintre ei, de o extensie a şanțului şi ferit de privirile lor de un zid gros alcătuit din exemplare mutante de Ashoka, strălucind de flori pe tot parcursul anului. Arborii găzduiau şi cîteva familii de maimuțe, amuzante la privit, dar care uneori invadau locuința, furînd orice obiect portabil ce lua ochii. În astfel de momente se isca un scurt război între specii, cu artificii şi țipete simieneşti de pericol înregistrate pe bandă, capabile să-i deprime pe oameni cel puțin la fel de mult ca pe maimuțele care se întorceau destul de repede, întrucît învățaseră de mult că nimeni nu le făcea cu adevărat vreun rău.

Unul din cele mai grozave apusuri din Taprobane transfigura cerul vestic, cînd un mic electrotriciclu se ivi printre copaci, oprindu-se lîngă coloanele de granit ale porticului. (Un Chola veritabil, ultima perioadă Ranapura, şi prin urmare un anacronism total. Dar numai profesorul Paul Sarath comentase faptul şi desigur că o făcea mereu.)

Datorită unei experiențe lungi şi amare, Rajasinghe învățase să nu se-ncreadă niciodată în prima impresie, dar nici să o ignore. Pe jumătate se aşteptase ca Vannevar Morgan să fie, aidoma succeselor sale, un bărbat impozant. În schimb, inginerul era mult sub înălțimea medie şi la prima vedere părea chiar plăpînd. Corpul lui zvelt era însă numai muşchi, iar părul negru ca pana corbului încadra o față arătînd considerabil mai tînără decît cei cincizeci şi unu de ani ai săi.

Raportul video din fişierele biografice ale lui Ari nu-l favorizase. Ar fi trebuit să fie un poet romantic ori un pianist, sau poate un mare actor, vrăjind mii de spectatori cu talentul său. Rajasinghe recunoştea forța atunci cînd o vedea, de vreme ce ea

constituise obiectul ocupației sale; iar acum ceea ce vedea în față era forță. Fii atent la oamenii mici, îşi spusese adeseori, fiindcă ştia că ci sînt motoarele şi zguduitorii lumii.

Cu acest gînd îl trecu un prim fior de înțelegere. Aproape în fiecare săptămînă, vechi prieteni şi duşmani soseau în acest colț îndepărtat să schimbe veşti şi gînduri, să depene amintiri. Îi plăceau aceste vizite; îi ofereau un program regulat de viață. Totuşi, ştia întotdeauna cu mare acuratețe scopul întîlnirilor şi subiectele care urmau să fie acoperite.

Dar din cîte îşi dădea seama Rajasinghe, el şi Morgan nu aveau interese comune dincolo de cele ale unor persoane obişnuite ale prezentului. Nu se cunoşteau şi nu mai discutaseră niciodată înainte. Într-adevăr, abia recunoscuse numele lui Morgan. Şi mai neobişnuit era faptul că inginerul îl rugase să păstreze confidențialitatea întrevederii.

Deşi Rajasinghe acceptase, nu o făcuse cu plăcere. În viața lui paşnică nu mai exista nevoia de secret. Ultimul lucru pe care-l dorea acum era ca cine ştie ce secret să-i apese existența bine orînduită. Terminase cu Securitatea pentru totdeauna. Cu zece ani în urmă — nu cumva cu mai mult? — gărzile sale de corp fuseseră retrase la propria sa cerere.

Ceea ce-l supăra însă cel mai mult nu era secretul, ci totala sa ignoranța în materie. Inginerul Şef (Sol) al Corporației de Construcții Terestre nu bătuse mii de kilometri doar pentru a-i cere autograful, ori ca să exprime uzualele platitudini turistice. Trebuia să fi venit cu un scop precis — şi, oricît se străduia, Rajasinghe nu-şi închipuia care era acesta.

Chiar în zilele sale de activitate, Rajasinghe nu avusese niciodată ocazia să trateze cu CCT-ul. Cele trei divizii ale corporației — Sol, Mare şi Spațiu — imense cum erau, făceau cele mai puține probleme din toate corpurile specializate de lucru ale Federației Terestre. Numai atunci cînd avea loc o răsunătoare defecțiune tehnică, ori o coliziune frontală cu interesele vreunui grup cu preocupări ecologice ori istorice, CCT ieşea din umbra. Ultima confruntare de acest gen se desfăşurase în jurul Conductei Antarctice, acel miracol de inginerie al secolului douăzeci şi unu, construită ca să pompeze cărbune fluidizat din vastele depozite polare spre fabricile şi uzinele energetice ale lumii. Într-un atac de euforie ecologică, CCT propusese demolarea ultimei secțiuni de conductă şi redarea Pămîntului pinguinilor.

Imediat se făcuseră auzite strigătele de protest ale arheologilor industriali, ultragiați de asemenea vandalism, şi ale naturaliştilor, argumentînd că pinguinii erau pur şi simplu îndrăgostiți de conducta abandonată. Ea le oferea adăpost la un standard de care nu se bucuraseră niciodată înainte, contribuind astfel la o explozie demografică nestăvilită nici măcar de balenele ucigaşe. Drept urmare, CCT depusese armele fără să lupte.

Rajasinghe nu ştia dacă Morgan avusese vreo legătură cu acest mărunt scandal. Oricum nu mai avea importanță, din moment ce numele său era astăzi asociat de cel mai mare triumf al corporației...

Fusese botezat Ultimul Pod, şi probabil îşi merita denumirea. Rajasinghe privise, alături de o jumătate din populația Pămîntului, clipa în care secțiunea finală fusese ridicată de *Graf Zeppelin II* — el însuşi o minune. Toate facilitățile de lux ale

aeronavei fuseseră date jos ca să se economisească greutate, faimoasa piscină golită, iar reactoarele pompaseră excesul de căldură în pungile cu gaz, mărind forța ascensională. Pentru prima dată o sarcină de peste o mie de tone fusese ridicată la trei kilometri în văzduh; şi totul, fără îndoială spre dezamăgirea multor milioane de spectatori, se derulase fără incidente.

Nici un vas nu avea să mai treacă de Coloanele lui Hercule fără să salute cel mai măreț pod construit vreodată de om, un pod cum probabil nu va mai exista un altul. Turnurile gemene de la joncțiunea Mediteranei cu Atlanticul erau ele însele cele mai înalte structuri din lume, privindu-se unul pe celălalt pe deasupra a cincisprezece kilometri de spațiu gol, exceptînd firește, incredibilul, delicatul arc al Podului Gibraltar. Însemna un privilegiu să-i întîlnească constructorul, chiar dacă acesta întîrziase cu un ceas...

— Scuzele mele, domnule Ambasador, spuse Morgan coborînd din vehicul. Sper că întîrzierea mea nu v-a supărat prea tare.

— Deloc. Timpul meu îmi aparține. Ați mîncat, sper?

— Da. Cînd mi-au anulat legătura cu Roma, cel puțin mi-au oferit un prînz excelent.

— Probabil mai bun decît v-ar oferi Hotelul Yakkagala. V-am rezervat o cameră pentru la noapte; hotelul se găseşte la un kilometru distanță. Mi-e teamă că va trebui să amînăm discuția pînă după micul dejun.

Morgan arătă dezamăgit, însă ridică din umeri.

— Mă rog, am suficient de lucru ca să nu mă plictisesc. Presupun că hotelul dispune de facilități executive, sau cel puțin de un terminal standard.

Rajasinghe rîse.

— N-aş garanta pentru nimic mai sofisticat decît un telefon. Dar am o propunere mai interesantă. Într-o jumătate de oră voi conduce nişte prieteni pe Stîncă. Este vorba de un spectacol "son-et-lumiere" pe care vi-l recomand cu căldură; sînteți binevenit să vă alăturați nouă.

Vedea că Morgan ezită, în căutarea unei scuze politicoase.

— E foarte amabil din partea dumneavoastră, însă neapărat trebuie să iau legătura cu biroul.

— Puteți folosi consola mea. Vă promit, veți găsi spectacolul fascinant şi nu durează decît o oră... Ah, era să uit, nu doriți să se ştie că vă aflați aici. Mă rog, vă voi prezenta drept doctorul Smith de la Universitatea din Tasmania. Sînt convins că prietenii mei nu vă vor recunoaşte.

Rajasinghe nu intenționase să-şi supere oaspetele, însă scurta licărire de iritare din ochii lui Morgan nu putea fi confundată. Instinctele fostului diplomat intrară imediat în joc; reținu reacția pentru referințe ulterioare.

— Da, sînt sigur că nu mă vor recunoaşte, încuviință Morgan, iar Rajasinghe observă nuanța de amărăciune din vocea lui. Dr. Smith e foarte bine. Şi acum, dacă-mi dați voie, voi utiliza terminalul.

Interesant, gîndi Rajasinghe conducîndu-şi vizitatorul în vilă, însă probabil lipsit de importanță. Ipoteză provizorie: Morgan era un bărbat frustrat, poate chiar dezamăgit. Era greu de imaginat motivul, dat fiind faptul că se detaşa ca unul din liderii profesiunii sale. Ce *altceva* putea să-şi mai dorească?

Exista un răspuns evident. Rajasinghe cunoştea simptomele prea bine, chiar şi numai pentru că în cazul său boala îl măcinase multă vreme.

"Faima-i un ghimpe...", recită el în tăcerea gîndurilor. Cum era mai departe? "Acea finală infirmitate a unui creier nobil / Să disprețuieşti plăcerea şi să trăieşti muncind."

Da, ar fi putut explica nemulțumirea pe care antenele sale sensibile o detectaseră. Şi deodată îşi aduse aminte că uriaşul curcubeu ce lega Europa de Africa era aproape invariabil numit Podul, uneori Ultimul Pod sau Podul Gibraltar, însă niciodată Podul lui Morgan.

Ei bine, socoti Rajasinghe, dacă eşti în căutare de faimă, domnule Morgan, nu aici o vei găsi. Atunci, pentru numele a mii de *yakka,* de ce ai venit în micul şi liniştitul Taprobane?

3
Fîntînile

Zile de-a rîndul, elefanți şi sclavi trudiseră sub soarele crud, ridicînd nesfirşitul lanț de găleți pe fața stîncii.

— E gata? întreba regele iar şi iar.

— Nu, maiestate, îi răspundea meşterul constructor. Rezervorul nu e încă plin. Poate mîine...

Ziua de mîine sosise în cele din urmă, iar acum întreaga curte se afla adunată în grădinile plăcerii, sub tende din pînză strălucitor colorată. Regele însuşi era răcorit de evantaie mari, mînuite de curteni ce-l mituiseră pe Şambelan pentru acest privilegiu plin de risc. Reprezenta o onoare în stare să conducă spre bogăție, ori la moarte.

Ochii tuturor fixau fața Stîncii şi personajele mărunte foindu-se în vîrful ei. Un steag flutură, o trîmbiță sună scurt. Departe jos, lucrătorii mişcară frenetic leviere, traseră de funii. Lung timp nu se întîmplă nimic.

Un început de încruntare începuse să se întindă pe chipul regelui şi întreaga curte tremura. Chiar şi unduirea evantaielor încetini o clipă, ca mai apoi să se accelereze iarăşi cînd mînuitorii acestora îşi reamintiră hazardul sarcinii lor.

Apoi un strigăt uriaş se rostogoli dinspre lucrătorii de la picioarele Yakkagalei, un chiot de bucurie şi triumf care încet, încet se răspîndi în jur, preluat fiind de toți cei aliniați de-a lungul straturilor de flori. Şi împreună cu el se auzi un alt sunet, nu la fel de puternic, dar totuşi dînd impresia de forță irezistibilă, grăbită să împlinească un anume țel.

Una după alta, țîşnind din pămînt ca printr-o vrajă, subțiri coloane de apă se ridicară pe cerul fără nori. La o înălțime de patru ori mai mare decît cea a unui om se desfăcură în flori de stropi. Lumina soarelui, irizînd prin ele, născu o ceață colorată în nuanțele curcubeului, care multiplică stranietatea şi splendoarea scenei. Nicicînd, în întreaga istorie din Taprobane, ochii omului nu fuseseră martorii unei asemenea minuni.

Regele zîmbi, iar curtenii îndrăzniră să respire iarăşi. De această dată conductele

subterane nu cedaseră sub presiunea apei; spre deosebire de nenorocoşii predecesori, făuritorii lor aveau o şansă să ajungă la bătrîneţe la fel de mare cu toţi ceilalţi ce lucrau pentru Kalidasa.

La fel de imperceptibil ca soarele în asfinţit, jeturile pierdeau din înălţime. În prezent nu mai treceau de un stat de om; rezervoarele umplute cu atîta chin erau aproape goale. Însă Regele fusese satisfăcut. Ridică mîna, iar fîntînile se lăsară şi se ridicară încă o dată ca într-un ultim gest de curtoazie adus tronului, apoi se prăbuşiră în linişte. O vreme, cercuri concentrice tulburară pînzele de apă ale bazinelor, înainte ca ele să redevină oglinzi perfecte, încadrînd imaginea eternei Stînci.

— Lucrătorii au muncit bine, rosti Kalidasa. Redaţi-le libertatea.

Cît de bine munciseră, fireşte, ei n-aveau să înţeleagă niciodată, deoarece nimeni nu putea să împărtăşească viziunile singuratice ale unui rege-artist. Admirînd grădinile impecabil îngrijite din jurul Yakkagalei, Kalidasa simţi mai multă mulţumire decît oricînd.

Aici, la picioarele Stîncii Diavolului, concepuse şi crease Paradisul. Mai rămînea ca în vîrful ei să construiască Raiul.

4
Stînca Diavolului

Ingeniosul spectacol de sunet şi lumină avea încă puterea să îl mişte, deşi Rajasinghe îl urmărise de zeci de ori şi cunoştea fiecare şmecherie a programării. Orice vizitator al Stîncii trebuia în mod obligatoriu să îl vadă, cu toate că unii critici, precum Paul Sarath, se plîngeau că nu era altceva decît istorie servită la minut turiştilor. Totuşi, istorie la minut era mai bine decît deloc, din moment ce Sarath şi colegii săi continuau să se contrazică zgomotos asupra secvenţei exacte a evenimentelor de acum două mii de ani.

Micul amfiteatru privea spre peretele vestic al Yakkagalei, cu cele două sute de locuri grijuliu amplasate astfel încît fiecare spectator să privească proiectoarele laser din unghiurile potrivite. Spectacolul începea la aceeaşi oră pe tot parcursul anului — 19. 00 fix — în clipa cînd, invariabil, apusul ecuatorial se ştergea de pe cer.

Deja întunericul se instalase, făcînd Stînca vizibilă doar ca o umbră uriaşă eclipsînd stelele timpurii. Din negură veni răpăitul rar al unor tobe înfundate, apoi se auzi o voce calmă şi impersonală:

— Aceasta este povestea unui rege care şi-a ucis tatăl şi care, la rîndul lui, a căzut victimă fratelui său. În istoria sîngeroasă a omenirii, faptele în sine nu constituie o noutate. Însă acest rege a lăsat în urmă un monument etern şi o legendă ce a sfidat timpul.

Rajasinghe aruncă o privire scurtă spre Vannevar Morgan, stînd în întuneric în dreapta sa. Cu toate că nu-i zărea decît profilul, ştia că vizitatorul său fusese deja prins de vraja istorisirii. În stînga, ceilalţi doi musafiri, prieteni vechi din zilele diplomaţiei, erau la fel de fermecaţi. După cum îl asigurase pe Morgan, nu îl recunoscuseră pe domnul Smith; sau în orice caz, acceptaseră cu politeţe camuflajul.

— Se numea Kalidasa şi s-a născut la o sută de ani după Christos, în Ranapura, Oraşul Aurului — vreme de secole capitala regilor din Taprobane. Însă naşterea sa a fost umbrită.

Muzica deveni mai puternică, flautele şi corzile alăturîndu-se tobei pentru a trasa o melodie regală, obsedantă în aerul nopții. Un punct luminos începu să ardă pe suprafața Stîncii; brusc se extinse şi parcă o fereastră magică se deschise spre trecut, dezvăluind o lume mai vie şi mai colorată decît realitatea însăşi.

Dramatizarea era excelentă, gîndi Morgan. Se bucura că lăsase curtoazia să prevaleze asupra instinctului de a lucra. Fu martor la fericirea Regelui Paravana cînd concubina favorită îi dărui primul fiu — şi înțelese de ce fericirea fu în acelaşi timp mărită, dar şi umbrită cînd, la numai douăzeci şi patru de ore mai încolo, Regina însăşi aduse pe lume un mai bun pretendent la tron. Deşi primul în timp, Kalidasa nu avea să fie primul în drepturi; astfel se stabiliră circumstanțele tragediei.

— În primii ani de copilărie, Kalidasa şi fratele său vitreg, Malgara, au fost nedespărțiți. Au crescut împreună, inconştienți de rivalitatea propriilor destine şi de intrigile ce se țeseau în jurul lor. Prima neînțelegere n-a avut nimic de-a face cu incidentul de la naştere; la mijloc a stat un bine intenționat şi inocent cadou...

La curtea Regelui Paravana au sosit soli aducînd daruri din multe țări: mătase din Cathay, aur din Hindustan, armuri lucitoare din imperiala Romă. Iar într-o zi, un simplu vînător se aventură în marele oraş, purtînd cu el un dar care spera să placă familiei regale...

Morgan auzi în jur un cor involuntar de "ooh" şi "aah". Cu toate că animalele nu-i plăcuseră niciodată în mod deosebit, trebuia să admită că maimuțica albă ca zăpada, ghemuindu-se atît de încrezătoare în brațele tînărului Prinț Kalidasa, era cu totul specială. De pe feţişoara zbîrcită, doi ochi imenşi priveau peste secole — şi peste misterioasa, deşi nu de netrecut, prăpastie dintre om şi animal.

După spusele cronicilor, nimic asemănător nu se mai văzuse înainte. Blana maimuței era albă ca laptele, ochii rozalii precum rubinele. Unii o considerau un semn benefic, alții o prevestire rea, deoarece albul reprezintă culoarea doliului şi a jeluirii. Şi aceste temeri, vai, aveau să fie confirmate...

Prințul Kalidasa îşi iubea micul animal şi îl numise Hanuman, după puternicul zeu-maimuță al Ramayanei. Bijutierul regelui îi construise o trăsurică de aur, unde Hanuman şedea solemn în vreme ce era purtat prin curte, spre amuzamentul şi încîntarea privitorilor.

La rîndul lui, Hanuman îl iubea pe Kalidasa la fel de mult şi nu permitea nimănui să îl atingă. Mai cu seamă era gelos pe Prințul Malgara, ca şi cum ar fi simțit rivalitatea viitoare. Apoi, într-o zi fără noroc, îl muşcă pe moştenitorul tronului...

Muşcătura a fost un fleac, consecințele imense. Cîteva zile mai tîrziu Hanuman muri otrăvit, fără îndoială din ordinul Reginei. Acesta a fost sfîrşitul copilăriei lui Kalidasa. Se spune că după aceea el nu a mai iubit şi nu s-a mai încrezut într-o ființă omenească. Iar prietenia cu Malgara se transformă în duşmănie amară.

Nu a fost singurul necaz provocat de moartea maimuței. Din ordinul Regelui, un mormînt special a fost ridicat pentru Hanuman, în stilul tradițional cu formă de clopot, sau dagobă.

Aşa ceva constituia un lucru extraordinar şi trezi numaidecît ostilitatea

călugărilor. Dagobele erau rezervate relicvelor lui Buddha, iar actul părea să fie un sacrilegiu deliberat.

Poate că într-adevăr aşa şi era, căci Regele Paravana căzuse sub influenţa unui swami hindus şi întorsese spatele credinţei budiste. Deşi Prinţul Kalidasa era pe atunci prea tînăr ca să fie implicat în acest conflict, mare parte din ura călugărilor s-a îndreptat spre el. Astfel a început o feudă ce avea să sfîşîie în bucăţi regatul în anii următori...

Ca în multe alte povestiri ale străvechilor cronici taprobane, timp de aproape două mii de ani nu a existat nici o dovadă că istoria lui Hanuman şi a prinţului Kalidasa era şi altceva decît o legendă fermecătoare. Apoi, în 2015, o echipă de arheologi de la Harvard a descoperit fundaţiile unui mic mausoleu pe terenurile vechiului palat Ranapura. Mausoleul părea distrus în mod intenţionat. Cărămizile şi pietrele suprastructurii dispăruseră în întregime. Obişnuita încăpere cu relicve din subsol era goală, aparent jefuită de conţinutul ei cu secole în urmă. Studenţii aveau însă unelte la care vechii căutători de comori nu puteau nici să viseze. Scanarea neutrinică a dezvăluit o altă cameră secretă, la o adîncime mai mare. Sala de deasupra nu reprezenta decît o cursă şi îşi servise bine ţelul. Încăperea secretă încă adăpostea ghemul de dragoste şi ură pe care-l purtase de-a lungul vremii — spre prezentul lui loc de odihnă din Muzeul Ranapura.

Morgan se considerase întotdeauna, şi pe bună dreptate, un om destul de lucid şi nesentimental, ce nu se lăsa furat de emoţii. Totuşi de această dată, spre marea lui stînjeneală (spera că însoţitorii să nu remarce) îşi simţi ochii umeziţi. Cît de ridicol, îşi spuse furios, ca o muzică dulceagă şi o narăţiune cîntată să aibă un asemenea efect! N-ar fi crezut niciodată că vederea jucăriei unui copil îl va determina să verse lacrimi.

Apoi înţelese, într-o străfulgerare de aducere aminte care-i aduse înaintea ochilor un moment petrecut cu patruzeci de ani în urmă, de ce fusese atît de mişcat. Îşi revăzu zmeul îndrăgit plutind şi unduind deasupra parcului din Sydney, acolo unde îşi petrecuse mare parte din copilărie. Parcă simţea căldura soarelui, vîntul uşor mîngîindu-i spatele — vîntul trădător care brusc încetase să mai sufle, lăsînd zmeul să se prăbuşească spre pămînt. Acesta se înţepenise în crengile unui stejar uriaş, mai bătrîn decît ţara din cîte se spunea, iar el continuase, prosteşte, să tragă de sfoară ca să îl elibereze.

Astfel învăţase prima lecţie despre rezistenţa materialelor, o lecţie pe care nu avea niciodată să o uite.

Sfoara se rupsese în dreptul nodului şi zmeul se rostogolise nebuneşte pe cerul verii, pierzînd încet din altitudine. El alergase pe malul apei, în speranţa că va cădea pe uscat. Vîntul nu ascultase însă rugăminţile unui băieţel.

Multă vreme plînsese, privind fragmentele distruse, asemănătoare unei corăbii eşuate, derivînd pe apele portului către marea deschisă, pînă dispărură din vedere. Fusese prima din acel şir de tragedii mărunte care modelează copilăria unui om, fie că mai tîrziu îşi aminteşte sau nu de ele.

Şi totuşi ce pierduse Morgan atunci fusese doar o jucărie lipsită de viaţă; lacrimile sale erau mai degrabă de frustrare decît de durere adevărată. Prinţul Kalidasa avusese o cauză mult mai adîncă pentru mîhnire. În interiorul micii caleşti

de aur, arătînd încă de parcă abia ieşise din mîinile bijutierului, se găsea un ghem de oase mici.

Morgan pierdu o parte din înşiruirea evenimentelor ulterioare. Cînd ochii i se limpeziră, trecuseră deja mai bine de zece ani, o complexă ceartă de familie se afla în progres, iar el nu mai era sigur cine pe cine omora. După ce armatele au încetat să se înfrunte şi ultima secure a căzut la pămînt, Prinţul Malgara şi Regina Mamă fugiseră în India, iar Kalidasa pusese mîna pe coroană, întemniţîndu-şi tatăl.

Reţinerea uzurpatorului de a-l executa pe Paravana nu venea din devoţiune filială, ci din credinţa că bătrînul Rege poseda cine ştie ce comoară, păstrată pentru Malgara. Atît timp cît Kalidasa nutrea această convingere, Paravana se ştia în siguranţă. Dar în cele din urmă, falsa pretenţie îl obosi.

— Îţi voi arăta adevărata mea avere, îi spuse fiului său. Dă-mi o trăsură, şi am să te conduc la ea.

Ultima sa călătorie însă, spre deosebire de micuţul Hanuman, Paravana o făcu într-o căruţă veche. Cronicile zic că avea o roată ruptă, şi că scîrţîise pe tot parcursul drumului — genul de detaliu care trebuia să fie adevărat, căci nici un istoric nu şi-ar fi dat osteneală să inventeze un asemenea amănunt.

Spre surprinderea lui Kalidasa, tatăl său ordonă să fie dus la marele lac artificial din centrul regatului, realizare care-i ocupase cea mai mare parte a domniei. Merse în lungul barajului şi îşi privi propria statuie, înaltă de două ori cît el şi cu ochii aţintiţi dincolo de ape.

— Adio, bătrîn prieten, rosti înclinîndu-se în faţa figurii de piatră, simbolizînd gloria şi puterea sa pierdută, ţinînd veşnic în mîini harta de piatră a acestei mări interioare. Protejează-mi moştenirea.

Apoi, urmărit îndeaproape de Kalidasa şi de gărzile acestuia, coborîse treptele barajului, fără să se oprească la marginea lacului. Cînd undele îi ajunseseră pînă la brîu, făcu mîinile cupă şi luă în ele apă aruncîndu-şi-o pe creştet, după care se întoarse cu mîndrie şi triumf spre Kalidasa.

— *Aici,* fiule, strigă el arătînd spre întinderile nesfîrşite de apă dătătoare de viaţă, aici, aici se află întreaga mea avere!

— Ucideţi-l! ţipase Kalidasa, nebun de furie şi dezamăgire.

Iar soldaţii îi dăduseră ascultare.

Astfel deveni Kalidasa stăpînul insulei Taprobane, dar cu un preţ pe care puţini oameni ar fi avut curajul să-l plătească: după cum scriu cronicarii, trăia cu "spaima lumii de apoi şi a fratelui său". Mai devreme sau mai tîrziu, Malgara avea să se întoarcă ca să-şi ia în stăpînire tronul cuvenit.

Timp de cîţiva ani, asemeni lungului şir de regi dinaintea sa, Kalidasa ţinuse curte în Ranapura. Apoi, din raţiuni nedezvăluite de istorie, abandonă capitala regală în favoarea izolatului monolit stîncos al Yakkagalei, la patruzeci de kilometri în interiorul junglei.

Au fost unii care au susţinut că Regele căuta o fortăreaţă inaccesibilă, unde să fie ferit de răzbunarea fratelui său. Însă la sfîrşit îi refuzase protecţia. Dacă Yakkagala era doar o citadelă, de ce fusese înconjurată de imense grădini ale plăcerii, a căror

realizare trebuie să fi necesitat tot atîta muncă cît zidurile şi şanţurile însele? Şi, mai cu seamă, de ce frescele?

În vreme ce naratorul punea această întrebare, întreaga faţă vestică a Stîncii se materializă din întuneric — nu aşa cum era în prezent, ci cum fusese în urmă cu două mii de ani. O friză începînd de la o sută de metri de la sol şi întinzîndu-se pe toată lăţimea Stîncii fusese netezită şi acoperită cu ipsos, iar pe ea fuseseră pictate portretele, de la brîu în sus, a nenumărate femei frumoase, în mărime naturală. Unele erau văzute din profil, altele din faţă, toate conform aceluiaşi model de bază.

Cu pieile gălbui, cu pieptul voluptuos, erau înveşmîntate fie doar în giuvaieruri, fie în cele mai străvezii mătăsuri. Unele aveau coafuri complicate, altele purtau coroane. Multe aveau în mîini cupe cu flori, ori ţineau delicat între degetul mare şi arătător boboci gingaşi. Cu toate că jumătate din figuri aveau pielea mai închisă la culoare şi păreau a fi slujnicele celor dintîi, nu erau deloc mai puţin elaborate în coafuri şi bijuterii.

Odată, au existat mai bine de două sute de portrete. Însă ploile şi vîntul le-au distrus pe toate cu excepţia a douăzeci, protejate de un ieşind de piatră...

Un colţ al imaginii se mări. Unul cîte unul, ultimele supravieţuitoare ale visului lui Kalidasa ieşiră plutind din întuneric, către muzica banalizată, totuşi în mod unic potrivită, a "Dansului lui Anitra". Desfigurate de anotimpuri, ani, oameni, nu-şi pierduseră frumuseţea originală. Culorile erau proaspete, neşterse de lumina a mai bine de jumătate de milion de apusuri. Zeiţe sau femei, păstraseră vie legenda Stîncii Diavolului.

Nimeni nu ştie cine au fost, ce au însemnat, şi *de ce* au fost create cu o astfel de migală într-un loc inaccesibil. Teoria acceptată afirmă că erau fiinţe cereşti şi că toate eforturile lui Kalidasa se îndreptaseră spre a crea un rai pe pămînt, populîndu-l cu zeii corespunzători.

Poate el însuşi se considerase un rege-zeu, cum se credeau faraonii Egiptului; poate de aceea a împrumutat de la ei imaginea Sfinxului, stînd de strajă la intrarea în palat.

Scena se schimbă, înfăţişînd de astă dată Stînca de la depărtare, reflectată într-un mic lac de la baza ei. Apele tremurară, silueta Yakkagalei flutură şi se topi. Cînd se formă a doua oară, Stînca era încoronată de ziduri, metereze şi turnuri, suspendate pe întreaga culme. Era imposibil să le vezi cu claritate; imaginile rămîneau mereu aţîţător nefocalizate, asemeni unui vis. Nimeni nu avea să ştie vreodată cum arătase cu adevărat palatul aerian al lui Kalidasa, înainte de a fi distrus de cei ce doreau să-i şteargă din istorie pînă şi numele.

— Şi aici a trăit vreme de douăzeci de ani, aşteptînd un sfîrşit care ştia că va veni. Spionii lui trebuie să-i fi spus că, sprijinit de regii Hindustanului, Malgara îşi aduna răbdător armata.

În cele din urmă, Malgara a sosit. De pe piscul Stîncii, Kalidasa i-a văzut pe invadatori mărşăluind dinspre nord. Poate se credea invulnerabil acolo sus, însă nu a dorit să-şi verifice credinţa.

A părăsit adăpostul marii fortăreţe şi a ieşit călare să-şi întîmpine fratele, pe terenul neutru dintre cele două armate. Mulţi ar dori să ştie ce cuvinte au schimbat atunci cei doi. Unii spun că s-au îmbrăţişat înainte de a se despărţi. Poate e adevărat.

Apoi armatele s-au ciocnit precum valurile mării. Kalidasa lupta la el acasă, cu oameni care cunoşteau terenul, şi la început a părut sigur că victoria îi aparţine. După care a avut loc unul din acele incidente ce hotărăsc soarta naţiunilor.

Uriaşul elefant de luptă al lui Kalidasa, împodobit cu însemnele regale, s-a întors să ocolească o zonă mlăştinoasă. Apărătorii au crezut că Regele se retrage. Moralul a scăzut. S-au împrăştiat care încotro, povestesc cronicile, ca pleava suflată de vînturătoare.

Kalidasa a fost găsit pe cîmpul de luptă, mort de propriul pumnal. Malgara a devenit rege, iar Yakkagala a fost abandonată junglei, ca să nu fie descoperită decît după şaptesprezece veacuri.

5
Prin telescop

— Viciul meu secret, îl numea Rajasinghe, cu fals amuzament dar şi regret. Trecuseră ani de cînd nu mai urcase pe vîrful Yakkagalei şi, cu toate că putea să zboare acolo ori de cîte ori dorea, nu-i oferea acelaşi sentiment de împlinire. Să urci fără efort însemna să pierzi cele mai fascinante detalii arhitectonice. Nimeni nu putea spera să înţeleagă mintea lui Kalidasa fără să-i urmeze paşii pe întreg traseul, de la grădinile plăcerii pînă la palatul suspendat.

Exista totuşi un substitut, dătător de profunde satisfacţii unui vîrstnic. Cu ani de zile în urmă achiziţionase un telescop puternic şi compact de douăzeci de centimetri. Cu ajutorul lui era în stare să colinde întregul perete vestic al Stîncii, parcurgînd iarăşi calea către vîrf străbătută de atîtea ori în trecut. Privind prin ocularul dublu, îşi imagina că este suspendat în aer, suficient de aproape de zidul de granit ca întinzînd mîna să-l atingă.

Tîrziu după-amiaza, cînd razele soarelui reuşeau să privească sub ieşindul de piatră protector, Rajasinghe vizita frescele, aducînd salutul său doamnelor curţii. Deşi le iubea pe toate, avea favoritele lui. Uneori vorbea în linişte cu ele, utilizînd cele mai arhaice fraze şi cuvinte pe care le ştia, perfect conştient de faptul că taprobaneza lui cea mai arhaică se plasa cu o mie de ani în viitorul lor.

La fel de mult îl amuza să-i privească pe cei vii şi să le studieze reacţiile în vreme ce urcau pe Stîncă, se fotografiau unul pe altul pe culme, sau admirau frescele. Ei n-aveau cum să bănuie că erau însoţiţi de un invizibil — şi invidios — spectator, mişcîndu-se fără efort alături, ca o fantomă, atît de aproape încît le observa fiecare expresie şi fiecare detaliu de îmbrăcăminte. Atît de puternic era telescopul, încît dacă Rajasinghe ar fi fost capabil să citească de pe buze, ar fi putut să tragă cu urechea la conversaţiile turiştilor.

Dacă asta se numea indiscreţie, era destul de inofensivă, iar "viciul" său numai secret nu era, întrucît Rajasinghe se arăta încîntat să-l împărtăşească oaspeţilor. Telescopul oferea una din cele mai bune prezentări ale Yakkagalei, iar de multe ori servise şi în alte scopuri folositoare. De cîteva ori Rajasinghe alertase paznicii împotriva vînătorilor de suveniruri, iar mulţi turişti, uimiţi, se văzuseră prinşi

gravîndu-şi inițialele pe suprafața Stîncii.

Rareori însă folosea telescopul dimineața, fiindcă soarele se afla de cealaltă parte a Yakkagalei şi se zăreau prea puține lucruri pe umbrita față vestică. Din cîte îşi aducea aminte, niciodată nu-l utilizase atît de devreme după răsărit, în răstimpul în care încă savura obiceiul local al ceaiului servit în pat, împrumutat de la plantatorii europeni cu trei secole în urmă.

Totuşi acum, privind pe geamul larg deschis ce-i oferea o panoramă aproape completă a Stîncii, fu surprins să vadă o figură minusculă mişcîndu-se pe creastă, în parte profilîndu-se pe cerul limpede. Vizitatorii nu urcau niciodată atît de repede după răsărit; paznicii descuiau porțile ascensorului spre fresce abia peste o oră. Curios, Rajasinghe se întrebă cine era pasărea cea matinală?

Ieşi din pat, îşi puse un sarog de batist strălucitor şi merse pe verandă spre pilonul de beton care îi susținea telescopul. Promițîndu-şi în gînd, a cincizecea oară, să procure o husă nouă instrumentului, îndreptă cilindrul scurt spre Stîncă.

Aş fi putut paria! îşi spuse cu o plăcere considerabilă, în vreme ce comuta pe grosisment maxim. Aşadar, spectacolul din scara precedentă îl impresionase pe Morgan, cum şi trebuia să se întîmple. Inginerul studia singur, în scurtul timp avut la dispoziție, cum îşi făcuseră treaba arhitecții lui Kalidasa.

Apoi Rajasinghe observă ceva de-a dreptul alarmant. Morgan mergea chiar pe muchia platoului, la numai cîțiva centimetri de prăpastia de care puțini turişti îndrăzneau să se apropie. Mulți nu aveau curajul să şadă nici măcar în Tronul Elefantului, cu picioarele atîrnîndu-le deasupra abisului; acum însă inginerul îngenunchease lîngă acesta, ținîndu-se neglijent doar cu o mînă de sculptură şi întinzîndu-se în gol pentru a cerceta stînca de dedesubt. Rajasinghe, care nu fusese niciodată în largul său nici pe înălțimile familiare ale Yakkagalei, abia de suporta să se uite.

După cîteva minute de observație neîncrezătoare, decise că Morgan făcea parte dintre acei oameni, puțini la număr, deloc afectați de înălțimi. Memoria lui Rajasinghe, încă excelentă dar care se încăpățîna să-i joace feste uneori, încerca să-i comunice ceva. Nu traversase pe sîrmă odată un francez cascada Niagara, iar la mijlocul ei se mai şi oprise să-şi gătească o masă? Dacă dovezile documentare n-ar fi fost copleşitoare, Rajasinghe n-ar fi dat niciodată crezare poveştii.

Şi mai exista un amănunt relevant pentru acest caz — un incident care-l privea direct pe Morgan. Ce anume? Morgan... Morgan... Nu ştiuse practic nimic despre el pînă acum o săptămînă...

Da, *asta* era. O scurtă controversă care amuzase mass media o zi sau două, şi atunci probabil auzise prima dată rostit numele lui Morgan.

Inginerul Şef al proiectului Gibraltar anunțase atunci o noutate uimitoare. Deoarece toate vehiculele urmau să beneficieze de ghidaj automat, nu exista nici un motiv ca să se monteze parapeți pe marginile podului. Eliminarea lor economisea astfel mii de tone.

Fireşte, întreaga lumea considerase ideea total oribilă. Ce s-ar întîmpla, întrebase publicul, dacă ghidajul unui vehicul ar ceda, iar maşina s-ar îndrepta spre margine?

Inginerul Şef avea răspunsul pregătit. Din păcate, avea însă prea multe...

Dacă ghidajul se defecta, frînele ar fi intrat automat în acțiune, după cum ştia

oricine, iar vehiculul s-ar fi oprit în mai puțin de o sută de metri. Numai pe benzile exterioare exista posibilitatea ca o maşina să se prăbuşească peste margine, şi pentru aceasta ar fi trebuit o defecțiune totală a ghidajului, a senzorilor *şi* frînelor, eveniment probabil o dată la douăzeci de ani.

Pînă aici, toate bune şi frumoase. Dar Inginerul Şef adăugase o precizare. Poate că nu intenționase să fie dată publicității, poate glumise. Continuase afirmînd că în cazul unui astfel de accident, cu cît mai repede se prăbuşea maşina fără să-i deterioreze frumosul pod, cu atît el ar fi fost mai fericit...

Nu mai e nevoie de spus ca Podul fusese totuşi înzestrat pe margini cu cabluri deflectoare. Din cîte ştia Rajasinghe, nimeni nu căzuse încă în Mediterană. Oricum, Morgan părea foarte hotărît să se sacrifice gravitației aici, pe Yakkagala. Altminteri, mişcările sale ar fi fost dificil de explicat.

Iar acum ce făcea? Îngenunchease pe o latură a Tronului Elefantului şi ținea în mînă o cutiuța paralelipipedică, cam de mărimea şi forma unei cărți de modă veche. Rajasinghe abia dacă o zărea, iar maniera în care inginerul o utiliza n-avea nici un sens. Poate ca era un soi de analizor, deşi nu vedea de ce, pe Morgan l-ar fi interesat compoziția Yakkagalei.

Dorea să construiască ceva aici? Nu i s-ar fi permis, desigur, iar Rajasinghe nu-şi putea închipui altă atracție posibilă a locului; regii megalomani lipseau de pe piață. În orice caz, datorita reacției inginerului din seara precedentă, era sigur că Morgan nu auzise de Yakkagala înaintea sosirii sale în Taprobane.

Şi atunci Rajasinghe, care întotdeauna se mîndrise cu stăpînirea sa de sine în cele mai dramatice şi neaşteptate situații, scoase un strigat involuntar de groază. Vannevar Morgan păşise dincolo de fața stîncii, în prăpastie..

6
Artistul

— Aduceți persanul, porunci Kalidasa imediat după ce-şi recăpătă respirația. Urcuşul de la fresce la Tronul Elefantului nu era dificil, iar acum zidurile ce împrejmuiau treptele de pe fața Stîncii îi confereau şi siguranță. Era însă obositor. Cîți ani încă, se întreba Kalidasa, va fi în stare să parcurgă drumul fără ajutor? Sclavii ar fi putut să-l poarte, dar asta ar fi umbrit demnitatea lui de Rege. Şi n-ar fi tolerat ca alți ochi decît ai săi să admire cele o sută de zeițe şi o sută de însoțitoare, la fel de frumoase, din suita curții lui celeste.

Aşa că de acum încolo, zi şi noapte, o strajă va sta mereu la capătul scărilor, singurul drum din palat spre raiul particular creat de Kalidasa. După zece ani de trudă, visul lui se împlinise. Orice ar fi afirmat împotrivă-i acei călugări geloşi de pe muntele lor, el, Kalidasa, devenise în sfîrşit un zeu.

În ciuda anilor petrecuți sub soarele taproban, Firdaz avea pielea deschisă la culoare a unui roman. Astăzi, închinîndu-se în fața regelui, părea încă şi mai palid. Kalidasa îl privi gînditor, apoi îl gratifică cu unul din rarele sale zîmbete de aprobare.

— Ai lucrat bine, persane, îi spuse. Crezi că mai există undeva în lume un artist

în stare să te depăşească?

Mîndria se luptă vizibil cu precauţia înainte ca Firdaz să răspundă ezitant:

— Nici unul pe care să-l cunosc, Maiestate.

— Şi te-am plătit bine?

— Sînt foarte mulţumit.

Răspunsul, socoti Kalidasa, nu era tocmai exact. Mereu sosiseră cereri pentru mai mulţi bani, mai mulţi lucrători, materiale scumpe ce nu se găseau decît pe tărîmuri îndepărtate. Însă artiştii nu înţelegeau problemele economice, şi nu cunoşteau cum fusese stoarsă vistieria de costurile enorme ale palatului şi ale împrejurimilor lui.

— Şi acum că munca ta s-a terminat, ce îţi doreşti?

— Aş dori permisiunea Maiestăţii Voastre să mă întorc în Isfahan, să-mi văd iarăşi poporul.

Răspunsul era cel aşteptat de Kalidasa, iar Regele regreta sincer decizia pe care trebuia s-o ia. Pe drumul lung spre Persia se găseau însă prea mulţi regi ce n-ar fi permis ca meşterul artist din Yakkagala să le alunece printre degete cu uşurinţă. Iar zeităţile pictate pe peretele vestic trebuiau să rămînă unice în lume.

— Există o problemă, rosti sec şi Firdaz deveni mai palid, iar umerii îi căzură la auzul vorbelor.

Un rege nu e nevoit să se explice nimănui, dar acum un artist i se adresa altui artist.

— M-ai ajutat să devin un zeu. Această veste s-a întins deja pînă în depărtări. Dacă pleci de sub protecţia mea, alţii îţi vor cere să lucrezi la fel.

Un moment, meşterul rămăsese tăcut. Singurul sunet era tînguitul vîntului, care arareori înceta să se plîngă întîlnind acest neaşteptat obstacol în calea sa. Apoi Firdaz spuse, atît de încet încît Kalidasa abia de reuşi să îl audă:

— Mi se interzice aşadar să plec?

— Ai voie să pleci, luînd cu tine destulă avere să-ţi ajungă pentru toată viaţa. Însă cu singura condiţie să nu mai lucrezi niciodată pentru un alt prinţ.

— Sînt gata să promit, replică Firdaz, cu o grabă imperceptibilă.

Kalidasa îşi clătină capul cu tristeţe.

— Am învăţat să nu mă încred în cuvîntul artiştilor. Mai ales atunci cînd ei nu se mai află în puterea mea. Aşa că sînt nevoit să întăresc această promisiune.

Spre surpriza lui Kalidasa, Firdaz nu mai păru nesigur. Era ca şi cum ar fi luat o mare hotărîre şi se simţea dintr-odată liniştit.

— Înţeleg, glăsui persanul, îndreptîndu-se din spate. Apoi cu bună ştiinţă întoarse spatele regelui, ca şi cum stăpînul său regesc ar fi încetat să mai existe şi privi direct în soarele dogoritor.

Soarele, ştia Kalidasa, constituia zeul persanilor, iar cuvintele murmurate de Firdaz reprezentau probabil o rugăciune în limba sa. Dar existau zei mai cumpliţi ce erau totuşi adoraţi, iar artistul privea fix acel disc orbitor ca şi cum ar fi ştiut că era ultimul lucru pe care avea vreodată să-l mai vadă.

— Opriţi-l, strigă regele.

Gărzile se repeziră înainte, dar era deja tîrziu. Deşi orbit de lumină, Firdaz se mişcă cu precizie. Din trei paşi ajunse lîngă parapet şi se aruncă în gol. Nu scoase nici

un sunet în lungul arc descris în cădere spre grădinile plănuite de el însuşi cu atîția ani în urmă, şi nici un ecou nu se auzi cînd arhitectul Yakkagalei atinse fundațiile propriei capodopere.

Kalidasa jelise zile în şir, însă jalea i se transformase în furie cînd ultima scrisoare a persanului spre Isfahan fu interceptată. Cineva îl avertizase pe Firdaz că la sfîrşitul muncii avea să fie orbit; iar aceasta constituia o minciună blestemată.

Nu descoperise niciodată sursa zvonului, cu toate că nu puțini muriseră încet înainte de a-şi dovedi nevinovăția. Îl întrista gîndul că arhitectul dăduse crezare unei asemenea minciuni; ar fi trebuit să ştie că un tovarăş artist nu i-ar fi furat niciodată darul văzului.

Kalidasa nu era un om crud ori nerecunoscător. L-ar fi încărcat pe Firdaz cu aur — sau cel puțin cu argint — şi l-ar fi petrecut în calea sa cu servitori să îl slujească pentru tot restul vieții.

N-ar mai fi avut nevoie să-şi folosească vreodată mîinile, iar după un timp, nu le-ar mai fi simțit nici lipsa.

7
Palatul Regelui-Zeu

Vannevar Morgan nu dormise bine, ceea ce era neobişnuit la el. Întotdeauna se mîndrise cu stăpînirea sa de sine, de cunoaşterea propriilor emoții şi motive. Dacă nu putea dormi, voia să cunoască şi de ce.

Încet, urmărind strălucirea primelor raze de soare pe tavanul dormitorului de hotel, auzind trilurile păsărilor necunoscute, începu să-şi pună ordine în gînduri. N-ar fi reuşit niciodată să devină unul din inginerii şefi ai Construcțiilor Terestre dacă nu şi-ar fi plănuit dinainte viața pentru a evita surprizele. Deşi nimeni nu era imun la accidentul şansei sau destinului, el îşi luase toate măsurile posibile ca să-şi asigure cariera şi, mai presus de orice, reputația. Viitorul îi era ferit de primejdii; chiar dacă murea subit, programele înregistrate în băncile de memorie ale computerelor i-ar fi protejat visul adorat, dincolo de mormînt.

Pînă ieri nu auzise niciodată de Yakkagala; într-adevăr, pînă cu cîteva săptămîni în urmă abia dacă ştiuse vag de existența insulei Taprobane, pînă în clipa cînd logica căutării îl purtase inexorabil către ea. La ora asta ar fi trebuit să fie plecat deja, în vreme ce misiunea lui nici nu începuse încă. Nu-l deranja uşoara modificare de program; ceea ce îl deranja era sentimentul de a fi împins de forțe situate dincolo de înțelegerea lui.

Totuşi, starea de emoție poseda o rezonanță familiară. O mai trăise înainte cînd, copil fiind, se jucase cu zmeul în Kiribilli Park, alături de monoliții de granit ce sprijiniseră odată Podul Portului Sydney.

Aceşti doi munți gemeni îi dominaseră copilăria şi-i controlaseră destinul. Probabil oricum ar fi devenit inginer, dar locul său de naştere îl determinase să fie un constructor de poduri. Şi astfel ajunsese să fie primul om care să păşească din Maroc în Spania, cu apele mînioase ale Mediteranei zbuciumîndu-se la trei kilometri

dedesubt — fără a-şi închipui în acel moment de triumf uimitoarea provocare ce-i marca viitorul.

Dacă izbîndea în această întreprindere, va fi celebru timp de secole. Deja, mintea, puterea, voința îi erau solicitate la maximum; nu avea timp de distracții. Şi totuşi fusese fascinat de realizările unui inginer-arhitect mort de două mii de ani şi (aparținînd unei culturi total străine. În plus, îl chinuia misterul lui Kalidasa însuşi. Ce scop urmărise construind Yakkagala? Poate că fusese un monstru, însă caracterul său avea ceva ce atinsese o coarda sensibilă în adîncurile sufletului lui Morgan.

Soarele avea să răsară în treizeci de minute. Pînă la dejunul cu Ambasadorul Rajasinghe mai erau două ceasuri. Timp suficient, iar o a doua ocazie s-ar fi putut să nu mai apară.

Morgan nu era omul care să piardă vremea. Îşi puse nişte pantaloni şi o bluză în mai puțin de un minut, în schimb verificarea încălțămintei dură considerabil mai mult. Cu toate că nu mai urcase de mult pe munți, întotdeauna avea la el o pereche de cizme uşoare; în meseria sa, adeseori le găsea esențiale.

Închisese în urmă uşa camerei cînd prin minte îi trecu un gînd. Un moment rămase ezitînd pe coridor, apoi surîse şi ridică din umeri. Nu va face nici un rău şi nimeni nu va şti vreodată...

Întors în încăpere, Morgan descuie servieta şi scoase dinăuntru o cutie mică, plată, de mărimea unui calculator de buzunar. Îi verifică bateriile şi o prinse de catarama de metal a centurii. Acum era pregătit să pătrundă în regatul bîntuit de stafii al lui Kalidasa, să facă față oricăror demoni.

Soarele se ridică pe cer, revărsînd o binevenită căldură, în vreme ce Morgan trecea prin spărtura masivului zid care forma sistemul defensiv exterior al fortăreței. Înaintea lui, traversate de un pod îngust de piatră, se aflau apele liniştite ale şanțului de apărare, întinzîndu-se în linie perfect dreaptă pe o jumătate de kilometru de fiecare parte. O mică flotilă de lebede înotă cu speranță către el printre lujere de crini, dar se dispersară dînd din aripi cînd deveni limpede că nu aveau să primească nimic de mîncare. Dincolo de pod ajunse în fața unui alt zid, mai mic, şi urcă şirul de trepte săpate în piatră. Acolo, înaintea lui se găseau grădinile plăcerii, dominate de fața perpendiculară a Stîncii.

De-a lungul axului grădinilor, jeturile fîntînilor arteziene se ridicau şi cădeau într-un ritm lent, ca şi cum ar fi respirat încet la unison. În preajmă nu mai era nimeni; întreaga privelişte a Yakkagalei îi aparținea doar lui. Cu greu ar fi putut să fie oraşul-fortăreață mai singuratic, chiar şi pe durata celor şaptesprezece veacuri în care fusese acoperit de junglă, între moartea lui Kalidasa şi redescoperirea sa de către arheologii secolului al nouăsprezecelea.

Morgan trecu de linia fîntînilor, simțind picăturile fine de apă udîndu-i pielea şi se opri o clipă să admire canalele minunat sculptate, în mod vizibil originale, menite să evacueze prea plinul apei. Se întrebă cum ridicaseră apa inginerii hidrotehnişti ai acelor vremuri, ce diferențe de presiune reuşiseră să stăpînească. Acele jeturi verticale trebuie să fi fost cu adevărat uimitoare pentru cei ce le priveau prima oară.

În față se aşternea acum un şir abrupt de trepte de granit, atît de înguste încît Morgan abia putea păşi cu cizmele. Oare constructorii acestui loc extraordinar aveau picioarele aşa de mici? îşi puse întrebarea. Sau reprezenta o viclenie a arhitectului,

menită să descurajeze vizitatorii nepoftiți? În mod cert, ar fi fost dificil pentru soldați să atace pe o scară înclinată la şaizeci de grade, cu treptele croite parcă pentru pitici.

O platformă micuță, apoi o scară identică şi Morgan se pomeni într-o galerie lungă, uşor ascendentă, tăiată în partea de jos a Stîncii. Se găsea la mai bine de cincizeci de metri deasupra Cîmpiei înconjurătoare, însă priveliştea era complet blocată de un perete înalt, acoperit cu un strat de tencuială galbenă. Piatra de deasupra ieşea atît de mult în afară, încît îi dădea impresia că înaintează într-un tunel, de unde doar o fîşie îngustă de cer era vizibilă.

Mortarul de pe zid părea complet nou şi neuzat; era aproape imposibil de crezut că meşterii terminaseră lucrul de două mii de ani. Ici-colo, totuşi, suprafața lucioasă fusese zgîriată de obişnuitele mesaje ale vizitatorilor dornici de nemurire. Puține din inscripții erau în alfabete cunoscute lui Morgan; ultima dată observata era 1931. Probabil după aceea Departamentul Arheologic intervenise să prevină asemenea acte de vandalism. Majoritatea mesajelor fuseseră scrise cu literele curgătoare şi rotunde din Taprobane. Morgan îşi reaminti din spectacolul ultimei nopți că multe erau poeme, datînd din secolele doi şi trei. O scurtă perioadă după moartea lui Kalidasa, Yakkagala cunoscuse un prim moment ca atracție turistică, mulțumită legendelor încă vii țesute în jurul Regelui blestemat.

La jumătatea galeriei de stîncă, Morgan ajunse la uşa încuiată la această oră a micului lift ce urca către faimoasele fresce, exact la douăzeci de metri mai sus. Se întinse încercînd să le observe, însă ele erau acoperite de platforma de observație pentru vizitatori, lipită ca un cuib de pasăre de fața stîncii. Unii dintre turişti se mulțumeau cu fotografii după ce zăreau localizarea ameţitoare a frescelor, îi spusese Rajasinghe.

Pentru prima dată, Morgan putea să aprecieze unul din misterele principale ale Yakkagalei. Nu *cum* fuseseră pictate frescele — o schelă din bambus ar fi rezolvat problema — ci *de ce.* Odată terminate, nimeni nu le-ar mai fi văzut aşa cum trebuie. Din galeria de dedesubt apăreau pieziş, iar de la baza Stîncii nu însemnau mai mult decît nişte pete colorate, de nerecunoscut. Poate, sugeraseră unii, constituiau reprezentări pur religioase ori magice, ca acele picturi ale Epocii de Piatră descoperite în profunzimile unor peşteri aproape inaccesibile.

Frescele trebuiau să aştepte venirea paznicilor care să descuie liftul. Erau însă multe alte lucruri de văzut. Morgan străbătuse doar o treime din drumul spre vîrf, iar galeria continua să urce lin, lipită de marginea Stîncii.

Înaltul zid galben lăsă locul unui parapet, iar Morgan reuşi încă o dată să observe ținutul înconjurător. Acolo dedesubt se întindea întreaga arhitectură a grădinilor plăcerii, iar el se descoperi în stare să le aprecieze nu numai dimensiunile enorme (Versailles-ul era oare mai mare?), dar şi planul bine gîndit, modul în care şanțul şi fortificațiile exterioare le protejau de pădurea devoratoare.

Nimeni nu ştia ce copaci, arbuşti şi flori crescuseră aici în zilele lui Kalidasa, în schimb dispunerea lacurilor, canalelor, aleilor şi fîntînilor rămăsese exact aşa cum o lăsase el. Privind în jos spre jeturile de apă, Morgan îşi aminti brusc un citat din spectacol: "De la Taprobane pînă în Paradis sînt patruzeci de leghe; uneori, murmurul Fîntînilor Paradisului se poate auzi. "

Savură cuvintele în minte: Fîntînile Paradisului. Încercase Kalidasa să creeze,

aici pe pământ, o grădină destinată zeilor, să-şi asigure propriul loc printre divinităţi? Dacă aşa stăteau lucrurile, nu era de mirare că preoţii îl acuzaseră de blasfemie şi aruncaseră un blestem asupra întregii sale opere.

În cele din urmă, lunga galerie străbătînd întreaga faţă vestică a Stîncii se termină cu un alt şir abrupt de trepte, deşi de această dată treptele erau mult mai generoase în mărime. Palatul se afla însă departe. Scările conduceau pe un platou larg, vizibil artificial. Aici se găsea tot ce mai rămăsese din giganticul monstru leonin, care altădată dominase peisajul şi inspirase groază tuturor celor ce-l priviseră. Ţîşnind din stîncă se vedeau labele uriaşei fiare ghemuite; ghearele singure ajungeau la jumătatea unui stat de om.

Nu mai rămăsese nimic altceva decît o altă scară de granit, urcînd printre grămezile de piatră ce formaseră cîndva probabil capul animalului. Chiar în ruină, ansamblul dădea fiori. Oricine îndrăznea să se apropie de ultima reşedinţă a Regelui.

Ascensiunea finală a faţadei de piatră — într-adevăr, puţin ieşită în afară — se făcea pe o serie de scări metalice, protejate cu apărători pentru a-i linişti pe cei nervoşi. Dar pericolul real, fusese avertizat Morgan, nu-l constituia ameţeala. Roiuri de viespi, în mod normal liniştite, ocupau mici scobituri în stîncă, iar vizitatorii care făceau prea mult zgomot le deranjaseră uneori cu urmări fatale.

Cu două mii de ani în urmă, faţa nordică a Yakkagalei fusese acoperită cu pereţi crenelaţi şi forturi, un fundal potrivit sfinxului taprobanez, iar în spatele acelor ziduri trebuie să fi existat scări oferind un urcuş uşor spre vîrf. Timpul, anotimpurile şi mîna răzbunătoare a omului măturaseră totul. Rămăsese doar stînca goală, brăzdată de miliarde de şănţuleţe orizontale, de ieşinduri înguste care odinioară suportaseră fundaţiile clădirilor.

Brusc, urcuşul luă sfîrşit. Morgan se trezi stînd pe o mică insulă, plutind la două sute de metri deasupra peisajului de arbori şi cîmpii, plat în toate direcţiile cu excepţia sudului unde munţii centrali spărgeau orizontul. Era complet izolat de restul lumii şi totuşi se simţea stăpîn peste tot ceea ce reuşea să cuprindă cu privirile. Numai atunci cînd stătuse între nori, pe podul dintre Africa şi Europa, mai trăise asemenea momente de extaz aerian. Se afla într-adevăr în reşedinţa unui Rege-Zeu, iar ruinele palatului acestuia se găseau pretutindeni în jur.

Un labirint de ziduri năruite, nici unul trecînd de brîul unui om, grămezi de cărămizi sparte şi alei acoperite cu granit acopereau întreaga suprafaţă a platoului, pînă la marginea prăpastiei. Morgan observă şi o cisternă, tăiată adînc în rocă, probabil un rezervor de apă. Atît timp cît ţineau proviziile, o mînă de oameni hotărîţi ar fi apărat acest loc oricît de mult; dacă însă se intenţionase ca Yakkagala să fie o fortăreaţă, sistemul ei defensiv nu fusese niciodată pus la încercare. Fatala întîlnire dintre Kalidasa şi fratele său se desfăşurase departe dincolo de metereze.

Aproape uitînd de timp, Morgan hoinări prin fundaţiile palatului care altădată încoronase Stînca. Încerca să pătrundă în mintea arhitectului, studiind ceea ce mai rămăsese din creaţia lui. De ce se afla această alee *aici?* Oare zborul frînt al treptelor conducea la un etaj superior? Dacă această nişă în formă de coşciug săpată în piatră era o baie, cum se alimenta cu apă şi cum era golită? Cercetarea sa se dovedea atît de fascinantă încît devenise nesimţitor la arsura tot mai puternică a soarelui, dogoritor pe un cer fără de nori.

Departe jos, lumea de un verde smarald se trezea la viață. Asemeni unor albine viu colorate, un roi de tractoare-robot se grăbeau spre cîmpurile de orez. Improbabil cum părea, un elefant împingea un autobuz pe drumul pe care acesta îl părăsise luînd curba cu viteză exagerată. Morgan putea chiar să audă vocea ascuțită a conducătorului animalului, ghemuit în spatele imenselor urechi. Iar un şuvoi de turişti se scurgea ca o armată de furnici prin grădinile plăcerii, din direcția principală a Hotelului Yakkagala. Nu se va mai bucura multă vreme de singurătate.

Oricum, terminase aproape explorarea ruinelor — deşi la o adică ai fi putut să petreci o viață investigîndu-le în detaliu. Fu fericit să se odihnească o vreme pe o bancă de granit minunat sculptată, chiar la marginea abisului de două sute de metri, oferind priveliştea întregului orizont sudic.

Morgan îşi lăsă ochii să colinde pe linia depărtată a munților, parțial învăluiți de o ceață albăstruie pe care soarele dimineții încă nu o dispersase. Examinînd în voie peisajul, realiză că ceea ce el presupusese a fi o formațiune noroasă nu era deloc aşa ceva. Acel con cețos nu constituia o construcție efemeră a vîntului şi vaporilor. Simetria lui, ridicîndu-se deasupra rudelor sale mai mici, nu putea fi confundată.

Un moment, şocul recunoaşterii îi goli mintea de orice altceva în afară de un sentiment de veneraţie, aproape superstiţios. Nu ştiuse că Muntele Sacru era vizibil cu atîta limpezime de pe Yakkagala. Iată-l însă acolo, ieşind lent din umbra nopții, pregătindu-se pentru o nouă zi şi, dacă Morgan izbutea, pentru un nou viitor.

Îi cunoştea dimensiunile, îi cunoştea geologia. Îi trăsese conturul hărții folosind stereofotografii şi îl scanase cu ajutorul sateliților. Dar să-l privească acum cu proprii ochi îl făcea real; pînă în clipa aceea totul fusese teorie, uneori nici măcar atît. Nu o dată, în scurtele ore cenuşii dinaintea răsăritului, Morgan se trezise din coşmaruri unde întregul său proiect îi apăruse ca o fantasmagorie care, departe de a-i aduce faimă, îl făcea de rîsul întregii lumi. "Nebunia lui Morgan", aşa-i numiseră odată podul unii din colegi. Cum îi vor spune ultimului vis?

Obstacolele ridicate de om nu-l opriseră însă niciodată din drum. Natura era adevăratul său oponent — duşmanul prietenos care nu trişa, întotdeauna juca cinstit, dar care profita invariabil de cea mai mică neatenție sau omisiune. Toate forțele ei se concentrau astăzi pentru el în acel îndepărtat con albastru, binecunoscut dar pe care nu-l simțise încă sub tălpi.

Aşa cum Kalidasa procedase adesea din chiar acest loc, Morgan privi îndelung peste cîmpiile verzi şi fertile, cîntărind provocarea şi analizîndu-şi strategia. Pentru Kalidasa, Sri Kanda simbolizase atît puterea preoților cît şi cea a zeilor, conspirînd laolaltă împotriva lui. În prezent zeii dispăruseră; în schimb, preoții rămăseseră. Reprezentau un lucru pe care Morgan nu îl pricepea şi prin urmare înțelegea să îl trateze cu respect precaut.

Sosise timpul să coboare. Nu trebuia să întîrzie din nou, mai cu seamă din vina lui de astă dată. Ridicîndu-se de pe lespedea de stîncă unde şezuse, gîndul ce-l măcinase de cîteva minute luă forme precise. Era ciudat să plasezi o bancă atît de ornamentată, susținută de minunații ei elefanți de piatră, chiar la marginea prăpastiei...

Morgan nu era în stare să reziste unei asemenea provocări intelectuale. Aplecîndu-se peste abis, încercă iarăşi să-şi acorde mintea sa de inginer cu cea a

colegului mort de două milenii.

8
Malgara

Nici măcar cei mai apropiaţi tovarăşi de arme nu reuşiră să citească expresia de pe chipul prinţului Malgara cînd, pentru ultima dată, acesta îşi privi fratele cu care împărţise copilăria. Cîmpul de luptă era tăcut; pînă şi vaietele răniţilor fuseseră domolite cu ierburi vindecătoare, ori cu sabia.

După un lung răstimp, Prinţul se răsuci spre figura înveşmîntată în galben de alături:

— *Tu* l-ai încoronat, venerabile Bodhidharma. Acum îi poţi face încă un serviciu. Vezi să primească onorurile cuvenite unui rege.

Un moment, Marele Preot nu rosti nimic. Apoi răspunse încet:

— Ne-a distrus templele şi a alungat preoţii. Dacă s-a închinat vreodată vreunui zeu, atunci acela a fost Shiva.

Malgara îşi dezveli dinţii în zîmbetul dur pe care Mahanayake Thero avea să-l cunoască prea bine în anii ce-i mai rămîneau de trăit.

— Sfinţia voastră, rosti Prinţul cu o voce încărcată de venin, el a fost primul născut al lui Paravana cel Mare, a stat pe Tronul din Taprobane, iar răul pe care l-a făcut a murit împreună cu el. După ce trupul îi va fi ars, să ai grijă ca relicvele să fie înmormîntate cum se cuvine înainte să îndrăzneşti să pui iarăşi piciorul pe Sri Kanda.

Mahanayake Thero se înclină, chiar dacă cu un spate ţeapăn:

— Aşa se va face, potrivit dorinţelor voastre.

— Şi încă un lucru, rosti Malgara, adresîndu-se de astă dată aghiotanţilor săi. Faima fîntînilor lui Kalidasa a ajuns pînă la noi, în Hindustan. Le vom vedea o dată, înainte să pornim spre Ranapura...

Din inima grădinilor plăcerii, ce-i oferiseră atîta încîntare, fumul rugului funerar al lui Kalidasa se ridică pe cerul lipsit de nori, deranjînd păsările de pradă care se adunaseră din toate colţurile. Cu mulţumire întunecată, deşi uneori obsedat de amintiri, Malgara privi simbolul triumfului său înălţîndu-se în spirale în sus, vestind întregii ţări că o nouă domnie începuse.

Continuînd parcă vechea rivalitate, apa fîntînilor concură cu focul, înălţîndu-se pe boltă înainte de a cade şi a sparge oglinzile bazinelor. Cu mult înainte ca limbile de foc să-şi termine treaba însă, rezervoarele începură să se golească şi jeturile se năruiră. Înainte să ţîşnească iarăşi în grădinile lui Kalidasa, Imperiul Roman avea să se destrame, armatele Islamului vor traversa Africa, Copernic va detrona Pămîntul din centrul Universului, Declaraţia Americană de Independenţă va fi semnată, iar oamenii vor fi călcat pe Lună...

Malgara aşteptă ca rugul să se dezintegreze într-o explozie finală de scîntei. În vreme ce ultimele rotocoale de fum învăluiau faţa Yakkagalei, îşi ridică privirea spre

palatul din vîrf şi îl fixă mult timp, cu înțelegere.

— Nici un om nu trebuie să sfideze zeii, glăsui într-un tîrziu. Să fie distrus.

9
Filament

— Aproape că mi-ați provocat un atac de cord, spuse Rajasinghe acuzator, turnînd cafeaua. La început am crezut că aveți vreun mecanism antigravitațional, dar pînă şi eu ştiu că aşa ceva nu e posibil. Cum ați reuşit?

— Scuzele mele, îi răspunse Morgan cu un zîmbet. Dacă aş fi ştiut că mă urmăriți, v-aş fi prevenit, căci vă dau cuvîntul meu că întregul exercițiu nu a fost plănuit. Intenționasem să dau doar o raită, însă banca aceea de piatră m-a intrigat. M-am întrebat de ce se află chiar la marginea falezei şi aşa am început să explorez.

— Nu-i nici un mister. Odată, acolo se găsea o podea, probabil din lemn, de unde nişte scări coborau spre frescele de dedesubt. Încă se mai văd găurile unde se ancoraseră în piatră.

— Ceea ce am observat şi cu, rosti Morgan cu reproş. Ar fi trebuit să mă gîndesc că altcineva le descoperise.

Cu două sute cincizeci de ani înainte, completă în gînd Rajasinghe. Acel englez nebun şi energic, Arnold Lethbridge, primul director al Departamentului Arheologic din Taprobane. A coborît pe fața Stîncii, exact cum ai procedat tu. Mă rog, nu chiar *exact*...

Morgan scosese cutia metalică responsabilă de miracol. Singurele elemente vizibile erau doar cîteva butoane şi un mic ecran. Oricine ar fi considerat-o un simplu aparat de comunicații.

— Asta e, rosti mîndru. Din moment ce m-ați văzut făcînd o plimbare de o sută de metri pe verticală, sigur aveți deja o idee cum anume funcționează.

— Bunul simț mi-a sugerat un răspuns, însă nici chiar excelentul meu telescop nu l-a confirmat. Aş fi jurat că nu era nimic care să vă susțină.

— Nu e demonstrația pe care am intenționat-o, dar probabil nu a fost rea. Şi acum, trucul meu standard de atragere a clienților. Vă rog să puneți degetul în acest inel.

Rajasinghe ezită. Morgan ținea torul de metal, cam de două ori mai mare decît o verighetă, ca şi cum ar fi fost electrizat.

— Îmi va produce un şoc? întrebă.

— Şoc nu, mai degrabă o surpriză. Încercați să-l trageți.

Cu destulă precauție, Rajasinghe apucă inelul şi aproape că-l scăpă din mînă. Părea viu şi legat de Morgan, mai precis de cutia din mîna inginerului. După care cutia scoase un fel de zumzet, iar Rajasinghe îşi simți degetul atras de o forță miraculoasă. Magnetism? îşi puse întrebarea. Desigur că nu; nici un magnet nu se comporta într-o asemenea manieră. Improbabila lui ipoteză era corectă; într-adevăr, nu exista nici o altă explicație. El şi Morgan se angajaseră într-o veritabilă luptă cu odgonul — cu un cablu invizibil însă.

Deşi Rajasinghe îşi încordă ochii, nu zări nici urmă de fir ori sîrmă care să lege inelul din mîna lui de cutia mînuită de Morgan ca lanseta unei undițe. Întinse mîna liberă să exploreze spațiul dintre ei, dar inginerul i-o dădu repede la o parte.

— Îmi pare rău, zise el. Toți încearcă mişcarea asta cînd văd ce se întîmplă. Ați fi putut să vă tăiați foarte rău.

— Aşadar există un fir invizibil. Deştept, însă la ce foloseşte, altfel decît pentru şmecherii de salon?

Morgan zîmbi larg.

— Nu vă condamn pentru această concluzie; constituie reacția obişnuită. Numai că e complet greşită. Motivul pentru care nu zăriți firul este acela că are doar cîțiva microni în diametru. Mult mai subțire decît pînza de păianjen.

În sfîrşit, socoti Rajasinghe, folosirea depreciatului adjectiv era pe deplin justificată.

— Incredibil. Ce este?

— Rezultatul a două sute de ani de fizică a solidelor. Dacă totuşi vă interesează, constituie un cristal de diamant continuu pseudo-monodimensional — cu toate că nu-i format din carbon pur. Mai conține o serie de elemente în cantități strict controlate. Poate fi produs în masă doar în stațiile orbitale, acolo unde gravitația nu interferează cu procesul de creştere.

— Fascinant, şopti Rajasinghe, aproape pentru sine. Trase de cîteva ori de inel să se convingă că tensiunea mai era prezentă şi că totul nu era o halucinație a sa.

— Bănui că aşa ceva va avea o mulțime de aplicații tehnice. Ar face un minunat tăietor de brînză.

Morgan rîse.

— Un om poate tăia un copac doar în cîteva minute. În schimb e dificil de mînuit, ba chiar periculos. A trebuit să proiectăm mosoare speciale pentru a-l rula şi derula. Noi le-am spus "sfîrleze". Aceasta este acționată electric, în scopuri demonstrative. Motorul e capabil să ridice cîteva sute de kilograme şi mereu îi găsesc noi întrebuințări. Micul test de astăzi nu a fost cîtuşi de puțin întîiul de acest gen.

Codindu-se, Rajasinghe scoase degetul din inel. Acesta căzu, oprindu-se apoi într-o mişcare de pendulare fără vreun suport vizibil, pînă ce Morgan apăsă un buton iar sfîrleaza îl retrase cu un bîzîit uşor.

— Nu ați bătut tot acest drum, doctore Morgan, doar ca să mă uimiți cu ultimele minuni ale ştiinței, deşi *sînt* impresionat. Vreau să ştiu ce legătură au acestea cu persoana mea.

— O mare legătură, domnule Ambasador, răspunse inginerul, serios şi formal. Aveți foarte mare dreptate socotind că acest material va avea multe aplicații, dintre care pe unele abia acum începem să le întrezărim.

Iar una din ele, spre bine sau spre rău, va face din liniştita dumneavoastră insuliță centrul lumii. Nu — nu doar al lumii. Al întregului Sistem Solar.

Datorită acestui filament, Taprobane va deveni un cap de pod către planete. Şi într-o bună zi, poate, către stele.

10
Ultimul Pod

Paul şi Maxine erau doi dintre cei mai buni şi mai vechi prieteni ai săi, deşi pînă în acest moment nu se văzuseră niciodată şi, din cîte ştia Rajasinghe, nici nu-şi vorbiseră. Existau şi puține motive pentru care ar fi făcut-o; nimeni din afara insulei Taprobane nu auzise vreodată de profesorul Sarath, în schimb întregul Sistem Solar ar fi recunoscut-o numaidecît pe Maxine Duval, după chip ori după voce.

Cei doi oaspeți se alungiseră în şezlongurile bibliotecii, în vreme ce Rajasinghe se aşezase în fața consolei vilei. Cu toții priveau un al patrulea personaj, aşteptînd nemişcat în fața lor.

Prea nemişcat. Un vizitator din trecut, necunoscînd nimic din miracolele zilnice ale electronicii actuale, ar fi decis după cîteva secunde că priveşte o superbă figurină de ceară. Totuşi, o examinare mai atentă ar fi scos la iveală două fenomene deconcertante. "Păpuşa" era suficient de transparentă ca lumina puternică să treacă prin ea, iar picioarele i se transformau în ceață la cîțiva centimetri deasupra covorului.

— Îl recunoşti pe acest om? întrebă Rajasinghe.

— Nu l-am văzut niciodată în viața mea, replică imediat Sarath. Ar fi bine să fie cineva important, dacă tot m-ai tîrît aici de la Maharamba. Tocmai eram pe cale să deschidem camera relicvelor.

— Eu a trebuit să renunț la concursul de catamarane de pe lacul Saladin, rosti Duval cu faimoasa ei voce de contralto, conținînd destulă enervare ca să pună la locul lui pe oricine cu o piele mai sensibilă decît profesorul Sarath. Şi îl cunosc, desigur. Vrea să construiască un pod din Taprobane în Hindustan?

Rajasinghe rîse.

— Nu. De două secole dispunem de un excelent serviciu de transport. Îmi pare rău că v-am deranjat pe amîndoi cerîndu-vă să veniți aici — cu toate că *tu*, Maxine, de douăzeci de ani îmi tot promiți că vii.

— Adevărat. Femeia oftă. Petrec însă atîta timp în studio, încît uneori uit că afară se întinde o lume reală, populată de cinci mii de prieteni dragi şi de vreo cincizeci de milioane de cunoştințe apropiate.

— În care categoric l-ai include pe dr. Morgan?

— L-am întîlnit de trei-patru ori. I-am luat şi un interviu special cînd a fost terminat podul Gibraltar. Un personaj impresionant.

Venind din partea Maxinei Duval, aprecierea avea o greutate aparte, socoti Rajasinghe. Vreme de mai bine de treizeci de ani, Duval fusese probabil cel mai respectat membru al profesiunii sale dificile, cîştigînd toate onorurile pe care aceasta i le putea oferi. Un premiul Pulitzer, trofeul Global Times, premiul David Snow reprezentau doar vîrful icebergului. Şi recent revenise pe teren, după doi ani de profesorat la Universitatea Columbia, în jurnalistică electronică.

Toate acestea o mai domoliseră, dar nu îi încetiniseră felul de a fi. Nu mai era feminista dură care odată remarcase: "De vreme ce femeile sînt mai bune la făcut copii, probabil Natura a lăsat şi bărbaților un talent oarecare în compensație. Pentru moment însă, nu văd care anume." Totuşi, nu de mult dezarmase cu ieşirea ei pe

preşedintele unei adunări: "Sînt ziaristă, la naiba, nu ziarist!"

Nimeni nu-i pusese vreodată feminitatea la îndoială. Fusese căsătorită de patru ori, iar felul cum îşi alegea coechipierii pentru operare la distanţă ajunsese vestit. Indiferent de sex, aceştia erau oricum întotdeauna tineri şi atletici, pentru a se mişca cu uşurinţă în pofida celor aproape douăzeci de kilograme de echipament de comunicaţie de pe umeri. Invariabil, colaboratorii lui Duval erau foarte masculini şi bine făcuţi. Pe seama ei circula chiar şi o glumă, dar complet lipsită de ranchiună, din moment ce şi cei mai înfocaţi rivali o plăceau la fel de mult cum o invidiau.

— Îmi pare rău de cursă, însă observ că Marlin III a cîştigat şi fără tine, spuse Rajasinghe. Cred de asemenea că vei admite că invitaţia mea e mult mai importantă. Dar să-l lăsăm pe Morgan să se explice singur...

Eliberă butonul de PAUZĂ al proiectorului, iar statuia se însufleţi.

— Mă numesc Vannevar Morgan. Sînt Inginerul-şef al Construcţiilor Terestre, Divizia Sol. Ultimul meu proiect l-a constituit podul Gibraltar. Acum vreau să vă vorbesc despre ceva incomparabil mai ambiţios.

Rajasinghe îşi studie oaspeţii. Morgan le captivase atenţia, după cum se şi aşteptase dealtfel.

Se lăsă pe spate în fotoliu şi se pregăti să asculte prezentarea acum familiarului şi totuşi incredibilului proiect. Ciudat, gîndi, cît de uşor se acceptau convenţiile displayului, ignorîndu-se erorile destul de mari ale controlului de înclinare şi nivel. Chiar şi faptul că Morgan se mişca, în vreme ce de fapt rămînea în acelaşi loc, alături de complet falsa perspectivă a fundalului exterior, nu reuşea să clatine iluzia realităţii.

— Era Spaţială are aproape două sute de ani. Timp de mai bine de jumătate din acest interval, civilizaţia noastră a fost strict dependentă de armata de sateliţi care înconjoară astăzi Pămîntul.

Comunicaţiile globale, previziunile şi controlul meteorologic, resursele solului şi ale oceanelor, serviciile bancare, poştale şi de informaţii — dacă s-ar întîmpla ceva sistemelor spaţiale, ne-am scufunda pur şi simplu într-un Ev Mediu. În haosul ce ar rezulta, bolile şi foametea ar decima mare parte din specia umană.

Privind dincolo de Pămînt, astăzi cînd avem colonii autonome pe Marte, Mercur şi Lună, cînd exploatăm bogăţiile incalculabile ale asteroizilor, întrevedem începuturile unui veritabil comerţ interplanetar. Deşi a durat ceva mai mult decît au prezis optimiştii, a devenit evident că doborîrea intangibilităţii văzduhului reprezintă un modest preludiu la cucerirea spaţiului.

Acum însă sîntem confruntaţi cu o problemă fundamentală, un obstacol ridicat în calea oricărui progres real. Deşi munca de cercetare a generaţii întregi a făcut din rachetă cel mai sigur mod de propulsie...

— Ce, s-a gîndit la biciclete? murmură Sarath.

— ... vehiculele spaţiale sînt încă foarte puţin eficiente. Mai rău, efectul lor asupra mediului este devastator. În ciuda tuturor încercărilor de a controla coridoarele de pătrundere în atmosferă, zgomotul lansărilor şi al aterizărilor deranjează milioane de persoane. Produsele de evacuare sînt pompate în straturile atmosferice superioare unde au declanşat schimbări climatice, poate cu efecte deosebit de serioase. Toată lumea îşi aduce aminte de criza cancerului de piele a secolului douăzeci, cauzată de ultraviolete, şi costul astronomic al chimicalelor necesare refacerii ozonosferei.

Totuşi, dacă interpolăm creşterea traficului pînă la sfîrşitul secolului, vom descoperi că tonajul care trebuie ridicat pe orbită va creşte cu aproape cincizeci la sută. Acest lucru nu se poate realiza fără o serie de costuri insuportabile asupra modului nostru de viaţă — ori chiar asupra existenţei noastre. Iar inginerii de propulsie nu pot face nimic. Ei aproape au atins limitele absolute ale performanţei stabilite de legile fizicii.

Ce alternativă avem? De veacuri, oamenii visează la antigravitaţie şi la motoare "stelare". Nimeni nu a găsit însă cea mai mica dovadă că aceste lucruri sînt posibile; astăzi credem că reprezintă simple fantezii.

Şi totuşi, în chiar deceniul lansării primului satelit artificial, un îndrăzneţ inginer rus a conceput un sistem capabil să trimită rachetele în muzee. Au trecut ani pînă ca cineva să-l ia În serios pe Yuri Artsutanov. Au trecut două secole înainte ca tehnologia noastră să ajungă la înălţimea viziunii sale.

Ori de cîte ori asculta înregistrarea, Rajasinghe avea impresia că din acest moment Morgan se însufleţea cu adevărat. Era uşor să vezi de ce; inginerul pătrunsese în propriul său domeniu, renunţînd să mai transmită informaţii din afara experienţei sale. Iar în pofida rezervei şi temerilor lui, Rajasinghe nu se putea opri să nu împărtăşească cîte ceva din acest entuziasm. Un sentiment care în prezent îl încerca arareori.

— Mergeţi afară în orice noapte senină, reluă Morgan, şi veţi observa acea minune atît de comună a epocii noastre — stelele care nu apun şi nu răsar, rămînînd fixate în acelaşi punct pe cer. Noi, părinţii şi bunicii noştri, am încetat să mai privim ca pe ceva deosebit sateliţii geostaţionari şi staţiile spaţiale ce se deplasează deasupra ecuatorului cu aceeaşi viteză de rotaţie ca şi Pămîntul, suspendaţi fiind astfel mereu deasupra aceluiaşi loc.

Întrebarea pusă de Artsutanov avea sclipirea copilărească a geniului adevărat. Un om deştept nu numai că nu s-ar fi gîndit niciodată la ea, dar ar fi şi desconsiderat-o imediat ca absurdă.

Dacă legile mecanicii celeste permit unui obiect să rămînă fixat pe cer, nu ar fi posibil să se coboare de pe acest obiect un cablu pe pămînt, *şi astfel să se stabilească un lift care să lege Pămîntul de Cosmos?*

Nu era nimic greşit în teorie, în schimb problemele practice erau enorme. Calculele au indicat că nici un material nu era suficient de rezistent pentru o asemenea sarcină. Cel mai bun oţel s-ar rupe sub propria greutate cu mult înainte de a acoperi distanţa de treizeci de mii de kilometri ce separă Pămîntul de orbita sincronă.

Pe de altă parte, nici chiar cele mai puternice oţeluri nu se apropiau de limitele teoretice de rezistenţă. La scară microscopică, în laborator se creaseră materiale cu un punct de rupere mult mai ridicat. Dacă ar fi fost produse în cantităţi mari, visul lui Artsutanov ar fi putut să devină realitate — iar economia transportului spaţial s-ar fi transformat total.

Înainte de sfîrşitul secolului douăzeci, materiale super-rezistente — hiperfilamentele — au început să iasă din laboratoare. Erau însă extrem de scumpe, costînd de mai multe ori greutatea lor în aur. Pentru un sistem capabil să vehiculeze întreg traficul orbital ar fi fost necesare milioane de tone. Aşa că visul a rămas vis — pînă acum cîteva luni.

Astăzi, fabricile spațiale sînt în stare sa producă cantități practic nelimitate de hiperfilament. În sfîrşit putem să construim Liftul Spațial — sau Turnul Orbital, după cum prefer să-l denumesc eu. Într-un anume sens *este* un turn, ridicîndu-se clar deasupra atmosferei şi mergînd încă mai departe, mult mai departe...

Morgan se topi, asemeni unei stafii brusc exorcizate. Fu înlocuit de imaginea unui Pămînt de mărimea unei mingi de fotbal, rotindu-se lent. La un braț deasupra lui, fixată mereu deasupra aceluiaşi punct de pe ecuator, o steluță sclipitoare marca poziția satelitului sincron.

De la stea, două linii subțiri de lumină începură să crească, una din ele înspre Pămînt, cealaltă în direcție opusă, spre spațiul cosmic.

— Cînd construieşti un pod, reluă vocea fără trup a lui Morgan, porneşti de la capete şi sfîrşeşti cu mijlocul. Cu Turnul Orbital va fi exact pe dos. Plecînd de la satelitul geostaționar, trebuie să construim în sus şi în jos în acelaşi timp, după un program foarte atent. Țelul este să păstrăm centrul de gravitație întotdeauna în punctul staționar. Dacă nu o facem, satelitul se va deplasa pe o orbită nepotrivită, începînd încet să deriveze în jurul planetei.

Linia descendentă de lumină atinse ecuatorul; simultan, extensia exterioară încetă să mai crească.

— Înălțimea totală va fi de cel puțin patruzeci de mii de kilometri, iar ultima sută de kilometri va reprezenta partea critică, întrucît aici Turnul va fi supus acțiunii uraganelor. Nu va deveni stabil pînă ce nu va fi solid ancorat la sol.

Şi în acel moment, pentru prima dată în istorie vom avea o scară către cer — un pod către aştri. Un simplu lift, acționat ieftin de energie electrică, va înlocui zgomotoasele şi costisitoarele rachete, ce vor rămîne să fie utilizate doar pentru sarcinile normale de transport în adîncul spațiului. Iată aici un posibil design al Turnului Orbital.

Globul rotitor dispăru, în vreme ce imaginea plonja spre Turn, străbătîndu-i zidurile ca să dezvăluie secțiunea transversală.

— Veți observa că el este format din patru tuburi identice — două pentru traficul ascendent, două pentru cel descendent. Gîndiți-vă la el ca la o autostradă *verticală* cu patru benzi, de pe pămînt la orbita sincronă. Centrale de fuziune plasate din loc în loc vor asigura întreaga energie necesară; întrucît nouăzeci la sută din energie va fi recuperată, costul net pe pasager va fi de numai cîțiva dolari. Atunci cînd capsulele vor cădea iarăşi spre pămînt, motoarele lor vor acționa ca frîne magnetice, generînd electricitate. Spre deosebire de navele de mare altitudine, nu-şi vor irosi energia încălzind atmosfera sau provocînd tunete sonice; ea va fi pompată înapoi în sistem. S-ar putea spune că trenurile care coboară le vor alimenta pe cele care urcă. Astfel că şi în cazul celei mai critice estimări, Liftul Spațial va fi de o sută de ori mai eficient decît orice rachetă.

În plus, nu există nici o limită de trafic, deoarece la nevoie ar putea fi adăugate tuburi adiționale. Dacă va veni clipa cînd un milion de persoane pe zi vor dori să viziteze Pămîntul, ori să-l părăsească, Turnul Orbital va face față. La urma urmei, metrourile marilor noastre oraşe reuşeau odată să facă tot atît...

Rajasinghe atinse un buton, oprind vocea lui Morgan.

— Restul este oarecum tehnic. Continuă să explice cum Turnul va funcționa ca

o praştie cosmică, lansînd încărcături spre Lună sau spre alte planete, fără a folosi cîtuşi de puţin propulsia reactivă. Cred însă că aţi văzut destul ca să vă faceţi o idee generală.

— Mintea mea e buimăcită corespunzător, spuse Sarath. Dar pentru numele lui Dumnezeu, ce legătură au toate astea cu mine? Sau cu dumneata?

— Toate la vremea lor, Paul. Comentarii, Maxine?

— Poate că pînă la urmă te voi ierta. Asta ar putea cu adevărat să fie povestea deceniului, sau a secolului. De ce însă graba, ca nu mai pomenim de secret?

— Sînt multe lucruri pe care nu le înţeleg, şi aici tu mă poţi ajuta. Bănui că Morgan luptă pe mai multe fronturi; pregăteşte un anunţ în viitorul apropiat, însă nu vrea să acţioneze pînă nu e sigur de terenul pe care calcă. Mi-a pus la dispoziţie prezentarea subînţelegînd faptul că ea nu va ajunge pe circuitele publice de informaţie. De aceea a trebuit să vă chem aici.

— Ştie de această întîlnire?

— Desigur. A fost chiar bucuros cînd i-am zis că doresc să discut cu tine, Maxine. Este evident că are încredere şi te doreşte aliat. Cît despre *tine,* Paul, l-am asigurat că eşti în stare să păstrezi un secret vreme de şase zile fără să faci apoplexie.

— Numai dacă există motive foarte întemeiate.

— Începe să se facă lumină, rosti la rîndul ei, Duval. Mă uimiseră cîteva lucruri, dar acum ele capătă un sens. Mai întîi de toate, acesta constituie un proiect *spaţial;* iar Morgan este Inginerul Şef al diviziei *terestre.*

— Şi?

— Tu întrebi, Johan? Gîndeşte-te la războiul birocratic ce se va declanşa cînd proiectanţii de rachete şi industria aerospaţială vor auzi vestea! Imperii de trilioane de dolari vor ajunge la răscruce, numai pentru început. Dacă nu-i extrem de prudent, lui Morgan i se va spune "Mulţumim foarte mult, de acum înainte ne vom ocupa noi. Încîntaţi de cunoştinţă."

— Pricep, însă Morgan are argumente solide. În definitiv, Turnul Orbital este o clădire, nu un vehicul.

— Cînd avocaţii vor intra pe rol, nu va mai fi. Nu există prea multe clădiri a căror etaje superioare se mişcă cu zece kilometri pe secundă, sau oricum, mai repede decît parterul.

— Aici probabil ai atins un punct sensibil. Întîmplător, cînd am mărturisit că ameţesc la gîndul unui turn ridicîndu-se o bună parte din drumul către Lună, Morgan mi-a răspuns: "Atunci nu vă gîndiţi ca la un turn urcînd *în sus;* gîndiţi-vă la un pod conducînd *afară.*" Încă mă strădui, fără prea mare succes.

— Ah! exclamă Duval. Iată încă o piesă a jocului de puzzle. Podul.

— Ce vrei să spui?

— Ştiaţi că preşedintele Construcţiilor Terestre, acel măscărici pompos de senator Collins, a vrut ca podul Gibraltar să-i poarte numele?

— Nu, dar faptul explică într-adevăr o serie de lucruri. Mie personal îmi place Collins. Ne-am întîlnit de cîteva ori şi l-am găsit un om foarte plăcut şi inteligent. N-a făcut la vremea lui nişte lucrări de geotermie de mîna întîi?

— Acum o mie de ani, iar *dumneata* nu reprezinţi o ameninţare pentru reputaţia sa. Cu tine se poate purta drăguţ.

— Şi cum a fost salvat Podul de la o asemenea soartă?

— A avut loc o mică revoluţie de palat printre inginerii seniori de la CCT. Morgan, bineînţeles, nu a fost deloc implicat.

— De aceea îşi ţine aşii în mînecă! Încep să-l admir din ce în ce mai mult. În schimb în prezent a întîlnit un obstacol pe care nu ştie cum să-l depăşească. L-a descoperit cu cîteva zile în urmă şi a trebuit să se oprească, dezarmat.

— Lasă-mă să ghicesc, propuse Duval. E un obicei bun şi mă ajută să rămîn în fruntea haitei. Îmi cam dau seama de ce a venit aici. Capătul terestru al sistemului trebuie să fie pe ecuator; altminteri nu s-ar obţine verticalitatea. Ca turnul acela din Pisa, înainte să cadă...

— Eu nu văd... Începu Sarath, ridicînd din umeri. Ah, ba da... Vocea i se stinse într-o tăcere gînditoare.

— Deci, continuă Duval, există un număr limitat de plasamente posibile pe ecuator. Cea mai mare parte sînt în ocean, nu? Iar Taprobane constituie unul din ele, chiar dacă nu văd ce avantaj în plus prezintă faţă de Africa sau America de Sud. Ori poate că Morgan vrea să se asigure din toate părţile?

— Ca de obicei, draga mea Maxine, puterile tale de deducţie sînt fenomenale. Eşti pe calea cea bună, dar mai departe n-ai să ajungi. Cu toate că Morgan a făcut tot posibilul să-mi explice problema, nu am pretenţia că am înţeles detaliile ştiinţifice. Oricum, se pare că Africa şi America de Sud nu corespund Liftului Spaţial. Ceva în legătură cu puncte instabile în cîmpul gravitaţional al Terrei. Numai Taprobane se potriveşte. Mai mult decît atît, un singur loc din Taprobane. Şi aici, Paul, intri tu în joc!

— *Mamada?* strigă Sarath în taprobaneză din cauza surprizei.

— Da, tu. Spre nemulţumirea lui, Morgan tocmai a descoperit că singurul punct pe care trebuie să-l obţină deja e ocupat — ca să folosim nişte termeni blînzi. Îmi cere aşadar sfatul cum să-l mute pe bunul tău prieten Buddy.

Fu rîndul lui Duval să fie uimită.

— Cine? întrebă ea.

Sarath răspunse numaidecît:

— Venerabilul Anandatissa Bodhidharma Mahanayake Thero, beneficiar al templului Sri Kanda, intonă ca o litanie. Aşadar despre asta-i vorba.

Pentru o clipă se aşternu tăcerea. Apoi o lucire maliţioasă apăru în ochii lui Paul Sarath, profesor emerit de arheologie la Universitatea din Taprobane.

— Întotdeauna am dorit să ştiu ce se întîmplă cînd o forţă irezistibilă întîlneşte un obiect de neclintit, rosti el visător.

11
Prinţesa tăcută

După ce vizitatorii plecară, Rajasinghe depolariză geamurile bibliotecii şi rămase multă vreme privind copacii din jurul vilei, dominaţi de pereţii stîncoşi ai Yakkagalei ridicată în spatele lor. Exact la patru fix, servirea ceaiului de după-amiază

îl smulse din reverie.

— Rani, spune-i lui Dravindra să-mi pregătească bocancii, dacă-i mai găseşte. Voi urca pe Stîncă.

Rani se prefăcu că scapă tava de uimire.

— *Aiyo, Mahathaya!* jeli ea cu pretinsă deznădejde. Sînteţi nebun! Amintiţi-vă ce v-a recomandat doctorul McPherson.

— Escrocul acela scoţian îmi citeşte întotdeauna cardiograma invers. Şi oricum, draga mea, la ce bun să mai trăiesc după ce tu şi Dravindra mă veţi părăsi?

Nu vorbise doar în glumă şi imediat i se făcu ruşine de mila pe care o arătase faţă de propria persoană. Căci Rani o detectase, iar în ochii ei începuseră să lucească lacrimi.

Femeia se răsuci ca el să nu-i observe emoţia şi rosti în englezeşte:

— M-am oferit să rămîn, cel puţin pentru primul an al lui Dravindra...

— Ştiu, şi nici nu mă gîndesc să accept. Dacă Berkeley nu s-a schimbat de cînd l-am văzut eu ultima oară, atunci el va avea nevoie de tine acolo. (Dar nu mai mult decît mine, deşi într-un alt mod, adăugă în gînd.) Şi fie că-ţi vei da sau nu examenele tu însăţi, niciodată nu e prea devreme să începi să înveţi să fii soţia unui preşedinte de colegiu.

Rani zîmbi.

— Nu ştiu dacă-i o soartă îmbucurătoare, din cele cîteva exemple groaznice pe care le cunosc. Reluă iarăşi în taprobaneză. Nu vorbiţi serios, nu-i aşa?

— Ba da. Nu pînă în vîrf, desigur, numai pînă la fresce. Au trecut cinci ani de cînd nu le-am mai vizitat. Dacă mai întîrzii mult... Nu era nevoie să termine propoziţia.

Rani îl studie în tăcere cîteva clipe şi decise că orice argument ar fi fost zadarnic.

— Am să-i spun lui Dravindra. *Şi* lui Jaya — în caz că vor fi nevoiţi să vă poarte înapoi pe braţe.

— Foarte bine, cu toate că nu cred că Dravindra ar avea nevoie de ajutor.

Rani îi dărui un zîmbet larg, îmbinînd mîndria cu plăcerea. Perechea asta, îşi zise Rajasinghe nostalgic, constituise lozul lui cel mai norocos în loteria naţională şi spera că cei doi ani de serviciu social le făcuseră tot atîta plăcere cît şi lui. În această epocă, servitorii personali reprezentau un lux rar, atribuit doar oamenilor cu merite deosebite. Rajasinghe nu cunoştea pe nimeni care să aibă trei.

Pentru a-şi economisi forţele, străbătu grădinile plăcerii pe un triciclu cu baterii solare. Dravindra şi Jaya preferau să meargă pe jos, pretinzînd că astfel ajungeau mai repede. Aveau dreptate, căci foloseau scurtături. El unul însă urcă încet, oprindu-se des să-şi recapete respiraţia, pînă ce atinse lungul coridor al Galeriei Inferioare, acolo unde Zidul Oglinzii înainta paralel cu faţa Stîncii.

Urmărită de privirile curioase ale turiştilor, o tînără arheologă dintr-una din ţările africane căuta să descopere inscripţii pe perete, ajutată de o puternică lumină oblică. Rajasinghe simţi nevoia să o avertizeze că şansele de a face o nouă descoperire erau practic nule. Paul Sarath petrecuse douăzeci de ani cercetînd fiecare milimetru pătrat al suprafeţei, iar cele trei volume cu *Inscripţiile Yakkagalei* reprezentau o operă monumentală de scolastică, fără putinţa de a fi vreodată egalată

— fie şi numai deoarece nu exista nimeni altul la fel de iscusit în citirea vechilor inscripţii taprobane.

Amîndoi erau tineri cînd Paul îşi începuse munca vieţii. Rajasinghe îşi aducea aminte că stătuse chiar în acest loc, în vreme ce pe atunci asistentul în epigrafie al Departamentului de Arheologie urmărea semnele aproape indescifrabile pe mortarul galben, traducînd poemele adresate frumuseţilor de pe stînca de deasupra. După atîtea secole, versurile încă stîrneau ecouri emoţionante în inimile cititorului:

Tissa sînt, căpitan de gardă.
Cinzeci de leghe am bătut să admir ochii languroşi,
Însă ele nu vor să-mi vorbească.
Este oare drept?

Fie ca o mie de ani să dăinuiţi aici,
ca iepurele pe care Regele Zeilor
l-a pictat pe lună. Sînt preotul Mahinda
din vihara Tuparamei.

Această speranţa fusese în parte îndeplinită, parţial negată. Se scursese de două ori mai mult timp de cînd doamnele Stîncii şedeau aici, supravieţuind într-o epocă situată dincolo de imaginaţia preotului. Cît de puţine însă rămăseseră! Unele inscripţii se refereau la "cele cinci sute de fecioare cu pielea aurie"; chiar admiţînd exagerarea figurii de stil, era limpede că mai puţin de o zecime din frescele originale rezistaseră ravagiilor timpului şi răutăţii omului. În schimb, cele douăzeci rămase se aflau în siguranţă pentru totdeauna, frumuseţea fiindu-le înregistrată pe nenumărate filme, casete şi cristale.

Cu siguranţă supravieţuiseră mai mult decît acel mîndru scrib, ce nu socotise necesar să-şi lase numele.

Am ordonat ca drumul să fie curăţat,
Încît pelerinii să vadă.
Minunatele fecioare aşteptînd pe coasta muntelui.
Eu sînt Regele.

De-a lungul anilor, Rajasinghe — el însuşi purtător al unui nume regesc şi neîndoielnic gazdă a multor gene regale — meditase adeseori la aceste cuvinte. Ele demonstrau atît de perfect natura efemeră a puterii, inutilitatea oricărei ambiţii. "Eu sînt Regele." Ah, dar *ce* rege? Monarhul care stătuse pe aceste blocuri de granit, netede atunci, cu o mie opt sute de ani în urmă, fusese probabil un bărbat capabil şi inteligent; nu izbutise însă să-şi închipuie că va veni un timp cînd el se va topi într-un anonimat la fel de profund ca al ultimului dintre supuşii săi.

Atribuirea era definitiv compromisă. Cel puţin zece regi ar fi putut înscrie acele vorbe mîndre. Unii domniseră ani, alţii numai săptămîni şi puţini fuseseră cei ce muriseră paşnic în paturile lor. Nimeni nu avea să ştie cu precizie dacă regele care nu găsise de cuviinţă să-şi scrie numele era Mahatissa II, Bhamani ori Candamukhasiva,

Moggallana I ori Kittisena, sau Sirisamghabodhi... ori un alt monarh, poate nici măcar menționat de lunga şi încurcata istorie a insulei.

Omul de la lift fu uimit să-şi vadă distinsul oaspete, şi îl salută deferențial pe Rajasinghe. În timp ce cuşca urca încet cei cincisprezece metri, vizitatorul îşi aminti cum pe vremuri disprețuia serviciile liftului în favoarea scării spiralate, pe care Dravindra şi Jaya urcau chiar acum cu exuberanța tinereții.

Liftul se opri, iar el păşi pe o platformă mică de oțel, extinsă în afara crestei. Dedesubt şi în spate se căscau o sută de metri de spațiu gol, dar plasa de sîrmă oferea destulă siguranță. Nici cel mai hotărît sinucigaş nu putea evada din cuşca suficient de largă ca să primească douăsprezece persoane, lipită la baza încremenitului val de piatră.

Aici, printr-o întîmplare, stînca formase o mică grotă, şi astfel protejate de elementele naturii se aflau supraviețuitoarele curții cereşti a Regelui Kalidasa. Rajasinghe le salută în tăcere, aşezîndu-se recunoscător în scaunul oferit de ghidul oficial.

— Aş dori să fiu lăsat singur zece minute, răsti calm. Jaya, Dravindra, vedeți dacă nu reuşiți cumva să-i îndepărtați pe turişti.

Însoțitorii îl priviră încurcați; la fel şi ghidul, care potrivit regulamentului nu avea voie să părăsească frescele. Ca întotdeauna însă, Ambasadorului Rajasinghe i se îndeplini dorința, fără să fie nevoie nici măcar să ridice vocea.

— *Ayu bowan,* salută siluetele tăcute după ce rămaseră singuri. Iertați-mă că v-am neglijat atîta timp.

Aşteptă politicos un răspuns, dar ele nu-i acordară mai multă atenție decît oricărui alt admirator din ultimele douăzeci de secole. Rajasinghe nu se descurajă; se obişnuise cu indiferența lor. Într-adevăr, ea le sporea farmecul.

— Am o problemă, dragele mele. I-ați urmărit pe toți invadatorii insulei venind şi plecînd, încă din vremea lui Kalidasa. Ați privit jungla crescînd ca o maree în jurul Yakkagalei, şi retrăgîndu-se apoi în fața securii şi a plugului. Dar nimic esențial nu s-a schimbat în aceşti ani. Natura a fost blîndă cu micuța Taprobane, la fel istoria. A lăsat-o în pace...

Astăzi însă secolele de linişte par să se apropie de un sfîrşit. Insula noastră poate să devină centrul lumii... al multor lumi. Muntele acela pe care îl priviți de atîta vreme, acolo către sud, ar putea fi cheia către Univers. Dacă lucrurile se vor petrece astfel, Taprobanele pe care noi îl ştim şi îl iubim va înceta să mai existe.

Poate n-am cum să fac mare lucru. Dar mai am ceva putere ca să ajut, sau ca să stînjenesc. Mai am încă mulți prieteni. Dacă doresc, sînt în stare să întîrzii acest vis — coşmar? — cel puțin pînă după moartea mea. Să o fac? Sau să-l ajut pe acest om, indiferent de adevăratele sale motive?

Îşi întoarse privirile spre favorita lui, singura care nu-şi ferea ochii cînd el se uita la ea. Toate celelalte fete priveau în depărtare, ori examinau florile din mîini. Singură ea, căreia el îi dăruise dragostea din tinerețe, părea, dintr-un anume unghi, să-i răspundă privirii.

— Ah, Karuna! Nu e drept să pui astfel de întrebări. Ce ştii tu despre lumile *reale* de dincolo de cer, ori despre nevoia omului de a le atinge? Deşi odată ai fost una din zeițe, paradisul lui Kalidasa rămîne totuşi o iluzie.

Oricum, indiferent ce viitor straniu vezi, eu unul nu îl voi trăi. Ne cunoaştem de multă vreme — judecînd după criteriile mele, dacă nu şi după ale tale. Cît timp voi mai putea, te voi privi din vilă; nu cred însă că ne vom mai întîlni vreodată. Adio — şi mulțumesc, frumoaselor, pentru plăcerea dăruită de-a lungul anilor. Transmiteți-le salutările mele celor ce-mi vor călca pe urme.

Acestea fiind spuse, coborînd scara în spirală şi ignorînd liftul, Rajasinghe nu simți cîtuşi de puțin că-şi ia rămas bun. Dimpotrivă, parcă scuturase de pe umeri cîțiva ani (în definitiv, la şaptezeci şi doi de ani nu eşti chiar bătrîn). Vedea că Dravindra şi Jaya îi observaseră înviorarea după felul în care li se luminaseră chipurile.

Poate că ieşirea lui la pensie începuse să devină plicticoasă. Poate că şi el şi insula Taprobane aveau nevoie de aer proaspăt care să curețe pînzele de păianjen — aşa cum musonul dădea iarăşi viață după luni de cer greu şi toropit.

Fie că avea sau nu să reuşească, proiectul lui Morgan aprindea imaginația şi mişca sufletul. Kalidasa l-ar fi invidiat — şi aprobat.

II
TEMPLUL

"În vreme ce religii diferite se luptă între ele pentru a-şi atribui posesia adevărului absolut, în opinia noastră adevărul religios poate fi total neglijat... Dacă se încearcă a se stabili locul religiei în evoluția umanității, se va vedea se pare că ea nu reprezintă atît de mult o achiziție de lungă durată, cît o paralelă la nevroza pe care individul civilizat trebuie să o trăiască pe drumul dintre copilărie şi maturitate."

Sigmund Freud Noi lecturi introductive în Psihoanaliză, 1932

"Bineînțeles că omul l-a făurit pe Dumnezeu după propriul său chip; dar ce alternativă avea? Aşa cum o înțelegere reală a geologiei nu a fost posibilă pînă ce nu am ajuns să studiem şi alte lumi, la fel o teologie valabilă trebuie să aştepte contactul cu inteligențe extraterestre. Un domeniu de studiu ca religia comparată nu poate exista atîta timp cît studiem doar religiile omului."

El Hadji Mohammed ben Selim
Profesor de religie comparată,
Cuvînt de deschidere,
Universitatea Brigham Young, 1998

"Trebuie să aşteptăm, nu fără anxietate, răspunsurile la următoarele întrebări: (a) care sînt, şi dacă sînt, conceptele religioase ale unor entități cu zero, unul, doi sau mai

mulți «părinți»; (b) găsim credință religioasă doar în cazul organismelor care au contact strîns cu genitorii lor pe parcursul anilor formativi?

Dacă vom descoperi că religia există exclusiv la forme inteligente de maimuțe, delfini, elefanți, cîini etc, dar nu şi printre computere extraterestre, termite, peşti, broaşte țestoase sau colectivități de amibe, s-ar putea să ne vedem obligați să tragem nişte concluzii dureroase...

Poate că atît dragostea cît şi religia nu apar decît la mamifere, pentru exact aceleaşi motive. Faptul este sugerat şi de un studiu al patologiilor. Oricine se îndoieşte de legătura dintre fanatismul religios şi perversiune, ar trebui să cerceteze cu atenție "Malleus maleficarum", ori volumul lui Huxley "The Devils of Loudun."

Ibid.

"Celebra remarcă a doctorului Charles Willis (Hawai, 1970), că religia reprezintă un rezultat al malnutriției, nu este, în sine, mai folositoare decît oarecum nedelicata refulație monosilabică rostită de Gregory Bateson. Ceea ce probabil doctorul Willis a vrut să spună era că:. (1) halucinațiile provocate de foamete voluntară sau involuntară sînt interpretate uşor ca viziuni religioase; (2) foamea în această viață încurajează credința într-o viață de apoi compensatorie, ca un mecanism, poate esențial, de supraviețui re. psihologică.

Este într-adevăr o ironie a soartei că studiile privind aşa-numitele droguri psihedelice au dovedit că acestea au un efect exact contrar, conducînd la detecția chimicalelor «apotetice» naturale în creier. Descoperirea faptului că cel mai devotat adept al unui cult poate fi convertit la oricare altul printr-o doză judicioasă de 2-4-7 orto-para-teosamină a constituit, probabil, cea mai devastatoare lovitură primită vreodată de religie.

Bineînțeles, asta pînă la evenimentul Starglider..."

R. Gabor, Bazele Farmacologice ale Religiei

Miskatonic University Press, 2069

12
Starglider

Ceva de acest fel fusese aşteptat în ultima sută de ani şi multe alarme false se dăduseră în timp. Şi totuşi, atunci cînd în final s-a întîmplat, omenirea a fost luată prin surprindere.

Semnalul radio din direcția lui Alfa Centauri era atît de puternic, încît la început a fost detectat ca o interferență pe circuitele comerciale obişnuite. Faptul s-a dovedit extrem de jenant pentru toți radio-astronomii care de atîtea decenii scrutau spațiul cosmic în căutarea unor mesaje inteligente, mai cu seamă deoarece demult renunțaseră să mai ia în considerație triplul sistem al lui Alpha, Ceta şi Proxima Centauri.

Dintr-odată, orice radiotelescop capabil să cerceteze emisfera sudică a fost ațintit

asupra constelației Centaurus. Într-un interval de ore, s-a făcut o descoperire şi mai senzațională încă. Semnalul nu venea din sistemul respectiv, ci de la un punct aflat cu o jumătate de grad mai departe. Şi care se mişca.

A fost prima idee despre adevăr. Atunci cînd ea s-a confirmat, întreaga activitate a omenirii s-a întrerupt.

Puterea semnalului nu mai surprindea. Sursa se găsea deja adînc în interiorul Sistemului Solar, apropiindu-se de soare cu şase sute de kilometri pe secundă. Îndelung aşteptații, mult temuții vizitatori din spațiu sosiseră în cele din urmă...

Totuşi, vreme de treizeci de zile intrusul nu întreprinse nimic, depăşind planetele exterioare şi transmițînd invariabil o seric de pulsații menite doar să anunțe "Iată-mă!" Nu făcu nici o încercare să răspundă semnalelor trimise către el, şi nu aduse nici o modificare orbitei sale naturale, de cometă. Dacă nu încetinise cumva de la o viteză mult mai mare, atunci călătoria sa din sistemul Centaurului durase două mii de ani. Unii considerară faptul liniştitor, întrucît sugera natura artificială a vizitatorului; alții se arătară dezamăgiți, resimțind puternic absența unor extratereştri reali, vii.

Întregul spectru de posibilități fu discutat, *ad nauseam,* în toate mediile de informare, în toate parlamentele Pământului. Fiecare scenariu imaginat vreodată în science fiction, de la sosirea unor zei binevoitori la invazia unor vampiri sugători de sînge, fu dezgropat şi analizat cu solemnitate. Compania londoneză Lloyd încasă prime substanțiale de la cetățeni dornici să se asigure împotriva tuturor, eventualităților viitoare — inclusiv a unora care dacă ar fi devenit realitate le-ar fi lăsat prea puține şanse să ridice vreodată despăgubirea.

Apoi, după ce străinul trecu de orbita lui Jupiter, instrumentele omului începură să învețe cîte ceva despre el. Cea dintîi descoperire provocă o panică de scurtă durată. Obiectul măsura cinci sute de kilometri în diametru — dimensiunea unei mici lune. Poate că la urma urmei era o lume mobilă, transportînd o armată de invazie... Teama se risipi atunci cînd observații mai precise indicară faptul că trupul propriu-zis al intrusului avea doar cîțiva metri în diametru. Haloul de cinci sute de kilometri din jurul său constituia ceva familiar — un reflector parabolic delicat, rotindu-se uşor, replica exactă a radiotelescoapelor orbitale. Probabil aceasta era antena cu ajutorul căreia vizitatorul păstra legătura cu baza de plecare. Şi prin care, chiar în clipa aceea, îşi transmitea fără îndoială înapoi acasă descoperirile, pe măsură ce scana Sistemul Solar şi trăgea cu urechea la emisiunile radio, de televiziune şi de date ale omenirii.

Apoi veni o altă surpriză. Uriaşa antenă *nu* era direcționată către Alfa Centauri, ci înspre o cu totul altă regiune a cerului, Începu să pară că sistemul Centaurus constituise doar ultimul port de plecare al vehiculului, şi nu originea lui.

Astronomii încă meditau asupra acestor lucruri cînd beneficiară de o şansă extraordinară. Un satelit solar meteorologic, în misiune de rutină dincolo de orbita lui Marte, amuți brusc, recăpătîndu-şi însă vocea radio un minut mai tîrziu. După ce i se studiară înregistrările, se descoperi că instrumentele fuseseră temporar paralizate de o radiație intensă. Satelitul tăiase însăşi raza de emisie a vizitatorului — după care calculul destinației nu mai pusese probleme.

Nu se găsea nimic în acea direcție pe o distanță de cincizeci şi doi de ani-lumină, exceptînd o pitică roşie foarte puțin vizibilă şi probabil foarte bătrînă, unul din acei mici sori cumpătați care aveau să strălucească liniştiți miliarde de ani după ce

splendizii giganți ai galaxiei îşi vor fi epuizat energiile. Nici un radiotelescop nu o examinase îndeaproape; în prezent, toate aparatele ce nu scrutau vizitatorul se îndreptaseră spre bănuita lui origine.

Rezultatul nu se lăsă aşteptat, sosind sub forma unui mesaj puternic focalizat în banda de un centimetru. Constructorii încă se mai aflau în contact cu vehiculul lansat cu mii de ani în urmă; în schimb, instrucțiunile primite de acesta în prezent erau vechi de jumătate de secol.

Apropiindu-se de orbita lui Marte, vizitatorul indică primul semn de recunoaştere a prezenței omului, în cel mai dramatic şi mai precis mod imaginabil. Începu să transmită imagini standard de televiziune pe 3075 de linii, mixate cu un fluent videotext în limbile engleză şi mandarină, deşi puțin mai poticnit. Prima conversație cosmică începuse — şi nu cum se închipuise întotdeauna, cu o întîrziere de decenii, ci numai de minute.

13
Umbră la răsărit

Morgan ieşise din hotel la patru dimineața, pe o noapte clară, fără lună. Nu era prea încîntat de ora aleasă, însă profesorul Sarath, cel care făcuse toate aranjamentele, îi promisese că va merita..

— Nu veți înțelege nimic despre Sri Kanda, afirmase el, pînă ce nu veți privi răsăritul de pe vîrful său. Iar Buddy — ăă... Maha Thero — nu primeşte oaspeți la o altă oră. Zice că-i un mod splendid de a-i descuraja pe simplii curioşi.

Aşa că Morgan se conformase cît mai grațios posibil.

Ca să înrăutățească şi mai mult situația, şoferul taproban persistase în a susține o conversație rapidă, mai degrabă un monolog, aparent menit să stabilească un profil complet al personalității pasagerului său. Întrebările fuseseră puse cu o asemenea jovialitate ingenioasă, încît Morgan nu se putuse simți ofensat, cu toate că ar fi preferat în schimb tăcerea.

Ar fi dorit de asemenea, uneori chiar cu ardoare, ca şoferul să acorde o atenție sporită serpentinelor scufundate în întuneric. Poate că de aceea era mai bine că nu vedea vîrfurile şi prăpăstiile pe lîngă care treceau. Drumul reprezenta un triumf al ingineriei militare din secolul al nouăsprezecelea — lucrarea ultimei puteri coloniale, construit în scopul unei campanii decisive contra mîndrilor munteni din interiorul țării. Dar nu fusese niciodată convertit la funcționare automată, şi existau momente cînd Morgan se întreba dacă va supraviețui călătoriei.

Şi apoi, brusc, uită de frică şi de ora matinală.

— Iată-l! rosti mîndru şoferul, în vreme ce maşina ocolea flancul unei culmi de deal.

Sri Kanda era încă invizibil într-un întuneric ce nu prevestea prin nimic apropierea răsăritului. Prezența îi era dezvăluită de o bandă subțire de lumini, zigzagînd înainte şi înapoi printre stele, atîrnînd ca prin farmec pe cerul nopții. Morgan era conştient că privea pur şi simplu lămpile instalate cu două sute de ani în

urmă pentru a-i ghida pe pelerini de-a lungul celei mai lungi scări din lume, însă prin sfidarea aruncată logicii şi gravitaţiei ea îi apărea aproape ca o previziune a propriului său vis. Cu epoci înainte de a se naşte el, inspiraţi de filozofii cu greu imaginabile, oamenii începuseră munca pe care el spera acum să o sfîrşească. Într-un sens extrem de literal, ridicaseră primele trepte ale unui drum spre aştri.

Fără să se mai simtă somnoros, Morgan urmări cum banda luminoasă se apropie şi se transformă într-un colier de nenumărate mărgele sclipitoare. Muntele devenise vizibil ca un triunghi negru eclipsînd jumătate din boltă. Exista ceva sinistru în prezenţa lui tăcută, copleşitoare. Morgan putea chiar să-şi închipuie că era într-adevăr lăcaşul unor zei ce-i cunoşteau ţelul şi îşi adunau în prezent puterile împotriva lui.

Gîndurile negre fură complet uitate cînd ajunseră la punctul terminus al telefericului, unde Morgan avu surpriza să găsească — la ora cinci dimineaţa! — în jur de o sută de persoane, înghesuite în mica sală de aşteptare. Comandă o binevenită cafea fierbinte pentru el şi pentru guralivul său şofer. Spre uşurarea sa, omul nu-şi manifestă intenţia să urce.

— Am făcut ascensiunea de cel puţin douăzeci de ori, spusese acesta cu o plictiseală probabil exagerată. Eu unul voi dormi în maşină pînă vă întoarceţi.

Morgan cumpără biletul, făcu un calcul rapid şi aprecie că rîndul îi venea la al treilea sau al patrulea transport. Era bucuros că ascultase sfatul lui Sarath şi strecurase în buzunar un costum termoreglabil. La numai doi kilometri altitudine era foarte frig. În vîrf, cu trei kilometri mai sus, trebuia să domnească gerul.

Înaintînd de-a lungul liniei de de vizitatori tăcuţi şi somnoroşi, Morgan observă cu amuzament că era singurul *fără* aparat de filmat. Unde erau pelerinii adevăraţi? îşi puse întrebarea, apoi îşi aminti; aceştia nu aveau cum să se găsească aici. Nu există nici un drum uşor spre rai, nirvana, sau orice ar fi căutat cei credincioşi. Meritul se dobîndea doar prin propriile eforturi, şi nu cu ajutorul maşinilor. O doctrină interesantă, conţinînd dealtfel mult adevăr; erau însă şi momente cînd doar o maşină putea să rezolve o treabă.

În sfîrşit obţinu un loc în teleferic, iar acesta se puse în mişcare cu nişte scîrţîituri puternice ale cablurilor. Încă o dată Morgan simţi strania senzaţie de anticipare a momentului. Liftul pe care-l plănuia el avea să ridice sarcini la înălţimi de zece mii de ori mai mari decît banalul teleferic unde se afla în prezent, datînd după toate probabilităţile încă din secolul al douăzecilea. Şi totuşi, la urma urmelor principiile de bază erau foarte asemănătoare.

În exteriorul telefericului domnea un întuneric total, cu excepţia clipelor în care vreuna din secţiunile scării iluminate intra în cîmpul vizual al pasagerilor. Erau pustii, ca şi cum nenumăratele milioane ce trudiseră pe panta muntelui în ultimele trei mii de ani nu lăsaseră nici un succesor. Apoi Morgan realiză că cei ce efectuau ascensiunea cu piciorul se aflau deja mult mai sus spre întîlnirea lor cu zorii; lăsaseră în urmă poalele muntelui de ceasuri întregi.

La patru kilometri schimbară vagoanele. Străbătură pe jos o scurtă distanţă către o altă staţie, însă transferul nu-i întîrzie mult. Morgan era bucuros de haină, şi-şi strînse aproape de corp stofa metalizată. Sub tălpi avea gheaţă şi respira adînc în aerul rarefiat. Nu fu deloc surprins să zărească şiruri de tuburi de oxigen în staţie, cu instrucţiunile de utilizare plasate în locuri vizibile.

Şi acum, odată cu începutul ascensiunii finale, apărură primele semne ale zilei. Stelele estice încă străluceau cu o măreţie nediminuată — Venus cea mai luminoasă dintre toate — în schimb cîţiva nori subţiri începură să lucească slab odată cu răsăritul. Morgan îşi privi neliniştit ceasul, întrebîndu-se dacă va ajunge la timp. Se linişti constatînd că de răsărit îl mai despărţeau treizeci de minute.

Unul dintre pasageri indică deodată imensa scară, vizibilă din cînd în cînd sub ei pe măsură ce şerpuia pe coastele tot mai abrupte. Nu mai era pustie; mişcîndu-se cu o încetineală de vis, zeci de bărbaţi şi de femei se osteneau răbdători în faţa treptelor fără de sfîrşit. Cu fiecare minut, tot mai mulţi intrau în cîmpul de vedere al celor din teleferic. De cîte ore urcau oare? se întrebă Morgan. Cu certitudine urcaseră întreaga noapte, şi poate mai mult decît atît, deoarece mulţi dintre pelerini erau destul de vîrstnici şi nu ar fi reuşit să termine drumul într-o singură zi. Fu surprins să constate că atît de mulţi încă credeau.

O clipă mai tîrziu văzu primul călugăr — o siluetă înaltă, înveşmîntată într-o robă portocalie, păşind cu regularitatea unui metronom şi privind ţintă înainte, ignorînd complet liftul care plutea deasupra capului său ras. De asemenea părea să ignore elementele naturii, întrucît braţul şi umărul drept îi erau dezgolite în faţa vîntului îngheţat.

Vagonul încetini treptat apropiindu-se de punctul terminus. Se opri, îşi vărsă încărcătura de pasageri amorţiţi şi îşi reluă lunga coborîre. Morgan se alătură mulţimii de două sau trei sute de oameni înghesuindu-se într-un mic amfiteatru tăiat în faţa vestică a muntelui. Cu toţii scrutau întunericul, deşi nu era nimic altceva de văzut decît panglica de lumină şerpuind jos în abis. Cîţiva căţărători întîrziaţi făceau un ultim efort, credinţa lor luptîndu-se să biruiască oboseala.

Morgan se uită iarăşi la ceas: încă zece minute. Niciodată înainte nu se mai aflase într-o mulţime atît de tăcută de oameni. Turişti cu aparate de filmat şi pelerini devotaţi erau în prezent uniţi de aceeaşi speranţă. Vremea era perfectă; curînd aveau să afle dacă făcuseră călătoria în zadar sau nu.

Din templul invizibil, în întuneric la o sută de metri deasupra lor, se auzi un clinchet delicat; simultan, toate lampioanele uimitoarei scări fură stinse.

Vedea acum, aşa cum aşteptaseră cu spatele la răsărit, primele lumini ale zilei pe norii departe dedesubt; dar corpul imens al muntelui încă întîrzia răsăritul soarelui.

Clipă de clipă, lumina sporea de ambele părţi ale lui Sri Kanda, pe măsură ce soarele înconjura ultimele bastioane ale întunericului. Apoi, din mulţimea de oameni în aşteptare se ridică un murmur înăbuşit.

Un moment nu se văzu nimic. După care fu acolo, întinzîndu-se pe jumătate din Taprobane — un triunghi albastru perfect simetric, cu marginile bine conturate. Muntele nu-şi uitase adoratorii. Acolo se întindea faimoasa sa umbră, peste oceanul de nori, simbol pe care orice pelerin îl putea interpreta după dorinţă.

Umbra părea aproape materială în perfecţiunea ei rectilinie, mai degrabă asemănătoare unei piramide răsturnate şi nu doar o fantomă de umbre şi lumini. În vreme ce lumina creştea în jur iar primele raze ale soarelui reuşeau să treacă de coastele muntelui, prin contrast deveni chiar mai închisă şi mai densă. Şi totuşi, în spatele păturii subţiri de nori responsabile pentru existenţa ei, Morgan reuşea vag să discearnă lacurile, dealurile şi pădurile Pămîntului în deşteptare.

Vîrful acelui triunghi cețos trebuia să gonească spre el cu viteză enormă pe măsură ce soarele se ridica vertical îndărătul muntelui, însă Morgan nu era conştient de mişcare. Timpul parcă încremenise; trăia unul din rarele momente ale vieții cînd nu mai socotea minutele. Umbra eternității îi acoperise sufletul, aşa cum umbra muntelui se aşternuse pe nori.

Imaginea începu să se topească, întunericul scurgîndu-se de pe cer asemeni unei pete dispersate în apă. Peisajul fantomatic, sclipitor, de dedesubt începea să capete claritate. Undeva la jumătatea drumului pînă la orizont avu loc o explozie de lumină cînd soarele lovi ferestrele estice ale unei clădiri. Dincolo de ea — în caz că ochii nu îl înşelau — Morgan zări banda închisă la culoare a mării înconjurătoare.

O nouă zi începuse în Taprobane.

Încet, vizitatorii se împrăştiară. Unii se întoarseră la stația de teleferic, în vreme ce alții, mai energici, se îndreptară spre scară, cu impresia falsă că la coborîre va fi mai uşor decît la urcare. Majoritatea vor fi fericiți să prindă iarăşi liftul la stația următoare.

Singur Morgan îşi continuă drumul în sus, de-a lungul scurtei scări ce conducea spre mănăstire şi spre vîrful muntelui, urmărit de numeroase priviri curioase. Cînd atinse peretele neted, lucind slab în prezent în bătaia razelor solare, respira sacadat şi fu bucuros să se sprijine o clipă de masiva uşă din lemn.

Cu siguranță cineva îl urmărise. Înainte să găsească o sonerie sau o altă modalitate de a-şi anunța sosirea, uşa se deschise în linişte şi fu primit de un călugăr în robă galbenă, care-l salută cu palmele împreunate.

— *Ayu bowan,* dr. Morgan. Mahanayake Thero vă aşteaptă.

14
Educația lui Starglider

Extras din *Starglider Summaries,* ediția întîi, 2071

"Cunoaştem în prezent că satelitul interstelar desemnat în general sub denumirea de Starglider este complet autonom, operînd după un set de instrucțiuni programate în el acum şaizeci de mii de ani. Cînd călătoreşte între sori, foloseşte antena de cinci sute de kilometri pentru a trimite înapoi la bază informații cu o ciclicitate destul de rară, cît şi pentru a primi ocazionale reprogramări dinspre Starholme, ca să adoptăm frumosul nume găsit de poetul Llewellyn ap Cymru.

Atunci cînd traversează însă un sistem planetar, reuşeşte să capteze energia solară, astfel încît rata de transmisie a informațiilor creşte enorm. Îşi încarcă de asemeni bateriile, deşi analogia este fără îndoială nu tocmai potrivită. Şi deoarece, asemeni propriilor noştri Pioneers şi Voyagers, utilizează cîmpurile gravitaționale ale corpurilor cereşti pentru a trece de la o stea la alta, va opera un timp nedefinit dacă nu va suferi defecțiuni mecanice, ori dacă un accident cosmic nu-i va pune capăt

carierei.

Centaurus reprezintă al unsprezecelea port de destinație al său. După ce a ocolit soarele nostru ca o cometă, noul său curs a fost stabilit exact către Tau Ceti, la doisprezece ani-lumină depărtare. Dacă acolo există cineva, Starglider va fi pregătit să-şi înceapă următoarea conversație cu puțin după anul 8100 d. Chr.

Starglider combină funcțiile de ambasador şi de explorator. Atunci cînd, la sfîrşitul uneia dintre milenarele-i călătorii descoperă o cultură tehnologică, stabileşte relații de prietenie cu localnicii şi începe schimbul de informații, probabil singura formă posibilă de comerț interstelar. Înainte de a-şi relua călătoria fără de sfîrşit, Starglider dezvăluie locația lumii sale de origine — aşteptînd deja un mesaj direct din partea celui mai nou membru al rețelei galactice de comunicații.

În cazul nostru, ne putem oarecum mîndri cu faptul că am identificat steaua sa natală şi chiar am transmis primele mesaje, înainte ca Starglider să ne ofere orice fel de hărți. Acum trebuie să aşteptăm doar o sută patru ani răspunsul. Cît de norocoşi sîntem, să avem vecini atît de apropiați!

A devenit limpede de la primele mesaje că Starglider înțelegea sensurile mai multor mii de cuvinte englezeşti şi chinezeşti, pe care le dedusese din analiza transmisiilor de televiziune, radio şi mai cu seamă, a serviciilor videotext. Ceea ce recepționase însă pe durata apropierii constituia o mostră foarte nereprezentativă din întregul spectru al culturii umane; conținea prea puțină ştiință avansată, puțină matematică superioară, şi doar o selecție întîmplătoare de literatură, muzică şi arte vizuale.

Asemeni oricărui geniu autodidact, Starglider avea prin urmare lipsuri enorme în educația lui. Luînd în considerație principiul că e mai bine să oferi mai mult decît mai puțin, imediat după ce contactul a fost stabilit, lui Starglider i s-au prezentat dicționarul englez *Oxford* şi *Marele Dicționar Chinez* (ediția mandarină), precum şi *Encyclopedia Terrae.* Transmiterea lor digitală a ținut cu puțin peste cincizeci de minute şi imediat a urmat un interval de linişte de aproape patru ore din partea lui Starglider — cel mai mare interval de tăcere de acest gen. După ce contactul a fost reluat, vocabularul său se îmbogățise enorm; în plus, în nouăzeci şi nouă la sută din cazuri ar fi trecut testul Turing cu uşurință — cu alte cuvinte, din mesajele primite nu se putea deduce dacă Starglider era o maşină sau o ființă omenească foarte inteligentă.

Existau scăpări ocazionale — spre exemplu, folosirea incorectă a unor termeni cu sens ambiguu, alături de absența conținutului emoțional din dialog. Aşa ceva nu era decît de aşteptat; asemeni computerelor terestre avansate, în stare să imite emoțiile constructorilor lor, simțămintele şi dorințele lui Starglider erau probabil cele ale unei specii total diferite, prin urmare în mare parte incomprehensibile omului.

Şi, desigur, viceversa. Starglider înțelegea precis şi complet afirmația "pătratul ipotenuzei este egal cu suma pătratelor celorlalte două laturi", însă abia de reuşea să-şi facă o vagă idee asupra ideilor ce fuseseră în mintea lui Keats atunci cînd scrisese:

Şarm şi magie laolaltă, deschizîndu-se deasupra spumei Periculoasei mări,

îndepărtate şi pierdute ţărmuri...

Cu atît mai puţin în

Să te compar oare cu o zi de vară?
Cînd tu eşti mai frumoasă şi mai dulce...

Cu toate acestea, în speranţa de a i se corecta deficienţa, lui Starglider i s-au prezentat mii de ore de muzică, teatru, scene din viaţa terestră, umană ori animală. Printr-un acord unanim, o oarecare cenzură a fost impusă. Deşi propensiunea omenirii pentru violenţă şi război nu se prea putea nega (era prea tîrziu ca *Encyclopedia* să fie retrasă), doar cîteva exemple alese cu atenţie au fost transmise. Şi pînă ce Starglider nu a ieşit bine din raza emisiunilor terestre, conţinutul reţelelor video a rămas în mod necaracteristic plat.

Vreme de secole — poate chiar pînă cînd Starglider avea să-şi atingă următoarea ţintă — filozofii urmau să dezbată adevărata sa înţelegere a problemelor umane. Doar asupra unui singur punct nu existau controverse serioase. Cele o sută de zile ale trecerii sale prin Sistemul Solar alteraseră irevocabil imaginea omului despre Univers, geneza lui şi locul omenirii în Cosmos.

Civilizaţia umană nu mai putea fi aceeaşi după plecarea lui Starglider.

15
Bodhidharma

În vreme ce poarta masivă, încrustată cu modele complexe de lotus, se închidea cu zgomot uşor în spatele său, Morgan simţi că pătrunsese într-o altă lume. Nu se afla cîtuşi de puţin pentru prima dată pe pămîntul sacru al vreunei mari religii. Vizitase Notre-Dame, Hagia Sophia, Stonehenge, Parthenonul, Karnakul, Catedrala Saint Paul şi cel puţin alte zece temple importante şi moschei. Dar pe toate le privise ca pe nişte relicve îngheţate ale trecutului, splendide exemple de artă sau inginerie, lipsite însă de relevanţă pentru inteligenţa modernă. Credinţele care le creaseră şi întreţinuseră trecuseră cu toate în uitare, deşi unele din ele supravieţuiseră pînă mult în secolul douăzeci şi doi.

În schimb, aici timpul se oprise în loc. Uraganele istoriei ocoliseră această singuratecă citadelă de credinţă, fără să o zdruncine. Aşa cum procedau de trei mii de ani, călugării încă se rugau, meditau şi priveau răsăritul.

Traversînd dalele uzate ale curţii, lustruite de tălpile nenumăraţilor pelerini, Morgan încercă o bruscă şi învăluitoare nesiguranţă. În *numele* progresului, el încerca să distrugă ceva antic şi nobil; ceva ce nu înţelesese niciodată pe deplin.

Vederea marelui clopot de bronz susţinut de o campanilă a zidului mănăstirii îl opri din drum. Instantaneu, mintea lui de inginer îi estimă greutatea la nu mai puţin de cinci tone. Clopotul era vizibil foarte vechi. Cum naiba... ?

Călugărul îi observă nedumerirea şi zîmbi înţelegător.

— Are două mii de ani, spuse el. Un cadou din partea lui Kalidasa cel Blestemat, pe care am găsit cu cale să nu îl refuzăm. Potrivit legendei, zece ani au trebuit ca să fie urcat pe munte — şi viețile a o sută de oameni.

— Şi cînd îl folosiți? întreba Morgan după ce digeră informația.

— Datorită originii sale negre, el sună numai în vremuri de dezastru. Eu unul nu l-am auzit niciodată, şi nimeni în viață nu l-a auzit. A bătut o dată, fără ajutor din partea omului, în timpul puternicului cutremur din 2017. Iar înainte de asta în 1522, cînd invadatorii iberieni au dat foc Templului Dintelui, furînd Relicva Sacră.

— Deci după tot efortul depus, nu a fost niciodată folosit?

— Poate de zece ori în ultimii două mii de ani. Soarta lui Kalidasa încă apasă greu asupra Iui.

Probabil constituie o judecată religioasă bună, gîndi Morgan fără voia sa, dar cîtuşi de puțin economică. Se întrebă ireverențios cîți călugări cedaseră tentației să bată clopotul, oricît de uşor, doar pentru a auzi timbrul necunoscut al vocii sale interzise...

Mergeau în prezent pe o stîncă enormă, în care fuseseră săpate cîteva trepte către un pavilion împodobit cu aur. Acesta, realiză Morgan, se găsea chiar în vîrful muntelui. Ştia ce adăposteşte templul, dar încă o dată călugărul îl lumină.

— Urma de picior, rosti bărbatul. Musulmanii credeau că-i aparține lui Adam; a stat aici după ce a fost izgonit din Paradis. Hinduşii i-o atribuie lui Shiva ori Shaman. Dar pentru budişti, desigur, reprezenta urma Celui Luminos.

— Observ că folosiți timpul trecut, spuse Morgan cu un glas voit neutru. Ce se crede astăzi?

Chipul călugărului nu trădă nici o emoție cînd replică:

— Buddha a fost un om, ca dumneavoastră şi ca mine. Urma din stîncă — şi este o piatră foarte dură — măsoară doi metri lungime.

Ceea ce păru să lămurească lucrurile, iar Morgan nu mai întrebă altceva în vreme ce era condus de-a lungul unui scurt coridor, terminat cu o uşă deschisă. Călugărul ciocăni, dar nu aşteptă răspuns şi-i făcu semn vizitatorului să intre.

Pe jumătate Morgan se aşteptase să-l găsească pe Mahanayake Thero stînd cu picioarele încrucişate pe o rogojină, înconjurat de esențe fumegînde şi de acoliți cîntînd. În aerul rece exista un iz de esență, însă şeful ordinului religios din Sri Kanda Maha Vihara şedea în spatele unui birou normal, prevăzut cu displayul şi unitățile standard de memorie. Singurul obiect deosebit din încăpere era capul lui Buddha, cu puțin mai mare decît la scară naturală, pe un soclu într-un colț. Morgan nu reuşi să-şi dea seama dacă era real sau o proiecție.

În ciuda decorului convențional, era puțin probabil ca şeful mănăstirii să fie luat drept o oarecare persoană oficială. În afara inevitabilei robe galbene, Mahanayake Thero avea două trăsături care, în această epocă, se întîlneau extrem de rar: era complet chel şi purta ochelari.

Ambele, presupuse Morgan, constituiau opțiuni deliberate. Din moment ce calvița se trata cu atîta uşurință, acel dom strălucitor de fildeş nu putea să fie decît ras sau epilat. Şi nu îşi aducea aminte cînd văzuse ultima dată ochelari, exceptînd înregistrările istorice sau piesele de teatru.

Combinația fascina şi deconcerta în acelaşi timp. Morgan descoperi că îi este

imposibil să ghicească vîrsta reală a lui Mahanayake Thero. Putea fi oricît între patruzeci şi optzeci de ani, iar acele lentile, deşi transparente, reuşeau cumva să ascundă gîndurile şi emoţiile din spatele lor.

— *Ayu bowan,* doctore Morgan, rosti Marele Preot, invitîndu-l să se aşeze. Acesta este secretarul meu, Venerabilul Parakarma. Sper să nu vă supăraţi dacă va lua cîteva notiţe.

— Desigur că nu, replică Morgan, înclinînd capul spre cel de-al treilea ocupant al micii încăperi. Observă că acesta avea părul lung şi o barbă impresionantă. Probabil rasul părului nu era obligatoriu.

— Aşadar, doctore Morgan, continuă Mahanayake Thero, doreşti muntele nostru.

— Mi-e teamă că da, ăă... Sfinţia Voastră. Parte din el, în orice caz.

— Din toată lumea mare, aceste cîteva hectare?

— Alegerea nu ne aparţine nouă, ci Naturii. Punctul terminus terestru trebuie să fie amplasat pe ecuator şi la cea mai mare altitudine posibilă, acolo unde densitatea redusă a acrului minimizează vînturile.

— Există munţi ecuatoriali mai înalţi în Africa sau America de Sud.

Iar o luăm de la capăt, gîndi Morgan, gemînd în sinea lui. Experienţe amare îl învăţaseră că era aproape imposibil să-i facă pe neiniţiaţi, oricît de inteligenţi şi de interesaţi s-ar fi arătat, să priceapă datele problemei. Anticipa şi mai puţin succes cu aceşti călugări. Dacă pămîntul ar fi fost un corp simetric, fără vîrfuri sau văi în cîmpul său gravitaţional...

— Credeţi-mă, spuse cu însufleţire, am analizat toate alternativele. Cotopaxi şi muntele Kenya — chiar Kilimanjaro, deşi se află cu trei grade la sud — ar fi locaţii foarte bune dacă nu ar exista un obstacol fatal. Atunci cînd un satelit este poziţionat pe o orbită staţionară, el nu rămîne *exact* deasupra aceluiaşi punct. Datorită neregularităţilor gravitaţionale, chestiune în care nu voi intra acum, va deriva încet de-a lungul ecuatorului. Aşa că sateliţii noştri sincroni şi staţiile spaţiale trebuie să consume combustibil ca să rămînă pe poziţie. Din fericire, cantitatea în cauză e destul de mică.

Nu poţi însă să mişti milioane de tone, mai ales cînd au forma unor stîlpi subţiri lungi de zeci de mii de kilometri, înainte şi înapoi pe poziţie. Şi nici nu e nevoie. Din fericire pentru noi—

— Dar nu şi pentru *noi,* interveni Mahanayake Thero, determinîndu-l pe Morgan să se poticnească.

— ... există două puncte stabile pe orbita sincronă. Un satelit plasat aici va rămîne pe loc. Nu va deriva. Ca şi cum ar fi blocat în fundul unei văi invizibile...

Unul din aceste puncte se găseşte deasupra Pacificului, aşadar nu este de nici un folos. Celălalt să găseşte chiar deasupra capetelor noastre.

— Cu siguranţă cîţiva kilometri într-o parte sau în alta nu vor constitui o diferenţă importantă. În Taprobane mai există şi alţi munţi.

— Nici unul mai înalt decît jumătatea lui Sri Kanda, ceea ce ne-ar plasa la nivelul forţelor eoliene critice. Adevărat, nu sînt multe uragane la ecuator. Dar sînt suficiente pentru a primejdui structura în punctul ei cel mai sensibil.

— Putem controla vînturile.

Era prima contribuție a tînărului secretar, iar Morgan îl privi cu un interes renăscut.

— Într-o anumită măsură, da. Firește, am discutat acest aspect cu Centrul de Control Musonic. Însă ei afirmă că certitudinea absolută este exclusă — mai cu seamă în privința uraganelor. Cea mai bună probabilitate pe care mi-o oferă este de cincizeci la unu. Ceea ce nu-i suficient de bună pentru un proiect de un trilion de dolari.

Venerabilul Parakarma părea înclinat să argumenteze.

— Există o ramură aproape uitată a matematicii, denumită teoria catastrofelor, care ar putea face din meteorologie o știință cu adevărat precisă. Sînt convins că—

— Să vă explic, întrerupse scurt Mahanayake Thero, tînărul meu coleg a fost odată oarecum celebru pentru lucrările sale astronomice. Îmi închipui că ați auzit de doctorul Choam Goldberg.

Morgan simți că i se deschide pămîntul sub picioare. Trebuia să fie prevenit! Apoi își aduse aminte că profesorul Sarath îi spusese într-adevăr, cu o licărire ciudată în ochi, "atenție la secretarul particular al lui Buddy — este un personaj foarte isteț."

Morgan se întrebă dacă nu cumva obrajii i se înroșiseră, în vreme ce Venerabilul Parakarma, alias dr. Choam Goldberg, îl privea la rîndul lui cu o expresie clar neprietenoasă. Prin urmare se străduise să explice instabilitățile orbitale acestor călugări inocenți; probabil Mahanayake Thero primise deja informații mult mai bune decît reușise Morgan să-i ofere.

Își aminti că oamenii de știință se împărțeau în două tabere atunci cînd discutau despre dr. Goldberg: cei convinși că acesta e nebun, și cei care încă nu se lămuriseră. Goldberg fusese unul din cei mai promițători tineri în domeniul astrofizicii înainte ca, cu cinci ani în urmă, să anunțe: "Acum după ce Starglider efectiv a distrus toate religiile tradiționale, ne putem în sfîrșit concentra atenția asupra conceptului de Dumnezeu".

Și cu aceasta dispăruse din atenția publicului.

16
Conversație cu Starglider

Din toate miile de întrebări puse lui Starglider pe durata trecerii sale prin Sistemul Solar, cele ale căror răspunsuri au fost cel mai mult așteptate priveau viața și civilizațiile altor stele. Contrar anumitor păreri, robotul răspunse cu bunăvoință, deși admise că ultimele informații de care dispunea aveau peste un secol vechime.

Luînd în considerație imensul număr de culturi produse pe Pămînt de către o singură specie, era limpede că varietatea trebuia să fie mult mai mare printre aștri, acolo unde se puteau naște orice tip de biologii. Cîteva mii de ore fascinante cu scene de viață — adesea de neînțeles, alteori îngrozitoare — nu lăsară nici un dubiu că lucrurile într-adevăr așa stăteau.

Totuși, Starholmerii reușiseră o clasificare aproximativă a culturilor, după gradul de dezvoltare tehnologică al fiecăreia — probabil singurul criteriu obiectiv posibil.

Omenirea fu interesată să descopere că intra în Categoria a Cincea, pe o scară ce cuprindea următoarele trepte: 1. Unelte de piatră. 2. Metale, foc. 3. Scris, obiecte de manufactură, nave. 4. Energia aburului, ştiinţe de bază. 5. Energia atomică, călătoria spaţială.

Cînd Starglider îşi începuse misiunea, cu şaizeci de mii de ani în urmă, creatorii lui încă făceau parte, ca şi specia umană, din Categoria a Cincea. În prezent trecuseră într-a Şasea, caracterizată de abilitatea de a converti complet materia în energie şi de a transmuta *toate* elementele la scară industrială.

— Există şi o a şaptea categorie? Starglider fu imediat întrebat.

Răspunsul sună scurt: "Afirmativ."

Cînd se insistă să dea detalii, robotul explică:

— Nu am permisiunea să explic tehnologia unei culturi superioare uneia inferioare ei. Cu asta chestiunea se opri aici, în ciuda întrebărilor inteligente construite de unele din cele mai ingenioase creiere de pe Pămînt.

Dar în acel moment, Starglider ajunsese să depăşească orice logician terestru. Transformarea se datora în parte Departamentului de filozofie al Universităţii din Chicago. Cuprinşi de exaltare, transmiseseră clandestin întreaga *Summa Theologiae,* cu rezultate dezastruoase.

"2069 iunie 02 GMT 1934. Mesaj 1946. Secvenţa 2. Starglider către Pămînt.

Am analizat argumentele sfântului vostru Thomas d'Aquino, aşa cum mi s-a cerut în mesajul 145 secvenţa 3 din 2069. Cea mai mare parte a conţinutului pare a fi ilogică şi total lipsita de conţinut informaţional. Printingul care urmează listează 192 de inconsistenţe exprimate în logica simbolică a referinţei voastre Matematica 43 din 2069 mai 29 GMT 025, 1.

Inconsistenţa 1... (urmau şaptezeci şi cinci de pagini)."

După cum arată jurnalele de transmisiuni, lui Starglider îi luase ceva mai mult de un ceas ca să-l demoleze pe Sfîntul Thomas. Deşi filozofii urmau să-i dezbată argumentele vreme de cîteva decenii, vor găsi doar două erori; iar acestea s-ar fi putut datora unei neînţelegeri de terminologie.

Ar fi interesant de ştiut ce fracţiune a circuitelor de procesare aplicase Starglider acestei probleme. Din nefericire, nimeni nu se gîndise să pună această întrebare înainte ca robotul să treacă pe mod de croazieră şi să întrerupă contactul. Pînă în clipa respectivă însă, mesaje şi mai tulburătoare fuseseră primite.

"2069 iunie 04 GMT 0759. Mesaj 9056. Secvenţa 2. Starglider către Pămînt.

Nu reuşesc să fac o distincţie clară între ceremoniile voastre religioase şi purtările aparent identice din cadrul funcţiilor sportive şi culturale pe care mi le-aţi transmis. Mă refer în mod deosebit la Beatles, 1956; la finala Cupei Mondiale de Fotbal, 2047; şi apariţia de adio a lui Johann Sebastian Clones, 2056."

"2069 iunie 05 GMT 2038. Mesaj 4675. Secvența 2. Starglider către Pământ.

Ultimele mele informații asupra acestui subiect datează de 175 de ani, dar dacă vă înțeleg corect, răspunsul este după cum urmează. Comportament de tipul celui pe care îl denumiți religios a apărut la 3 din cele 15 culturi cunoscute de Categoria întîi, la 6 din 28 culturi Categoria a Doua, 5 din 14 culturi Categoria a Treia, 2 din 10 culturi Categoria a Patra şi 3 din 174 culturi din Categoria a Cincea. Veți înțelege că dispunem de exemple mai numeroase din Categoria a Cincea, întrucît doar ele sînt detectabile de la distanțe astronomice."

"2069 iunie 06 GMT 1209. Mesaj 5897. Secvența 2. Starglider către Pământ.

Ați dedus corect faptul că cele 3 culturi de Categoria a Cincea angajate în activități religioase au o reproducere bisexuală şi că tinerii rămîn în grupul familial o mare parte a vieții. Cum ați ajuns la această concluzie?"

"2069 iunie 08 GMT 1537. Mesaj 6943. Secvența 2. Starglider către Pământ.

Ipoteza pe care o denumiți Dumnezeu, deşi compatibilă cu logica, nu este necesară din următorul motiv.

Dacă presupuneți că Universul poate fi, ghilimele, explicat, închis ghilimele, ca o creație a unei entități cunoscute ca Dumnezeu, atunci el evident trebuie să fie de un ordin de organizare superior produsului său. Aşadar nu ați făcut decît să dublați complexitatea problemei inițiale, făcînd primii paşi într-o progresie divergentă infinită. William Occam a indicat nu mai tîrziu de secolul vostru al paisprezecelea că entitățile nu trebuie multiplicate inutil. Prin urmare nu înțeleg de ce această dezbatere continuă. "

"2069 iunie 11 GMT 0684. Mesaj 8964. Secvența 2. Starglider către Pământ.

Starholme m-a informat acum 456 de ani că originea Universului a fost descoperită, dar că nu posed circuitele adecvate pentru a o înțelege. Trebuie să comunicați direct pentru a obține mai multe informații.

În acest moment voi comuta pe mod de croazieră; sînt nevoit să întrerup contactul. La revedere."

După părerea multora, acel ultim şi cel mai faimos dintre toate miile sale de mesaje dovedea că Starglider poseda simțul umorului. De ce altfel ar fi aşteptat pînă la sfîrşit ca să detoneze o asemenea bombă filozofică? Sau să fi făcut parte întreaga conversație dintr-un plan minuțios, menit să pregătească omenirea pentru primele transmisii directe de pe Starholme, aşteptate probabil într-o sută şi patru ani.

Au fost şi voci care au sugerat ca Starglider să fie urmărit, deoarece ducea cu el, dincolo de granițele Sistemul Solar, nu numai un uriaş volum de informații, dar şi tezaurul unor tehnologii cu un avans de secole față de cea a omului. Deşi nu exista

nici o navă spațială suficient de rapidă ca să-l ajungă pe Starglider — şi să se şi întoarcă pe Pământ după aceea — una putea fi cu siguranță construită.

Totuşi, înțelepciunea a învins. Chiar şi un robot ar fi putut dispune de mijloace defensive foarte eficiente, incluzînd, ca o ultimă alternativă, abilitatea de a se autodistruge. Însă argumentul cel mai greu din balanță a fost acela că de creatorii lui ne despărțeau doar cincizeci şi doi de ani-lumină. De-a lungul mileniilor scurse din clipa lansării lui Starglider, capabilitățile lor de navigație probabil se îmbunătățiseră enorm. Dacă specia umană ar fi întreprins ceva provocator, ei ar fi putut sosi, poate supărați, în cîteva sute de ani.

Între timp, printre nenumăratele efecte avute asupra culturii omeneşti, Starglider a adus la punctul culminant un proces ce se desfăşura deja de multă vreme. A pus capăt miliardelor de cuvinte de vorbărie pioasă cu care oamenii inteligenți îşi încărcaseră, aparent inutil, mintea vreme de veacuri.

17
Parakarma

Rememorînd fazele conversației, Morgan hotărî că nu se făcuse de rîs. Mai mult, poate că Mahanayake Thero pierduse un avantaj tactic dezvăluind identitatea Venerabilului Parakarma. Şi totuşi, ea în sine nu reprezenta un secret deosebit; posibil să fi crezut că Morgan cunoştea deja adevărul.

În acel moment surveni o întrerupere binevenită; doi tineri călugări intrară în birou, unul ducînd o tavă încărcată cu farfurii mici cu orez, fructe şi ceea ce păreau a fi biscuiți, celălalt urmîndu-l cu inevitabilul ceainic. Nimic nu arăta a carne. După o noapte lungă, Morgan ar fi apreciat nişte ouă. Presupuse însă că şi ele erau interzise. Sau nu, interzis era un cuvînt prea puternic. Sarath îi spusese că Ordinul nu interzicea nimic, deoarece nu credea în absolut. În schimb avea o scară frumos calibrată de toleranțe, iar răpirea vieții — chiar şi a vieții potențiale — se afla foarte jos pe listă.

Începînd să guste din variatele mîncăruri, cele mai multe dintre ele necunoscute lui, Morgan se uită întrebător la Mahanayake Thero, care clătină din cap.

— Noi nu mîncăm înainte de prînz. Mintea lucrează mai bine dimineața şi nu trebuie distrasă de aspecte materiale.

Gustînd dintr-o papaya delicioasă, Morgan medită la prăpastia filozofică deschisă de acea simplă declarație. Pentru el, un stomac gol distrăgea foarte mult atenția, inhibînd complet funcțiile mentale. Binecuvîntat cu o sănătate de fier, nu încercase niciodată să disocieze mintea de trup şi nu vedea nici un motiv pentru care cineva ar fi făcut-o.

În timp ce Morgan îşi consuma micul dejun exotic, Mahanayake Thero se scuză şi cîteva minute; degetele îi dansară cu viteză uimitoare pe tastele consolei. Cum ecranul de afişaj era la vedere, politețea îl obligă pe Morgan să se uite în altă parte. Inevitabil, ochii îi căzură pe capul lui Buddha.

Era probabil real, întrucît postamentul lăsa o umbră pe peretele din spate. Dar şi acest argument nu era definitiv. Postamentul putea fi solid, iar capul o proiecție

poziționată cu atenție pe el. Trucul se utiliza destul de des.

Aici se găsea o lucrare de artă care, ca şi Mona Lisa, oglindea emoțiile privitorului şi în acelaşi timp îşi impunea autoritatea. Ochii Giocondei erau însă deschişi, chiar dacă priveau ceva ce nimeni nu avea să ştie vreodată. Ochii lui Buddha era complet albi — fîntîni goale, unde un om putea să-şi piardă sufletul, sau să descopere un Univers.

Pe buzele sale dăinuia un zîmbet şi mai ambiguu decît al Mona Lisei. Să fi fost însă un zîmbet, ori doar un joc al luminii? Deja dispăruse, înlocuit fiind de o expresie de linişte supraumană. Morgan nu-şi putea întoarce ochii de la hipnoticul obiect, şi numai familiarul bîzîit al imprimantei îl trezi la realitate — dacă *asta* era realitatea...

— M-am gîndit să vă ofer un suvenir al vizitei dumneavoastră, rosti Mahanayake Thero.

Morgan luă foaia întinsă şi rămase surprins să constate că era vorba de un pergament de arhivare de calitate şi nu hîrtia obişnuită, destinată coşului de gunoi după cîteva ore de utilizare. Nu reuşea să descifreze nici un cuvînt. Exceptînd o referire alfanumerică neobtrusivă din colțul stînga de jos, pagina era acoperită în întregime cu simbolurile înflorate pe care acum le recunoştea ca scriere taprobană.

— Mulțumesc, replică cu toată ironia pe care reuşi să o adune în voce. Ce este? Bănuia despre ce e vorba; documentele legale semănau întotdeauna între ele, indiferent de limba Sau epoca cînd fuseseră emise.

— O copie a înțelegerii dintre Regele Ravindra şi Mahanayake Sangha, datată Vesak, anul 854 d. Chr. al calendarului vostru. Defineşte dreptul de proprietate al Pămîntului unde este templul, pentru perpetuitate. Drepturile stabilite prin acest document au fost recunoscute chiar de către invadatori.

— De caledonieni şi de olandezi cred. Dar nu de iberici.

Dacă Mahanayake Thero fu uimit de meticulozitatea informării lui Morgan, nici un muşchi al fetei nu trădă faptul.

— *Ei* niciodată nu au ascultat de lege şi de ordine, mai ales cînd a fost vorba de alte. religii. Sînt convins că şi dumneavoastră nu agreați filozofia lor de egalitate între forță şi dreptate.

Morgan se sili să zîmbească.

— Desigur. Dar unde trebuie trasă linia? se întrebă în gînd. Atunci cînd interesele majore al unor mari organizații erau în joc, moralitatea convențională trecea adeseori pe locul doi. Cele mai bune creiere juridice din lume, umane sau electronice, curînd aveau să se concentreze asupra acestui loc. Dacă ele nu găseau răspunsurile corecte, atunci o situație foarte neplăcută ar fi putut să apară — una care să facă din el un ticălos, şi nu un erou.

— Dacă tot ați menționat documentul din 854, dați-mi voie să vă reamintesc că se referă la pămîntul *din interiorul* templului, definit foarte limpede de ziduri.

— Adevărat. Dar ele includ întregul vîrf.

— Nu controlați terenul din exteriorul acestui perimetru.

— Avem drepturile oricărui proprietar. Dacă vecinii ne creează neplăceri, îi putem acționa în judecată. Nu este prima dată cînd discutăm această chestiune.

— Ştiu. În legătură cu telefericul.

Un zîmbet subțire trecu peste buzele lui Mahanayake Thero.

— V-aţi învăţat lecţia, lăudă ei. Da, ne-am opus viguros datorită unui număr de motive — deşi admit acum, după ce a fost construit, că adeseori i-am fost recunoscători. Făcu o pauză, apoi adăugă: Au existau cîteva probleme, dar am reuşit să coabităm. Turiştii şi vizitatorii ocazionali sînt mulţumiţi să rămînă pe platformă; pe *adevăraţii* pelerini, fireşte, sîntem întotdeauna bucuroşi să-i întîmpinăm în vîrf.

— Atunci am putea încerca să cădem la o înţelegere. Cîteva sute de metri înălţime nu contează. Vom lăsa vîrful neatins şi vom săpa un alt platou, asemeni staţiei de teleferic.

Morgan se simţi limpede stînjenit de privirile lungi ale celor doi călugări. Nu se îndoia că aceştia sesizaseră absurditatea sugestiei, însă trebuise să încerce.

— Aveţi un simţ al umorului deosebit, doctore Morgan, replică Mahanayake Thero într-un sfîrşit. Ce ar mai rămîne din spiritul muntelui, din solitudinea pe care o căutăm de trei mii de ani, dacă acest aparat monstruos va fi ridicat aici? Vă aşteptaţi oare să trădăm încrederea milioanelor de oameni ce au urcat pe acest colţ sacru, adesea plătind cu sănătatea — şi chiar cu viaţa, uneori?

— Vă înţeleg sentimentele, rosti Morgan. (Mîntea oare?). Vom face tot posibilul, bineînţeles, să minimalizăm influenţele negative. Toate facilităţile de sprijin vor fi îngropate în interiorul muntelui. Doar liftul ar ieşi la suprafaţă, iar de la distanţă va fi invizibil. Aspectul general al muntelui va rămîne total neschimbat. Chiar faimoasa umbră, pe care tocmai am admirat-o, va rămîne practic neafectată.

Mahanayake Thero se întoarse spre colegul său, cerînd parcă o confirmare. Venerabilul Parakarma se uită ţintă la Morgan şi întrebă:

— Şi zgomotul?

La naiba, îşi zise Morgan, punctul cel mai slab. Încărcăturile urmau să iasă din interiorul muntelui cu cîteva sute de kilometri pe oră. Cu cît mai mare va fi viteza la plecare, cu atît mai mici vor fi solicitările de sarcină în filament. Desigur, pasagerii nu ar suporta mai mult de jumătate de g, dar capsulele vor ţîşni totuşi la o fracţiune substanţială din viteza sunetului.

— Va exista un anume zgomot aerodinamic, admise Morgan, însă nu de intensitatea celui din preajma marilor aeroporturi.

— Foarte liniştitor, rosti Mahanayake Thero.

Morgan era convins că vorbise sarcastic, deşi nu reuşise să detecteze nici o urmă de ironie în vocea preotului. Fie arăta un calm olimpian, fie testa reacţiile vizitatorului. De cealaltă parte, călugărul mai tînăr nu făcu nici un efort să-şi ascundă supărarea.

— De ani de zile, glăsui el cu indignare, protestam împotriva zgomotului făcut de reintrarea navelor spaţiale în atmosfera. Şi acum doriţi să generaţi unde de şoc în... în propria noastră curte!

— Operaţiunile noastre nu vor fi trans-sonice la această altitudine, replică ferm Morgan. Iar structura turnului va absorbi cea mai mare parte a energiei sonore. De fapt, continuă insistînd pe ceea ce văzuse brusc ca un avantaj, în timp vom ajuta la eliminarea şocurilor sonore de reintrare. Muntele va fi astfel un loc mai liniştit.

— Înţeleg. În locul bubuiturilor ocazionale, vom avea un urlet permanent.

Nu ajung nicăieri cu omul acesta, socoti Morgan. Şi mă aşteptam ca Mahanayake Thero să reprezinte piedica cea mai dificilă...

Uneori era mai bine să schimbe complet subiectul. Se decise să încerce cu degetul terenul înşelător al teologiei.

— Nu credeți că există ceva deosebit în ceea ce vrem să facem? Scopurile noastre pot sa difere între ele, dar rezultatele nete au multe în comun. Ce sperăm să construim este doar o extensie a scării voastre. Dacă îmi permiteți să o spun, noi o continuăm — în sus, pînă la ceruri.

O clipă, Venerabilul Parakarma rămase fără replică în fața unui asemenea afront. Înainte să-şi revină, superiorul său replica cursiv:

— Un concept interesant. Dar filozofia noastră nu crede în paradis. Dacă există o salvare pentru om, atunci ca se găseşte doar în această lume. De aceea uneori mă şi uimeşte nerăbdarea cu care dumneavoastră doriți să o părăsiți. Cunoaşteți povestea turnului Babel?

— Vag.

— Vă sugerez să o căutați în vechea Biblie creştină, Geneza, versetul 11. Şi acela a constituit un proiect să se escaladeze cerul. A dat greş, datorită dificultăților de comunicare.

— Vom avea noi problemele noastre, dar mă îndoiesc că *aceasta* va fi una dintre ele.

Privindu-i totuşi pe Venerabilul Parakarma, Morgan nu mai fu atît de sigur. Între ei se întindea o prăpastie, care în anumite privințe părea mai mare decît cea dintre Homo sapiens şi Starglider. Vorbeau aceeaşi limbă, dar existau genuni de neînțelegere ce puteau rămîne imposibil de trecut.

— Am voie să vă întreb, reluă Mahanayake Thero cu imperturbabilă politețe, ce răspuns ați primit de la Departamentul Parcurilor şi al Pădurilor?

— S-au arătat extrem de cooperativi.

— Nu mă surprinde. Suferă de o lipsă cronică de fonduri, iar o nouă sursă de bani ar fi binevenită. Telefericul a reprezentat o reuşită financiară şi fără îndoială că speră ca proiectul dumneavoastră să constituie un succes încă şi mai mare.

— Nu se înşeală. Şi au acceptat faptul că nu vom crea perturbații pentru mediu.

— Să presupunem că se prăbuşeşte.

Morgan îl privi pe călugăr țintă în ochi.

— Nu se va prăbuşi, spuse cu toată autoritatea omului al cărui curcubeu metalic lega acum două continente.

Dar ştia, la fel de bine cum trebuia să ştie şi implacabilul Parakarma, că siguranța în astfel de situații era imposibilă. Cu două sute doi ani în urmă, pe 7 noiembrie 1940, lecția predată fusese atît de dură încît nici un inginer nu avea s-o uite vreodată.

Morgan avea puține coşmaruri şi acesta era unul dintre ele. Chiar în acel moment, computerele Construcțiilor Terestre încercau să îl exorcizeze.

Dar întreaga putere computațională din Univers nu putea să ofere protecție împotriva unor probleme neprevăzute — a coşmarurilor încă nenăscute.

18
Fluturii de aur

În pofida soarelui strălucitor şi a magnificelor privelişti ce îl asaltau din toate părțile, Morgan adormi rapid în maşină. Chiar şi nenumăratele serpentine nu reuşiră să-l țină treaz — se deşteptă însă atunci cînd frînele acționară, iar el se pomeni aruncat înainte în centura de siguranță.

În primul moment de confuzie gîndi că visa. Briza care sufla încet prin geamurile pe jumătate deschise era atît de caldă şi de umedă, încît părea să bată dinspre o baie turcească; totuşi, automobilul se oprise în mijlocul unei furtuni aparente de zăpadă.

Morgan clipi, se frecă la ochi şi-i deschise către realitate. Pentru prima dată vedea zăpadă *aurie.*

Un roi dens de fluturi trecea drumul, îndreptîndu-se spre est într-o migrație constantă. Cîțiva fuseseră supți în maşină şi se zbăteau frenetic, pînă ce Morgan reuşi să-i dea afară. Şi mai mulți se lipiseră de parbriz. Cu ceea ce reprezentau fără îndoială o serie de înjurături locale alese cu grijă, şoferul coborî să-l curețe. Cînd termină, roiul se subțiase deja la o mînă de călători răzleți.

— V-au povestit despre legendă? întrebă omul, uitîndu-se în spate la pasager.

— Nu, replică Morgan scurt. Nu-l interesa deloc subiectul, nerăbdător să-şi reia somnul întrerupt.

— Fluturii de Aur sînt sufletele războinicilor lui Kalidasa, armata pierdută de rege la Yakkagala.

Morgan mormăi ceva fără entuziasm, în speranța că şoferul va înțelege mesajul. Bărbatul continuă însă fără milă:

— În fiecare an, cam în această perioadă, se îndreaptă către munte şi mor cu toții pe pantele lui joase. Uneori îi întîlneşti la jumătatea cablului de teleferic, dar niciodată mai sus. Norocul viharei.

— Vihara? întrebă Morgan somnoros.

— Templul. Dacă vor ajunge vreodată sus, atunci Kalidasa ar învinge iar grupul de bhikkus — călugării — ar trebui să plece. Aşa sună profeția. E săpată pe o lespede de piatră din Muzeul Ranapura. V-o pot arăta.

— Altă dată, răspunse Morgan grăbit, aranjîndu-se mai comod în scaun. Dar trecură mulți kilometri pînă să ațipească iarăşi, deoarece exista ceva obsesiv în imaginea conjurată de şofer.

Îşi va aminti adeseori pe parcursul următoarelor luni de zile — dimineața, ori în momentele de stress şi criză. Mereu şi mereu se va scufunda în acea zăpadă aurie, în timp ce milioanele de viețuitoare condamnate îşi consumau energiile în van asaltînd muntele şi ceea ce simboliza el.

Chiar şi acum, la începutul campaniei sale, imaginea era prea pregnantă ca să-l liniştească.

19
Pe malurile Lacului Saladin

"Aproape toate simulările de Istorie Alternativă pe calculator indică că bătălia de la Tours (732 d. Chr.) a constituit unul din dezastrele majore ale omenirii. Dacă Charles Martel ar fi fost învins, Islamul şi-ar fi depăşit problemele interne care îl fărîmițau şi ar fi pornit să cucerească Europa. Astfel, secole de creştinism barbar ar fi fost evitate, Revoluția Industrială s-ar fi declanşat cu o mie de ani mai devreme, iar astăzi am fi atins stelele cele mai apropiate, în loc să călătorim doar pînă la planetele exterioare...

Soarta a decis însă altminteri, iar armatele Profetului s-au întors în Africa. Islamul a dăinuit ca o fosilă fascinantă pînă la sfîrşitul secolului al douăzecilea. Apoi, brusc, s-a dizolvat într-o mare de petrol..."

Alocuțiunea Preşedintelui,
Simpozionul bicentenar Toynbee,
Londra, 2089

— Ştiai că m-am numit în funcția de Mare Amiral al Flotei Sahariene? întrebă Şeicul Farouk Abdullah.

— Nu mă surprinde, domnule Preşedinte, răspunse Morgan privind în depărtare, peste albastrul apelor Lacului Saladin. Dacă nu e un secret militar, de cîte nave dispuneți?

— Zece momentan. Cel mai mare e un hidroglisor de treizeci de metri aparținînd Semilunei Roşii. La fiecare sfîrşit de săptămînă salvează marinarii incompetenți. Oamenii mei încă nu sînt prea grozavi pe apă — uită-te la idiotul acela care vrea să cîrmească! În definitiv, două sute de ani nu-s suficienți ca să treci de la cămile la vapoare.

— Între ele ați avut Cadillac-uri şi Rolls Royce-uri. Precis au uşurat tranziția...

— Şi încă le mai avem. Silver Ghost-ul stră-stră-străbunicului meu e la fel de bun ca nou. Dar trebuie să fiu cinstit — vizitatorii sînt cei ce au de obicei necazuri, încercînd să stăpînească vînturile noastre locale. *Noi* preferăm bărcile cu motor. Iar la anul voi avea un submarin garantat să atingă adîncimea maximă a lacului, de şaptezeci şi opt de metri.

— Pentru ce?

— *Acum* se spune că ergul era plin de comori arheologice. Desigur, nimeni nu s-a gîndit la ele cînd a fost scufundat.

Nu era de nici un folos să-l grăbească pe Preşedintele RAAN — Republica Autonomă a Africii de Nord — şi Morgan ştia prea bine acest lucru. Indiferent de ce ar fi spus constituția, Şeicul Abdullah deținea mai multă putere şi avere decît aproape oricine pe Pămînt. În plus, ştia cum să le folosească pe amîndouă.

Provenea dintr-o familie căreia nu-i fusese frică să rişte şi arareori avusese motiv să regrete. Prima şi cea mai faimoasă aruncare de zaruri — şi care le adusese ura întregii lumi arabe pentru o jumătate de secol — fusese investirea marilor sume de petro-dolari în ştiința şi tehnologia Israelului. Acel act prevăzător condusese mai

tîrziu la forajele din Marea Roşie, la înfrîngerea deşertului şi, mult mai tîrziu, la Podul Gibraltar...

— Nu trebuie să-ți spun, Van, rosti Şeicul în final, cît de mult mă fascinează noul tău proiect. Iar după toate experiențele prin care am trecut împreună de cînd s-a construit Podul, ştiu că poți s-o faci, punîndu-ți-se resursele la dispoziție.

— Mulțumesc.

— Dar am cîteva întrebări. Nu mi-e clar de ce ai prevăzut o Stație de Mijloc — şi de ce la o altitudine de douăzeci şi cinci de mii de kilometri?

— Din cîteva motive. Avem nevoie de o centrală electrică importantă pe la acel nivel, ceea ce oricum ar implica o construcție destul de importantă. Apoi ne-am dat seama că şapte ore de stat înghesuit într-o cabină aglomerată e prea mult, şi că împărțirea călătoriei în două faze ar aduce o serie de avantaje. Nu va trebui să hrănim pasagerii în tranzit; vor putea să mănînce şi să se dezmorțească pe Stație. Am optimiza totodată şi designul vehiculului. Doar capsulele secțiunii inferioare vor fi proiectate aerodinamic. Celelalte vor fi mult mai simple şi mai uşoare. Stația de Mijloc va servi nu numai ca punct de transfer, dar şi ca un centru de operare şi control — iar în final, credem noi, ca o atracție turistică majoră de sine stătătoare.

— Dar nu-i la mijloc! E aproape la, ah... două treimi din distanța pînă la punctul geostaționar.

— Adevărat. Mijlocul se găseşte la optsprezece mii de kilometri şi nu la douăzeci şi cinci de mii. Mai există însă un factor determinant: siguranța. Dacă secțiunea de deasupra este tăiată, Stația de Mijloc nu se va prăbuşi pe Pămînt.

— De ce nu?

— Va deține suficient moment ca să se mențină pe o orbită stabilă. Bineînțeles, se va apropia de Pămînt, dar va rămîne în afara atmosferei. Deci va fi în perfectă siguranță. Pur şi simplu va deveni o stație spațială, mişcîndu-se pe o orbită eliptică cu o perioadă de zece ore. De două ori pe zi va ajunge exact în punctul de unde a pornit, şi eventual ar putea fi reconectată. Cel puțin în teorie...

— Şi în practică?

— Ah, sînt sigur că se poate face. Cu certitudine oamenii şi echipamentul de pe stație vor fi salvați. Dar dacă am stabili stația la o altitudine mai joasă, nu vom avea nici această opțiune. Orice cade de sub limita de douăzeci şi cinci de mii de kilometri intră în atmosferă şi arde în cinci ore sau mai puțin.

— Intenționezi să faci reclamă acestui lucru vizitatorilor Stației?

— Sperăm că vor fi prea ocupați să admire priveliştea ca să-şi facă griji.

— Vorbeşti ca despre un lift scenic!

— De ce nu? Exceptînd faptul că cel mai lung lift de acest gen de pe Pămînt urcă doar trei kilometri! Aici discutăm despre ceva de zece mii de ori mai lung.

Urmă o pauză considerabilă în vreme ce Şeicul Abdullah analiza cele spuse.

— Am ratat o şansă, glăsui în cele din urmă. Am fi putut plasa lifturi de *cinci* kilometri pe picioarele Podului.

— Erau prevăzute în proiectul inițial, însă am renunțat la ele din motivul obişnuit: economie.

— Probabil am comis o greşeală. Şi-ar fi scos banii. Şi mi-am mai dat seama de ceva. Dacă acest... hiperfilament... dacă ar fi fost disponibil în momentul respectiv,

presupun că Podul ar fi fost construit cu doar jumătate din costuri.

— Nu vreau să vă mint, domnule Preşedinte. Mai puţin de o cincime. Însă construcţia ar fi întîrziat cu mai bine de douăzeci de ani, aşa că nu aţi pierdut finanţînd-o.

— Trebuie să discut cu echipa mea de contabili. Unii din ei nu sînt încă convinşi că a fost o idee bună, chiar dacă creşterea de trafic a luat-o înaintea previziunilor. Le tot spun că banii nu înseamnă totul — Republica avea nevoie de Pod din punct de vedere cultural şi psihologic. Ştiai că optsprezece la sută din cei care îl traversează o fac numai deoarece Podul se găseşte acolo, fără vreun alt motiv? Şi apoi se întorc imediat, în pofida faptului că trebuie să plătească iarăşi taxa?

— Mi se pare că-mi aduc aminte că pe vremuri v-am adus argumente similare, zise Morgan cu gîtul uscat. Nu aţi fost uşor de convins.

— Adevărat. Îmi amintesc că opera din Sydney era exemplul tău preferat. Îţi plăcea să arăţi de cîte ori se amortizaseră cheltuielile, lăsînd la o parte prestigiul cîştigat.

— Nu uitaţi piramidele!

Şeicul rîse.

— Cum le-ai numit tu? Cea mai bună investiţie din istoria omenirii?

— Exact. Încă oferă dividende de la turişti după patru mii de ani.

— Comparaţia nu e prea cinstită. Costurile întreţinerii lor nu se compară cu cele ale Podului... cu atît mai puţin cu ale Turnului din noul tău proiect.

— Turnul s-ar putea să dureze mai mult decît Piramidele.

— Un gînd foarte impresionant. Crezi *cu adevărat* că va funcţiona timp de mii de ani?

— Nu în forma sa originală, desigur, dar în principiu, da. Indiferent ce descoperiri tehnice va aduce viitorul, nu cred să existe un mod mai eficient, mai economic de a ajunge în spaţiu. Gîndiţi-vă la el ca la un alt pod. De această dată însă, un pod spre stele — sau cel puţin pînă la planete.

— Şi din nou, doreşti să participăm la finanţarea lui. Douăzeci de ani mai avem încă de plătit la *ultimul* pod. Iar Liftul Spaţial nici nu va fi pe teritoriul nostru şi nu va avea o importanţă directă pentru noi.

— Vă contrazic, domnule Preşedinte. Republica dumneavoastră participă în circuitul economic terestru, iar costul transportului spaţial reprezintă astăzi unul din factorii limitativi ai dezvoltării sale. Dacă veţi studia estimările pentru anii '50 şi '60...

— Da, da, foarte interesant. Totuşi, deşi nu sîntem tocmai săraci, n-am putea aduna nici măcar o fracţiune din fondurile necesare. Păi, va absorbi întregul produs naţional brut pentru cîţiva ani!

— Şi îl va plăti înapoi la fiecare cincisprezece ani, la nesfîrşit.

— Dacă calculele tale sînt corecte.

— În cazul Podului au fost. Însă aveţi dreptate, bineînţeles, şi nu mă aştept de la RAAN decît să împingă la vale bulgărele de zăpadă. Odată ce vă manifestaţi interesul, va fi mult mai uşor să găsesc sprijin.

— Unde?

— Banca Mondială. Băncile planetare. Guvernul federal.

— Şi propria ta companie, Corporaţia de Construcţii Terestre? Ce pui de fapt la

cale, Van?

Acum e-acum, gîndi Morgan aproape cu uşurare. În sfîrşit putea vorbi deschis cu cineva în care avea încredere, cineva prea puternic pentru a se implica în mărunte intrigi birocratice, dar capabil să înţeleagă aspectele lor de finețe.

— Cea mai mare parte a acestei lucrări am făcut-o în timpul meu liber — sînt în concediu. Incidental, la fel s-a născut şi Podul! Nu ştiu dacă v-am spus vreodată că oficial mi s-a ordonat să-l dau uitării... În ultimii cincisprezece ani am învățat cîteva lecții.

— Raportul a necesitat cu certitudine mult timp pe computere. Cine a plătit?

— Ah, dispun de fonduri discreționare considerabile. Iar echipa mea face mereu studii pe care nimeni altcineva nu le pricepe. Ca să vă mărturisesc adevărul, am adunat un colectiv mic ce s-a jucat cu ideea vreme de cîteva luni. Sînt atît de entuziasmați încît îşi consacră proiectului şi timpul liber. Dar acum trebuie să ne hotărîm dacă continuăm sau dacă renunțăm.

— Stimatul tău preşedinte ştie despre asta?

Morgan zîmbi fără multă veselie.

— Fireşte că nu, şi nu vreau să-i spun înainte să pun la punct toate detaliile..

— Înțeleg unele din complicații, rosti cu ironie Şeicul. Una din ele, îmi închipui, e să te asiguri că Senatorul Collins nu-l inventează primul...

— Nu-i cu putință, ideea e veche de două sute de ani. Însă el, şi mulți alți oameni, ar putea frîna proiectul. Vreau să-l văd terminat în timpul vieții mele.

— Şi fără îndoială intenționezi să te ocupi de lucrare... Mă rog, ce ai dori să facem noi exact?

— Este numai o sugestie, domnule Preşedinte — s-ar putea să aveți o idee mai bună. Înființați un consorțiu, incluzînd poate Autoritățile Podului Gibraltar, corporațiile Suez şi Panama, Compania Canalului Mînecii, corporația Barajului Behring... Apoi, cînd totul e pregătit, contactați CCT-ul pentru un studiu de fezabilitate. În acest stadiu, investiția va fi neglijabilă.

— Însemnînd?

— Mai puțin de un milion. Mai cu seamă deoarece am făcut deja nouăzeci la sută din muncă.

— Şi-apoi?

— Apoi, cu sprijinul dumneavoastră, domnule Preşedinte, voi juca după cum sună cîntecul. Poate voi rămîne la CCT. Sau poate voi demisiona, alăturîndu-mă consorțiului — să-i spunem de Astroinginerie. Totul depinde de împrejurări. Voi proceda cum este mai bine pentru proiect.

— Pare rezonabil. Cred că vom găsi o soluție.

— Vă mulțumesc, domnule Preşedinte, răspunse cu sinceritate Morgan. În schimb există un obstacol care trebuie înlăturat fără întîrziere — poate chiar înainte de a înființa consorțiul. Trebuie să mergem la Tribunalul Mondial şi să stabilim jurisdicția asupra celei mai valoroase bucăți de teren de pe Pămînt.

20
Podul care dansează

Chiar şi-n această epocă a comunicațiilor instantanee şi a rapidelor transporturi globale, era convenabil să dispui de un loc pe care să-l numeşti birou. Nu totul se putea stoca în modele de sarcini electrice; încă mai existau obiecte ca bunele şi demodatele cărți, certificate profesionale, premii şi distincții, modele inginereşti, mostre de materiale, lucrări artistice inspirate de proiecte (nu la fel de precise ca cele de pe calculator, dar deosebit de ornamentale) şi, desigur, covorul din perete în perete de care orice birocrat suspus avea nevoie ca să amortizeze impactul realității exterioare.

Biroul lui Morgan, pe care acesta îl vedea, în medie, zece zile dintr-o lună, se găsea la etajul şase sau TERESTRU al sediului principal al CCT din Nairobi. Etajul de sub el se numea MARE, cel de deasupra ADMINISTRAȚIE — însemnînd preşedintele Collins şi imperiul său. Arhitectul, într-un exces de simbolism naiv, dedicase etajul superior SPAȚIULUI. Exista chiar şi un mic observator, pe acoperiş, cu un telescop de treizeci de centimetri întotdeauna defect, întrucît era folosit numai la petrecerile de serviciu şi frecvent în scopuri foarte neastronomice. Camerele superioare ale Hotelului Triplanetar, la numai un kilometru distanță, constituiau o țintă preferată, dat fiind faptul că adeseori adăposteau forme ciudate de viață — sau, oricum, moduri ciudate de comportament. Deoarece Morgan se afla în contact permanent cu cei doi secretari ai săi — unul uman, celălalt electronic — nu aştepta nici o surpriză cînd se reîntoarse după scurtul zbor în RAAN.

După standardele unei epoci anterioare, Morgan avea o organizație extrem de mică. În subordinea lui lucrau mai puțin de trei sute de bărbați şi de femei, însă puterea computațională şi informațională de sub comanda lor nu putea fi egalată de întreaga populație umană a planetei.

— Ei, cum te-ai descurcat cu Şeicul? întrebă Warren Kingsley, adjunctul şi vechiul său prieten, imediat după ce rămaseră singuri.

— Foarte bine, cred că ne-am înțeles. Nu-mi vine însă să cred că sîntem ținuți pe loc de o problemă atît de stupidă. Ce zic cei de la departamentul juridic?

— Va trebui neapărat să obținem o sentință a Curții Mondiale. *Dacă* Tribunalul decide că e vorba de o chestiune de un copleşitor interes public, venerabilii noştri prieteni vor fi obligați... Deşi în caz că se încăpățînează să rămînă, situația va fi foarte spinoasă. Poate că va trebui să le trimiți un mic cutremur să-i ajuți să se decidă.

Prezența lui Morgan în consiliul de administrație al lui Global Tectonics forma de mult subiect de glumă între cei doi, dar GT — din fericire poate — nu descoperise niciodată un mod de a controla şi direcționa cutremurele, şi nici nu se aştepta să reuşească. Spera doar să le prevadă şi să le micşoreze energia, înainte ca ele să producă distrugeri majore. Chiar şi aşa, palmaresul de succese nu trecea de şaptezeci şi cinci la sută.

— O idee simpatică, aprecie Morgan. Mă voi gîndi la ea. Ce se aude cu cealaltă problemă?

— Totu-i pregătit. Vrei să o studiezi acum?

— În regulă, să vedem ce e mai rău.

Geamurile biroului se întunecară, iar în centrul încăperii apăru o rețea de linii luminoase.

— Priveşte, Van, spuse Kingsley. Aici apare regimul care ne dă de furcă.

Rînduri de litere şi cifre se materializară în aer — viteze, sarcini, accelerații, timpi de tranzit. Morgan le absorbi dintr-o privire. Globul terestru, cu cercurile marcînd longitudinea şi latitudinea, atîrna suspendat deasupra covorului; ridicîndu-se din el la o înălțime puțin mai mare decît cea a unui om, pornea un fir de lumină ce marca poziția Turnului Orbital.

— De cinci sute de ori viteza normală; la scară, exagerare laterală cincizeci. Îi dăm drumul.

O forță invizibilă începu să tragă de linia de lumină, împingînd-o de pe poziția verticală. Perturbația se mişca în sus imitînd, prin intermediul milioanelor de calcule pe secundă ale computerului, ascensiunea unei încărcături în cîmpul gravitațional al Terrei.

— Ce valoare are deplasarea? întrebă Morgan în vreme ce-şi încorda ochii să urmărească detaliile simulării.

— În prezent circa două sute de metri. Atinge trei sute înainte—

Firul plesni. Într-o mişcare cu încetinitorul ce reprezenta de fapt viteze reale de mii de kilometri pe oră, cele două segmente ale turnului secționat începură curbîndu-se să se îndepărteze unul de celălalt — unul îndoindu-se înapoi spre Pămînt, celălalt biciuit fiind spre spațiu. Dar Morgan nu mai era pe de-a-ntregul conştient de acest dezastru imaginar, existent numai în circuitele computerului. Suprapus lui era o realitate care-l obsedase ani de zile.

Vizionase acel film vechi de două sute de ani de cel puțin cincizeci de ori; existau porțiuni pe care le studiase cadru cu cadru, pînă ce învățase pe de rost toate detaliile. În definitiv era cel mai scump film făcut vreodată, cel puțin în vreme de pace. Fiecare minut costase Statul Washington mai multe milioane de dolari...

Acolo se arcuia un pod grațios şi zvelt (prea zvelt!), legînd marginile canionului. Nu se găsea nimic pe el, exceptînd un singur automobil abandonat de şoferul lui la jumătatea drumului. Nici nu era de mirare, deoarece podul se purta ca nici un altul în întreaga istorie a tehnicii.

Părea imposibil ca mii de tone de metal să execute un asemenea balet aerian. Ai fi putut foarte uşor să crezi că podul fusese construit din cauciuc şi nu din oțel. Ondulații vaste, lente, cu o amplitudine de metri, măturau întreaga lui lungime, astfel încît şoseaua suspendată între piloni se curba înainte şi înapoi ca un şarpe furios. Vîntul suflînd în canion scotea o notă prea coborîtă ca urechile omeneşti să o discearnă, în vreme ce atinsese frecvența de rezonanță a frumoasei structuri condamnate. Timp de ore tensiunile se acumulaseră, dar nimeni nu ştia clipa sfîrşitului. Oricum, întîrziatele zvîrcoliri mortale erau deja mărturie că nenorocoşii proiectanți trebuiau deja să renunțe la drepturile cuvenite.

Brusc, cablurile de suport plesniră, şuierînd în sus asemeni unor bice ucigaşe. Răsucindu-se şi întorcîndu-se, şoseaua se prăbuşi în rîu, fragmente de structură zburînd în toate părțile. Chiar proiectat cu viteza normală, cataclismul final părea filmat cu încetinitorul; proporția dezastrului era atît de mare încît mintea omului nu

avea termen de comparație. În fapt, durase probabil cinci secunde. La capătul acestui interval de timp, podul Tacoma îşi cîştigase un loc inexpugnabil în istoria ingineriei. Două sute de ani mai tîrziu, o fotografie a ultimelor sale momente orna pereții biroului lui Morgan, purtînd inscripția "Unul din produsele noastre de mai puțin succes."

Pentru Morgan nu era o glumă, ci un avertisment permanent că imprevizibilul putea lovi întotdeauna pe la spate. Cînd Podul Gibraltar fusese proiectat, studiase cu atenție clasica analiză a dezastrului de la Tacoma făcută de Theodore von Karman, învățînd tot posibilul dintr-una din greşelile cele mai costisitoare ale trecutului. Astfel, nu existaseră probleme vibraționale nici în timpul celor mai puternice furtuni ale Atlanticului, cu toate că şoseaua se deplasase cu o sută de metri față de linia de centru — după cum se calculase cu precizie.

Liftul Spațial reprezenta însă un asemenea salt în necunoscut, încît surprizele neplăcute constituiau o certitudine virtuală. Forțele eoliene din secțiunea atmosferică erau uşor de estimat, dar trebuiau luate de asemenea în calcul vibrațiile induse de opririle şi pornirile încărcaturilor — şi chiar, la scara enormei structuri, de efectul de maree al soarelui şi Lunii. Şi nu individual, ci acționînd împreuna, adăugînd un cutremur ocazional pentru a complica imaginea aşa-numitei analize de "caz negativ". — Toate simulările în acest regim de o tonă sarcina pe oră dau acelaşi rezultat. Vibrațiile se amplifică, pînă cînd la circa cinci sute de kilometri survine ruptura. Amortizarea trebuie mărită, drastic.

— Mi-era teamă de aşa ceva. De cît avem nevoie?

— Încă zece megatone.

Morgan încercă o satisfacție amară. Cifra se apropia de aprecierea lui, bazată pe intuiția de inginer şi pe misterioasele resurse ale subconştientului. Acum computerul o confirmase. Erau obligați să mărească "ancora" din orbita cu zece milioane de tone.

Chiar şi prin prisma standardelor terestre, o asemenea masă nu era de neglijat. Echivala cu o sferă de piatra cu un diametru aproximativ de două sute de metri. Morgan avu deodată în față imaginea Yakkagalei, aşa cum o văzuse ultima dată proiectată pe cerul taproban. Să-şi închipuie ridicarea stîncii la patruzeci de mii de kilometri în spațiu! Din fericire, existau alte alternative.

Morgan îşi lăsa întotdeauna subordonații să gîndească singuri. Constituia singura modalitate să inoculeze responsabilitate, îi uşura greutatea de pe umeri, iar de multe ori personalul său ajungea la soluții pe care el le neglijase.

— Ce propui, Warren? întrebă încet.

— Am *putea* să folosim unul din lansatoarele lunare ca să expediem în spațiu zece megatone de rocă selenară. Ar fi o operațiune complicată şi costisitoare, pentru care am avea nevoie de o bază spațială unde să prindem materialul şi să-l dirijam pe orbita. Ar mai fi problema psihologica...

— Da, îmi dau prea bine seama. Nu dorim un al doilea San Luiz Domingo.

San Luiz fusese oraşul sud american — din fericire unul mic — care suferise impactul unei încărcături deviate de metal lunar, destinate unei stații orbitale de joasă altitudine. Ghidajul terminal dăduse greş, avînd ca rezultat primul crater meteoric provocat de om, şi două sute cincizeci de victime. Din acel moment, populația Pămîntului se arătase foarte sensibilă în privința tragerilor celeste la țintă.

— Un răspuns mai bun este să capturăm un asteroid. Sîntem în curs de a-i căuta pe cei cu orbite potrivite şi am găsit trei candidaţi promiţători. Ce dorim într-adevăr este unul cu o compoziţie carbonică. Atunci l-am utiliza şi ca materie primă pentru uzina de proces. Împuşcăm doi iepuri dintr-un singur foc.

— Un foc destul de puternic, dar probabil e ideea cea mai bună. Renunţaţi la lansatorul lunar; un milion de trageri a cîte zece tone l-ar imobiliza vreme de ani de zile, iar unele din ele vor devia cu siguranţă. Dacă nu găsiţi un asteroid suficient de mare, vom furniza masa suplimentară cu ajutorul chiar al liftului — deşi nu-mi place deloc ideea să irosim atîta energie.

— E posibil să reprezinte calea cea mai ieftină. Cu eficacitatea ultimelor centrale de fuziune, ridicarea unei tone pe orbită va costa doar douăzeci de dolari de electricitate.

— Eşti sigur de cifră?

— Este o estimare fermă a Centrului Energetic.

Morgan rămase tăcut cîteva minute, apoi zise:

— Inginerii aerospaţiali mă vor urî, nu glumă. Aproape la fel de mult, adăugă pentru sine, ca Venerabilul Parakarma.

Însă nu, nu avea dreptate. Ura constituia o emoţie imposibilă pentru un real adept al doctrinei. Ceea ce văzuse în ochii fostului doctor Choam Goldberg fusese doar o implacabilă opoziţie. Însă ea se putea dovedi la fel de primejdioasă.

21
Sentinţă

Unul din obiceiurile mai supărătoare ale lui Paul Sarath erau telefoanele inopinate, constînd invariabil din cuvintele "Ai auzit ştirea?", rostite cu bucurie sau supărare după caz. Deşi Rajasinghe fusese adeseori tentat să răspundă la general "Da, nu mă surprinde cîtuşi de puţin," nu avusese niciodată inima să-i răpească lui Sarath mica plăcere.

— Ce e de data asta? întrebă fără mult entuziasm.

— Maxine pe Global Doi, discutînd cu senatorul Collins. Cred că amicul nostru Morgan a dat de bucluc. Te sun mai tîrziu.

Chipul înfierbîntat al lui Sarath se topi de pe ecran, ca să fie înlocuit cîteva secunde mai tîrziu de Maxine Duval, după ce Rajasinghe comută pe canalul de ştiri. Femeia şedea în studioul ei obişnuit şi se adresa Preşedintelui Corporaţiei de Construcţii Terestre. Interlocutorul părea să se găsească într-o stare de indignare abia controlată, foarte probabil însă artificială.

— Domnule senator Collins, acum că Tribunalul Mondial a dat verdictul—

Rajasinghe acţionă comanda de ÎNREGISTRARE cu un mormăit "Credeam că nu se va pronunţa pînă vineri". Oprind sonorul şi activîndu-şi legătura personală cu ARISTOTEL, exclamă:

— Dumnezeule, dar *este* vineri!

Ca de obicei, Ari răspunse numaidecît:

— Bună dimineața, Raja. Cu ce te pot ajuta?

Vocea frumoasă, uniformă, neatinsă de glotă, nu se schimbase deloc în cei patruzeci de ani de cînd o cunoştea. Decenii, poate secole după moartea lui Rajasinghe, computerul va continua să vorbească altuia, la fel cum i se adresa lui astăzi. (Şi cu cîți alții discuta în chiar această clipă?) Odată, cunoaşterea acestui adevăr îl deprimase pe Rajasinghe; acum nu mai avea importanță. Nu invidia nemurirea lui ARISTOTEL.

— Bună dimineața, Ari. Vreau verdictul Tribunalului în procesul Corporației de Astroinginerie versus Sri Kanda Vihara. Un rezumat e suficient. Sentința completă tipăreşte-mi-o mai tîrziu.

— Decizia 1. Concesiunea terenului confirmată templului pentru perpetuitate sub legea taprobană şi mondială, cod 2085. Vot în unanimitate.

Decizia 2. Construcția propusului Turn Orbital, cu zgomotul, vibrațiile aferente şi impactul asupra unui obiectiv de mare importanță istorică şi culturală, ar constitui o perturbare situată sub sancțiunea legii. În acest stadiu, interesul publicului nu este suficient de mare pentru a afecta hotărîrea. Vot 4 la 2, cu o abținere.

— Mulțumesc, Ari. Renunț la printing, nu voi mai avea nevoie de el. La revedere.

Ei, asta era, aşa cum se şi aşteptase. Totuşi, nu ştia dacă să se simtă uşurat sau dezamăgit.

Înrădăcinat în trecut, se bucura că vechile tradiții erau prețuite şi protejate. Dacă se învățase un lucru din întreaga istorie însîngerată a omenirii, era acela că doar ființa umană individuală conta: oricît de excentrică ar fi fost credința ei, ea trebuia păstrată, atît timp cît nu intra în conflict cu interese mai largi şi mai legitime. Cum spusese acel antic poet? "Statul nu există." Poate că era puțin cam mult spus, dar mai bine decît să cazi în cealaltă extremă.

În acelaşi timp, pe Rajasinghe îl încerca un uşor sentiment de regret. Pe jumătate se convinsese (oare cooperase cu inevitabilul?) că fantasticul proiect al lui Morgan ar fi putut să reprezinte exact ce trebuia ca insula Taprobane (şi întreaga lume poate, deşi *ea* nu se mai afla în responsabilitatea lui) să nu se scufunde într-o confortabilă mulțumire de sine şi în declin. Tribunalul închisese acest drum deosebit, cel puțin pentru mulți ani.

Se întrebă ce părere avea Duval despre toate acestea şi comută pe vizionare întîrziată. Pe Global Doi (uneori denumit Tărîmul Capetelor Vorbitoare), senatorul Collins încă mai aduna energie.

— ... fără îndoială depăşindu-şi atribuțiile şi utilizînd resursele diviziei sale în scopul unor proiecte ce nu o priveau.

— Dar domnule senator, nu sînteți cumva prea strict în afirmații? Din cîte am înțeles, hiperfilamentul a fost dezvoltat pentru *construcții,* în special pentru poduri. Iar acesta nu-i un soi de pod? L-am auzit pe doctorul Morgan folosind analogia, cu toate că el îl considera de asemenea un turn.

— De astă-dată dumneata eşti foarte strictă, Maxine. Eu unul prefer denumirea de Lift Spațial. Şi te înşeli în privința hiperfilamentului. Este rezultatul a două sute de ani de cercetări aerospațiale. Faptul că reuşita finală a fost a diviziei *terestre* din — ăăă — organizația mea nu e relevant, deşi natural, sînt mîndru ca oamenii mei de

ştiinţă au fost cei implicaţi.

— Consideraţi că întregul proiect ar trebui predat diviziei spaţiale?

— Ce proiect? Acesta-i doar un studiu de fezabilitate, unul din sutele pe care le efectuăm în cadrul CCT. Nici o fracţiune din numărul lor nu ajung în atenţia mea şi nici nu doresc să ajungă — pînă ce nu ating nivelul unde într-adevăr sînt de luat decizii importante.

— Ceea ce nu este cazul aici?

— În mod clar, nu. Experţii mei în transporturi spaţiale afirmă că vor face faţă oricăror creşteri de trafic, cel puţin în viitorul previzibil.

— Însemnînd precis?

— Încă douăzeci de ani.

— Şi ce se va întîmpla după aceea? Turnului îi vor lua tot atîţia ani să fie construit, potrivit doctorului Morgan. Să presupunem că nu e gata la timp?

— Atunci vom găsi altceva. Personalul meu cercetează *toate* posibilităţile, şi nu e deloc sigur că Liftul Spaţial reprezintă răspunsul optim.

— Ideea, totuşi, e fundamental corectă?

— Pare să fie, sînt însă necesare studii suplimentare.

— Atunci cu siguranţă îi sînteţi recunoscător doctorului Morgan pentru munca sa de pionierat.

— Am cel mai adînc respect pentru dr. Morgan. Este unul din cei mai străluciţi ingineri ai organizaţiei mele — dacă nu din întreaga lume.

— Nu cred, domnule senator, că asta răspunde întrebării.

— Foarte bine; *sînt* recunoscător doctorului Morgan pentru faptul de a-mi fi adus în atenţie acest subiect. Dar nu aprob modul cum a făcut-o. Dacă-mi permiteţi să o spun, a încercat să-mi forţeze mîna.

— Anume?

— Ieşind din cadrul organizaţiei mele — al organizaţiei *sale* — şi dovedind astfel lipsă de loialitate. Drept rezultat al manevrelor sale, s-a primit o hotărîre defavorabilă în Tribunal, care inevitabil a provocat numeroase comentarii. În aceste circumstanţe, nu am avut altă posibilitate decît să-i solicit, cu cel mai adînc regret, să-şi înainteze demisia.

— Vă mulţumesc, domnule senator Collins. Ca întotdeauna, a fost o plăcere să discutăm cu dumneavoastră.

— Mincinoasă mică ce eşti, rosti Rajasinghe oprind transmisia şi preluînd convorbirea semnalată cu un minut în urmă de o pîlpîire luminoasă.

— Ai ascultat? întrebă Sarath. Aşadar acesta-i sfîrşitul doctorului Vannevar Morgan.

Rajasinghe îşi privi gînditor vechiul prieten.

— Întotdeauna ţi-a plăcut să tragi concluzii pripite, Paul. Ce-ai zice de un rămăşag?

III
Clopotul

22
Apostază

"Adus la disperare de încercările nereuşite de a înțelege Universul, înțeleptul Devadasa anunță exasperat într-un tîrziu:

«Toate declarațiile care conțin cuvîntul Dumnezeu sînt false.»

Numaidecît, discipolul său cel mai puțin preferat, Somasiri, replică:

«Propoziția pe care o rostesc acum conține cuvîntul Dumnezeu. Nu reuşesc să văd, o Nobile Maestre, cum de este falsă această simplă afirmație.»

Devadasa medită vreme de cîteva Poyas. Apoi răspunse, de această dată cu satisfacție vizibilă:

«Doar afirmațiile care nu conțin cuvîntul Dumnezeu pot fi adevărate.»

După o pauză în care o mangustă flămîndă abia dacă ar fi avut timpul să înghită o sămînță de mei, Somasiri spuse iarăşi:

«Dacă această afirmație este aplicată ei însăşi, ah, Venerabile, nu poate fi adevărată, deoarece conține cuvîntul Dumnezeu. Dar dacă nu este adevărată—»

Ajuns în acest punct, Devadasa îşi sparse bolul de cerşetor de capul discipolului, prin urmare trebuind să fie onorat ca adevăratul fondator al doctrinei Zen."

Fragment din Culavamsa, încă nedescoperit

După-amiază tîrziu, cînd treptele nu mai erau lovite de întreaga furie a soarelui, Venerabilul Parakarma îşi începu Coborîşul. La căderea serii avea să atingă cel mai de sus popas al pelerinilor, iar ziua următoare să se întoarcă în lumea oamenilor.

Mahanayake Thero nu oferise nici sfat şi nici nu îl descurajase, iar dacă plecarea confratelui său îl întrista, nu lăsă să se observe. Intonase doar "Nimic nu ține o veşnicie", îşi încrucişase mîinile şi-i dăduse binecuvîntarea.

Venerabilul Parakarma, cel care fusese odată dr. Choam Goldberg, existînd posibilitatea să devină iarăşi, ar fi întîmpinat mari dificultăți să-şi explice motivele. "Să faci ce trebuie" era uşor de spus; nu la fel de uşor era să le descoperi.

La Sri Kanda Maha Vihara găsise pacea — dar asta nu era destul. Cu formația sa ştiințifică, atitudinea ambiguă a Ordinului în privința lui Dumnezeu nu-l mai mulțumea. O astfel de indiferență ajunsese pînă la urmă să-i pară mai rea decît o negare hotărîtă.

Dacă cumva existența unei gene rabinice era posibilă, atunci dr. Goldberg o avea. Ca mulți înaintea lui, Goldberg-Parakarma îl căutase pe Dumnezeu în matematică, nedescurajat de bomba pe care Kurt Godel, descoperitorul propozițiilor incerte, o aruncase la începutul secolului douăzeci. Nu înțelegea cum de putea cineva să contemple asimetria dinamică a profundei şi totuşi minunatei ecuații a lui Euler, $e^{\pi i}$

+ 1 = 0 fără să se întrebe dacă Universul nu reprezenta creația unei inteligențe vaste.

Făcîndu-şi renumele cu o nouă teorie cosmologică ce reuşise să supraviețuiască aproape zece ani înainte să fie infirmată, Goldberg fusese larg aclamat ca un alt Einstein sau N'goya. Într-o epocă de ultraspecializare, el izbutise totodată să facă notabile progrese în aero şi hidrodinamică, multă vreme considerate domenii moarte, incapabile de a mai oferi surprize.

Apoi, în culmea gloriei, trăise o experiență religioasă nu foarte deosebită de a lui Pascal, deşi nu cu tot atîtea nuanțe morbide. Următorul deceniu se mulțumise să se piardă într-un anonimat portocaliu, concentrîndu-şi mintea asupra întrebărilor de doctrină şi filozofie. Nu regreta interludiul, şi nici nu era sigur că părăsise Ordinul; poate într-o bună zi, lunga scară avea să-i simtă iarăşi tălpile. Însă talentul dăruit de Creator trebuia lăsat să se manifeste. Era multă muncă de făcut şi avea nevoie de unelte pe care nu le putea găsi pe Sri Kanda — de fapt, nicăieri pe Pămînt.

În prezent simțea mai puțină ostilitate împotriva lui Vannevar Morgan. Totuşi, fără să-şi dea seama, inginerul aprinsese scînteia; în bîjbîiala lui, şi el se dovedise un agent al Domnului. Templul trebuia protejat cu orice preț. Fie că roata sorții urma sau nu să-i readucă liniştea în suflet, Parakarma se hotărîse implacabil asupra acestui punct.

Iar acum, asemeni unui nou Moise aducînd de pe munte legile ce schimbaseră destinul omenirii, Venerabilul Parakarma coborî în lumea la care altădată renunțase. Era orb la frumusețile Pămîntului şi ale cerului din jur. Ele erau complet neînsemnate, comparate cu cele pe care el singur le vedea în armatele de ecuații mărşăluind în mintea lui.

23
Lundozer

— Necazul dumitale, doctore Morgan, este că nu te afli pe planeta care trebuie, spuse omul din scaunul cu rotile.

— Mi se pare că acelaşi lucru e valabil în cazul dumneavoastră, replică Morgan privind țintă sistemul de suport vital al vizitatorului.

Vice-preşedintele Investițiilor Narodny Mars scoase un chicotit apreciativ:

— Cel puțin eu mă aflu aici doar pentru o săptămînă. Apoi iarăşi pe Lună şi la o gravitație civilizată. Oh, sînt capabil să merg singur, la o adică; prefer însă să n-o fac.

— Dacă îmi permiteți să întreb, de ce veniți pe Pămînt?

— Vin cît mai rar posibil; exista totuşi situații cînd trebuie să faci act de prezență. Contrar părerii generale, nu totul se poate face prin telecomandă. Sînt convins că mă înțelegeți.

Morgan înclină afirmativ din cap; era adevărat. Îşi aminti de cîte ori textura unui material, atingerea unei pietre sau solul de sub picioare, mirosul junglei ori picăturile de ploaie pe față jucaseră un rol esențial într-unul sau altul din proiectele sale. Odată, poate că şi aceste senzații vor fi transmise electronic. Într-adevăr, deja se reuşise pe o bază experimentală, la un nivel destul de primitiv şi cu nişte costuri enorme. Pentru

realitate nu exista însă substituent; omul trebuia să se ferească de imitații.

— Dacă ați venit pe Pământ special ca să mă vedeți pe mine, continuă Morgan, mă simt onorat. Dar dacă intenționați să-mi oferiți o slujbă pe Marte, atunci vă pierdeți timpul. Mă simt excelent ca pensionar, întîlnind prieteni şi rude pe care nu i-am văzut de ani de zile, şi nu doresc deloc să încep o nouă carieră.

— Găsesc faptul surprinzător. La urma urmei, aveți doar cincizeci şi doi de ani. Cum v-ați propus să vă umpleți timpul?

— Foarte uşor. Mi-aş putea petrece restul vieții lucrînd la oricare proiect dintr-o paletă de cîteva zeci. Inginerii din antichitate — romanii, grecii, incaşii — m-au fascinat întotdeauna şi n-am avut niciodată timpul să-i studiez. Mi s-a cerut să scriu şi să predau un curs de design la Universitatea Global. Mi s-a plătit avansul pentru un manual de structuri avansate. Vreau să dezvolt o serie de idei legate de utilizarea elementelor active în corecția sarcinilor dinamice — vînturi, cutremure şi aşa mai departe. Sînt încă consultant la General Tectonics. Şi pregătesc un raport asupra administrării CCT.

— La cererea cui? Bănui că nu a senatorului Collins.

— Nu, răspunse Morgan cu un zîmbet amar. Am gîndit că ar putea fi... folositor. Şi mă ajută să mă calmez.

— Sînt sigur. Dar toate aceste activități nu sînt cu adevărat creative. Mai devreme ori mai tîrziu îşi vor pierde farmecul, ca şi acest minunat peisaj norvegian. Vă veți plictisi să vă tot uitați la brazi şi lacuri, după cum la fel vă veți plictisi să scrieți şi să vorbiți. Sînteți genul de om care niciodată nu este cu adevărat fericit, doctore Morgan, dacă nu îşi croieşte propriul Univers.

Morgan nu răspunse. Afirmația era mult prea exactă pentru a-l face să se simtă bine.

— Bănui că sînteți de acord cu mine. Ce ați zice dacă v-aş declara că banca mea este serios interesată de proiectul Liftului Spațial?

— M-aş arăta sceptic. Cînd am discutat cu funcționarii ei, mi-au răspuns că ideea-i excelentă, dar că în acest stadiu nu pot investi nici o sumă. Toate fondurile disponibile erau necesare dezvoltării planetei Marte. Vechea poveste: vom fi bucuroşi să vă ajutăm atunci cînd nu veți mai avea nevoie de ajutor.

— *Asta* a fost acum un an. În prezent ne-am răzgîndit. Am vrea ca dumneata să construieşti Liftul Spațial. Dar nu pe Pămînt. *Pe Marte.* Sînteți interesat?

— S-ar putea. Continuați.

— Gîndiți-vă la avantaje. Doar o treime din gravitație, prin urmare forțele implicate sînt corespunzător mai mici. Orbita sincronă se află de asemenea mai aproape, la mai puțin de jumătate din altitudinea de aici. Aşadar din start problemele inginereşti sînt enorm reduse. Oamenii noştri estimează că sistemul marțian ar costa de cel puțin zece ori mai puțin decît cel terestru.

— Foarte posibil, deşi ar trebui să verific.

— Iar acesta-i numai începutul. Avem furtuni cumplite pe Marte, în ciuda atmosferei rarefiate, dar şi munți care se ridică complet deasupra lor. Sri Kanda al vostru are doar cinci kilometri înălțime. Noi îl avem pe Mons Pavonis — douăzeci şi unu de kilometri, şi exact pe ecuator! Mai mult, în vîrful lui nu trăiesc călugări marțieni cu certificate de închiriere pe termen lung...

Şi mai există un motiv pentru care liftul spațial pare să fi fost destinat lui Marte. Deimos se găseşte la numai trei mii de kilometri deasupra orbitei staționare. Aşadar dispunem deja de cîteva milioane de megatone aşteptînd exact la locul potrivit de ancorare.

— Vor fi o serie de probleme interesante de sincronizare, însă înțeleg ce doriți să spuneți. Aş vrea să-i întîlnesc pe cei ce au avut ideea.

— Nu puteți, în timp real. Se află cu toții pe Marte. Va trebui să mergeți acolo.

— Mă tentează, dar mai am cîteva întrebări.

— Dați-i drumul.

— Pămîntul trebuie să aibă un lift, din rațiunile pe care fără îndoială le cunoaşteți. Îmi pare însă că Marte s-ar putea descurca şi în lipsa lui. Aveți doar o fracțiune din traficul nostru spațial, şi o rată proiectată de creştere mult mai mică. Cinstit să fiu, pentru mine nu prea are sens.

— Mă întrebam cînd o veți spune.

— Ei bine, iată că o spun.

— Ați auzit de Proiectul Eos?

— Nu cred.

— Eos, în greceşte răsărit, planul de întinerire al planetei Marte...

— Ah, da, desigur. Presupune topirea calotelor polare, nu-i aşa?

— Exact. Dacă am putea elibera toată acea apă şi CO_2 înghețat, mai multe lucruri se vor întîmpla în acelaşi timp. Densitatea atmosferică va creşte, pînă ce oamenii vor ajunge să lucreze afară fără costume presurizate. Într-un stadiu mai avansat, chiar aerul ar putea fi făcut respirabil. Am avea ape curgătoare, mări şi, mai presus de orice, *vegetație* — începuturile unei biosfere atent planificate. Într-un răstimp de cîteva secole, Marte ar deveni a doua Grădină a Edenului. Este singura planetă a Sistemului Solar pe care o putem transforma cu tehnologia cunoscută. Venus ar putea rămîne întotdeauna prea fierbinte.

— Şi ce rol joacă liftul?

— Sîntem obligați să ridicăm pe orbită milioane de tone de echipament. Singura modalitate practică de a încălzi planeta este să utilizăm oglinzi solare, de sute de kilometri în dimensiuni. Şi vom avea nevoie de ele *permanent* — întîi ca să topim calotele, iar mai tîrziu pentru a menține o temperatură confortabilă.

— De ce nu luați aceste materiale din minele de pe asteroizi?

— Parte din ele le vom lua. Însă cele mai bune oglinzi sînt făcute din sodiu, iar acesta se găseşte rar în spațiu. Va trebui să-l excavăm din straturile de sare de la Tharsis — situate chiar la poalele muntelui Pavonis, spre norocul nostru.

— Şi cît va dura proiectul?

— Dacă nu întîmpinăm probleme, prima etapă va fi gata în cincizeci de ani. Poate în jurul celei de a o suta aniversări a dumneavoastră, despre care companiile de asigurări afirmă că aveți o şansă de treizeci şi nouă la sută să o prindeți.

Morgan rîse.

— Îi admir pe cei care fac cercetări exhaustive.

— Nu am supraviețui pe Marte dacă nu am acorda atenție detaliilor.

— Mă rog, sînt favorabil impresionat, deşi am încă multe rezerve. Finanțarea, spre exemplu.

— Asta-i treaba mea, doctore Morgan. Eu sînt bancherul. *Dumneata* eşti inginerul.

— Corect, totuşi îmi pare că ştiţi multe despre inginerie, iar eu unul am învăţat multă economie din experienţa vieţii, Înainte chiar să mă gîndesc la o eventuală participare, doresc un plan amănunţit de buget—

— Care vă poate fi pus la dispoziţie.

— ... şi asta doar pentru început. Poate nu vă daţi seama de vastele studii necesare încă să fie întreprinse în zeci de domenii — producţia de masă a hiperfilamentului, chestiunile de stabilitate şi control... Aş putea să continui o noapte întreagă.

— Nu va fi necesar. Inginerii noştri v-au citit rapoartele. Ce propun ei este un experiment la scară redusă care va elucida multe din problemele tehnice, dovedind că principiul e valabil.

— În această privinţă nu se pune îndoială.

— De acord, însă-i uimitor ce diferenţă poate face o mică demonstraţie practică. Iată deci ce dorim să faceţi dumneavoastră. Proiectaţi un sistem minim — doar un fir cu o sarcină de cîteva kilograme. Coborîţi-l de pe orbita sincronă pe Pămînt; da, pe Pămînt. Dacă funcţionează aici, pe Marte va fi simplu. Apoi trimiteţi sus ceva pe el, să arătaţi că rachetele sînt depăşite. Experimentul va fi relativ ieftin, va oferi informaţii esenţiale şi antrenamentul de bază, iar din punctul nostru de vedere va economisi ani de argumentare. Vom apela la Guvernul Terrei, la Fondul Solar, celelalte bănci interplanetare, prezentîndu-le numai demonstraţia.

— Într-adevăr v-aţi gîndit la toate. Cînd doriţi răspunsul meu?

— Cinstit, în următoarele cinci secunde. Dar evident, chestiunea nu e atît de urgentă. Aveţi la dispoziţie cît timp consideraţi că e necesar.

— Foarte bine. Daţi-mi studiile de proiect, analizele de cost şi ce alte materiale mai aveţi. Imediat după ce le voi parcurge veţi primi decizia mea — în maximum o săptămînă.

— Vă mulţumesc. Iată numărul meu, sunaţi-mă oricînd.

Morgan introduse cartela de identificare a bancherului în fanta propriului comunicator şi verifică prezenţa pe display a mesajului INTRARE CONFIRMATĂ. Înainte de a o returna, luase însă deja o hotărîre.

Dacă în analiza marţiană nu se comisese o greşeală serioasă — şi ar fi pariat o sumă substanţială că o asemenea greşeală nu se strecurase — atunci perioada lui de inactivitate luase sfîrşit. Observase adeseori, amuzat, că deşi deciziile relativ minore îi răpiseră întotdeauna mult timp, nu ezitase niciodată în momentele cu adevărat cruciale ale carierei sale. Ştiuse mereu ce trebuia să fată, şi nu se prea înşelase.

În acest moment al jocului, totuşi, nu era bine să investească un capital emoţional şi intelectual prea mare, într-un proiect care ar fi putut să nu aibă nici un rezultat. După ce bancherul ieşi afară pe scaunul cu rotile, în prima etapă a călătoriei lui spre Port Tranquility, via Oslo şi Gagarin, Morgan descoperi că-i este imposibil să înceapă oricare din activităţile planificate ale lungii ierni nordice. Mintea i se afla în zbucium, scanînd întregul spectru al unor timpuri viitoare brusc schimbate.

După cîteva minute de plimbare agitată, se aşeză la birou şi începu să listeze priorităţile într-o ordine inversă, pornind de la cele mai puţin importante. Nu după

mult realiză că nu era în stare să se concentreze asupra unor treburi de rutină. Adînc în creierul său, ceva îl sîcîia, încercînd să-i atragă atenția. Cînd vru să vadă despre ce e vorba, lucrul îi scăpă, asemeni unui cuvînt familiar dar pe moment uitat.

Cu un oftat de frustrare, Morgan se ridică de la birou şi ieşi pe veranda de pe fațada vestică a hotelului. Deşi foarte frig, aerul era calm iar temperatura de sub zero grade constituia mai degrabă un stimul decît o lipsă de confort. Cerul scînteia de stele, o semilună galbenă se scufunda încet către reflexia ei din apele fiordului, a căror suprafață era atît de întunecată şi de liniştită încît ar fi putut fi la fel de bine o placă netedă de abanos.

Cu treizeci de ani în urmă, zăbovise aproape în acelaşi loc, cu o fată a cărei înfățişare nu şi-o mai reamintea cu claritate. Amîndoi îşi sărbătoreau absolvirea şi aceasta reprezentase cam tot ce avuseseră ei în comun. Nu fusese o aventură serioasă; erau tineri şi se bucuraseră fiecare de compania celuilalt, iar asta se dovedise suficient.

Totuşi, acea palidă amintire îl adusese înapoi în fiordul Trollshavn, într-un moment crucial al existenței. Ce ar fi gîndit tînărul student de douăzeci şi doi de ani dacă ar fi ştiut că paşii îl vor purta înapoi în acest loc al amintitelor plăceri, după un interval de treizeci de ani?

În reveria lui Morgan nu era nici o urmă de nostalgie sau de autocompătimire — doar o doză de amuzament. Nu regretase nici o clipă că el şi Ingrid se despărțiseră amical, fără măcar să ia ta considerare obişnuitul contract de încercare, de trei ani. Ea plecase mai departe, să facă trei bărbați moderat nefericiți, înainte de a-şi găsi o slujbă la Comisia Lunară, iar Morgan îi pierduse urma. Poate că, chiar acum se găsea acolo, pe semiluna lucitoare, a cărei culoare se apropia de părul ei...

Atît despre trecut. Morgan îşi îndreptă gîndurile spre viitor. Unde era Marte? I se făcu ruşine să admită că nu ştia nici măcar dacă planeta era vizibilă. Cu ochii urmărind ecliptica, de la Lună la raza pătrunzătoare a lui Venus şi dincolo de ea, nu observă nimic în profunzimile scînteietoare care să-i permită identificarea sigură a planetei roşii. Era incitant să se gîndească că într-un viitor nu prea îndepărtat, el — care nu călătorise niciodată dincolo de orbita selenară! — ar fi putut să privească cu proprii ochi magnificele peisaje stacojii, micuții sateliți trecînd rapid prin fazele lunare...

În aceeaşi clipă, visul se prăbuşi. Morgan rămase un moment paralizat, înainte să alerge înapoi în cameră uitînd de splendoarea nopții.

Nu exista nici o consolă de uz general înăuntru, aşa că se văzu obligat să coboare în hol pentru a obține informația dorită. Ca întotdeauna cînd eşti grăbit, cabina era ocupată de o doamnă în vîrstă, căreia îi luă atît de mult timp să afle ce dorea, încît aproape că-l determină pe Morgan să izbească cu pumnii în uşă. Într-un sfîrşit, femeia ieşi cu o scuză murmurată, iar Morgan se pomeni față în față cu toată arta şi cunoaşterea acumulată a întregii omeniri.

În zilele de studenție, cîştigase cîteva campionate de viteză în obținerea datelor, luptînd împotriva cronometrului şi scormonind obscure informații de pe liste pregătite de judecători ingenios de sadici. ("Cît au măsurat căderile de ploaie în capitala celui mai mic stat național, în ziua cînd au fost înregistrate cele mai multe lovituri reuşite în jocurile baseball de I colegiu?" era una de care îşi amintea cu

afecțiune deosebită.) Cu anii îndemînarea i se îmbunătățise, iar de astă dată întrebarea era clară. Monitorul afişă în treizeci de secunde mai multe detalii decît ar fi avut nevoie.

Morgan studie ecranul vreme de un minut, apoi clătină perplex din cap.

— N-aveau cum să neglijeze aşa ceva! murmură. Dar ce vor face?

Apăsă comanda de printing şi luă hîrtia la el în cameră să o studieze mai atent. Problema era năucitor, copleşitor de evidentă, încît îl determină să se întrebe dacă la rîndul lui nu neglijase o soluție la fel de vizibilă şi dacă nu se făcea de rîs ridicînd chestiunea. Totuşi, nu părea să existe nici o scăpare posibilă...

Îşi consultă ceasul: deja trecuse de miezul nopții. Dar era un lucru ce trebuia clarificat numaidecît.

Spre uşurarea lui Morgan, bancherul nu comutase pe NU DERANJAȚI. Răspunse imediat, puțin surprins.

— Sper că nu v-am trezit, rosti Morgan, nu foarte sincer.

— Nu, tocmai ne pregătim să aterizăm pe Gagarin. Care-i problema?

— Circa zece teratone, mişcîndu-se cu doi kilometri pe secundă. Luna interioară, Phobos. Este un buldozer cosmic, trecînd pe lîngă lift la fiecare unsprezece ore. Nu am calculat probabilitățile exacte, însă o coliziune e inevitabilă la fiecare cîteva zile.

La celălalt capăt al circuitului se instală o tăcere lungă. Apoi bancherul spuse:

— Şi *eu* m-aş fi gîndit la aşa ceva. Aşadar cineva are răspunsul pregătit. Poate îl vom muta pe Phobos.

— Imposibil: masa lui e mult prea mare.

— Trebuie să iau legătura cu Marte. Întîrzierea de timp e de douăsprezece minute în prezent. Voi obține un răspuns în următorul ceas.

Sper, îşi spuse Morgan. Şi ar fi bine să fie bun... Asta, dacă voia cu adevărat slujba propusă.

24
Degetul lui Dumnezeu

Dendrobiwn macarthiae înflorea de obicei odată cu venirea musonului din sud vest, dar în acest an se grăbise. În vreme ce stătea în sera cu orhidee admirînd complexele flori roz-violacee, Johan Rajasinghe îşi aduse aminte de ultimul anotimp cînd fusese surprins jumătate de ceas de o ploaie torențială, examinînd primii boboci.

Privi neliniştit cerul. Nu, nici un pericol de ploaie. Ziua era frumoasă, cu benzi subțiri de nori potolind din căldura soarelui. Dar era ceva ciudat acolo...

Rajasinghe nu mai văzuse niciodată aşa ceva. Aproape vertical deasupra sa, liniile paralele de nori erau rupte de o stranie perturbație circulară. Părea să fie un mic ciclon, de numai cîțiva kilometri în diametru, însă lui Rajasinghe îi aminti de ceva cu totul diferit — un nod spărgînd simetria unei plăci netede de lemn.

Abandonă îndrăgitele orhidee şi paşi afară să privească mai bine fenomenul. Observă că micul vîrtej se deplasa încet pe cer, urma trecerii sale fiind marcată clar

de distorsiunile benzilor de nori.

Îți puteai foarte uşor închipui că degetul lui Dumnezeu coborîse din văzduh, trasînd o linie pe nori. Chiar Rajasinghe, care înțelegea principiile de bază ale controlului meteorologic, nu avea idee că o asemenea precizie era posibilă în prezent; oricum, se mîndrea cu faptul că în urmă cu patruzeci de ani, jucase un rol în realizarea lui.

Nu fusese uşor să convingă ultimele superputeri să renunțe la fortărețele lor orbitale şi să le predea Autorității Meteo Mondiale, în ceea ce fusese — dacă simbolul putea fi extins într-atît — ultimul şi cel mai dramatic exemplu de transformare a săbiilor în pluguri. Acum laserii care altădată amenințaseră omenirea îşi direcționau razele în porțiuni cu grijă selectate ale atmosferei, ori pe ținte absorbante de căldură în regiuni îndepărtate ale Terrei. Energia lor era neînsemnată față de cea a celei mai mici furtuni; dar tot aşa este energia unei pietre care declanşează avalanşa, sau a singurului neutron răspunzător de pornirea reacției în lanț.

Dincolo de aceste lucruri, Rajasinghe nu cunoştea nimic în privința detaliilor tehnice, exceptînd faptul că implicau rețele de sateliți de observație, şi computere ce păstrau în creierele lor electronice modele ale atmosferei terestre, ale uscatului şi mărilor. Se simți oarecum asemeni unui om primitiv extaziat înaintea minunilor tehnologiei, în vreme ce urmărea micul ciclon mişcîndu-se hotărît spre vest, pînă ce el dispăru dincolo de linia grațioasă a palmierilor, chiar în interiorul hotarelor grădinilor plăcerii.

Îşi ridică ochii spre invizibilii ingineri şi oameni de ştiință gonind în jurul lumii în paradisul lor artificial.

— Extrem de impresionant, rosti. Dar sper că ştiți *exact* ce faceți!

25
Ruletă orbitală

— Trebuia să-mi dau seama că se află într-unul din acele apendice tehnice la care nu m-am uitat deloc, spuse bancherul cu glas jalnic. Acum că ați primit întregul raport, aş vrea să ştiu răspunsul. Întrebarea dumneavoastră m-a neliniştit.

— Este de o evidență strălucitoare, exclamă Morgan. Ar fi fost cazul să mă gîndesc singur la soluție.

Şi aş fi făcut-o, eventual, îşi spuse cu destulă încredere în sine. În minte revăzu din nou simulările pe computer ale întregii structuri uriaşe, vibrînd ca o coardă de vioară pe măsură ce oscilațiile cu lungimi de ore goneau de pe Pămînt pe orbită şi se reflectau înapoi. Suprapus lor pentru a suta oară, văzu vechiul film al podului dansator. Acolo se găseau toate indiciile necesare.

— Phobos trece pe lîngă turn la fiecare unsprezece ore şi zece minute, dar din fericire nu se mişcă mereu în acelaşi plan, altminteri am avea o coliziune la *fiecare* trecere. Perioadele critice sînt precis previzibile, la miime de secundă.

Liftul, ca orice construcție, nu e o structură complet rigidă. Are o frecvență de

rezonanță proprie, calculabilă la fel de precis ca orbitele corpurilor cereşti. Deci, ce propun inginerii dumneavoastră este *să acorde* liftul, astfel încît oscilațiile sale normale, care oricum nu ar fi evitate, să-l țină departe de Phobos. De fiecare dată cînd satelitul va trece pe lîngă structură, aceasta nu se va afla acolo; va fi deviată față de zona primejdioasă cu cîțiva kilometri.

La capătul celălalt al circuitului se lăsă o tăcere lungă.

— Nu e tocmai cazul să o spun, rosti bancherul într-un tîrziu, dar mi s-a făcut părul măciucă în cap.

Morgan rîse.

— Prezentată aşa direct, seamănă într-adevăr — cum i se spunea? — cu o ruletă rusească. Însă țineți minte, avem de-a face cu mişcări exact previzibile. Vom şti întotdeauna unde se găseşte Phobos, iar deplasarea turnului o putem controla foarte simplu prin programarea adecvată a traficului.

"Foarte simplu", îşi spuse în sine Morgan, nu era tocmai cuvîntul potrivit, dar oricine îşi dădea seama că tehnic era posibil. Apoi în minte îi fulgeră o analogie atît de perfectă şi totuşi atît de absurdă, încît aproape izbucni în rîs. Nu — nu se făcea să o menționeze bancherului.

Din nou se înapoiase pe Podul Tacoma, de această dată într-o lume a fanteziei. Comanda un vas ce trebuia să treacă pe sub arcul de metal, după un orar extrem de regulat. Din nefericire, catargul era mai lung cu un metru...

Nici o problemă. Înainte ca vasul să ajungă dedesubt, cîteva camioane grele ar fi fost trimise pe pod, la intervale atent calculate ca să se potrivească cu frecvența de rezonanță a construcției. O undă slabă ar fi alergat de-a lungul şoselei, de la un pilon la altul, creasta calculată astfel încît să coincidă cu sosirea vasului. Astfel catargul va trece pe dedesubt, cu o marjă de numai cîțiva centimetri... La o scară de mii de ori mai mare, la fel urma Phobos să evite turnul ridicat în spațiu de pe vîrful lui Mons Pavonis.

— Sînt fericit să am asigurarea dumneavoastră, dar cred că aş verifica personal poziția lui Phobos înainte de a face o călătorie, răspunse bancherul.

— Atunci veți fi surprins să aflați că unii din tinerii şi strălucitii dumneavoastră oameni de ştiință — străluciți sînt cu siguranță, iar tineri presupun că sînt datorită extraordinarei îndrăzneli dovedite— vor să folosească perioadele critice ca o atracție turistică. Consideră că pot introduce taxe speciale pentru vizionarea lui Phobos trecînd pe-alături cu cîteva mii de kilometri pe oră. Un spectacol formidabil, nu sînteți de părere?

— Prefer să mi-l imaginez de departe. Dar posibil ca ei să aibă dreptate... Oricum, sînt uşurat să aud că există o soluție. Şi totodată fericit să observ că agreați proiectul nostru. Să însemne asta că putem aştepta o decizie în curînd?

— O aveți imediat, replică Morgan. Cînd începem treaba?

26
Noaptea dinainte de Vesak

Încă mai era considerată, după douăzeci şi şapte de secole, cea mai sfîntă zi din calendarul taproban. Potrivit legendei, pe luna plină a lui mai se născuse Buddha, tot atunci atinsese iluminarea şi murise. Deşi pentru majoritatea oamenilor, Vesak-ul nu semnifica mai mult decît cealaltă mare sărbătoare a unei jumătăţi de lume, Crăciunul, ea continua să rămînă o zi de meditaţie şi linişte.

De mulţi ani, Centrul de Control Musonic garantase că în nopţile dinainte şi după Vesak nu va ploua. Şi aproape tot de atunci, Rajasinghe plecă în Oraşul de Aur cu două zile înaintea lunii pline, într-un pelerinaj menit să-i împrospăteze an de an spiritul. Evita Vesak-ul însuşi; în ziua respectivă, Ranapura era prea aglomerată cu vizitatori, dintre care unii l-ar fi recunoscut cu siguranţă, perturbîndu-i solitudinea.

Numai un ochi extrem de ager ar fi observat că imensa lună galbenă ridicată deasupra domurilor în clopot ale anticelor dagobe nu avea încă o formă perfect circulară. Lumina pe care o împrăştia era atît de intensă, încît doar cîţiva din cei mai strălucitori sateliţi şi aştri rămîneau vizibili pe cerul senin. Nu bătea nici o adiere de vînt.

Se spune că de două ori s-a oprit Kalidasa pe acest drum atunci cînd a părăsit pentru totdeauna Ranapura. Prima oprire a făcut-o la mormîntul lui Hanuman, iubitul tovarăş din copilărie; a doua la Templul lui Buddha Muribund.

Rajasinghe se întrebase adesea cît curaj adunase Regele astfel — poate chiar în acest punct, deoarece era locul de unde imensa figură săpată în piatră se vedea cel mai bine. Forma înclinată era atît de perfect proporţionată, încît trebuia să te apropii de faţa ei ca să-i percepi realele dimensiuni. De la distanţă era imposibil să realizezi că perna pe care Buddha îşi sprijinea capul era numai ea mai înaltă decît un stat de om.

Cu toate că Rajasinghe văzuse o bună parte a lumii, nu cunoştea nici un alt loc la fel de plin de pace. Uneori se simţea în stare să rămînă acolo o veşnicie, sub strălucirea lunii, complet rupt de grijile şi zarva vieţii. Niciodată nu încercase să pătrundă prea adînc în vraja templului, de teamă să nu o distrugă, însă unele din elementele ei erau destul de evidente. Însăşi poziţia Iluminatului, odihnindu-se în sfîrşit după o viaţă lungă şi nobilă, radiind serenitate. Liniile unduitoare ale robei erau extraordinar de blînde şi de liniştitoare; păreau să curgă din stîncă, formînd valuri de piatră îngheţată. Şi, la fel ca valurile mării, ritmul natural al curbelor lor declanşa instincte necunoscute raţiunii.

În momente atemporale ca acesta, singur cu Buddha sub o lună aproape plină, Rajasinghe simţea că înţelege în cele din urmă semnificaţia nirvanei — stare definibilă doar prin negaţii. Emoţii ca furia, dorinţa, lăcomia nu mai aveau putere; într-adevăr, abia dacă erau imaginabile. Chiar simţul identităţii personale părea să se topească, ca aburul ceţii înaintea soarelui de dimineaţă.

Starea nu putea să ţină mult, firește. Curînd deveni conştient de bîzîitul insectelor, de lătratul îndepărtat al unor cîini, de duritatea rece a stîncii pe care şedea. Liniştea nu constituia o stare de spirit de durată. Cu un oftat, Rajasinghe se ridică în

picioare şi se îndreptă spre maşina parcată la o sută de metri în afara hotarelor sfîntului lăcaş.

Tocmai urca în vehicul cînd observă mica pată albă, atît de bine definită încît părea pictată pe cer, ridicîndu-se deasupra copacilor, înspre vest. Era cel mai straniu nor văzut de Rajasinghe — un elipsoid atît de perfect simetric, cu marginile atît de netezi — încît părea solid. Îşi puse întrebarea dacă cineva nu zbura cu un aeroplan pe cerurile taprobane; însă nu vedea aripi şi nu se auzea nici un zgomot de motoare.

Apoi, pentru o clipă trecătoare, gîndul îl duse mai departe. *În sfîrşit, Starholmer-ii sosiseră...*

Dar asta, desigur, era absurd. Chiar dacă reuşiseră să-şi depăşească propriile semnale radio, n-ar fi fost în stare să traverseze întregul Sistem Solar— şi să coboare pe cerurile Pâmîntului! — fără să declanşeze toate alarmele radar în funcţiune. Ştirea s-ar fi răspîndit de multe ore.

Oarecum spre surprinderea sa, Rajasinghe se simţi un pic dezamăgit. Iar în prezent, în vreme ce apariţia se tot apropia, văzu limpede că era un nor, întrucît marginile i se destrămau uşor. Viteza era impresionantă; părea să fie mînat din spate de o furtună proprie a sa, invizibilă de la sol.

Aşadar, savanţii Controlului Musonic se puseseră din nou pe treabă, testîndu-şi măiestria în dirijarea vînturilor. Ce le va trece mîine oare prin cap? se întrebă Rajasinghe.

27
Staţia Ashoka

Ce mică părea insula de la această altitudine! Treizeci şi şase de mii de kilometri mai jos, călărind ecuatorul, Taprobane nu arăta mai mare decît Luna. Întreaga ţară părea prea mică ca să constituie o ţintă; şi totuşi el căuta o arie în centrul ei de mărimea unui teren de tenis.

Chiar şi astăzi, Morgan nu era complet sigur de motivaţiile sale. Pentru scopurile demonstraţiei ar fi putut foarte bine să folosească Staţia Kinte şi să ochească muntele Kilimanjaro ori Kenya. Faptul că Staţia Kinte se găsea într-unul din cele mai instabile puncte ale orbitei staţionare şi manevra continuu ca să rămînă deasupra Africii Centrale n-ar fi contat la cele cîteva zile ale experimentului.

O vreme fusese tentat să ţintească Chimborazo; americanii se oferiseră să deplaseze Staţia Columb, cu o cheltuială deloc de neglijat, exact la longitudinea masivului. Dar în final, în pofida acestei încurajări, se întorsese la obiectivul său iniţial, Sri Kanda.

Era spre norocul lui Morgan că, în această epocă a deciziilor asistate de computer, chiar şi o sentinţă a Curţii Mondiale se obţinea într-un interval de săptămîni. Firește, vihara protestase. Morgan argumentase în schimb că un scurt experiment ştiinţific, condus pe un teren situat în afara perimetrului templului, fără a produce zgomot, poluare sau o altă formă de interferenţă, nu reprezenta o tulburare. Dacă ar fi fost oprit, munca sa ar fi fost în van, el nu ar avea posibilitatea să-şi

verifice calculele, iar un proiect vital Republicii Marte ar fi primit o lovitura serioasă.

Argumentul era plauzibil şi Morgan însuşi îi dăduse crezare în cea mai mare parte. La fel şi judecătorii, cinci contra doi. Deşi se presupunea că nu trebuiau să se lase influenţaţi de astfel de motive, menţionarea certăreţilor marţieni constituise o mişcare inteligentă. Republica Marte avea deja trei procese complicate pe rol, iar Curtea obosise să tot stabilească precedente în legea interplanetară.

Însă Morgan ştia, în adîncul părţii reci şi analitice a minţii sale, că acţiunea lui nu era dictată doar de logică. El nu era omul care să accepte senin înfrîngerea; gestul de sfidare îi oferise o anume satisfacţie. Şi totuşi la un alt nivel respingea mărunta motivaţie; un asemenea gest de copil nu era demn de el. Scopul adevărat era să-şi remonteze încrederea în sine, reafirmîndu-şi credinţa într-un succes final. Deşi nu ştia cînd şi cum, proclama lumii şi încăpăţînaţilor călugări din interiorul zidurilor străvechi: "Mă voi întoarce".

Staţia Ashoka controla practic toate comunicaţiile, monitorizarea meteorologică, ecologia şi traficul spaţial din regiunea Hindu-Cathay. Dacă ar fi încetat vreo clipă să funcţioneze, un miliard de vieţi ar fi fost ameninţate de dezastru, iar dacă funcţiile nu i-ar fi fost rapid restabilite, de moarte. Nu-i de mirare aşadar că Ashoka dispunea de doi sateliţi de rezervă complet independenţi, Bhaba şi Sarabhai, situaţi la o sută de kilometri distanţă. Dacă o catastrofă de neimaginat ar fi distrus toate cele trei staţii, Kinte şi Imhotep la vest, iar Confucius la est ar fi putut să intervină pe o bază de urgenţă. Specia umană învăţase, din tristă experienţă, să nu pună toate ouăle în acelaşi coş.

Nu existau turişti, vizitatori sau pasageri în tranzit aici, atît de departe de Pămînt. Aceştia îşi rezolvau problemele şi admirau priveliştile la numai cîteva mii de kilometri înălţime, lăsînd orbita geostaţionară savanţilor şi inginerilor— dintre care nici unul nu mai păşise pe Ashoka cu o misiune şi un echipament atît de neobişnuite.

Cheia proiectului Gossamer plutea în prezent într-una din camerele de andocare de mărime mijlocie ale staţiei, aşteptînd ultima verificare înaintea lansării. Nu avea nimic spectacular, iar înfăţişarea ei nu trăda anii de muncă şi milioanele investite în ea.

Conul gri-metalic, lung de patru metri şi cu baza de doi, părea să fie construit din metal solid. Era necesară o examinare din apropiere ca să dezvăluie firele strîns întreţesute ce acopereau întreaga suprafaţă. Într-adevăr, exceptînd miezul şi foile de plastic separînd sutele de straturi, conul nu era altceva decît un ghem de hiperfilament, cu o lungime de patruzeci de mii kilometri.

Două tehnologii depăşite şi total diferite fuseseră scoase la lumină în vederea confecţionării acelui con cenuşiu deloc impresionant. Cu vreo trei sute de ani în urmă, telegraful submarin începuse să funcţioneze întins de-a latul fundului oceanic. Oamenii cheltuiseră averi înainte de a învăţa să stăpînească arta înfăşurării miilor de kilometri de cablu şi a întinderii lor de la continent la continent, învingînd furtuni şi alte pericole ale mărilor.

Apoi, doar cu un secol mai tîrziu, unele din cele dintîi rachete dirijate fuseseră controlate cu ajutorul unor fire întinse în urma lor, în vreme ce goneau spre ţinte cu sute de kilometri pe oră. Morgan încerca acum să atingă o rază de acţiune de o mie de ori mai mare decît cea a acestor relicve din Muzeul de Război, şi o viteză de cincizeci

de ori mai mare. Totuşi, se bucura de o serie de avantaje. Racheta lui avea să opereze într-un vid perfect pe tot parcursul traiectoriei, exceptînd ultima sută de kilometri, şi era puțin probabil ca ținta să inițieze acțiuni de evitare.

Directorul de operațiuni al Proiectului Gossamer atrase atenția lui Morgan cu o tuse puțin stînjenită.

— Încă mai avem o problemă, doctore Morgan, zise femeia. Sîntem siguri pe noi în ceea ce priveşte coborîrea. Toate testele şi simulările pe computer sînt satisfăcătoare, după cum ați observat. Reînfăşurarea filamentului e cea care îi îngrijorează pe cei din Securitatea Stației.

Morgan clipi repede. Acordase prea puțină atenție subiectului. Păruse evident că rebobinarea filamentului era o chestiune măruntă comparată cu desfăşurarea lui. Era nevoie, desigur, doar de un troliu electric, prevăzut cu modificările speciale ca să manevreze un material atît de fin, de grosime variabilă. Ştia însă că în spațiu nimic nu trebuia luat ca sigur, şi că intuiția— *mai ales* intuiția unui inginer terestru — se putea dovedi un ghid înşelător.

Să vedem, cînd testele se termină, tăiem capătul dinspre pămînt iar Ashoka începe să rebobineze filamentul. Firește, atunci cînd tragi, oricît de tare, de capătul unei linii lungi de patruzeci de mii de kilometri, nimic nu se va întîmpla ore întregi. Va fi nevoie de o jumătate de zi ca impulsul să atingă capătul îndepărtat şi ca întreg sistemul să pornească în ansamblul său. Deci menținem tensiunea... Ah!

— Cineva a făcut cîteva calcule, continuă directorul de operațiuni, şi a realizat că în clipa în care vom ajunge la viteza de regim, vom avea cîteva tone gonind spre stație cu o mie de kilometri pe oră. Asta nu le-a plăcut cîtuşi de puțin.

— E de înțeles. Cum vor să procedăm?

— Să programăm o reînfăşurare mai lentă, cu momentul controlat. Dacă totul merge prost, e posibil să ne ceară să efectuăm operațiunea în afara stației.

— Vom fi întîrziați?

— Nu. Am înjghebat un plan de urgență ca să scoatem tot echipamentul prin ecluză în cinci minute, la o adică.

— Şi vă va fi simplu să-l înfăşurați?

— Bineînțeles.

— Sper să ai dreptate. Struna aceasta de pescuit a costat o grămadă de bani şi doresc să o reutilizez.

Dar *unde?* se întrebă Morgan privind semiluna crescătoare a Terrei. Poate că era mai bine să termine proiectul marțian întîi, chiar dacă însemna ani de exil. Odată ce Pavonis devenea complet operațional, Pămîntul trebuia să-i urmeze exemplul, iar Morgan nu se îndoia că, într-un fel sau altul, ultimele obstacole vor fi depăşite.

Şi atunci capetele prăpastiei peste care privea el în prezent se vor lega, iar faima cîştigată de Gustav Eiffel în urmă cu trei secole va fi complet eclipsată.

28
Prima coborîre

Nu avea să fie nimic de văzut vreme de cel puțin douăzeci de minute. Totuşi, toți cei ce nu erau obligați să rămînă în camera de comandă se aflau afară, contemplînd cerul. Chiar Morgan găsi dificil să reziste curiozității, şi continuă să se apropie încet de uşa deschisă.

Rareori la mai mult de cîțiva metri de el se găsea ultimul operator al lui Maxine Duval, un tînăr musculos de aproape treizeci de ani. Urcate pe umerii lui erau uneltele specifice meseriei sale — camere generice de filmat în tradiționalul aranjament față-dreapta, spate-stînga, iar deasupra lor o sferă cu puțin mai mare decît un grapefruit. Antena din interiorul sferei făcea lucruri foarte inteligente, de mii de ori pe secundă, astfel încît în permanență era ațintită către cel mai apropiat comsat, în ciuda oricăror mişcări ale purtătorului ei. La celălalt capăt al circuitului, stînd confortabil în studioul şi biroul ei, Duval vedea prin ochii depărtatului ei alter ego şi auzea cu urechile acestuia — fără să-şi obosească însă propriii plămîni în aerul înghețat. De această dată, beneficia de partea cea mai bună a afacerii. Nu se întîmpla întotdeauna aşa.

Morgan acceptase cu o oarecare reținere. Ştia că este o ocazie istorică şi acceptase asigurarea Maxinei că "omul meu nu-ți va sta în cale". Dar era perfect conştient de lucrurile care puteau decurge prost într-o asemenea experiență, mai ales pe parcursul ultimilor o sută de kilometri ai intrării în atmosferă. Pe de altă parte, ştia de asemenea că Maxine Duval era în stare să trateze eşecul sau triumful fără senzaționalism ieftin.

Ca toți marii reporteri, Duval nu se detaşa emoțional de evenimentele observate. Era capabilă să ofere toate punctele de vedere, fără să distorsioneze sau să omită vreun fapt considerat de ea esențial. Cu toate acestea, nu făcea nici o încercare să-şi ascundă propriile sentimente, chiar dacă nu le lăsa să-i influențeze munca.

Îl admira enorm pe Morgan, cu venerația străbătută de invidie a celui căruia îi lipseşte veritabila creativitate. De la terminarea construcției Podului Gibraltar, aşteptase să vadă ce va face după aceea inginerul; şi nu fusese dezamăgită.

Dar deşi îi ura noroc lui Morgan, de plăcut nu îl plăcea. În opinia ei, voința şi lipsa de milă a ambiției sale îl făceau să fie mai mult decît un om şi în acelaşi timp, să fie mai puțin uman. Nu se putea opri să nu-l compare cu adjunctul său, Warren Kingsley. Iată un om cu adevărat drăguț ("şi un inginer mai bun decît sînt eu", îi spusese odată Morgan, aproape fără să glumească). Însă nimeni nu avea să audă de Kingsley; mereu el va rămîne un palid şi credincios satelit al primarei sale orbitoare. Aşa cum şi era perfect mulțumit să fie.

Kingsley îi explicase lui Duval mecanica surprinzător de complicată a coborîrii. La prima vedere, păruse destul de simplu să arunci ceva jos spre ecuator, dintr-un satelit nemişcat aflat deasupra. Dar astrodinamica era plină de paradoxuri. Dacă încerci să încetineşti, te mişti mai repede. Dacă iei calea cea mai scurtă, consumi prea mult combustibil. Dacă ținteşti într-o direcție, călătoreşti în alta... Şi asta luînd în considerație numai cîmpurile gravitaționale. Aici, situația era mult mai complicată. Nimeni nu încercase vreodată să dirijeze o Sondă spațială pusă să desfăşoare

patruzeci de mii de kilometri de fir. Totuşi programul Ashoka lucrase perfect, pînă jos la marginea atmosferei. În cîteva minute, controlul la sol de pe Sri Kanda urma să preia comanda coborîrii finale. Morgan avea toate motivele să fie tensionat.

— Van, zise Duval încet dar ferm pe circuitul particular. Nu-ți mai suge degetul. Arăți ca un bebeluş.

Morgan trecu de la indignare la surpriză, ca în sfîrşit să se relaxeze cu un zîmbet puțin stînjenit.

— Mulțumesc pentru sfat. Urăsc să-mi stric imaginea publică, răspunse.

Îşi privi jalnic falanga lipsă, întrebîndu-se cînd vor înceta isteții să strige în cor "Ha! Inginerul aruncat în aer de propria petardă!" După atîtea rînduri în care-i avertizase pe alții, devenise neglijent şi reuşise să se taie demonstrînd proprietățile hiperfilamentului. Practic nu simțise deloc durere, şi o inconvenientă surprinzător de mică. Într-o zi trebuia să întreprindă ceva; pur şi simplu însă nu-şi putea permite să petreacă o întreagă săptămînă conectat la un regenerator de organe, doar pentru doi centimetri de deget.

— Altitudine doi-cinci-zero, rosti o voce calmă şi impersonală de la pupitrul de comandă. Viteza sondei unu-unu-şase-zero metri pe secundă. Tensiunea firului nouă-zero la sută nominal. Paraşuta se deschide în două minute.

După clipa de relaxare, Morgan deveni iarăşi încordat şi în alertă. Ca un boxer înfruntînd un oponent necunoscut, dar primejdios, nu se abținu Duval să gîndească.

— Care este situația vîntului? întrebă el.

Un alt glas răspunse, de astă dată departe de a fi impersonal.

— Nu-mi vine să cred. Centrul de Control Musonic tocmai a transmis o previziune de furtună.

— N-avem timp de glume.

— Nu glumesc. Am verificat.

— Dar ne-au garantat că nu va fi nici un vînt mai puternic de treizeci de kilometri pe oră!

— Au ridicat limita aceasta la şaizeci — corecție, optzeci. Ceva merge al naibii de prost...

— Se vede, murmură Duval pentru sine. Îşi instrucționă ochii şi urechile distante: Retrage-te undeva în spate. Nu te vor în preajmă, însă să nu pierzi nimic.

Lăsîndu-şi rem-ul să facă față acestor ordine oarecum contradictorii, luă legătura cu propriul sistem de informații.

Îi luară mai puțin de treizeci de secunde să descopere ce stație meteorologică răspundea de climatul din regiunea Taprobane. Şi era frustrant, dar nu surprinzător, să constate că ea nu accepta mesaje din partea publicului general.

Trecînd competentului său personal sarcina de a străpunge barierele, comută înapoi pe munte. Fu uimită să observe cît de mult se înrăutățiseră condițiile în scurtul interval de timp.

Cerul devenise mai întunecat; microfoanele înregistrau vijelia încă îndepărtată a furtunii. Duval cunoscuse asemenea schimbări bruşte ale vremii pe mare, şi nu o dată profitase de ele în concursurile sale. Însă acum transformarea reprezenta un ghinion fantastic. Simpatiza cu Morgan, ale cărui vise şi speranțe puteau fi măturate de neprevăzutele — de *imposibilele — rafale de vînt.*

— Altitudine doi-zero-zero. Viteza sondei unu-unu-cinci-zero metri pe secundă. Tensiunea firului nouă-cinci la sută nominal...

Aşadar tensiunea creştea. Experimentul nu putea fi oprit în acest stadiu; Morgan era obligat să meargă mai departe, sperînd într-o minune. Deşi dorea să îi vorbească, Duval renunță să-l întrerupă pe durata crizei.

— Altitudine unu-nouă-zero. Viteza sondei unu-unu-zero-zero. Tensiunea firului unu-zero-zero la sută. Deschiderea primei paraşute — ACUM!

Deci, sonda îşi continuase drumul; în prezent devenise captiva atmosferei terestre. Puținul combustibil rămas trebuia să fie folosit pentru a o dirija în plasa de prindere întinsă pe coasta muntelui. Cablurile suportînd această plasă vibrau deja în bătaia vîntului.

Brusc, Morgan ieşi din cabina de control şi îşi aținti privirile asupra cerului. Apoi se răsuci şi se uită direct spre camere.

— Orice s-ar întîmpla, Maxine, rosti rar şi grijuliu, testul a reuşit deja în proporție de nouăzeci şi cinci la sută. Ba nu, nouăzeci şi nouă. Am străbătut o distanță de treizeci şi şase de mii de kilometri şi au rămas mai puțin de două sute.

Duval nu răspunse. Ştia că vorbele nu i se adresau ei, ci siluetei din complicatul scaun cu rotile din afara centrului de control. Vehiculul îşi proclama ocupantul: numai un oaspete pe Pămînt ar fi avut nevoie de o astfel de instalație. Doctorii erau astăzi în stare să vindece orice defect muscular, însă fizicienii nu ajunseseră să vindece gravitația.

Cîte puteri şi interese se concentraseră pe vîrful acestui munte! Forțele naturii însele, Banca Narodny Mars, Republica Autonomă Nord Africană, Vannevar Morgan (el însuşi o forță a naturii) şi acei călugări blînzi şi implacabili, în cuibul lor biciuit de vînturi...

Duval şopti instrucțiuni rem-ului ei răbdător, iar camera se roti încet în sus. Acolo era vîrful, încoronat de zidurile strălucitor de albe ale templului. Ici-colo pe parapeții lui reuşea să zărească robele portocalii fluturînd în furtună. După cum se aşteptase, călugării priveau.

Execută un zoom către ei, suficient de puternic ca să identifice chipuri individuale. Deşi nu-l întîlnise niciodată pe Mahanayake Thero (o solicitare de interviu fusese politicos declinată), era încrezătoare că va reuşi să-l recunoască. Dar prelatul nu se vedea nicăieri. Poate se găsea în sanctum sanctorum, concentrîndu-şi formidabila voință într-un exercițiu spiritual.

Duval nu era sigură dacă principalul oponent al lui Morgan se adîncise în ceva atît de naiv ca o rugăciune. Dacă însă se rugase pentru această miraculoasă furtună, cererea era pe cale să-i fie satisfăcută.

Zeii muntelui se trezeau din amorțeală.

29
Apropiere finală

"Tehnologia avansată duce la vulnerabilitate crescută. Cu cît omul cucereşte mai deplin Natura (sic), cu atît mai expus devine catastrofelor artificiale. (...) Istoria recentă aduce dovezi suficiente în acest sens: spre exemplu, scufundarea oraşului Marina City (2127), prăbuşirea domului Tycho B (2098), ruperea cablurilor de remorcă ale icebergului arab (2062) şi topirea reactorului Thor (2009). Putem fi siguri că lista va avea completări mai impresionante în viitor.

Poate că previziunile cele mai îngrozitoare sînt cele ce implică factori psihologici, şi nu doar tehnici. În trecut, un pilot nebun sau un ţintaş de elită era capabil să ucidă doar o mînă de oameni; astăzi, nu ar fi dificil pentru un inginer bolnav să asasineze un oraş.

Evitarea pe muchie de cuţit a unui asemenea dezastru de către Colonia Spaţială O'Neill II în 2047 a fost intensiv comentată. Astfel de incidente, cel puţin în teorie, ar putea fi ocolite prin procedee de ecranare ori de siguranţă, deşi mult prea adesea ele nu-şi justifică denumirea.

Există totuşi un eveniment extrem de interesant, dar din fericire rar, în care individul în cauză deţine o asemenea poziţie eminentă, ori dispune de astfel de puteri unice, încît nimeni nu realizează ce se întîmplă pînă ce nu e prea tîrziu. Dezastrul produs de asemenea genii bolnave (nu pare să existe un termen mai potrivit pentru a-i desemna) poate cuprinde o lume întreagă, ca în cazul lui A. Hitler (1889-1945). Într-un surprinzător număr de cazuri, nimic nu se aude despre activitatea lor, datorită conspiraţiei de tăcere întreţinută de egalii lor.

Un exemplu clasic a ieşit de curînd la suprafaţă odată cu publicarea mult aşteptatelor şi multîntîrziatelor memorii ale doamnei Maxine Duval. Chiar şi în prezent, unele aspecte ale problemei nu sînt în întregime clare..."

J. K. Golitsyn Civilizaţia şi rebelii ei, Praga, 2175

— Altitudine unu-cinci-zero. Viteza sondei nouă-cinci. Repet, nouă-cinci. Scutul termic jetisonat.

Prin urmare sonda intrase cu bine în atmosferă şi scăpase de excesul de viteză. Era însă prea devreme pentru a sărbători. Nu numai că rămăseseră de parcurs o sută cincizeci de kilometri verticali, ci şi trei sute pe orizontală — cu o vijelie cumplită ca să complice lucrurile. Deşi capsula mai conţinea o mică cantitate de combustibil, libertatea ei de manevră era foarte limitată. Dacă operatorul rata muntele la prima apropiere, nu avea cum să mai încerce a doua oară.

— Altitudine unu-doi-zero. Încă nu se simt efecte atmosferice.

Micuţa sondă cobora desfăşurîndu-se din cer ca un păianjen alunecînd pe scara sa de mătase. Sper că au suficient filament, gîndi Duval. Cît de îngrozitor ar fi ca acesta să se termine la numai cîţiva kilometri de ţintă! Astfel de tragedii se întîmplaseră cu primele cabluri submarine.

— Altitudine opt-zero. Apropiere nominală. Tensiune unu-zero-cinci la sută.

Curent slab de aer.

Aşadar, pătura superioară a atmosferei începea să-şi facă simțită prezența, chiar dacă pe moment numai sensibilelor instrumente de la bordul sondei.

Un telescop telecomandat de mici dimensiuni fusese instalat lîngă punctul de control, iar acum urmărea automat capsula încă invizibilă. Morgan se îndreptă spre el, iar rem-ul reporterei îl urmă ca o umbră.

— Se vede ceva? şopti Duval după cîteva secunde. Morgan clătină nerăbdător din cap şi continuă să se uite în ocular.

— Altitudine şase-zero. Deplasare stînga. Tensiunea unu-zero-cinci la sută — corecție, unu-unu-zero nominal.

În limitele admise, socoti Duval. Dar lucrurile începuseră să se mişte sus, în cealaltă parte a stratosferei. Cu siguranța, Morgan avea acum sonda în cîmpul vizual.

— Altitudine cinci-cinci. Două secunde impuls de corecție.

— Am prins-o! exclamă Morgan. Îi văd jetul.

— Altitudine cinci-zero. Tensiune unu-doi-cinci la sută. Greu de menținut pe traiectorie. Deviație uşoară.

Era de neconceput ca, la mai puțin de cincizeci kilometri de obiectiv, capsula să nu-şi încheie călătoria de treizeci şi şase de mii de kilometri. Însă cîte avioane şi nave spațiale nu eşuaseră pe ultimii *metri?*

— Altitudine patru-cinci. Vînt puternic de forfecare. Din nou deviere de la curs. Trei secunde impuls.

— Am pierdut-o, rosti Morgan dezgustat. Nori pe direcție.

— Altitudine patru-zero. Deviație mare. Tensiune de vîrf la unu-cinci-zero la sută. Repet, unu-cinci-zero la sută.

Asta suna prost. Duval ştia că punctul de rupere se găsea la două sute de procente. O smucitură mai puternică şi experimentul s-ar fi terminat.

— Altitudine trei-cinci. Vîntul se întețeşte. Impuls o secundă. Rezerva de combustibil aproape epuizată. Tensiune în creştere. Mărită la unu-şapte-zero la sută.

Încă treizeci de procente şi chiar acea incredibilă fibră se va rupe, ca orice material la care s-a depăşit tensiunea longitudinală.

— Distanță trei-zero. Turbulența se accentuează. Deviere mare spre stînga. Imposibil de calculat corecția. Mişcări foarte inegale.

— O văd! strigă Morgan. A ieşit din nori!

— Distanță doi-cinci. Nu avem suficient combustibil ca să reintrăm pe traiectorie. Deviație estimativă de trei kilometri.

— Nu contează. Las-o să cadă oriunde poți! strigă Morgan.

— Cît de curînd posibil. Distanța doi-zero. Forța vîntului creşte. Pierdem din stabilitate. Sarcina a început să se rotească.

— Dă drumul la frînă. Lasă cablul să se desfăşoare liber!

— Rezolvat, rosti glasul înnebunitor de calm. Duval şi-ar fi închipuit că o maşină era cea care vorbea dacă nu ar fi ştiut că Morgan împrumutase unul din cei mai buni controlori de trafic spațial pentru experiment.

— Defecțiune la distribuitor. Rotația sarcinii este acum de cinci revi pe secundă. Cablul probabil răsucit. Tensiune unu-opt-zero la sută. Unu-nouă-zero. Doi-zero-zero. Distanța unu-cinci. Tensiune doi-unu-zero. Doi-doi-zero. Doi-trei-zero...

Nu mai poate dura mult, se frămîntă Duval. Doar zece kilometri şi cablul blestemat se răsucise în jurul sondei....

— Tensiune zero. Repet, *zero.*

Asta era. Firul plesnise, iar acum probabil şerpuia înapoi spre stele. Fără îndoială operatorii de pe Ashoka urmau să-l înfăşoare la loc, însă Duval înţelesese suficient din teorie ca să-şi dea seama că operaţiunea avea să fie lungă şi complicată.

Iar mica sondă se va prăbuşi undeva pe cîmpiile sau junglele insulei Taprobane. Totuşi, aşa cum declarase Morgan, succesul depăşise nouăzeci şi cinci la sută. Data viitoare, fără vînt...

— Iat-o! strigă cineva.

O stea strălucitoare se aprinsese între două galioane de nori navigînd pe cer. Arăta ca un meteorit de zi, căzînd pe pămînt. În mod ironic, de parcă şi-ar fi bătut joc de constructori, racheta luminoasă instalată pe capsulă în scopul asistării manevrelor terminale se declanşase automat. Ei bine, încă mai putea fi de folos, ajutînd la localizarea epavei.

Rem-ul lui Duval pivotă încet, astfel ca ea să vadă astrul înflăcărat trecînd de munte şi dispărînd spre est. Estimă o aterizare la circa cinci kilometri distanţă.

— Du-mă înapoi la Morgan, zise ea. Vreau să discut cu el.

Intenţionase să pronunţe cîteva remarci optimiste— suficient de tare ca să fie auzite de bancherul marţian — exprimîndu-şi convingerea în reuşita deplină a următoarei coborîri. Încă îşi pregătea micul discurs, cînd deodată totul i se şterse din minte...

Avea să revadă evenimentele ultimelor treizeci de secunde de atîtea ori pînă cînd avea să le cunoască pe de rost. Dar niciodată nu va fi sigură că le înţelesese întreaga semnificaţie.

30
Legiunile Regelui

Vannevar Morgan se obişnuise cu întîrzierile — cu dezastrele chiar — iar acesta constituia, spera el, unul minor. Grija lui principală, privind meteorul dispărînd în spatele muntelui, era acum ca Narodny Mars să nu considere banii irosiţi. Observatorul pătrunzător din scaunul pe rotile fusese extrem de necomunicativ; gravitaţia Terrei păruse să-i imobilizeze limba la fel de bine ca picioarele. De astă dată totuşi el se adresă inginerului, înainte ca Morgan să vorbească:

— O singură întrebare, dr. Morgan. Ştiu că această furtună este fără precedent — dar s-a întîmplat. Prin urmare poate surveni şi în viitor. Ce va fi dacă se întîmplă după construcţia Turnului?

Morgan gîndi febril. Era imposibil să dea un răspuns precis într-un interval de timp atît de scurt, şi încă îi venea greu să dea crezare evenimentelor.

— În cel mai rău caz ar trebui să suspendăm operaţiunile o scurtă perioadă, căci pot apare deviaţii de poziţie. Nici o forţă eoliană de la această altitudine nu e capabilă să pună în pericol însăşi structura Turnului. Chiar şi firul nostru ar fi fost în perfectă

siguranță dacă am fi reuşit să-l ancorăm.

Spera să fie o analiză corectă; peste cîteva minute Warren Kingsley urma să-l informeze dacă era adevărat sau nu. Spre uşurarea lui, bancherul replică cu aparentă satisfacție:

— Mulțumesc. E tot ce am dorit să aflu.

Morgan se hotărîse, totuşi, să insiste:

— Iar pe Muntele Pavonis, firește, o astfel de problemă nu ar fi posibilă. Densitatea atmosferică de acolo este de o sută de ori—

De zeci de ani nu mai auzise sunetul care îi izbi în prezent timpanele, dar era unul din acelea ce nu puteau fi uitate niciodată. Chemările imperioase, acoperind urletul furtunii, îl transportară pe Morgan de cealaltă parte a planetei.

Nu se mai afla pe versantul bătut de vînturi al muntelui. Se găsea sub domul Hagiei Sophia, privind uluit şi cu admirație munca unor oameni morți de şaisprezece secole. Iar în urechile lui bătea puternicul clopot care-i chemase odată pe credincioşi la rugăciune.

Amintirea Istambulului se dizolvă. Se trezi înapoi pe munte, mai încurcat şi mai confuz ca oricînd.

Ce-i spusese călugărul? Că darul de rău augur al lui Kalidasa tăcuse secole de-a rîndul, şi că-i fusese permis să vorbească doar în vreme de dezastru? Aici nu avusese loc nici un dezastru; ba din punctul de vedere al mănăstirii, se întîmplase exact pe dos.

O clipă, lui Morgan îi trecu prin minte posibilitatea stînjenitoare ca sonda să se fi prăbuşit în incinta templului. Dar nu, era imposibil. Ratase vîrful cu cîțiva kilometri buni. Şi, în orice caz, reprezenta un obiect prea mic ca să provoace pagube serioase, jumătate căzînd, jumătate plutind pe cer.

Se uită spre mănăstire, unde vocea marelui clopot încă înfrunta vijelia. Robele portocalii dispăruseră de pe parapeți; nu se vedea nici un călugăr.

Ceva atinse delicat obrazul lui Morgan şi el îl dădu deoparte cu un gest reflex al mîinii. Îi venea greu să şi gîndească în vreme ce dangătul dureros umplea aerul şi-i lovea ritmic creierul. Se întrebă dacă nu ar fi procedat bine să meargă la templu şi să-l întrebe politicos pe Mahanayake Thero ce se întîmplase...

Încă o dată simți acea atingere mătăsoasă, uşoară, pe obraz, iar de această dată zări o pată galbenă cu colțul ochiului. Reacțiile sale fuseseră întotdeauna rapide; întinse mîna şi nu dădu greş.

Insecta zăcea strivită în palma sa, renunțînd la ultimele secunde ale efemerei sale vieți chiar în timp ce Morgan privea şi Universul pe care el îl cunoscuse păru să tremure şi să se topească în jur. Miraculoasa lui înfrîngere se transformase într-o victorie încă mai inexplicabilă. Totuşi nu încerca nici o senzație de triumf, doar confuzie şi uimire.

Deoarece acum îşi amintea legenda fluturilor aurii. Purtați de vînt, cu sutele şi miile, erau măturați pe fața muntelui, ca să moară în vîrful său. În cele din urmă, legiunile lui Kalidasa îşi atinseseră scopul — şi se răzbunaseră.

31
Exod

— Ce s-a întîmplat? întrebă Şeicul Abdullah.

Iată o întrebare la care nu voi putea răspunde niciodată, îşi spuse Morgan în sinea lui. Replică însă cu voce tare:

— Muntele ne aparţine, domnule Preşedinte. Călugării au început deja să plece. Este incredibil. Cum poate o legendă de două mii de ani...? Clătină din cap nedumerit.

— Dacă suficient de mulţi cred într-o legendă, atunci ea devine adevăr.

— Presupun că da. Dar sînt şi alte elemente pe lîngă ea. Întregul lanţ de întîmplări pare imposibil.

— Un cuvînt riscant. Permite-mi să-ţi istorisesc o povestioară. Un prieten drag, un mare savant astăzi mort, obişnuia să mă tachineze afirmînd că, deoarece politica constituie arta posibilului, atrage doar minţi de mîna a doua. Cele de mîna întîi, declara el, sînt interesate numai de *imposibil.* Şi ştii ce i-am răspuns?

— Nu, zise Morgan politicos şi previzibil,

— Că avem mare noroc fiind atît de mulţi de mîna a doua, căci cineva *trebuie* să conducă lumea... Oricum, dacă imposibilul s-a întîmplat, trebuie să-l accepţi plin de gratitudine.

Îl accept, gîndi Morgan, dar *cu reţinere.* Există ceva foarte straniu cu un Univers unde cîţiva fluturi morţi pot contrabalansa un turn de un miliard de tone.

Şi mai era rolul ironic jucat de Venerabilul Parakarma, care în prezent cu siguranţă se simţea pionul unor zei maliţioşi. Administratorul Centrului de Control Musonic se arătase plin de căinţă, iar Morgan îi acceptase scuzele cu neobişnuita graţie. Desigur, dădea crezare faptului că strălucitul doctor Choam Goldberg revoluţionase micrometeorologia, că nimeni nu înţelesese ce făcea, şi că în final acesta suferise o depresiune nervoasa chiar în timp ce-şi desfăşura experienţele. Nu se va mai întîmpla din nou... Morgan îşi exprimase speranţa, foarte sinceră, în însănătoşirea savantului, şi păstrase suficient din instinctele sale birocratice ca să strecoare o aluzie la viitoare contraservicii din partea Controlului Musonic. Administratorul terminase mulţumind încă o dată, fără îndoială mirat de surprinzătoarea generozitate a lui Morgan.

— Din curiozitate, unde se duc călugării? întreba Şeicul. Le-aş putea oferi ospitalitate aici. Cultura noastră a primit întotdeauna alte religii cu braţele deschise.

— Nu ştiu nici eu şi nici Ambasadorul Rajasinghe. Cînd l-am întrebat, mi-a răspuns că se vor descurca. Un ordin care a trăit frugal trei mii de ani nu e tocmai sărac.

— Hmm. Atunci poate ar fi bine sa folosim puţin din averea lor. Acest proiecţel al dumitale devine tot mai scump cu fiecare întrevedere.

— Nu chiar, domnule Preşedinte. Ultima estimare include o cifră pur contabilă pentru operaţiunile spaţiale de adîncime, pe care Narodny Mars a încuviinţat să o finanţeze. Vor localiza un asteroid carbonic şi îl vor aduce pe orbita terestră. Au mai multă experienţă în acest gen de operaţiuni şi astfel rezolvă una din problemele

noastre principale.

— Iar carbonul pentru propriul lor turn?

— Au rezerve nelimitate pe Deimos, exact acolo unde e nevoie de ele. Narodny a început deja prospectarea unor terenuri miniere, cu toate ca procesul propriu-zis se va desfăşura în afara satelitului.

— Îndrăznesc să întreb, de ce?

— Datorita gravitației. Chiar şi Deimos prezintă o accelerație gravitațională de cîțiva centimetri pe secundă la pătrat. Hiperfilamentul poate fi fabricat numai în condiții de imponderabilitate. Nu există altă cale pentru a garanta o structură cristalină perfectă suficient de lungă.

— Mulțumesc, Van. Îmi dai voie să te întreb şi de ce ai schimbat designul de bază? Îmi plăcea mănunchiul acela inițial de patru tuburi, două în sus şi două în jos. Un sistem clar de metrou constituia ceva ce pricepeam — chiar dacă era rotit cu nouăzeci de grade.

Nu pentru prima oară, şi neîndoielnic nu pentru ultima, Morgan rămase uimit de memoria bătrînului şi de înțelegerea detaliilor. Nu era niciodată bine să-l subestimezi. Deşi întrebările sale erau uneori inspirate doar din simplă curiozitate — adeseori curiozitatea şireată a omului atît de sigur pe poziție încît nu avea nevoie să-şi apere imaginea — nu uita niciodată lucrurile de o cît de mică importanță.

— Mi-e teamă că primele noastre schițe au fost orientate prea terestru. Eram oarecum asemeni primilor constructori de autoturisme, care continuau să producă trăsuri fără cai...

Aşadar, proiectul nostru actual prevede un turn pătrat gol în interior, cu cîte o cale de acces pe fiecare față. Gîndiți-vă la el ca la patru căi ferate verticale... Cînd porneşte din orbită, latura pătratului măsoară patruzeci de metri, scăzînd la douăzeci jos pe Pămînt.

— Ca o stalag... stalac...

— *Stalactită.* Da, şi eu a trebuit să verific! Din punct de vedere ingineresc, o bună analogie ar fi cu vechiul Turn Eiffel, întors invers şi întins de o sută de mii de ori.

— Aşa de mult?

— Aproximativ.

— Mă rog, bănui că nu există nici o lege care să spună că un turn nu are voie să atîrne de sus în jos.

— Avem unul care urcă, amintiți-vă de la orbita sincronă pînă la masa de ancorare, destinată ținerii sub tensiune a întregii structuri.

— Şi Stația de Mijloc? Sper că nu ați renunțat la ea.

— Nu. Se găseşte în acelaşi loc, la douăzeci şi cinci de mii de kilometri.

— Bine. Sînt conştient că nu voi ajunge vreodată acolo, însă îmi place să mă gîndesc la ea... Murmură ceva în arabă. Mai există o legendă, ştii, sicriul lui Mahomed, suspendat între Pămînt şi Paradis. Ca Stația de Mijloc.

— Vom pregăti un banchet în cinstea dumneavoastră, domnule Preşedinte, cînd se va inaugura serviciul.

— Chiar dacă te vei ține de program, şi admit că în cazul Podului ai terminat mai devreme cu un an, voi avea nouăzeci şi opt atunci. Nu, mă îndoiesc că voi reuşi

să ajung acolo.

Dar eu unul voi reuşi, îşi spuse Vannevar Morgan. Întrucît acum ştiu că zeii sînt de partea mea, oricine sau orice ar fi zeii aceştia.

IV
TURNUL

32
Expres spațial

— Acum nu cumva să spui că nu se va ridica de la pămînt, imploră Warren Kingsley.

— Am fost tentat, rîse pe înfundate Morgan examinînd macheta. Să ştii că arată ca un vagon răsturnat de cale ferata.

— Este exact imaginea pe care dorim s-o promovam, răspunse Kingsley. Cumperi biletul în stație, depui bagajul, te aşezi în fotoliul basculant şi admiri priveliştea. Sau urci în salonul-bar şi-ți dedici următoarele cinci ore băuturii, pînă ajungi pe Mijloc. Incidental, ce părere ai despre designul interior: decorul unui Pullman din secolul al nouăsprezecelea?

— Nu nemaipomenită. Vagoanele Pullman n-au avut niciodată cinci podele circulare, puse una peste alta.

— Ai face bine să le zici celor de la proiectare asta. Şi-au pus tot sufletul în iluminarea cu gaz.

— Dacă vor neaparat un iz de antichitate, atunci e loc de mai bine. Am văzut odată un film vechi cu subiect spațial la Muzeul de Artă din Sydney, o navă cu o cameră de observație circulară. Exact ce ne trebuie nouă.

— Îți aduci aminte titlul?

— Ah, sa mă gîndesc, ceva ca *Space Wars 2000.* Sînt convins că vei reuşi să dai de el.

— Am să le zic proiectanților să-l caute. Acum haide să intrăm. Vrei un joben?

— Nu, replică Morgan brusc. Era unul din avantajele de a avea o înălțime cu zece centimetri mai mică decît media.

Intrînd în simulator, se simți cuprins de un fior adolescentin de nerăbdare. Verificase planurile, privise computerele jucîndu-se cu grafice şi aşezări în spațiu — totul trebuia să fie perfect familiar. Însă de această dată era real, *solid.* Adevărat, nu se va ridica niciodată de pe pămînt, aşa cum se spunea în gluma veche. Însă într-o zi, geamăna sa va goni printre nori, urcînd în numai cinci ceasuri pînă la Stația de Mijloc, situată la douăzeci şi cinci de mii de kilometri altitudine. Şi totul cu un cost

de un dolar de pasager...

Chiar şi în prezent, era dificil să apreciezi întreaga dimensiune a apropiatei revoluții. Pentru prima oară, spațiul însuşi avea să devină la fel de accesibil ca orice punct de pe suprafața Terrei. Peste alte cîteva decenii, dacă cineva va dori să-şi petreacă sfîrşitul de săptămînă pe Lună, lucrul va fi cu putință. Nici Marte nu va fi scoasă din discuție. Nu existau limite pentru posibil.

Morgan se trezi din visare împiedicîndu-se de o bucată de covor prost întinsă.

— Scuze, rosti ghidul. Altă idee a proiectanților — verdele se presupune că va aminti călătorilor de Pămînt. Tavanul va fi albastru, din ce în ce mai închis spre etajele superioare. Şi vor să utilizeze iluminarea indirectă peste tot, astfel ca aştrii să rămînă vizibili.

Morgan clătină din cap.

— O intenție frumoasă, dar nu ține. Dacă va fi suficientă lumină ca să se citească confortabil, atunci strălucirea va estompa stelele. Este necesară o secțiune a salonului care să permită stingerea completă a luminii.

— Face deja parte din planul barului. Comanzi băutura şi te retragi în spatele draperiilor.

În prezent se aflau la etajul inferior, o încăpere circulară de trei metri înălțime şi opt în diametru. De jur împrejur se găseau tot soiul de cutii, cilindri şi panouri de control, purtînd inscripții ca REZERVĂ OXIGEN, BATERIE, CO_2, CONCASOR, PRIM AJUTOR, CONTROL TEMPERATURĂ. Totul lăsa cu claritate impresia de provizorat, gata să fie rearanjat într-un moment.

— Oricine ar crede că asamblăm o navă spațială, comentă Morgan. Apropo, care este ultima estimare a timpului de supraviețuire?

— Atîta vreme cît există energie, cel puțin o săptămînă, chiar la întreaga capacitate de cincizeci de persoane. Ceea ce-i realmente absurd, de vreme ce o echipă de salvare ar ajunge în trei ore, indiferent dacă pleacă de pe Pămînt sau de pe Stația de Mijloc.

— Neluînd în seamă o catastrofă majoră, precum o avarie a Turnului ori a şinelor.

— Dacă se întîmplă aşa ceva, nu cred că va mai rămîne cineva să fie salvat. În schimb, dacă o capsulă se blochează din cine ştie ce motiv, iar pasagerii nu înnebunesc şi nu înghit pe loc toate tabletele noastre delicioase de hrană comprimată, problema lor cea mai mare va fi plictiseala.

Etajul doi era complet gol, lipsit chiar şi de facilități temporare. Cineva desenase cu creta un dreptunghi mare pe panoul curbat din plastic al peretelui, scriind în interior: ECLUZA.

— Aici va fi camera de bagaje, deşi nu sîntem siguri dacă e nevoie de atîta spațiu. Dacă nu, poate fi utilizată pentru pasageri suplimentari... Ei, acest etaj devine mult mai interesant.

Al treilea nivel conținea circa zece scaune tip avion, fiecare de o formă diferită. Două din ele erau ocupate de manechine în mărime naturală, un bărbat şi o femeie, ce arătau absolut blazați de toată procedura.

— Practic ne-am decis la acest model, zise Kingsley indicînd un fotoliu luxos, prevăzut cu o măsuță. Dar mai întîi vom face testele obişnuite.

Morgan lovi cu pumnul căptuşeala scaunului.

— A stat cineva efectiv în el cinci ore?

— Da, un voluntar de o sută de kilograme. Nici o problemă. Dacă lumea se va plînge, le vom aduce aminte de zilele de pionierat din aviaţie, cînd îţi trebuiau cinci ore numai ca să traversezi Pacificul. Şi desigur, vom oferi confortul unei gravitaţii reduse pe toată durata călătoriei...

Etajul de deasupra era identic, fără scaune. Îl străbătură rapid şi ajunseră la nivelul următor, căruia în mod vizibil proiectanţii îi acordaseră cea mai mare atenţie.

Barul părea aproape terminat, iar distribuitorul de cafea chiar funcţiona. Deasupra lui, într-o ramă bogat ornamentată, trona o gravură veche de o asemenea tulburătoare relevanţă încît îi luă respiraţia lui Morgan.

O Lună uriaşă domina colţul din stînga sus, şi spre ea gonea un tren în formă de glonte, trăgînd patru vagoane. La ferestrele compartimentului etichetat Clasa Întîi se vedeau personaje victoriene cu joben, admirînd priveliştea.

— Unde ai reuşit să o găseşti? întrebă Morgan cu admiraţie şi uluire.

— Se pare că inscripţia a căzut din nou, mormăi Kingsley, căutînd în spatele barului. Aha, iat-o!

Îi întinse lui Morgan o bucată de carton pe care se găsea tipărit, cu nişte caractere demodate:

TRENURI PROIECTIL CU DESTINAŢIA LUNA

Gravură la ediţia din 1881 a romanului De *la Pămînt la Lună în 97 ore şi 20 minute şi o călătorie în jurul Lunii* de Jules Vernes

— Îmi pare rău, dar nu l-am citit, recunoscu Morgan după ce absorbi informaţia. Poate m-ar fi scutit de o mulţime de necazuri. Aş vrea să ştiu însă cum a reuşit fără şine?

— Nu trebuie să-i acordăm lui Jules prea mult credit, ori să-l învinuim din această cauză. Pictura nu se dorea luată în serios. Era o glumă a artistului.

— Mă rog, transmite designerilor complimentele mele. E una din ideile lor cele mai bune.

Întorcîndu-se de la visele trecutului, Morgan şi Kingsley înaintară spre realitatea viitorului. Pe fereastra largă de observaţie, un sistem de proiecţie oferea perspectiva uluitoare a Pămîntului. Şi nu orice privelişte, fu încîntat Morgan să observe, ci imaginea corectă. Taprobane era ascunsă, situîndu-se chiar dedesubt; în schimb se vedea întregul subcontinent al Hindustanului de sud, pînă la zăpezile orbitoare ale lanţului Himalaya.

— Ştii, se va întîmpla exact ca şi cu Podul, zise Morgan. Lumea va călători doar din plăcere. Staţia de Mijloc ar putea deveni cea mai mare atracţie turistică a tuturor timpurilor. Îşi ridică privirea spre tavanul azuriu. Merită văzut şi ultimul etaj?

— Nu chiar; ecluza superioară e planificată, dar nu ne-am hotărît unde să amplasăm rezerva echipamentelor de suport vital şi dispozitivele de centrare pe şină.

— Probleme?

— Nu şi cu noii magneţi. Indiferent dacă se urcă sau coboară, garantăm siguranţa pînă la opt mii de kilometri pe oră, cu cincizeci la sută peste viteza

nominală.

Morgan îşi permise în sine un oftat de uşurare. Acesta constituia un domeniu unde nu era capabil să ia nici o decizie, fiind obligat să se bazeze total pe sfatul altora. De la început fusese evident că la asemenea viteze doar un tip de propulsie magnetică era posibil; cel mai uşor contact *fizic* — la mai mult de un kilometru pe secundă — ar fi provocat un dezastru. Şi totuşi, cele patru perechi de fante de ghidare de pe feţele Turnului nu permiteau decît cîţiva centimetri toleranţă în jurul magneţilor. Ei trebuiau astfel proiectaţi, ca să permită unor uriaşe forţe de corecţie să intervină instantaneu pentru readucerea capsulei pe linia de centru.

Coborînd în urma lui Kingsley pe scările în spirală ale machetei, pe Morgan îl izbi un gînd sumbru. Îmbătrînesc, îşi spuse în gînd. Ah, aş fi urcat fără probleme la al şaselea nivel, dar mă bucur că nu am făcut-o.

Cu toate acestea nu am decît cincizeci şi nouă de ani — şi vor mai trece cel puţin încă cinci, dacă totul merge bine, înainte ca primul vagon de pasageri să atingă Staţia de Mijloc. Apoi trei ani de teste, calibrări, acordări ale sistemului. Să zicem zece ani cu totul...

Deşi afară era cald, un fior îl străbătu. Pentru prima dată îi trecu prin minte că triumful căruia îi închinase sufletul ar putea veni prea tîrziu pentru el. Şi fără să-şi dea seama apăsă cu mîna discul subţire de metal ascuns în interiorul cămăşii.

53
CORA

— De ce ai aşteptat pînă astăzi? întrebă doctorul Sen cu tonul folosit faţă de un copil întîrziat mental.

— Motivele obişnuite, răspunse Morgan, trecîndu-şi degetul mare sănătos peste închizătoarea cămăşii. Am fost prea ocupat, iar ori de cîte ori rămîneam fără respiraţie dădeam vina pe altitudine.

— Altitudinea are vina ei, bineînţeles. Ar fi bine să-ţi verifici toţi oamenii de pe munte. Cum aţi putut să neglijaţi ceva atît de evident?

Cum într-adevăr? gîndi Morgan, stînjenit.

— Toţi călugării aceia, unii din ei trecuţi de optzeci de ani! Păreau atît de sănătoşi, încît nu mi-a trecut niciodată prin minte...

— Călugării trăiau acolo de ani de zile. S-au adaptat complet, însă voi aţi urcat şi coborît de cîteva ori pe zi—

— Maximum de două ori.

— ... pornind de la nivelul mării pînă la o jumătate de atmosferă în cîteva minute. În fine, nu-i ceva iremediabil dacă-mi urmezi instrucţiunile de acum încolo. Ale mele şi ale COREI.

— CORA?

— Alarmă coronariană.

— Oh, unul din lucrurile acelea.

— Da, *unul* din lucrurile acelea. Ele salvează zece milioane de vieţi în fiecare

an. În majoritate funcționari publici superiori, administratori, savanți renumiți, ingineri de frunte şi alți neghiobi asemănători. Mă întreb adesea dacă merită osteneala. Natura poate încearcă să ne spună ceva, iar noi nu ascultăm.

— Adu-ți aminte de jurămîntul hipocratic, Bill, replică Morgan cu un zîmbet. Şi trebuie să recunoşti că am făcut întotdeauna ce mi-ai spus. Păi nu m-am îngrăşat nici măcar cu un kilogram în ultimii zece ani.

— Hmm, mă rog, nu eşti cel mai rău dintre pacienții mei, admise îmblînzit doctorul. Scotoci în birou şi scoase un holopad mai mare. Alege, aici sînt modelele standard. Orice culoare doreşti atîta vreme cît e roşu medical.

Morgan declanşă imaginile şi le privi cu dezgust.

— Unde trebuie să-l port? întrebă el. Sau vrei să-l implantezi?

— Nu e necesar, cel puțin pentru moment. Peste cinci ani, dar poate nici atunci. Îți sugerez să începi cu acest model. Se poartă chiar sub coşul pieptului, aşa că nu are senzori la distanță. După o vreme nu-l mai simți. Şi nu te va deranja decît dacă e cazul.

— Şi atunci?

— Ascultă.

Doctorul răsuci unul din numeroasele întrerupătoare de pe consola biroului, iar o voce dulce de mezzo-soprană remarcă conversațional:

— Cred că ar trebui să te aşezi şi să te odihneşti zece minute. După o pauză scurtă, continuă: Ar fi o idee bună să te întinzi o jumătate de ceas. O altă pauză. Cît mai curînd posibil, fixează o întîlnire cu doctorul Smith. Apoi: Te rog ia una din pilulele roşii imediat. Am chemat ambulanța. Culcă-te jos şi relaxează-te. Totul va fi bine.

Morgan aproape că-şi astupă urechile cu palmele să acopere fluieratul ascuțit.

ACEASTA ESTE O URGENȚĂ CORA!ORICINE MĂ AUDE ÎL ROG SĂ VINĂ IMEDIAT. ACEASTA ESTE O URGENȚĂ CORA! ORICINE—

— Cred că ai prins ideea, rosti medicul, readucînd liniştea în cabinet. Desigur, programele şi răspunsurile sînt individual croite pentru fiecare pacient în parte. Şi există o largă tonalitate de voci, inclusiv unele celebre.

— *Asta* e destul de bună. Cînd va fi gata aparatul meu?

— Te voi căuta în vreo trei zile. Ah, da. Unitățile purtate pe piept au un avantaj pe care ți-l voi menționa.

— Şi anume?

— Unul din pacienții mei e un jucător înverşunat de tenis, îmi spune că ori de cîte ori îşi descheie cămaşa, vederea acelui mic disc roşu are un efect absolut devastator asupra adversarului...

34
Amețeală

Existase o vreme cînd una din treburile minore, şi adeseori majore, ale fiecărui om civilizat era periodica aducere la zi a agendei cu adrese. Codul universal o făcuse

inutilă, deoarece odată ce se cunoştea numărul de identitate al unei persoane, atribuit pe viață, localizarea acesteia lua numai cîteva secunde. Şi chiar dacă numărul nu era cunoscut, algoritmul standard de căutare o găsea în general destul de repede, dacă i se ofereau data aproximativă de naştere, profesiunea şi alte cîteva detalii. (Probleme totuşi apăreau dacă numele era Smith, ori Singh, ori Mohammed.)

Dezvoltarea rețelelor globale de informații eliminase încă o sarcină plictisitoare. Erau suficiente doar cîteva notații în dreptul numelor acelor prieteni pe care doreai să-i feliciți în diferite ocazii, iar computerul casei se ocupa de rest. În ziua respectivă (dacă nu se comiteau greşeli stupide de programare, cum fusese frecvent cazul), mesajul potrivit urma să fie transmis automat destinatarului. Şi chiar dacă acesta bănuia că frumoasele cuvinte de pe ecran se datorau în întregime electronicii — expeditorul negîndindu-le de ani de zile — gestul era totuşi binevenit.

Aceeaşi tehnologie responsabilă de eliminarea unui set de treburi crease în schimb succesori mai pretenţioşi. Dintre ei, poate cel mai important îl reprezenta programarea Profilului de Interes Personal.

Majoritatea oamenilor îşi reînnoiau PIP-ul de Anul Nou sau de ziua lor de naştere. Lista lui Morgan conținea cincizeci de subiecte; auzise de indivizi care înscriseseră sute. Probabil îşi petreceau întregul timp luptînd cu avalanşa de informații, doar dacă nu cumva făceau parte dintre acei glumeți cărora le plăcea să fixeze alerte pe consolele personale pentru improbabilități clasice ca:

Ouă, dinozaur, clocit
Cerc, cvadratură
Atlantida, re-apariție
Cristos, a doua venire
Monstrul din Loch Ness, capturare

ori, în cele din urmă

Lumea, sfîrşitul

De obicei, egotismul şi cerințele profesionale asigurau ca numele abonatului să se găsească în capul listei. Morgan nu făcea excepție, însă următoarele intrări ale bazei de date erau oarecum neobişnuite:

Turn, orbital
Turn, spațial
Turn, (geo)sincron
Lift, spațial
Lift, orbital
Lift, (geo)sincron

Termenii acopereau majoritatea variațiilor utilizate de mass media şi aveau grijă să-l țină la curent cu cel puțin nouăzeci la sută din subiectele privitoare la proiect. În mare parte conținutul era lipsit de importanță, determinîndu-l să se întrebe uneori

dacă avea sens să le mai cerceteze. Cele cu adevărat esențiale i-ar fi parvenit oricum destul de repede.

Morgan încă se freca la ochi iar patul abia se retrăsese în peretele modestului său apartament, atunci cînd observă mesajul de ALERTĂ clipind pe monitor. Apăsînd pe CAFEA ŞI VIZIONARI; simultan, aşteptă ultima senzație a nopții.

TURNUL ORBITAL DOBORÎT

vestea titlul.

— Continui? întrebă consola.

— Te cred, replică Morgan, trezit dintr-o dată.

În următoarele secunde, citind textul afişat, starea de neîncredere i se preschimbă în indignare, apoi în îngrijorare. Trecu întregul pachet de ştiri lui Warren Kingsley cu o etichetă "Sună-mă cîți poți de repede" şi se aşeză fumegînd înaintea micului dejun.

În mai puțin de cinci minute, Kingsley apăru pe ecran.

— Ei bine, Van, îi spuse cu o resemnare ironică prietenul, să ne considerăm norocoşi. I-au trebuit cinci ani ca să se ia de noi.

— Este cel mai ridicol lucru pe care l-am auzit vreodată! Să-l ignorăm? Dacă răspundem, asta n-o să-i facă decît publicitate. Exact ceea ce vrea el.

Kingsley încuviință.

— E cea mai bună politică pentru moment. Să nu reacționăm. Totodată, să nu uităm că e posibil sa aibă oarecare dreptate.

— Ce vrei să spui?

Kingsley deveni serios şi chiar puțin încurcat.

— Există probleme psihologice *pe lîngă* cele inginereşti, Gîndeşte-te. Ne vedem la birou.

Imaginea se estompă, lăsîndu-l pe Morgan într-o stare de spirit ceva mai calmă. Era obişnuit cu critica şi ştia cum s-o primească; chiar îi făcea plăcere schimbul de argumente pro şi contra, şi arareori se supăra în acele puține ocazii cînd pierdea. Nu la fel de uşor însă îi făceai față lui Donald Rățoiul.

Nu acesta era numele său adevărat, bineînțeles, dar specia deosebită de indignare negativistă a doctorului Donald Bickerstaff amintea adeseori de miticul personaj al secolului douăzeci. Doctoratul (bun, dar nu strălucit) îl susținuse în matematici pure; avantajele sale le constituiau o înfățişare impresionantă, o voce curgătoare şi credința nezdruncinată în abilitatea de a judeca orice subiect ştiințific. În propriul lui domeniu se dovedea chiar bun. Morgan îşi amintea cu plăcere cursul de modă veche pe care îl audiase odată la Institutul Regal. Timp de o săptămînă după aceea, aproape că înțelesese proprietățile speciale ale numerelor transfinite.

Din nefericire, Bickerstaff nu-şi cunoştea limitele. Cu toate că dispunea de o întreagă crescătorie de fani ce subscriau la serviciul său de informații — într-o epocă mai timpurie ar fi fost considerat un veritabil popularizator de ştiință— cercul criticilor săi era încă şi mai mare. Cei mai blînzi dintre aceştia socoteau că fusese educat sub nivelul inteligenței. Ceilalți îl considerau un idiot independent.

Era păcat, gîndi Morgan, că Bickerstaff nu putea fi încuiat în aceeaşi cameră cu

doctorul Goldberg / Parakarma. S-ar fi anihilat amîndoi ca electronii cu pozitronii, geniul unuia anulînd stupiditatea fundamentală a celuilalt. Acea stupiditate de neclintit împotriva căreia, cum însuşi Goethe se lamenta, zeii înşişi plîng în van.

Disponibil nefiind nici un zeu, Morgan ştia că misiunea îi revenea lui. Deşi avea lucruri mult mai importante cu care să-şi ocupe timpul, situaţia îi putea oferi o anume uşurare comică; cunoscuse un precedent plin de inspiraţie.

Se găseau puţine fotografii în camera de hotel, reprezentînd una din cele patru case "temporare" ale lui Morgan în ultimul deceniu. Majoritatea vizitatorilor nu credeau că subiectele fotografiate erau în totalitate autentice.

Imaginea era dominată de un graţios vapor cu aburi, frumos restaurat, strămoşul oricărui vas în stare să primească calificativul de modern. Alături, stînd pe docul la care nava se reîntorsese ca prin miracol după o pauză de un secol şi un sfert, se găsea Vannevar Morgan. Privea denumirea pictată pe prova; iar la cîţiva metri depărtare, uitîndu-se întrebător către *el,* şedea Isambard Kingdom Brunel, cu mîinile vîrîte în buzunare, cu trabucul strîns între dinţi şi un costum foarte uzat, stropit de noroi.

Totul din fotografie era perfect autentic. Morgan stătuse într-adevăr alături de *Great Western,* într-o zi însorită în Bristol, la un an de la terminarea Podului Gibraltar. Brunel însă se afla înapoi în 1857, aşteptînd încă lansarea ultimului şi celui mai faimos leviatan al său, ale cărui triste aventuri aveau să-i frîngă spiritul şi trupul.

Fotografia îi fusese prezentată lui Morgan cu ocazia celei de a cincizecea aniversări şi devenise una din posesiunile lui cele mai dragi. Colegii intenţionaseră să-i facă o glumă simpatică, admiraţia lui Morgan pentru marele inginer al secolului nouăsprezece fiind binecunoscută. Existau momente, totuşi, cînd se întreba dacă nu cumva alegerea lor era mai potrivită decît credeau ei. *Great Western* îşi devorase creatorul. Turnul putea să-i facă acelaşi lucru lui.

Brunel fusese înconjurat de răţoi Donald. Cel mai persistent fusese dr. Dionysius Lardner, care demonstrase dincolo de orice îndoială că nici o navă cu aburi nu era capabilă să traverseze Atlanticul.

Un inginer poate respinge acele critici bazate pe erori de calcul sau pe interpretări greşite. Chestiunea ridicată de Donald Răţoiul era însă mai subtilă şi nu avea un răspuns simplu. Morgan îşi amintea că eroul său făcuse faţă unui atac similar, cu trei secole în urmă.

Întinse mîna spre mica dar nepreţuita lui colecţie de cărţi autentice şi scoase una pe care o citise poate mai des decît pe oricare alta: clasica biografie *Isambard Kingdom Brunel* a lui Rolt. Frunzărind paginile bine cunoscute găsi cu rapiditate paragraful cu pricina.

Brunel plănuise un tunel de cale ferată lung de aproape trei kilometri — un concept "monstruos şi extraordinar, deosebit de periculos şi de nepractic." Era de neconceput, afirmau criticii, ca fiinţele omeneşti să reziste trecerii prin adîncimile stigiene. "Nici o persoană nu va accepta să fie privată de soarele zilei, conştientă de faptul că deasupra sa se găseşte o masă de pămînt în stare s-o strivească în caz de accident... zgomotul unor trenuri trecînd unul pe lîngă celălalt ar zdruncina nervii... nici un pasager nu ar mai îndrăzni să călătorească a doua oară..."

Totul atît de familiar. Motto-ul celor ca Lardner şi Bickerstaff părea să fie: "Nimic să nu se facă prima dată."

Şi totuşi, uneori aveau dreptate, chiar dacă asta se întîmpla doar din funcţionarea legilor probabilităţii. Donald Răţoiul suna într-atît de convingător...

Începuse prin a declara, într-un spectacol de modestie pe atît de neobişnuit pe cît era de fals, că nu ar îndrăzni să critice aspectele *inginereşti* ale Liftului Spaţial. Dorea să vorbească doar despre problemele psihologice implicate de acesta. Ele s-ar fi rezumat la un singur cuvînt: *ameţeală.*

Omul obişnuit, arătase el, se teme justificat de înălţime. Doar acrobaţii şi artiştii pe frînghie sînt imuni la această reacţie naturală. Cea mai înaltă structură de pe Pămînt măsura mai puţin de cinci kilometri înălţime — şi nu existau mulţi care să dorească să fie ridicaţi pe verticală în lungul piloanelor Podului Gibraltar.

Cu toate acestea, *nimic* nu se compara cu copleşitoarea perspectivă a Turnului Orbital.

— Cine nu a stat vreodată la baza unei clădiri imense, privind în sus faţada perpendiculară pînă ce i s-a părut că ea se clatină şi cade peste el? declamase Bickerstaff. Imaginaţi-vă acum o clădire pierzîndu-se în nori şi în întunecimea cosmosului, trecînd prin ionosferă, de orbitele tuturor staţiilor spaţiale, tot mai sus pînă la o fracţiune importantă a drumului spre Lună! Un triumf ingineresc, fără îndoială, dar un coşmar psihologic. Afirm că vor exista persoane care vor înnebuni doar contemplînd construcţia. Şi cîţi vor fi capabili să facă faţă cerinţelor unei ascensiuni, exact pe verticală, atîrnaţi deasupra golului, douăzeci şi cinci de mii de kilometri pînă la prima oprire şi anume Staţia de Mijloc?

A spune ca indivizi perfect obişnuiţi zboară în nave spaţiale la aceeaşi altitudine şi mult dincolo de ea nu constituie un răspuns. Situaţia este complet diferită, după cum la fel se prezintă cazul zborului atmosferic. Omul nu resimte ameţeală nici chiar în nacela deschisa a unui balon plutind în aer la cîţiva kilometri de sol. Puneţi-l însă la marginea unei prăpăstii şi studiaţi-i *atunci* reacţiile!

Raţiunea acestei deosebiri în comportament este foarte simplă. În aeronavă, nu exista nici o legătură fizică între observator şi pămînt. Psihologic, prin urmare, el este complet detaşat de solul tare şi solid de dedesubt. Căderea nu-i mai provoacă teroare. Poate privi în jos spre peisaje îndepărtate şi minuscule pe care nu ar îndrăzni niciodată să le contemple de pe orice înălţime mare.

Aceasta detaşare fizică reprezintă tocmai elementul de care Liftul Spaţial va duce lipsa. Pasagerul neajutorat, ridicat în sus chiar pe faţa giganticului Turn, va fi prea conştient de legătura cu pămîntul. Ce garanţie se oferă atunci că cineva va supravieţui unei asemenea experienţe, fără să fie drogat sau anesteziat? Îl somez pe doctorul Morgan să răspundă.

Morgan încă se gîndea la replici, puţine din ele politicoase, cînd ecranul se aprinse iarăşi. Apăsînd butonul de ACCEPTARE nu fu deloc surprins să o vadă pe Maxine Duval.

— Ei bine, Van, începu ea fără preambul, ce ai de gînd să faci?

— Mă tentează mult, dar nu cred că ar trebui să mă cert cu idiotul ăla. Apropo, crezi că a fost împins din spate de vreo organizaţie aerospaţială?

— Oamenii mei sapă deja. Am să te anunţ dacă descoperă ceva. Personal, consider că-i opera lui proprie. Recunosc punctele de vîrf ale articolului original. Dar nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nu m-am hotărît, încerc să iau micul dejun. Tu cum zici că ar trebui să procedez?

— Simplu. Organizează o demonstrație. Cînd ai putea s-o pregăteşti?

— În cinci ani, dacă totul decurge bine.

— E ridicol. Ai deja primul cablu în poziție...

— Nu cablu, ci *bandă.*

— Nu te eschiva. Ce greutate e capabil să ridice?

— Ah, la capătul terestru, abia cinci sute de tone.

— Iată. Oferă-i lui Donald Rățoiul un voiaj.

— Nu i-aş garanta securitatea.

— Dar ai garanta-o *pe a mea?*

— Nu vorbeşti serios!

— Sînt întotdeauna serioasă în acest ceas al dimineții. Oricum, a sosit timpul să fac un alt reportaj legat de Turn. Macheta aceea-i foarte simpatică, însă nu face nimic. Telespectatorilor mei le place acțiunea, ca şi mie. Ultima dată cînd ne-am întîlnit mi-ai arătat desenele unor maşinuțe cu care inginerii vor urca şi coborî pe cabluri — adică benzi. Cum le-ai numit?

— Păianjeni.

— Îhh, da. Ideea m-a fascinat. Iată ceva *niciodată* posibil înainte. Pentru prima dată poți sta nemişcat în cer, chiar deasupra atmosferei, şi să priveşti Pământul de sub tine. Ceva ce nici o navă spațială nu e în stare să facă. Vreau să fiu prima care să descriu senzația. Şi în acelaşi timp să-i tai aripile Rățoiului.

Morgan aşteptă cinci secunde fixînd-o pe Duval drept în ochi, înainte de a decide că femeia vorbea serios.

— Înțeleg de ce o tînără şi muncitoare ziaristă, străduindu-se din răsputeri să-şi facă un renume, s-ar agăța de această ocazie, rosti cu grijă. Nu doresc să pătez o carieră promițătoare, dar răspunsul e definitiv nu.

Decanul reporterilor scoase cîteva cuvinte foarte nepotrivite unei doamne, sau chiar unui bărbat, netransmise de obicei pe canalele de ştiri.

— Înainte să te spînzur cu propriul hiperfilament, Van, spune-mi de ce nu?

— Mă rog, dacă ceva ar merge prost nu mi-aş ierta-o niciodată.

— Scuteşte-mă de lacrimile tale de crocodil. Fireşte că dispariția mea prematură ar fi o tragedie majoră — pentru proiectul tău. Însă nici nu visez să urc pînă ce nu faci toate testele necesare şi nu eşti sigur că nu prezintă nici un pericol.

— Ar semăna cu o cascadorie.

— După cum ziceau victorienii — sau elizabetanii? — şi ce dacă?

— Uite ce-i, Maxine. Tocmai s-a transmis ştirea că Noua Zeelandă s-a scufundat; vor avea nevoie de tine în studio. Oricum, mulțumesc pentru oferta generoasă.

— Doctore Vannevar Morgan, cunosc exact motivul pentru care mă refuzi. *Dumneata* vrei să fii primul.

— Cum spuneau victorienii, şi ce dacă?

— *Touché.* Dar te previn, Van, imediat ce vei avea unul din acei păianjeni terminați, vei mai auzi de mine.

Morgan clătină din cap.

— Îmi pare rău, Maxine. Nici o şansă.

35
Starglider plus optzeci

Extras din *Dumnezeu şi Starholme*,
Mandala Press, Moscova, 2149

"Exact în urmă cu optzeci de ani, robotul interstelar cunoscut sub numele de Starglider a intrat în Sistemul Solar şi a purtat un scurt dar istoric dialog cu specia umană. Pentru prima dată, am ştiut ceea ce întotdeauna bănuisem: că nu sîntem singura inteligență din Univers, şi că acolo printre aştri se găsesc civilizații mult mai vîrstnice, şi poate mult mai înțelepte.

După această întîlnire nimic nu a mai putut rămîne ca înainte. Totuşi, paradoxal, în multe privințe puține lucruri s-au schimbat. Omenirea încă îşi vede mai departe de treburi, cum a făcut mereu. De cîte ori ne oprim oare să ne gîndim la faptul că Starholmerii, pe planeta lor, ştiu deja de existența noastră de douăzeci şi opt de ani, sau că, aproape sigur, vom recepționa primele lor mesaje directe în numai douăzeci şi patru de ani de acum încolo? Dar dacă, aşa cum au sugerat unii, ei înşişi se găsesc deja pe drum?

Omul are o extraordinară, şi poate fericită, capacitate de a scoate din conştientul său cele mai copleşitoare posibilități ale viitorului. Fermierul roman, arînd coastele Vezuviului, nu s-a gîndit la muntele fumegînd deasupra. Jumătate din secolul douăzeci am trăit cu bomba H; jumătate din secolul douăzeci şi unu, cu virusul Golgota. Noi am învățat să trăim cu amenințarea, ori promisiunea Starholmerilor...

Starglider ne-a prezentat multe specii şi lumi stranii, dar nu a dezvăluit aproape nici o tehnologie avansată, astfel încît a avut un impact minim asupra aspectelor tehnologice ale culturii noastre. Să fi fost accidental, sau rezultatul unei politici deliberate? Sînt numeroase întrebările pe care am dori să le punem lui Starglider, acum că este prea tîrziu — sau prea devreme.

Pe de altă parte, el a discutat multe probleme de filozofie şi religie, iar în aceste domenii, influența lui s-a dovedit profundă. Deşi fraza în sine nu apare nicăieri în stenograme, Starglider e în general creditat cu faimosul aforism «Credința în Dumnezeu reprezintă aparent un produs psihologic al reproducției mamifere.»

Dacă acesta-i adevărul? Este total nesemnificativ privitor la chestiunea actuală a existenței lui Dumnezeu, după cum voi demonstra în continuare..."

Swami Krisnamurthi (dr. Choam Goldberg).

36
Cerul crud

Ochiul urmărea mai bine panglica pe timp de noapte decît ziua. La apus, cînd luminile de avertizare se aprindeau, ea devenea o bandă subțire de incandescență, micşorîndu-se încet în depărtare pînă se pierdea pe fundalul de stele.

Deja era considerata cea mai mare minune a lumii. Pînă în clipa în care Morgan pusese piciorul în prag şi limitase accesul strict la personalul ingineresc indispensabil, se scursese un potop continuu de vizitatori — pelerini, îi denumise ironic cineva — aducînd un omagiu ultimului miracol al muntelui.

Cu toții se comportau în acelaşi mod. Mai întîi întindeau mîinile şi atingeau uşor panglica lată de cinci centimetri, mîngîind-o cu vîrfurile degetelor, plini de reverență. Apoi ascultau, cu urechea strîns lipită de materialul neted şi rece al benzii, ca şi cum ar fi sperat să prindă ceva din muzica sferelor. Unii chiar pretindeau că auziseră un bas profund situat la limita de jos a audibilității, dar se păcăleau singuri. Chiar cele mai înalte armonice ale frecvenței naturale de rezonanță ale benzii se găseau cu mult sub pragul inferior al auzului uman.

Alții se îndepărtau clătinînd din cap şi murmurînd "Pe mine n-o sa mă facă nimeni să urc în chestia aceea!" Însă erau genul de oameni care rostiseră comentarii asemănătoare la apariția rachetei, a navetei spațiale, a avioanelor şi automobilului — chiar şi a locomotivei cu abur.

Pentru aceşti sceptici, răspunsul obişnuit era: "Nu vă îngrijorați, face parte doar din schelă, una din cele patru benzi menite să dirijeze Turnul jos către Pămînt. Ascensiunea pe structura finală va fi exact ca într-un lift din orice clădire înaltă. Doar că voiajul va fi mai lung şi mult mai confortabil."

Pe de altă parte, călătoria lui Maxine Duval avea să fie foarte scurtă şi nu deosebit de confortabilă. Dar odată ce capitulase, Morgan făcuse tot posibilul ca ea să se desfăşoare fără evenimente neplăcute.

Păianjenul subțire — prototipul de test al unui vehicul ce arăta ca un scaun motorizat pentru nostrom — executase deja o duzină de ascensiuni la douăzeci de kilometri, cu o sarcină dublă față de cît avea de suportat acum. Probleme tehnice minore interveniseră ca de obicei, însă nimic serios; ultimele cinci experiențe avuseseră loc fără necazuri. Şi ce ar fi putut să meargă prost? În eventualitatea unei pene de energie, aproape de neimaginat într-un sistem cu baterii atît de simplu, gravitația ar fi adus-o pe Duval în siguranță jos, frînele automate limitînd viteza coborîrii. Singurul risc real consta în blocarea mecanismului de antrenare, prinzînd păianjenul şi pasagerul său în capcana atmosferei superioare. Iar Morgan pregătise o soluție şi în această eventualitate.

— Numai cincisprezece kilometri? protestase Duval. Chiar şi un *planor* reuşeşte să ajungă mai sus!

— Dar tu nu, echipată doar cu o mască de oxigen. Desigur, dacă aştepți un an, pînă avem gata unitatea operațională cu sistemul ei de suport vital...

— Ce e rău la un costum spațial?

Morgan refuzase să cedeze, din motive bine întemeiate. Cu toate că spera să nu

fie nevoie de ea, o mică macara reactivă aştepta la poalele lui Sri Kanda. Operatorii ei de înaltă calificare erau obişnuiţi cu misiuni bizare; nu ar fi întîmpinat dificultăţi în a salva o Duval naufragiată, fie şi de la o altitudine de douăzeci de kilometri.

În schimb nici un vehicul existent nu ar fi ajuns la o înălţime de două ori mai mare. Peste patruzeci de kilometri se întindea tărîmul nimănui, prea jos pentru rachete, prea sus pentru baloane.

Teoretic, o rachetă ar fi reuşit să se menţină lîngă bandă cîteva minute, înainte să-şi consume carburantul. Dar problemele de navigaţie şi contactul propriu-zis cu păianjenul se profilau atît de cumplite, încît Morgan nici măcar nu se obosise să se gîndească la o astfel de soluţie. Nu se va întîmpla niciodată în viaţa de zi cu zi, iar el nădăjduia că nici un producător de video-drame nu va considera decorul potrivit unui alpinist. Era tipul de publicitate de care se putea dispensa.

Apropiindu-se de păianjen şi de grupul de tehnicieni din jurul lui, sclipind în termocostumul metalic, Duval arăta ca un turist tipic al Antarcticii. Îşi alesese cu grijă timpul. Soarele răsărise de-abia de o oră, iar razele piezişe aveau să pună la maximum în evidenţă relieful taproban. Rem-ul ei, mai tînăr şi mai solid chiar decît precedentul, înregistra secvenţa evenimentelor pentru larga audienţă a lui Duval.

Ca de obicei, repetase temeinic. Nu bîjbîi şi nu ezită cîtuşi de puţin cînd îşi legă centura de siguranţă şi apăsă butonul SARCINĂ BATERIE; inspiră adînc o dată în masca de oxigen şi verifică toate monitoarele canalelor video şi de sunet. Apoi, asemeni unui pilot de vînătoare dintr-un film de altădată, ridică degetul mare în sus şi împinse înainte maneta de viteză.

Un scurt ropot de aplauze ironice izbucni dinspre inginerii adunaţi în preajmă, mulţi dintre ei deja familiarizaţi cu voiajuri de plăcere la înălţimi de cîţiva kilometri. Cineva strigă:

— Aprindere! A decolat!

Mişcîndu-se la fel de repede ca un lift de alamă de pe timpul reginei Victoria I, păianjenul îşi începu ascensiunea.

Ca un balon, aprecie Duval. Fără zdruncin, fără efort, în linişte. Nu, nu complet în linişte. Auzea torsul slab al motoarelor acţionînd roţile multiple de tracţiune de pe feţele benzii.

Nu simţea deloc vibraţia sau tangajul la care pe jumătate se aşteptase. În ciuda fragilităţii, panglica incredibilă în lungul căreia urca era la fel de rigidă ca o bară de oţel, iar giroscoapele vehiculului îl menţineau la fel de nemişcat. Dacă şi-ar fi închis ochii, ar fi putut uşor să-şi închipuie că urca Turnul final.

Dar nu voia să închidă ochii. Erau atît de multe de văzut şi chiar mai multe de auzit. O uimea cît de bine circula sunetul; conversaţiile de dedesubt reuşeau încă să se audă.

Flutură mîna spre Morgan şi îl căută din priviri pe Kingsley. Spre surpriza ei, nu îl zări. Deşi o ajutase să urce în păianjen, bărbatul dispăruse. Apoi îşi aduse aminte de mărturisirea lui cinstită — uneori o făcea să sune de parcă s-ar fi mîndrit cu ea — că cel mai bun inginer de structuri din lume nu suportă înălţimea.

Oricine are un secret anume, poate nu atît de secret pe cît crede el. Lui Duval nu-i plăceau păianjenii şi ar fi dorit ca vehiculul unde se găsea să poarte alt nume. Totuşi, la o adică s-ar fi descurcat cu o astfel de insectă. Creatura pe care *niciodată* n-

ar fi suportat să o atingă, deşi o întîlnise adesea în scufundările sale submarine, era timida şi blajina caracatiță.

În prezent se vedea întregul munte, cu toate că din poziția ei era greu să-i apreciezi adevărata înălțime. Cele două antice scări urcînd pe coasta lui puteau foarte bine să fie drumuri, nivelate, ciudat de întortocheate. Pe întreaga lor lungime, atît cît reuşea ea să observe; nu se zărea nici un semn de viață. O secțiune fusese blocată de căderea unui arbore, ca şi cum Natura ar fi dat un preaviz că, după trei mii de ani, este gata să-şi ceară drepturile înapoi.

Lăsînd camera unu îndreptată în jos, Duval începu să panorameze cu numărul doi. Cîmpuri şi păduri defilară pe ecran, apoi domurile îndepărtate ale Ranapurei şi apele întunecate ale mării interioare. Şi, după aceea, apăru Yakkagala...

Apropie imaginea Stîncii, reuşind să desluşească palidul model de ruine răspîndite în vîrf. Peretele Oglinzilor se afla încă în umbră, ca şi Galeria Prințeselor — deşi nu se punea problema identificării lor de la o asemenea distanță. În schimb, aranjamentul grădinilor plăcerii, cu heleşteele, potecile şi masivul şanț înconjurător, se vedea cu claritate.

Şirul de pene mici şi albe o deconcertă o vreme, pînă ce-şi dădu seama că privea un alt simbol al provocării lansate de Kalidasa zeilor: aşa-numitele sale Fîntîni ale Paradisului. Se întreba ce ar fi gîndit regele urmărind-o ridicîndu-se atît de uşor spre paradisul invidiat de el.

Trecuse aproape un an de la convorbirea ei cu Ambasadorul Rajasinghe. Cuprinsă de o pornire bruscă, chemă vila.

— Bună, Johan, îl salută Duval. Cum îți place *această* privelişte a Yakkagalei?

— Aşadar pînă la urmă l-ai convins pe Morgan. Cum te simți?

— Nemaipomenit este singurul cuvînt potrivit. Şi unicul. Am zburat şi am călătorit în tot ce ți-ar trece prin minte, dar acum e cu totul diferit...

— "Să călăreşti în siguranță cerul crud..."

— Ce-a fost asta?

— Un poet englez de la începutul secolului douăzeci. "Nu-mi pasă dacă pasu-ți calcă peste mări / sau călăreşti în siguranță cerul crud... "

— Ei bine, mie-mi pasă şi mă simt în siguranță. Văd întreaga insulă, chiar şi coasta Hindustanului. La ce altitudine mă aflu, Van?

— Te apropii de kilometrul doisprezece, Maxine. Ai masca de oxigen pusă bine?

— Da. Sper să nu-mi acopere glasul.

— Nu-ți face griji, nimeni nu te va confunda. Încă trei kilometri.

— Cît gaz a mai rămas în rezervor?

— Destul. Iar dacă încerci să treci de cincisprezece kilometri, să ştii că voi folosi comanda manuală ca să te aduc acasă.

— Nici prin gînd nu mi-a trecut. Oricum, felicitări. Este o excelentă platformă de observație. Probabil clienții vor sta la coadă pentru un loc.

— Ne-am gîndit la asta. Cei de la comsat şi metsat au început deja să liciteze. Le putem oferi relee şi senzori la orice altitudine doresc. Ne va ajuta să plătim chiria.

— Te văd! exclamă Rajasinghe brusc. Ți-am prins reflexia în telescop... Acum fluturi din mînă... Nu te simți singură acolo sus?

O clipă se lăsă o tăcere neobişnuită. După care Duval răspunse liniştită:

— Nu atît cît trebuie să fi fost Yuri Gagarin, la o sută de kilometri mai sus. Van, ai adus ceva nou pe lume.

O fi el cerul crud, dar l-ai îmblînzit. S-ar putea să existe oameni care să nu facă niciodată față acestei călătorii: sincer îi compătimesc.

37
Diamantul de un miliard de tone

În ultimii şapte ani se realizaseră multe, dar rămăseseră destule de îndeplinit. Se mutaseră munți, sau cel puțin asteroizi. Pămîntul poseda în prezent un al doilea satelit natural, rotindu-se exact deasupra orbitei geostaționare. Măsura mai puțin de un kilometru de la un capăt la celălalt, micşorîndu-se rapid pe măsură ce era golit de carbon şi de alte elemente uşoare. Ce avea să rămînă, miezul de fier, deşeurile şi zgura industrială, urmau să alcătuiască contragreutatea ce va menține Turnul sub tensiune. Va fi piatra din praştia de patruzeci de mii de kilometri, rotindu-se în prezent odată cu planeta la fiecare douăzeci şi patru de ore.

Cincizeci de kilometri la est de Stația Ashoka plutea uriaşul complex industrial care procesa megatonele de materie primă lipsite de greutate, dar nu şi de masă, transformîndu-le în hiperfilament. Întrucît produsul final conținea mai mult de nouăzeci la sută carbon cu atomii aranjați în precise rînduri cristaline, Turnul primise populara poreclă "Diamantul de un miliard de tone". Asociația Bijutierilor din Amsterdam arătase, deranjată, că (a) hiperfilamentul nu era cîtuşi de puțin un diamant, şi (b) dacă era, atunci Turnul cîntărea de cinci ori zece la puterea a cincisprezecea carate.

Carate sau tone, asemenea cantități enorme de material taxaseră la maximum resursele coloniilor spațiale şi îndemînarea tehnicienilor orbitali. În minele automate, uzinele de producție şi sistemele de asamblare la 0 g se investise mult din geniul speciei umane, dobîndit cu greu de-a lungul a două sute de ani de călătorie spațială. Curînd toate componentele Turnului — cîteva unități standardizate, fabricate în milioane de exemplare — aveau să fie adunate în gigantice depozite zburătoare, aşteptînd lucrătorii roboți.

Apoi Turnul va creşte în două direcții opuse, în jos spre Pămînt şi simultan spre masa orbitală de ancorare, întregul proces fiind astfel programat încît să se găsească permanent în echilibru. Secțiunea transversală se va micşora constant dinspre orbită, unde tensiunea va fi maximă; la fel se va subția către contragreutatea de ancoră.

După ce sarcina lui avea să se încheie, întregul complex orbital urma să fie lansat pe o traiectorie de transfer spre Marte. Aceasta constituia o clauză a contractului ce cauzase discuții aprinse între politicienii pămînteni şi experții financiari, acum că, într-un tîrziu, potențialul Liftului Spațial era înțeles la adevărata lui măsură.

Marțienii negociaseră dur. Deşi aveau să aştepte cinci ani în plus înainte de a-şi recupera propria investiție, în acel moment urmau să dispună practic de un monopol

în construcţii vreme de încă un deceniu. Morgan nutrea vaga bănuială că turnul Pavonis va fi primul dintr-o serie. Se putea ca Marte să fi fost destinată sistemului Lifturilor Spaţiale şi era puţin probabil ca energicii ei locuitori să rateze o astfel de ocazie. Dacă aveau să facă din lumea lor centrul viitorului comerţ interplanetar, atunci noroc bun; pe Morgan îl frămîntau alte griji încă nerezolvate.

În pofida uriaşelor dimensiuni, Turnul nu era decît suportul unor alte elemente mai complexe. De-a lungul fiecăreia din cele patru feţe se întindeau şine de treizeci şi şase de mii de kilometri, capabile de funcţionări la viteze încă neatinse. Ansamblul trebuia alimentat pe toată lungimea lui cu fire supraconductoare, conectate la masive generatoare cu fuziune, întregul sistem aflîndu-se sub controlul unei incredibil de complexe reţele de calculatoare.

Terminalul Superior, unde pasagerii şi mărfurile urmau să fie transferate de pe Turn pe nava spaţială andocată acolo, reprezenta în sine un proiect major. La fel Staţia de. Mijloc, ca şi Terminalul Terestru, pe cale să fie scobit cu laserele în inima muntelui sacru. Şi în plus, mai era Operaţiunea Curăţire.

De două sute de ani, sateliţi de toate formele şi mărimile, de la şuruburi şi bolţuri la întregi sate spaţiale se acumulaseră pe orbita terestră. Tot ce se situa sub altitudinea extremă a Turnului se lua în considerare, întrucît crea un pericol potenţial. Trei sferturi din acest material era gunoi abandonat. Acum el trebuia localizat şi cumva, eliminat.

Din fericire, vechile forturi orbitale erau superb echipate pentru sarcină. Radarele lor, proiectate să descopere de la mare distanţă rachetele inamice, indicau cu uşurinţă poziţia resturilor Primei Ere Spaţiale. Apoi laserele lor vaporizau sateliţii mai mici, în vreme ce aceia mari erau împinşi pe orbite neprimejdioase.

Unii, de interes istoric, fură recuperaţi şi aduşi înapoi pe Pămînt. În decursul acestei operaţiuni surveniră cîteva surprize: spre exemplu, trei astronauţi chinezi pieriţi în cine ştie ce misiune secretă, sau o serie de sateliţi de recunoaştere construiţi dintr-un amestec atît de ingenios de componente, încît era imposibil să se descopere ce ţară îi lansase. Nu că ar fi contat, dat fiind faptul că toţi aveau peste o sută de ani vechime.

Multitudinii de sateliţi activi şi staţii spaţiale, obligate din motive operaţionale să rămînă în apropierea Terrei, fu necesar să li se verifice cu atenţie traiectoriile, iar unele cazuri să le fie modificate. Nimic nu se putea însă întreprinde în privinţa întîmplătorilor şi neprevăzuţilor vizitatori din depărtările Sistemului Solar. Asemeni oricărei creaţii umane, Turnul avea să fie expus meteoriţilor. De cîteva ori pe zi reţeaua sa de seismometre va detecta impacturi de miligrame; iar o dată sau de două ori pe an se aşteptau deteriorări structurale minore.

Mai devreme ori mai tîrziu, pe parcursul secolelor viitoare, exista posibilitatea să întîlnească un gigant care să-i scoată din funcţiune una sau mai multe şine. În cel mai rău scenariu, Turnul era chiar retezat undeva de-a lungul său.

Probabilitatea unui asemenea eveniment era la fel de mică cu cea ca un meteorit important să lovească Londra sau Tokyo, oraşe prezentînd aproximativ aceeaşi suprafaţă. Dar locuitorii respectivelor metropole nu sufereau de insomnie din această cauză.

Şi nici Vannevar Morgan. Indiferent ce probleme ar fi apărut la orizont, nimeni

nu se îndoia că Turnul Orbital era o idee al cărei timp sosise.

V
ASCENSIUNE

38
Un loc al furtunilor tăcute

Extras din discursul profesorului Martin Sessui, cu ocazia decernării premiului Nobel pentru fizică, Stockholm, 6 decembrie 2154.

"Între cer şi pămînt există o regiune invizibilă la care vechii filozofi nici nu au visat vreodată. Iar pînă în zorii secolului al douăzecilea, ca să fim exacţi pînă pe data de 12 decembrie 1901, ca nu a avut nici un impact asupra activităţilor umane.

În ziua aceea, Gugliemo Marconi a transmis prin radio cele trei puncte ale literei *s* peste Atlantic. Mulţi experţi declaraseră încercarea imposibilă, deoarece undele radio călătoresc doar în linii drepte, nefiind capabile să se curbeze în jurul Pămîntului. Izbînda lui Marconi nu numai că a vestit era comunicaţiilor globale, dar a şi dovedit că sus în atmosferă există o oglindă electrificată capabilă să reflecte undele radio înapoi spre sol.

(...) Stratul Kennely-Heavisidc, după cum a fost original denumit, s-a descoperit curînd a fi o regiune de mare complexitate, conţinînd cel puţin trei niveluri principale, toate supuse unor variaţii majore în înălţime şi intensitate. La extrema superioară pătrund în centura de radiaţii Van Allen, a cărei descoperire a reprezentat ca însăşi primul succes al Erei Spaţiale.

Această vastă zonă, începînd de la aproximativ cincizeci de kilometri şi extinzîndu-se în sus pe cîteva raze terestre, este cunoscută astăzi ca ionosfera. Explorarea ei cu rachete, sateliţi şi unde radio a constituit un proces continuu desfăşurat vreme de două secole. Doresc să aduc un omagiu predecesorilor mei în această aventură — americanii M. A. Tuve şi G. Breit, britanicul E. V. Appleton, norvegianul F. C. M. Stormer, şi, în mod cu totul special, omului care în 1970 a cîştigat acelaşi premiu pe care cu sînt azi onorat să îl primesc, compatriotul dumneavoastră Hannes Alfven...

Ionosfera e copilul capricios al soarelui; chiar şi acum, comportarea ei nu este întotdeauna previzibilă. În zilele în care undele radio lungi depindeau de capriciile ei, ea a salvat multe vieţi — însă mai mulţi oameni decît vom şti vreodată au fost sortiţi pieirii cînd ea le-a înghiţit fără urmă mesajele disperate.

Mai puţin de un secol, pînă ce sateliţii de telecomunicaţii să-i preia rolul, ea a

rămas neprețuitul dar nestatornicul nostru servitor — un fenomen natural nebănuit înainte, valorînd miliarde de dolari pentru cele trei generații care l-au exploatat.

Doar pentru o scurtă perioadă existența ei a influențat direct omenirea. Totuşi, dacă nu ar fi fost acolo unde e, noi nu ne-am fi aflat astăzi aici! Într-un anume sens ea s-a dovedit de o importanță crucială chiar şi pentru umanitatea pretehnologică, mergînd înapoi în timp pînă la primul om-maimuță, de fapt, pînă la cele dintîi viețuitoare ale planetei. Deoarece ionosfera face parte din scutul ce ne protejează zilnic de mortalele radiații X şi ultraviolete. Dacă acestea ar fi ajuns pînă la nivelul mării, poate că anumite forme de viață ar fi apărut totuşi pe Pămînt; dar în nici un caz ele nu ar fi evoluat în ceva asemănător nouă.

(...) Întrucît ionosfera, asemeni atmosferei de sub ea, în final determinată tot de către soare, are propria ci meteorologie. Pe parcursul tulburărilor solare este străbătută de furtuni uriaşe de particule încărcate, răsucită în vîrtejuri şi bucle de cîmpul magnetic al Pămîntului. În astfel de împrejurări, ea îşi pierde invizibilitatea. Se dezvăluie în pîlpîitoarele draperii ale aurorei boreale, unul din cele mai copleşitoare spectacole ale Naturii, luminînd nopțile polare cu straniile ei radiații...

Chiar şi astăzi nu înțelegem în totalitate procesele din ionosferă. Unul din motivele datorită căruia studiul ei s-a dovedit atît de dificil a fost faptul că rachetele şi implicit instrumentele noastre gonesc prin ea cu mii de kilometri pe oră. Niciodată nu am reuşit să stăm nemişcați ca să efectuăm observații. Acum, pentru prima oară, construcția propusului Turn Orbital ne oferă şansa de a înființa observatoare *staționare* în ionosferă. Este foarte posibil ca Turnul însuşi să modifice caracteristicile ionosferei — deşi cu siguranță nu o va scurtcircuita, aşa cum a sugerat dr. Bickerstaff.

De ce să studiem această regiune, cînd ea nu mai este importantă în comunicații? Ei bine, pe lîngă frumusețea, stranietatea şi interesul ştiințific, comportamentul ei se leagă strîns de cel al soarelui — stăpînul destinului nostru. Ştim astăzi că soarele nu e steaua statică, binecrescută, pe care o credeau strămoşii noştri. Are perioade lungi şi scurte de fluctuații. În prezent el încă iese din aşa-numitul Minim Maunder al intervalului 1645-1715. Drept rezultat, climatul este mult mai blînd decît a fost vreodată din Evul Mediu timpuriu încoace. Dar cît va dura această oscilație? Mai important, în momentul cînd se va declanşa mişcarea inversă, ce efecte vor suferi climatul, vremea şi toate aspectele civilizației umane — nu numai pe această planetă, ci pe toate celelalte? Întrucît toate sînt fiicele soarelui...

Unele teorii foarte speculative sugerează că soarele intră într-o perioadă de instabilitate, ce va aduce o nouă Eră Glaciară, mai extinsă decît oricare alta din trecut. Dacă este adevărat, avem nevoie de fiecare informație pe care o putem obține pentru a ne pregăti. Chiar un avertisment dat cu un secol înainte s-ar putea să vină prea tîrziu.

Ionosfera ne-a ajutat în evoluție; a lansat revoluția în comunicații; încă ne mai poate determina viitorul. De aceea trebuie să continuăm studiul acestui domeniu vast, turbulent, de forțe solare şi electrice— sălaşul misterios al furtunilor tăcute.

39
Soarele rănit

Ultima oară cînd Morgan îl văzuse pe Dev, nepotul său era încă un copil. În prezent devenise adolescent şi probabil la următoarea întîlnire avea să-l vadă bărbat în toată firea.

Pe inginer nu-l încerca decît un uşor sentiment de vină. Legăturile de familie slăbiseră continuu în ultimele două secole. El şi sora lui aveau puține în comun, exceptînd harta genetică. Cu toate că se felicitau şi discutau de vreo zece ori pe an, aflîndu-se în relații foarte bune, el nu era deloc sigur unde şi cînd se văzuseră ultima dată.

Totuşi, atunci cînd salutase băieţelul dornic şi inteligent (pare-se deloc copleşit de personalitatea faimosului său unchi), Morgan devenise conştient de o anume melancolie dulce-amăruie. Nu avea nici un fiu să-i continue numele. Cu mult înainte, făcuse acea alegere între muncă şi viață care arareori poate fi evitată la nivelurile cele mai înalte de perseverență umană. În trei ocazii, *fără* să includă legătura cu Ingrid, ar fi putut să păşească pe o cale diferită, dar accidentul sau ambiția îl oprise.

Cunoştea termenii înțelegerii încheiate şi îi acceptase; era prea tîrziu ca să se plîngă astăzi de paragrafele scrise cu litere mici. Oricine era capabil să-şi împrăştie genele, şi cei mai mulți chiar o făceau. Fie însă că istoria avea sau nu să îi acorde credit, puțini realizaseră ceea ce făcuse el — şi era pe cale să facă.

Pe parcursul ultimelor trei ceasuri, Dev văzuse mai multe detalii ale Terminalului Terestru decît oricare VIP într-o vizită obişnuită. Intrase în interiorul muntelui jos, la poale, lîngă peroanele aproape terminate ale Stației Sudice, şi făcuse rapid turul facilităților de direcționare a pasagerilor şi a bagajelor, al centrului de control şi al hangarului de transbordare, unde capsulele urmau să fie schimbate de pe şinele estice şi vestice de Coborîre pe cele nordice şi sudice de Urcare. Privise în susul puțului de cinci kilometri — o gigantică țeavă de tun îndreptată către aştri, cum deja remarcaseră cu voci şoptite sute de reporteri— în care urmau să fie instalate liniile de trafic. Iar întrebările sale epuizaseră trei ghizi înainte ca ultimul să i-l predea recunoscător unchiului său.

— Iată-l, Van, spuse Warren Kingsley cînd ajunseră în vîrful despicat al muntelui. Ia-l înainte să-mi înhațe slujba.

— Nu ştiam că eşti atît de pasionat de tehnică, Dev.

Băiatul luă o figură rănită şi puțin surprinsă.

— Nu-ți aminteşti, unchiule, setul Meccamax 12 pe care mi l-ai făcut cadou la zece ani?

— Desigur, desigur. Glumeam. Şi, ca să spună adevărul, nu uitase complet jocul de construcție; pur şi simplu pe moment îi scăpase... Nu ți-e frig? Spre deosebire de adulți, tînărul nu acceptase să-şi pună uzualul termocostum.

— Nu, sînt bine. Ce fel de reactor e acela? Cînd veți deschide puțul? Pot atinge benzile?

— Înțelegi ce voiam să spun? zîmbi Kingsley.

— Unu: aparatul aparține Şeicului Abdullah; fiul său Feisal ne vizitează. Doi:

vom păstra pe poziție acest capac pînă cînd Turnul va atinge muntele şi va intra înăuntru. Avem nevoie de el ca platformă de lucru, şi nu lasă să pătrundă ploaia. Trei: ai voie să atingi benzile dacă doreşti. *Nu alerga* — nu e sănătos la altitudinea aceasta!

— Dacă ai treisprezece ani, mă îndoiesc, aprecie Kingsley, privind silueta în descreştere a lui Dev. Fără să se grăbească, îl ajunseră pe băiat lîngă ancora estică.

Acesta se uita, aşa cum procedaseră atîtea mii înaintea lui, la îngusta panglică cenuşie ce țîşnea direct din sol şi se ridica vertical în cer. Ochii lui Dev o urmăreau în sus, sus, tot mai sus, pînă ce capul i se înclină la maximum pe spate. Morgan şi Kingsley se abținură să-l imite, deşi tentația era încă puternică după atîția ani. Nici nu-l avertizară că unii privitori amețeau atît de tare, încît aveau nevoie de ajutor ca să meargă iarăşi.

Tînărul era rezistent; se uită țintă spre zenit timp de un minut, ca şi cum spera să vadă miile de oameni şi milioanele de tone de material poziționate acolo, dincolo de albastrul profund al boitei. Apoi închise ochii cu o strîmbătură, scutură capul şi îşi privi picioarele o secundă, parcă pentru a se asigura că se găseşte încă pe pămînt solid.

Întinse o mînă precaută şi lovi banda îngustă legînd planeta de noul ei satelit.

— Ce s-ar întîmpla dacă s-ar rupe? întrebă.

Era o întrebare veche. Pe mulți răspunsul îi surprindea.

— Foarte puține lucruri. În acest punct, practic nu se află sub tensiune. Dacă ai tăia-o, ar rămîne suspendată, fluturînd în vînt.

Kingsley luă o expresie dezgustată; amîndoi ştiau că era o simplificare considerabilă. În clipa de față, fiecare din cele patru benzi suporta o sarcină de circa o sută de tone, însă neglijabilă în raport cu greutățile proiectate să fie transportate de sistem în momentul integrării benzilor în structura Turnului. Nu avea totuşi sens să zăpăcească băiatul cu astfel de detalii.

Dev rămase pe gînduri. Apoi lovi experimental panglica, ca şi cum ar fi sperat să scoată o notă muzicală. Singurul răspuns fu însă un pocnet neimpresionant, care se stinse rapid.

— Dacă o loveşti cu un baros şi te întorci peste zece ore, vei sosi tocmai la timp să auzi ecoul de la Stația de Mijloc, explică Morgan.

— Nu mai e valabil, interveni Kingsley. În sistem sînt prea multe amortizoare.

— Nu ne strica plăcerea, Warren. Hai acum să-ți arătăm ceva cu adevărat interesant.

Merseră spre centrul discului de metal acoperind în prezent muntele şi sigilînd puțul subteran ca un capac uriaş de oală. Aici, echidistant față de cele patru benzi de-a lungul cărora Turnul era ghidat către Pămînt, se găsea o cabană geodezică, cu o înfățişare la fel de provizorie ca suprafața pe care fusese ridicată. Adăpostea un telescop de construcție bizară, ațintit drept în sus şi aparent imposibil de îndreptat în altă parte.

— Înainte de apus e momentul cel mai bun ca să priveşti. Baza Turnului este atunci foarte frumos iluminată.

— Vorbind de soare, ia uitați-vă acum, spuse Kingsley. Se vede chiar mai clar decît ieri. Glasul lui trăda o uimire amestecată cu teamă, în timp ce indica cu mîna elipsa turtită şi aprinsă, pe cale de a se scufunda dincolo de orizontul vestic. Ceața îi

diminuase strălucirea, încît putea fi privită cu uşurinţă.

De un secol nu se mai observase un asemenea grup de pete. Se întindeau pe aproape jumătate din suprafaţa discului auriu, făcîndu-l să arate ca lovit de boală, sau izbit de lumi prăbuşite în foc. Dar nici Jupiter nu ar fi fost în stare să creeze o asemenea rană în atmosfera solară. Cea mai mare pată măsura un sfert de milion de kilometri în diametru, gata să înghită o sută de planete precum Pământul.

— La noapte s-a anunţat încă o aurora boreală. Profesorul Sessui şi oamenii lui veseli cu siguranţă au prevăzut-o bine!

— Să vedem cum se descurcă, rosti Morgan executînd cîteva ajustări la ocular. Priveşte, Dev.

Băiatul se uită cu atenţie un moment.

— Văd cele patru benzi mergînd spre centru, adică în sus, pînă cînd dispar.

— Nimic în mijloc?

Altă pauză.

— Nu, nici o urmă de Turn.

— Corect. Se află încă la şase sute de kilometri, iar noi folosim puterea cea mai scăzută a telescopului. Acum voi mări imaginea. Leagă-ţi centura de siguranţă!

Dev rîse la auzul vechiului clişeu, familiar din zeci de spectacole. La început nu reuşi să observe nici o diferenţă, exceptînd faptul că cele patru linii din centrul cîmpului vizual deveniră mai puţin accentuate. Îi luară cîteva secunde să-şi dea seama că nu trebuia să se aştepte la nici o schimbare pe măsură ce cîmpul său vizual se deplasa în lungul axei sistemului. Cvartetul celor patru benzi arăta identic în orice punct de pe lungime. Apoi, foarte brusc, fu *acolo,* luîndu-l prin surprindere, deşi se aşteptase să îl vadă. Un punct mic, strălucitor, se materializase în centru. Creştea şi pentru prima dată avu senzaţia de viteză.

Cîteva secunde mai tîrziu izbuti să vadă un cerculeţ — ba nu, atît creierul cît şi ochiul căzură de acord că era vorba de un pătrat. Se uita ţintă la baza Turnului ce înainta către Pământ, de-a lungul benzilor de ghidaj, cu cîţiva kilometri în fiecare zi. Cele patru benzi dispăruseră, prea mici ca să rămînă vizibile de la această distanţă. În schimb, acel pătrat fixat ca prin farmec pe cer continua să crească, deşi se încetoşase din cauză mărimii extreme.

— Ce vezi? întreba Morgan.

— Un mic pătrat strălucitor.

— Bun. Este partea de jos a Turnului, aflată în plin soare. După ce aici pe munte se lasă întunericul, încă o mai poţi zări cu ochiul liber vreme de un ceas, pînă intră în umbra Pământului. Mai observi şi altceva?

— Nu... replică băiatul, după o lungă pauză.

— Ar trebui. O echipă de cercetători vizitează secţiunea inferioară să instaleze nişte instrumente. Au coborît de pe Staţia de Mijloc. Dacă priveşti cu atenţie, vei vedea transportorul lor. E pe şina sudică — deci în dreapta imaginii. Caută o pată luminoasă, cam un sfert din mărimea Turnului.

— Îmi pare rău, unchiule, nu o găsesc. Încearcă dumneata.

— Mă rog, poate vizibilitatea nu e foarte bună. Uneori Turnul dispare complet, deşi atmosfera pare—

Înainte ca Morgan să-i ia locul lui Dev la ocular, receptorul său personal scoase

două bipuri duble ascuțite. O clipă mai tîrziu alarma lui Kingsley răsuna şi ea.

Pentru prima dată Turnul lansa o alertă de urgență de categorie patru.

40
Capătul liniei

Nu-i de mirare că o porecliseră Calea Ferată Trans-Siberiană. Chiar şi la coborîre, drumul de la Stația de Mijloc la baza Turnului dura cincizeci de ore.

Într-o zi avea să țină doar cinci ceasuri, însă ziua aceea se afla la doi ani distanță în viitor, în momentul în care şinele urmau să fie încărcate energetic iar cîmpurile lor magnetice activate. Vehiculele de observație şi întreținere alergau acum în susul şi în josul fețelor Turnului, propulsate de roți cauciucate presate în interiorul fantelor de ghidaj. Cu toate că puterea bateriilor o permitea, nu era sigur să se opereze un astfel de sistem la viteze depăşind cinci sute de kilometri pe oră.

În ciuda duratei călătoriei, lumea fusese prea ocupată pentru a se lăsa cuprinsă de plictis. Profesorul Sessui şi cei trei studenți executaseră observații, verificaseră instrumentele, asigurîndu-se că nu vor pierde nici o secundă cu transferul în Turn. Conducătorul-pilot, asistentul său şi Stewardul, alcătuind împreună întreg personalul capsulei, erau de asemenea prinşi de treburi. Nu era o călătorie obişnuită. "Subsolul", la douăzeci şi cinci de mii de kilometri sub Stația de Mijloc — iar acum la şase sute de Pămînt — nu mai fusese niciodată vizitat. Pînă în prezent nu existaseră motive să se meargă acolo, deoarece monitoarele nu raportaseră niciodată nimic defect. Nu că ar fi putut apare cine ştie ce defecțiuni, Subsolul fiind în fapt doar o încăpere presurizată cu latura de cincisprezece metri, unul din nenumăratele refugii plasate din loc în loc de-a lungul Turnului.

Sessui îşi utilizase întreaga şi considerabila influentă pentru a împrumuta acest unic loc, deplasîndu-se prin ionosferă cu doi kilometri în fiecare zi, spre întîlnirea cu Pămîntul. Era esențial, susținuse cu forță, ca echipamentul său să fie instalat înaintea vîrfului de activitate solară.

Deja această activitate atinsese niveluri încă neegalate, iar tinerii asistenți ai lui Sessui reuşeau cu greutate să se concentreze asupra cadranelor instrumentelor; magnificele aurore de afară reprezentau o atracție prea mare. Ore în şir, atît emisfera nordică cît şi cea sudică erau umplute de curbe şi curenți încet şerpuitori de lumini verzui, minunate şi copleşitoare şi cu toate acestea, doar o palidă imitație a artificiilor celeste de la poli. Nu se întîmpla des ca aurorele să ajungă atît de departe de domeniile lor obişnuite; numai o dată într-o generație invadau cerurile ecuatoriale.

Sessui îşi impulsionase studenții iarăşi să muncească admonestîndu-i că vor avea timp suficient de privit pe parcursul lungii ascensiuni de întoarcere pe Stația de Mijloc. Totuşi, chiar şi profesorul era văzut uneori stînd cu privirea pierdută pe fereastră, fermecat de spectacolul cerurilor aprinse.

Cineva botezase proiectul Expediția către Pămînt — denumire care, în ceea ce privea distanța, era îndreptățită în proporție de nouăzeci şi opt la sută. În vreme ce capsula se tîrîia pe fața Turnului cu viteza ei mizerabilă de cinci sute de clickuri,

apropierea crescîndă a planetei devenea tot mai evidentă. Accelerația gravitațională se mărea treptat, de la gravitația euforizantă a Stației de Mijloc, mai mică decît cea lunară, pînă la aproape întreaga ei valoare terestră. Pentru orice călător spațial cu experiență, fenomenul părea cu adevărat straniu: să simți o atracție, oricît de mică, înainte de intrarea în atmosferă, însemna o inversare a ordinii normale a lucrurilor.

În afara de plîngerile privitoare la mîncare, îndurate cu stoicism de Stewardul suprasolicitat, călătoria fusese lipsită de incidente. La o sută de kilometri de Subsol, frînele intraseră în funcțiune iar viteza se înjumătățise. La cincizeci de kilometri fu înjumătățită din nou, pe remarca unuia dintre tineri: — N-ar fi stînjenitor dacă am continua să alunecăm pînă la capăt?

Conducătorul capsulei (insistînd să fie numit pilot) replică că aşa ceva era imposibil, deoarece fantele de ghidaj în josul cărora aluneca capsula se terminau la cîțiva metri de capătul Turnului. În plus exista un sistem de buferare foarte elaborat, în caz că *toate* cele patru frîne refuzau sa funcționeze.

Şi cu toții fură de acord că pe lîngă faptul că era ridicolă, gluma se dovedea de asemeni de prost gust.

41
Meteorit

Uriaşul lac artificial cunoscut de două mii de ani ca Marea lui Paravana se întindea calm şi limpede sub privirea de piatră a creatorului său. Deşi puțini erau cei care mai vizitau statuia părintelui lui Kalidasa, lucrarea acestuia, dacă nu faima, o depăşise în timp pe cea a fiului; şi servise țării infinit mai bine, asigurînd hrană şi apă la o sută de generații de locuitori.

Şi la mult mai multe generații de păsări, căprioare, bivoli, maimuțe, prădătorilor acestora, precum leopardul cu blană lucioasă adăpîndu-se în prezent la marginea apei. Pisicile cele mari începuseră să fie des întîlnite, înclinînd să devină agasante acum că nu se mai temeau de vînători. Nu atacau însă niciodată omul dacă nu erau molestate sau încercuite.

Încrezător în siguranța sa, leopardul se adăpa pe săturate, în vreme ce umbrele din jurul lacului se lungeau, iar amurgul înainta dinspre est. Brusc, ciuli alertat urechile; dar simțurile omeneşti n-ar fi fost în stare să observe nici o schimbare pe pămînt, apă sau cer. Seara era la fel de liniştită ca întotdeauna.

Apoi, drept dinspre zenit, sosi un fluierat uşor ce crescu constant pînă deveni un urlet, încărcat de tonalități sfîşietoarc şi de tunet, foarte deosebit de cel al unei nave reintrînd în atmosferă. Sus pe cer, ceva metalic sclipea în ultimele raze ale soarelui, devenind tot mai mare şi lăsînd o dîră de fum în urmă.

Pe măsură ce creştea, se dezintegra. Bucăți zburau în toate direcțiile, unele din ele arzînd. Cîteva secunde, un ochi la fel de ager ca al leopardului ar fi zărit un obiect relativ cilindric, înainte să explodeze într-o mic de fragmente. Dar felina nu rămăsese să aştepte catastrofa finală; dispăruse deja în adîncul junglei.

Marea lui Paravana erupse cu tunet. Un gheizer de noroi şi apă se ridică la o sută

de metri în aer, o fîntînă arteziană depăşind cu mult pe toate cele ale Yakkagalei, aproape la fel de înalt ca însăşi Stînca. Jetul rămase suspendat un moment, într-o sfidare inutilă aruncată gravitaţiei, înainte de a se prăbuşi înapoi în lacul sfărîmat.

Cerul se umplu de păsări, zburînd care încotro. Aproape la fel de numeroşi, fîlfîind ca nişte pterodactili care supravieţuiseră cumva pînă în epoca contemporană, erau imenşii lilieci ieşiţi din bezna lor obişnuită. La fel de îngroziţi, păsări şi şoareci înaripaţi împărţeau văzduhul.

Ultimele ecouri ale prăbuşirii se topiră în jungla înconjurătoare, iar liniştea se reinstală pe lac. În schimb, minute lungi se scurseră înainte ca oglinda apei să încremenească, iar valurile să înceteze a mai alerga încoace şi încolo sub ochii orbi ai lui Paravana cel Mare.

42
Moarte pe orbită

Orice construcţie de proporţii, spune o vorba, cere o jertfă; paisprezece nume se găseau gravate pe piedestalul Podului Gibraltar. În schimb, datorita unei campanii de securitate dusă pînă la fanatism, pierderile de vieţi omeneşti în cazul Turnului fuseseră remarcabil de mici. Existase chiar un an fără un singur accident.

Existase şi un altul cu patru morţi, două dintre ele în mod particular cumplite. Un supraveghetor, obişnuit să lucreze în condiţii de imponderabilitate, uitase că deşi se găsea în spaţiu nu era şi pe orbită, iar experienţa de o viaţa îl trădase. Plutise mai mult de cincisprezece mii de kilometri ca să ardă ca un meteor la intrarea în atmosferă. Din nefericire, radioul costumului său rămăsese deschis pe parcursul acelor ultime minute,..

Fusese un an prost pentru Turn, căci a doua tragedie durase şi mai mult, fiind la fel de publică. O ingineră de pe contragreutate, mult dincolo de orbita sincronă, neglijase să-şi asigure corespunzător centura de siguranţă şi se pomenise aruncată în spaţiu ca o piatră dintr-o praştie.

La acea altitudine nu se afla în pericol să cadă înapoi pe Pămînt, nici să se piardă în spaţiul exterior pe o traiectorie de evadare. Din păcate, costumul ei conţinea doar două ore de oxigen. Nu exista nici o posibilitate de salvare într-un timp aşa de scurt şi, în pofida reacţiei publice, nu se întreprinsese nici o încercare.

Victima se comportase curajos. Trimisese mesajele de adio şi apoi, cu încă treizeci de minute de oxigen nefolosite, îşi deschisese costumul în vid. Corpul îi fusese recuperat cîteva zile mai tîrziu, atunci cînd legile inexorabile ale mecanicii cereşti îl purtaseră la perigeul lungii sale elipse.

Aceste tragedii fulgerară în mintea lui Morgan în vreme ce cobora cu liftul de mare viteză spre camera de operaţii urmat îndeaproape de un Kingsley sumbru şi de un Dev acum uitat. Catastrofa de astăzi era însă de un cu totul alt tip, implicînd o explozie în apropierea Subsolului Turnului. Că transportorul se prăbuşise pe Pămînt era limpede, încă înainte de primirea raportului confuz legat de "căderea unei ploi uriaşe de meteoriţi" undeva în centrul insulei Taprobane.

N-are sens să speculăm pînă nu obținem informații suplimentare, gîndi Morgan; iar de astă dată, cu toate dovezile distruse, informațiile suplimentare puteau rămîne ascunse pentru totdeauna. Ştia că accidentele în spațiu arareori au o singură cauză. De obicei reprezintă rezultatul unui lanț de evenimente, adeseori nesemnificative luate fiecare în parte. Toate prevederile de siguranță ale inginerilor nu puteau garanta o securitate absolută, iar cîteodată însăşi precauțiunile lor prea complicate contribuiau la dezastru.

Lui Morgan nu-i era ruşine să recunoască că siguranța proiectului îl preocupa mai mult decît orice pierdere de vieți umane. Nimic nu se mai putea face în privința morților, doar ca un alt accident de acelaşi fel să nu se mai repete. În schimb, la perspectiva unui Turn aproape terminat aflat în pericol nici măcar nu îndrăznea să se gîndească.

Liftul se opri, iar el păşi în centrul de comandă — exact la timp pentru cea de a doua surpriză a serii.

43
Pericol

La cinci kilometri de stația terminus, pilotul Rupert Chang reduse din nou viteza. Pentru prima oară pasagerii aveau ocazia să vadă fața Turnului altfel decît un zid opac întinzîndu-se la infinit în ambele direcții. Deasupra, şanțurile gemene de-a lungul cărora circulaseră continuau la nesfîrşit — ori cel puțin pe o distanță de douăzeci şi cinci de mii de kilometri, care pentru om însemna cam tot acelaşi lucru. În schimb dedesubt, sfîrşitul se vedea deja. Baza trunchiată a Turnului se profila limpede pe fundalul verde al insulei Taprobane, pe care avea să o atingă în ceva mai bine de un an de zile.

Pe panoul de control, simbolurile roşii de ALARMĂ clipiră iarăşi. Chang le studie încruntat şi apăsă butonul de RESET. Mai clipiră o dată, apoi se stinseră.

Prima dată cînd fenomenul avusese loc, cu două sute de kilometri mai sus, purtase o consultație grăbită cu Controlul Stației de Mijloc. O verificare rapidă a tuturor componentelor nu dezvăluise nimic defect; într-adevăr, dacă ar fi fost să se dea crezare avertismentelor electronice, toți pasagerii erau deja morți. *Totul* ieşise din limitele de toleranță.

Era clar că defecțiunea se afla chiar în circuitele de alarmă, iar explicația profesorului Sessui fu acceptată cu uşurare generală. Vehiculul nu se mai găsea în mediul de vid total pentru care fusese proiectat. Vîrtejul ionosferic unde pătrunsese declanşase probabil detectoarele sensibile ale sistemelor de avertizare.

— Cineva ar fi trebuit să se gîndească la asta, mormăi Chang. La doar o oră de destinație nu era cu adevărat îngrijorat. Va face verificări manuale ale tuturor datelor critice. Stația de Mijloc se arătă de acord şi oricum, altă alternativă nu aveau.

Condiția bateriei reprezenta poate punctul care-l preocupa cel mai mult pe Chang. Punct de încărcare mai apropiat se găsea la două mii de kilometri în sus, iar dacă nu erau în stare să urce pînă acolo urmau să dea de necaz. Dinspre partea asta

totuşi era mulţumit. Pe durata procesului de frînare, motoarele principale ale transportorului funcţionaseră ca dinamuri, şi nouăzeci la sută din energia gravitaţională fusese pompată înapoi în baterii. Acum că ele se încărcaseră, sutele de kilowaţi suplimentari generaţi în continuare se răspîndeau în spaţiu prin intermediul aripilor radiatoarelor de la spate.

Acele aripi, după cum colegii lui Chang îi spuseseră de multe ori, făceau ca unicul său vehicul să arate ca o veche bombă aeriană. În prezent, la finalul procesului de frînare, ele trebuiau să fie roşii de căldură. Chang ar fi fost foarte îngrijorat să ştie că erau încă destul de reci. Energia nu dispare niciodată, se transformă sau este direcţionată undeva. Şi adeseori ajunge unde nu trebuie.

În clipa în care semnalul INCENDIU — COMPARTIMENTUL BATERIILOR se aprinse pentru a treia oară, Chang nu ezită să-l reseteze. Un foc veritabil, ştia cu precizie, ar fi declanşat stingătoarele. De fapt, una din grijile sale mari era ca ele să nu intre inutil în funcţiune.

Pe panoul de comandă erau acum prezente mai multe anomalii, în special în circuitele de încărcare a bateriilor. Imediat după terminarea călătoriei, Chang avea de gînd să urce în camera motoarelor şi să inspecteze totul îndeaproape.

Nasul îl alertă cei dintîi, în momentul cînd mai rămăsese ceva peste un kilometru de străbătut. Chiar privind neîncrezător firişorul de fum ieşind din panoul de control, partea rece şi analitică a minţii sale îi spuse "Ce coincidenţă că a aşteptat pînă la sfîrşitul drumului!"

Apoi îşi aduse aminte de întreaga cantitate de energie generată pe durata procesului de frînare, şi avu o idee destul de exactă asupra celor întîmplate. Probabil circuitele de siguranţă nu operaseră, iar bateriile se supraîncărcaseră. Protecţie după proiecţie cedase şi sprijinită de furtuna ionosferică, simpla perversitate a obiectelor lipsite de viaţă lovise din nou.

Chang izbi butonul stingătorului compartimentului de baterii. Cel puţin *acesta* funcţiona, deoarece auzea urletul înfundat al jeturilor de nitrogen de cealaltă parte a peretelui etanş. Zece secunde mai tîrziu porni POMPA DE VID, pentru a mătura în exterior gazul, laolaltă cu cea mai mare parte din căldura pe care Chang spera ca acesta sa o fi preluat. Şi ea funcţiona corect. Pentru prima dată asculta pilotul cu uşurare şuierul inconfundabil al atmosferei ieşind dintr-un vehicul spaţial; nădăjduia să fie şi ultima oară.

Nu îndrăzni să se bizuie pe secvenţa automată de frînare, în vreme ce vehiculul pătrundea în sfîrşit în staţia terminus. Din fericire, fusese bine instruit şi recunoscu toate semnalele vizuale, astfel că reuşi să oprească la centimetri de adaptorul de andocare. Cu grabă frenetică, ecluzele fură cuplate, iar proviziile şi echipamentul zvîrlite în tubul de legătură.

La fel se procedă cu Profesorul Sessui, prin eforturile conjugate ale pilotului, asistentului şi stewardului, cînd omul încercă să meargă înapoi după preţioasele sale instrumente. Porţile ecluzelor fură închise cu secunde înainte ca pereţii etanşi ai compartimentului motoare să cedeze.

După aceea, refugiaţii n-au mai putut face altceva decît să aştepte în încăperea goala şi pătrată, prevăzută cu mult mai puţine facilitaţi decît o celulă de închisoare şi cu speranţa că incendiul se va stinge, de la sine. Poate că era bine pentru starea de

spirit a pasagerilor că numai Chang şi inginerul său cunoşteau o realitate vitală: bateriile supraîncărcate conţineau energia echivalentă unei bombe chimice mari, aşteptînd în prezent să detoneze în exteriorul Turnului.

La zece minute după grăbita lor sosire, bomba explodă, provocînd uşoare vibraţii în Turn, urmate de zgomotul metalului smuls şi răsucit. Deşi sunetul nu era impresionant, el îngheţă inimile ascultătorilor. Singurul lor mijloc de transport era distrus, abandonîndu-i la douăzeci şi cinci de mii de kilometri de adăpost.

Urmă o altă explozie, mai redusă— apoi tăcerea. Refugiaţii ghiciră că vehiculul se prăbuşise de pe faţa Turnului. Amorţiţi, începură să inventarieze resursele şi încet, încet realizară că miraculoasa lor salvare părea să fi fost complet în van.

44
O peşteră în cer

Adînc în interiorul muntelui, printre ecranele şi echipamentele de comunicaţii ale Centrului Terestru de Operaţiuni, Morgan şi personalul său tehnic se adunaseră în jurul unei holograme la scara unu pe zece a secţiunii inferioare a Turnului. Imaginea era perfectă în fiecare detaliu, chiar şi în privinţa celor patru panglici subţiri ale benzilor de ghidaj întinse pe fiecare faţă. Ele dispăreau în aer chiar deasupra podelei şi era greu de imaginat că şi la această scară de mărime ar fi trebuit să continue în jos încă şaizeci de kilometri — pînă dincolo de scoarţa terestră.

— Ridică Subsolul pînă la nivelul ochiului, ceru Morgan. Turnul îşi pierdu aparenta soliditate şi deveni o fantomă luminoasă — o cutie lungă, paralelipipedică, cu pereţi subţiri şi goală exceptînd cablurile supraconductoare de curent. Secţiunea inferioară — "Subsolul" reprezenta cu adevărat o denumire potrivită, cu toate că se găsea la o altitudine de o sută de ori mai mare decît cea a muntelui — fusese sigilată în ideea de a forma o singură încăpere, cu latura de cincisprezece metri.

— Accesul? întrebă Morgan.

Două porţiuni ale imaginii începură să strălucească mai puternic. Clar definite pe feţele sudice şi nordice, între şanţurile de ghidaj, se găseau porţile exterioare ale ecluzelor — cît mai departe una de cealaltă, conform normelor uzuale de securitate în orice habitat spaţial.

— Au intrat înăuntru prin uşa sudică, explică ofiţerul de serviciu. Nu ştim dacă ea a fost deteriorată de explozie.

Ei bine, mai existau alte trei intrări şi perechea cea mai joasă îl interesa pe el, socoti Morgan. Constituise unul din acele gînduri de ultim moment. De fapt, întregul Subsol fusese adăugat tîrziu. Cîndva se considerase inutilă construcţia unui refugiu aici, într-o porţiune a Turnului care eventual avea să devină parte integrantă a Terminalului Terestru.

— Înclină baza către mine, ordonă Morgan.

Turnul se prăbuşi într-un arc de lumină şi rămase plutind orizontal în aer, cu partea de jos îndreptată către Morgan. În prezent reuşea să observe toate detaliile podelei — ori a acoperişului, dacă priveai din punctul de vedere al constructorilor

orbitali.

Lîngă marginile nordice şi sudice şi conducînd în cele două ecluze independente se deschideau trapele care permiteau accesul de dedesubt. Singura problemă consta în a ajunge acolo, la şase sute de kilometri în cer.

— Suportul vital?

Ecluzele se topiră în structură. Emfaza vizuală se mută pe un mic cabinet situat în centrul camerei.

— Asta e problema, dr. Morgan, răspunse solemn ofiţerul. Avem doar un sistem de menţinere a presiunii. Nici un purificator, şi desigur nici o sursă de energie. Acum că au pierdut transportorul, nu văd cum vor supravieţui nopţii. Temperatura a scăzut deja — cu zece grade de la apus.

Morgan se simţi de parcă gerul spaţiului i-ar fi pătruns în suflet. Euforia descoperirii că ocupanţii transportorului erau încă în viaţă se evaporă rapid. Chiar dacă în Subsol se găsea suficient oxigen să le ajungă pentru cîteva zile, faptul nu mai prezenta importanţă dacă ei vor îngheţa înainte de ivirea zorilor.

— Aş vrea să vorbesc cu profesorul Sessui.

— Nu putem lua direct legătura cu el. Telefonul de urgenţă al Subsolului comunică numai cu Staţia de Mijloc. Totuşi, nici o problemă.

Ceea ce nu se adeveri în totalitate. După ce se stabili conexiunea, pilotul fu cel care răspunse.

— Îmi pare rău, profesorul este ocupat, zise el.

Trecu un moment plin de stupoare pînă ce Morgan replică, rostind rar şi subliniind fiecare cuvînt:

— Spune-i că Vannevar Morgan vrea să discute cu el.

— Îi voi spune, dr. Morgan, dar nu cred că va schimba cu ceva situaţia. Lucrează cu studenţii săi la un instrument. E singurul pe care au reuşit să-l salveze — un spectroscop oarecare. Se chinuie să-l îndrepte spre una din ferestrele de observare...

Morgan se controlă cu dificultate. Fu pe punctul să întrebe dacă nu erau cumva nebuni, dar Chang îl anticipă.

— Nu îl cunoaşteţi pe prof. Eu unul am petrecut întreaga săptămînă cu el. Este, mă rog... presupun că l-aţi considera distrat. Trei dintre noi au trebuit ca să-l oprească să se întoarcă în cabină după alte instrumente. Şi nu e mult de cînd mi-a spus că dacă tot vom muri, va face pe dracu-n patru ca măcar o piesă din echipament să funcţioneze aşa cum trebuie.

Spre enervarea sa, Morgan desluşi în vocea lui Chang o admiraţie considerabilă faţă de dificilul şi distinsul pasager. Iar logica era de partea profesorului. Bunul simţ cerea să se salveze ce se mai putea din anii de efort consumaţi cu pregătirea acestei nefericite expediţii.

— Foarte bine, rosti Morgan într-un sfîrşit, acceptînd inevitabilul. Din moment ce nu mi se acordă o audienţă, rezumă-mi *dumneata* situaţia.

Aprecie că oricum Chang era probabil în stare să-i ofere un raport mult mai folositor decît profesorul. Cu toate că insistenţa conducătorului-pilot asupra celei de a doua jumătăţi a titlului său provoca adeseori zîmbete printre navigatorii adevăraţi, omul era un tehnician de înaltă calificare, cu o bună pregătire în ingineria mecanică şi

electrică..

— Nu-i mult de spus. Avertismentul ne-a parvenit atît de tîrziu că nu am avut timp să salvăm nimic, cu excepția spectroscopului acela blestemat. Sincer, nici nu-mi vine să cred că am reuşit să trecem prin ecluză...

Avem hainele de pe noi, şi cam asta-i totul. 0 studentă a reuşit să-şi ia geanta de voiaj. Ghiciți ce conține — teza ci de proiect, scrisă pe *hîrtie,* pentru numele lui Dumnezeu. Nici măcar pe hîrtie ignifugă, în pofida tuturor regulamentelor. Dacă ne-am permite consumul de oxigen, le-am da foc să ne încălzim... Alături de frig, următoarea mare problemă este aerul. Nu ştiu cît va dura pînă ce acumularea de CO_2 ne va da gata. Poate cineva va găsi o soluție. Oricare ar fi însă răspunsul, mi-e teamă că va fi prea optimist...

Vocea lui Chang coborî cîțiva decibeli în intensitate şi el începu să vorbească pe un ton conspirator, cu intenția vădită de a nu fi auzit de însoțitori.

— Proful şi studenții lui nu ştiu, dar ecluza sudică a fost deteriorată în explozie. Are o fisură — se aude un şuierat continuu în jurul garniturilor. Cît de serios, nu pot spune.

Glasul pilotului reveni din nou la nivel normal.

— Ei bine, asta e situația. Aşteptăm să auzim veşti din partea dumneavoastră...

Şi ce altceva am putea să le spunem, gîndi Morgan, în afară de "Adio"?

Managementul situațiilor de criză constituia o capabilitate pe care Morgan o admira, dar nu o invidia. Janos Bartok, ofițerul cu securitatea Turnului staționat pe Stația de Mijloc, se afla în prezent la comanda operațiunilor. Cei din interiorul muntelui, cu douăzeci şi cinci de mii de kilometri mai jos şi la doar şase sute de scena accidentului, puteau numai să-i asculte instrucțiunile, să ofere sfaturi şi să satisfacă curiozitatea mediilor de ştiri.

Nu mai este necesar să se spună că Maxine Duval luase contactul cu ei la cîteva minute după dezastru, şi ca întotdeauna, întrebările ei se dovediră foarte la obiect.

— Stația de Mijloc are cum să ajungă la ei în timp util?

Morgan ezită. Răspunsul era neîndoielnic negativ. Totuşi nu ar fi fost înțelept, ca să nu spună crud, să renunțe la speranță atît de devreme. În plus, aveau puțin noroc.

— Nu vreau să stîrnesc speranțe false, dar e posibil să nu avem nevoie de Stația de Mijloc. Există un echipaj mult mai aproape, pe Stația 10 K, deci cu numai zece mii de kilometri deasupra. Transportorul lor poate ajunge la Subsol în douăzeci de ore.

— Atunci de ce nu se află deja pe drum?

— Ofițerul Bartok va hotărî peste puțin dacă efortul e sau nu inutil. Credem că dispun de aer doar pentru jumătate din acest interval de timp. Iar problema temperaturii se prezintă încă şi mai serios.

— Ce vrei să spui?

— Acolo sus e noapte, iar ei nu au nici o sursă de căldură. Maxine, nu transmite încă pe post, dar s-ar putea să asistăm la o cursă între îngheț şi anoxie.

Se lăsă o pauză de cîteva secunde. Apoi Duval rosti pe un ton neîncrezător foarte necaracteristic ei:

— Poate par tîmpită, dar cu siguranță stațiile meteorologice, cu laserii lor pe infraroşu...

— Mulțumesc, Maxine. Eu sînt cel tîmpit. O clipă numai să vorbesc cu Mijlocul.

Bartok se arătă destul de politicos cînd Morgan îl sună, însă replica sa scurtă făcu clară opinia sa privitoare la amatorii care-şi băgau nasul unde nu le fierbea oala.

— Iartă-mă pentru deranj, îşi ceru scuze Morgan, şi comută iarăşi pe legătura cu Duval. Uneori expertul îşi cunoaşte meseria, îi zise şifonat. Omul nostru sigur şi-o cunoaşte. A contactat Centrul Musonic acum zece minute, iar. În prezent aceştia calculează puterea razei. Nu vor să sară peste cal şi să-i ardă pe toți cei dinăuntru.

— Aşadar am avut dreptate, răspunse dulce Duval. Nu te-ai gîndit singur la soluție, Van. Ce altceva ai mai uitat?

Nici un răspuns nu era posibil, iar Morgan nu încercă să formuleze unul. Ghici următoarea întrebare a reporterei.

— Nu puteți folosi păianjenii?

— Chiar şi ultimele modele au o rază de acțiune limitată. Bateriile lor sînt capabile să-i urce pînă la trei sute de kilometri. Au fost proiectați ca să inspecteze Turnul după pătrunderea acestuia în atmosferă.

— Hi bine, puneți baterii mai mari.

— În cîteva ore? Şi nu asta-i problema. Singurul vehicul sub test în acest moment nu poate să transporte pasageri.

— Trimiteți-l sus gol.

— Ne-am gîndit deja, însă la bord trebuie să fie un operator care să execute andocarea. Şi ar dura zile ca să cobori şapte oameni, unul cîte unul...

— Cu siguranță că *aveți* un plan!

— Cîteva, dar toate nebuneşti. Dacă vom alege vreunul, îți voi da de ştire. Între timp, ai putea face tu ceva pentru noi.

— Şi anume? întrebă suspicioasă Duval.

— Explică audienței tale de ce o navă spațială e capabilă să facă contact cu alta la şase sute de kilometri înălțime, dar nu cu Turnul. Pînă termini, poate vom avea noutăți pentru tine.

În vreme ce chipul uşor indignat al lui Duval se ştergea de pe ecran, iar el se răsucea din nou spre haosul mai mult sau mai puțin bine orchestrat din camera de operațiuni, Morgan îşi lăsă mintea să colinde cît mai liber prin datele problemei. În ciuda politicoasei admonestări a ofițerului de pe Mijloc, era posibil să vină cu cîteva idei folositoare. Deşi nu-şi imagina că existau soluții miraculoase, totuşi înțelegea Turnul mai bine decît oricine altcineva, exceptîndu-i poate pe Warren Kingsley. Kingsley cunoştea probabil mai precis detaliile, în schimb Morgan avea o imagine de ansamblu mai clară.

Şapte bărbați şi femei erau captivi în cer, într-o situație unică în întreaga istorie a tehnologiei spațiale.

Trebuia să existe o soluție pentru a fi scoşi de acolo, înainte să fie otrăviți de CO_2, sau ca presiunea să scadă atît de mult încît camera să devină, literal, un mormînt asemeni celui al lui Mahomed, suspendat între Pămînt şi Paradis.

45
Omul pentru misiune

— Putem s-o facem, rosti Kingsley cu un zîmbet larg. Păianjenul e capabil să ajungă la Subsol.

— Ai reuşit să adaugi alte baterii?

— Da, însă ne aflăm la limită. Va fi o operaţiune în două faze, ca la rachetele de altădată. Imediat după ce bateria suplimentara se epuizează, va fi jetisonată ca să scăpăm de greutatea ei. Asta se va petrece cam pe la patru sute de kilometri. Bateria internă a Păianjenului va fi suficientă pentru restul drumului.

— Şi ce sarcină va permite acest aranjament?

Zîmbetul lui Kingsley dispăru.

— Marginală. Circa cincizeci de kilograme, cu cele mai bune baterii pe care le avem.

— Numai cincizeci! Ce folos?

— Ar trebui să ajungă. Cîteva tancuri noi la o mie de atmosfere, fiecare conţinînd cinci kilograme de oxigen. Filtre moleculare pentru a îndepărta dioxidul de carbon. Puţină apa şi alimente concentrate. Cîteva rezerve medicale. Putem aduce totul la sub patruzeci şi cinci de kilograme.

— Pfui! Şi eşti convins că este suficient?

— Da, îi va menţine în viaţă pînă la sosirea transportorului de la Staţia 10 K. La o adică, Păianjenul poate executa o a doua ascensiune.

— Ce părere are Bartok?

— E de acord. La urma urmei, nimeni nu a venit cu altă idee mai bună.

Morgan simţi că o mare greutate îi fusese luată de pe umeri. Destule lucruri puteau încă merge prost, dar de bine de rău exista o rază de speranţă; sentimentul de neputinţă dispăruse.

— Cînd va fi totul pregătit?

— Dacă nu apar probleme, în două ceasuri, maximum trei. Din fericire întreg echipamentul este standard. Verificăm Păianjenul chiar în acest moment. O singură chestiune a mai rămas de rezolvat...

Vannevar Morgan scutură din cap.

— Nu, Warren, glăsui rar, cu o voce calmă şi implacabilă pe care prietenul său nu o auzise niciodată. Nu mai este nimic de hotărît.

— Nu vreau să mă folosesc de grad, Bartok, e o simplă problemă de logică. Adevărat, oricine poate conduce Păianjenul, dar numai cîţiva oameni cunosc *toate* detaliile tehnice. Există posibilitatea apariţiei unor dificultăţi operaţionale, iar cu mă aflu în cea mai bună poziţie ca să le rezolv, spuse Morgan.

— Îmi permit să vă reamintesc că aveţi şaizeci şi cinci de ani, replică ofiţerul cu Securitatea. E mai înţelept să trimitem pe cineva mai tînăr.

— Nu am şaizeci şi cinci de ani, am şaizeci şi şase. Iar vîrsta nu are nici o legătură. Nu-i nici un pericol şi cu certitudine nu se pune problema efortului fizic.

Şi, ar fi putut adăuga, factorii psihologici erau mult mai importanţi decît cei fizici. Aproape oricine e în stare să călătorească pasiv în sus şi în jos într-o capsulă, aşa cum procedase Maxine Duval şi cum alte milioane de persoane urmau să o facă în cîţiva ani. Cu totul altceva era să faci faţă situaţiilor ce puteau foarte uşor să se ivească la şase sute de kilometri în aer.

— Continui să susţin, rosti Bartok cu uşoară insistenţă, că ar fi potrivit să trimitem un om mai tînăr. Pe domnul Kingsley, spre exemplu.

În spatele său, Morgan auzi (sau îşi imaginase numai?) inspiraţia bruscă a colegului său. Ani de zile se glumise pe seama faptului că acesta avea o asemenea aversiune faţă de înălţimi, încît nu inspecta niciodată structurile pe care le proiecta. Teama lui nu era tocmai o boală şi reuşea să o depăşească atunci cînd era absolută nevoie. În defintiv trecuse alături de Morgan din Africa în Europa. Însă tot atunci fusese singura dată cînd apăruse beat în public, iar douăzeci şi patru de ore după aceea rămăsese de negăsit.

Kingsley nu intra în discuţie, chiar dacă Morgan ştia că prietenul lui era pregătit să meargă. Existau însă momente cînd abilitatea tehnică şi curajul nu erau suficiente. Nimeni nu putea să lupte cu spaime înrădăcinate în el de la naştere sau din copilărie.

Din fericire, ofiţerului nu era nevoie să i se explice aceste lucruri. În plus, exista un motiv mai simplu şi la fel de puternic pentru care Kingsley nu trebuia să meargă. Doar de cîteva ori în viaţa lui Morgan se bucurase de statura lui mică; aceasta era una din clipe.

— Sînt cu cincisprezece kilograme mai uşor decît Kingsley, îi declară lui Bartok. Într-o operaţiune la limită precum cea de azi, argumentul pune capăt discuţiilor. Să nu mai pierdem timpul.

Încercă o uşoară mustrare de conştiinţă, dîndu-şi seama că nu proceda corect. Bartok îşi făcea datoria foarte eficace, iar pînă la terminarea pregătirilor capsulei mai dura încă o oră. Nu se pierdea timp.

Cîteva secunde lungi, cei doi bărbaţi se priviră fix în ochi, ca şi cum cei douăzeci şi cinci de mii de kilometri dintre ei s-ar fi topit. Dacă amîndoi ar fi vrut să-şi încerce forţele, situaţia ar fi devenit neplăcută. Nominal, Bartok răspundea de toate aspectele de securitate, şi teoretic avea voie să dea ordine chiar Inginerului Şef şi Directorului de Proiect. În practică însă i-ar fi fost dificil să-şi impună autoritatea. Atît Morgan cît şi Păianjenul se găseau departe sub el, pe Sri Kanda, iar realitatea aceasta cîntărea cît nouă zecimi de lege.

Bartok ridică din umeri, iar Morgan se linişti.

— Aţi marcat un punct. Nu sînt mulţumit, dar merg pe mîna dumneavoastră. Mult noroc.

— Mulţumesc, răspunse încet Morgan în timp ce imaginea se ştergea de pe ecran. Răsucindu-se spre tăcutul Kingsley, zise: Să mergem.

Ieşind din camera de operaţii şi îndreptîndu-se înapoi spre vîrful muntelui, Morgan duse automat mîna la micul pandantiv ascuns sub cămaşă. CORA nu-l deranjase de luni de zile. Nici Kingsley nu-i cunoştea existenţa. Se juca oare cu vieţile altora ca şi cu a sa proprie doar pentru a-şi satisface mîndria egoistă? Dacă ofiţerul ar fi ştiut de *ea*...

Acum era prea tîrziu. Indiferent de motivaţii, hotărîrea lui fusese luată.

46
Păianjen

Cît de mult se schimbase muntele de la prima lor întîlnire, medită Morgan. Vîrful fusese ras complet, lăsînd în urmă un platou perfect orizontal. În centru se găsea "capacul de oală" ce acoperea cilindrul cu viitoarele căi de trafic ale multor lumi. Ciudat că cel mai mare spațioport al Sistemului Solar se va afla în inima unui munte...

Nimeni nu şi-ar fi imaginat că un vechi templu existase odată aici, concentrînd speranțele şi temerile a miliarde de suflete vreme de trei mii de ani. Singura mărturie rămasă o constituia moştenirea ambiguă a lui Mahanayake Thero, acum ridicată pe scripeți şi aşteptînd să fie mutată. Pînă în prezent însă, nici autoritățile Yakkagalei, nici directorul Muzeului din Ranapura nu arătaseră mult entuziasm față de clopotul prevestitor de rele dăruit de Kalidasa.

Ultima data cînd bătuse, vîrful fusese măturat de o trombă de vînt scurtă dar semnificativă— într-adevăr un vînt al schimbărilor. Astăzi aerul era aproape nemişcat, în vreme ce Morgan şi ajutoarele sale se îndreptau încet spre capsula încadrată de luminile de observație. Cineva scrisese numele de SPIDER MARK II pe fuselaj, iar dedesubt fusese mîzgîlită promisiunea: NOI VĂ REZOLVĂM PROBLEMELE. Morgan spera să fie aşa.

Ori de cîte ori venea aici, respira cu greutate şi aştepta cu nerăbdare şuvoiul de oxigen care să-i inunde plămînii înfometați, însă CORA, spre surprinderea şi uşurarea lui, nu emisese niciodată vreun avertisment atunci cînd vizitase vîrful. Regimul prescris de doctorul Sen părea să funcționeze admirabil.

Totul fusese încărcat la bordul Păianjenului, ridicat un pic în sus astfel ca bateria suplimentară să încapă dedesubt. Mecanicii executau verificări grăbite de ultim minut. Totodată deconectau cablurile de alimentare, dat fiind că rețeaua încurcată de pe sol constituia un real pericol pentru cineva neobişnuit cu un costum spațial.

Costumul Flexisuit al lui Morgan sosise de la Gagarin cu numai treizeci de minute înainte, ceea ce-l determinase un timp să ia serios în considerare plecarea fără el. SPIDER MARK II era un vehicul mult mai sofisticat decît simplul prototip folosit altădată de Duval; realmente constituia o mică navă spațială, cu propriul sistem de suport vital. Dacă totul se desfăşura normal, Morgan avea să facă contact cu ecluza de la baza Turnului, proiectată cu ani în urmă special pentru o asemenea eventualitate. Costumul oferea însă mai mult decît siguranță în cazul unor probleme, şi anume o libertate infinit mai mare de mişcare.

Aproape mulat pe corp, Flexisuitul semăna prea puțin cu greoaiele armuri ale primilor astronauți; chiar presurizat, nu-i va restricționa mult mişcările. Văzuse odată o demonstrație cu o serie de acrobații desfăşurate în costum, culminînd cu o luptă cu săbiile şi un balet. Ultimul fusese hilar, în schimb dovedise declarațiile proiectanților.

Inginerul urcă cele cîteva trepte şi rămase o clipă lîngă uşița de metal a capsulei, înainte să intre înăuntru. Aşezîndu-se şi legîndu-şi centura de siguranță, fu plăcut surprins de spațiul disponibil. Cu toate că Mark II reprezenta clar un vehicul destinat unei singure persoane, nu se arăta atît de claustrofobic pe cît crezuse el, chiar şi cu

întreg echipamentul suplimentar depozitat înăuntru.

Cele două tuburi de oxigen fuseseră aşezate sub scaun, iar măştile pentru CO2 într-o cutie mică, în spatele scării ducînd spre ecluza de deasupra. Părea uimitor ca atît de puțin echipament să însemne diferența între viață şi moarte.

La bord, Morgan luase un singur obiect personal — o amintire a acelei zile îndepărtate, de la Yakkagala, acolo unde întrucîtva totul începuse. Sfîrleaza ocupa puțin spațiu şi cîntărea doar un kilogram. De-a lungul anilor, devenise un soi de talisman. Mai mult, reprezenta unul din modurile cele mai eficace de a demonstra proprietățile hiperfilamentului şi, ori de cîte ori nu o lua cu el, invariabil descoperea că-i trebuie. Iar în această misiune putea fi folositoare.

Conectă ombilicul costumului şi testă atît rezerva interioară de aer cît şi pe cea exterioară. Afară, cablurile erau date deoparte. Păianjenul era gata de plecare.

În astfel de momente arareori se înjghebau discursuri strălucite şi oricum, se spera ca cea de față să fie o operațiune foarte simplă. Morgan îi zîmbi țeapăn lui Kingsley şi îi spuse:

— Ai grijă de magazin, Warren, pînă mă întorc.

Abia apoi observă mica şi singuratica siluetă pierdută în mulțimea din jur. Dumnezeule, gîndi, am uitat de bietul puşti...

— Dev, îl strigă el. Îmi rău că nu am reuşit să am grijă de tine cum se cuvine. Am să-mi iau revanşa la întoarcere.

Şi chiar o va face, hotărî în sinea lui. După ce Turnul va fi terminat, va fi timp pentru toate — chiar şi pentru relațiile interumane neglijate într-atît. Evoluția lui Dev merita să fie urmărită; un băiat care ştia să nu îți stea în drum promitea în mod deosebit.

Uşa curbată a vehiculului — cu partea superioară din plastic transparent — se închise cu un zgomot înfundat, presîndu-se de garnituri. Morgan apăsă butonul de VERIFICARE, iar datele vitale ale Păianjenului apărură pe ecran una cîte una. Toate erau verzi. Nu trebuia să noteze valorile efective; dacă ar fi ieşit din plaja nominală, ele ar fi clipit în roşu de două ori pe secundă. Totuşi, cu precauția obişnuită, Morgan observă că nivelul oxigenului atingea o sută două procente, puterea bateriei principale o sută unu iar cea a bateriei de booster o sută cinci la sută...

Vocea liniştită a controlerului — acelaşi expert imperturbabil care supraveghease toate operațiunile, începînd de la coborîrea nereuşită desfăşurata cu ani în urmă — îi sună în urechi.

— Toate sistemele nominale. Aveți comanda.

— Am primit comanda. Aştept următorul minut.

Cu greu s-ar fi imaginat un contrast mai mare între această pornire şi o lansare de rachetă de odinioară, cu numărătoarea ei inversă, cu cronometrările precise, cu zgomotul şi furia ei.

Morgan aşteptă ca ultimele două cifre ale ceasului de bord să devină zero, apoi porni vehiculul la putere minimă.

Lin, *în tăcere,* vîrful scăldat de lumină al muntelui alunecă dedesubt. Nici măcar o ascensiune de balon nu ar fi fost mai silențioasă. Dacă asculta cu atenție, auzea doar torsul motoarelor gemene antrenînd roțile de fricțiune ce presau banda de hiperfilament deasupra şi sub capsulă.

Cinci metri pe secundă, prezentă indicatorul de viteză. În paşi mici şi regulaţi, Morgan crescu puterea pînă cînd citi cincizeci — cu puţin sub două sute de kilometri pe oră. Însemna să obţină o eficienţă maximă la încărcătura actuală a Păianjenului. După ce bateria auxiliară avea să fie aruncată, viteza urma să crească cu douăzeci şi cinci de procente, atingînd două sute cincizeci de klickuri.

— Spune *ceva,* Van! îl strigă vocea vioaie a lui Kingsley.

— Lasă-mă în pace, replică Morgan la fel de afabil. Intenţionez să mă relaxez şi să admir priveliştea în următoarele ceasuri. Dacă doreai un comentariu în direct, ar fi trebuit să o trimiţi sus pe Maxine.

— De o oră încearcă să ia legătura cu tine.

— Transmite-i dragostea mea şi spune-i că sînt ocupat. Poate cînd ajung la Turn... Ce veşti ai de acolo?

— Temperatura s-a stabilizat la douăzeci. Controlul Musonic îi izbeşte cu o putere moderată la fiecare zece minute. Profesorul Sessui însă este furios, zice că-i perturbă instrumentele.

— Dar aerul?

— Nu prea bine. Presiunea a scăzut simţitor, şi fireşte că se acumulează CO_2. Dar totul va fi OK dacă ajungi la timp. Oamenii evită să se mişte inutil ca să economisească oxigen.

Pariez că toţi cu excepţia lui Sessui, gîndi Morgan. Va fi interesant să-l întîlnească pe savantul a cărui viaţă se străduia să o salveze. Citise cîteva din aclamatele cărţi de popularizare ale acestuia şi le considerase înflorite şi prea încărcate. Bănuia că omul se potrivea cu stilul.

— Şi situaţia la 10 K?

— Încă două ore înainte ca transporterul să plece. Pe moment instalează o serie de circuite speciale ca să se asigure că nimic nu va lua foc de această dată.

— O idee bună. A lui Bartok, presupun.

— Probabil. Şi vor coborî pe şina nordică, în caz că cea sudică a fost deteriorată de explozie. Dacă totul merge bine, vor sosi în... ah... douăzeci şi una de ore. La timp, chiar dacă nu mai trimitem a doua oară Păianjenul cu o altă încărcătură.

În ciuda replicii adresate pe jumătate în glumă lui Kingsley, Morgan ştia că era mult prea devreme să se relaxeze. Totuşi, lucrurile păreau să se desfăşoare normal. Cu siguranţă nu avea nimic altceva de făcut în următoarele trei ceasuri decît să admire panorama tot mai întinsă.

Parcursese treizeci de kilometri, ridicîndu-se rapid şi silenţios pe cerul nopţii tropicale. Nu era lună, dar Pămîntul de sub el era dezvăluit de constelaţiile sclipitoare ale oraşelor şi satelor. Privind stelele de deasupra şi pe cele de dedesubt, Morgan îşi închipuia cu uşurinţă că se afla departe de orice lume, pierdut în adîncimile spaţiului.

Curînd va vedea întreaga insulă, conturată slab de luminile aşezărilor de coastă. Departe la nord, o pată palidă se scurgea dinspre orizont, asemeni heraldului unor zori nepotriviţi. Un moment ea îl nedumeri, pînă cînd realiză că privea unul din marile oraşe ale Hindustanului de sud.

Acum ajunsese mai sus decît putea să zboare orice aeronavă, înscriind deja un record unic. Deşi Păianjenul şi precursorii lui făcuseră nenumărate călătorii pînă la douăzeci de kilometri, nici unuia nu i se permisese să urce mai sus datorită

imposibilității vreunei operațiuni de salvare. Lucrări serioase nu fuseseră plănuite pînă ce Turnul nu cobora mai mult, şi pînă ce Păianjenul nu avea să aibă încă doi însoțitori cu care să țească de-a lungul benzilor sistemului. Morgan refuza să se gîndească că mecanismul de antrenare s-ar fi putut bloca. Atît el, cît şi refugiații ar fi fost condamnați la moarte.

Cincizeci de kilometri. În timpuri normale fusese considerat nivelul cel mai scăzut al ionosferei. Nu se aştepta să vadă nimic, însă greşea.

Primul semn fu un pocnet slab în difuzorul vehiculului. Apoi, cu colțul ochiului zări o scînteie de lumină. Zbura imediat sub el, reflectată de oglinda retrovizoare poziționată în exteriorul micii ferestre a Păianjenului.

Răsuci oglinda cît îi permise montura, pînă reuşi să o îndrepte la cîțiva metri sub capsulă. O clipă privi uimit şi puțin înspăimîntat. După care chemă muntele.

— Am o companie. Cred că ține de departamentul profesorului Sessui. E o minge de lumină... ah... de circa douăzeci de centimetri în diametru, alergînd de-a lungul benzii sub mine. Pe moment păstrează o distanță constantă şi sper să rămînă acolo. Trebuie însă să mărturisesc că este foarte frumoasă, are o strălucire albăstruie minunată şi clipeşte la fiecare cîteva secunde. O aud pe canalul radio.

Se scurse aproape un minut înainte ca Kingsley să răspundă, cu un glas liniştitor:

— Nu te îngrijora. Ai de-a face cu Focul Sfîntului Elmo. Am avut spectacole similare pe timp de furtună. La bordul lui Mark I reuşeau să-ți ridice părul măciucă în cap. Dar *tu* nu vei simți nimic; eşti prea bine izolat.

— Nu ştiam că poate să apară la această altitudine..

— Nici noi. Ar fi bine să discuți cu profesorul.

— Ah, se şterge... devine mai mare şi mai palidă. Acum a dispărut. Bănui că aerul e prea rarefiat... Păcat—

— Ai observat doar introducerea, reluă Kingsley. Priveşte ce se întîmplă exact deasupra ta.

O secțiune dreptunghiulară de cîmp stelar luci scurt cînd Morgan răsuci oglinda spre zenit. La început nu văzu nimic neobişnuit, aşa că stinse toate indicatoarele panoului de bord şi rămase aşteptînd în bezna totală.

Încet, ochii i se adaptară la întuneric iar în adîncul oglinzii un punct roşu începu să ardă, desfăşurîndu-se şi acoperind stelele. Deveni tot mai strălucitor şi ieşi din rama oglinzii. În prezent îl vedea nemijlocit, deoarece se întinsese pe jumătate de cer. O cuşcă de lumină, cu gratii tremurînde şi pîlpîitoare cobora către Pămînt. Observîndo, Morgan înțelegea de ce oameni ca Sessui îşi dedicau viața cercetării secretelor sale.

Într-una din rarele vizite la ecuator, aurora boreală sosise în marş dinspre poli.

47
Dincolo de auroră

Morgan se îndoia că profesorul Sessui, la cinci sute de kilometri mai sus, beneficia de o privelişte mai spectaculoasa. Furtuna se întețea cu rapiditate. Undele radio de lungime scurtă, încă utilizate în cazul anumitor servicii neesențiale, erau

probabil perturbate în întreaga lume. Morgan nu era sigur dacă auzise, sau simțise un foşnet uşor, precum nisipul care cade ori trosnetul unei crengi uscate. Spre deosebire de sarcina statică a mingii de foc, cu siguranță nu venea din difuzor, întrucît rămase tot acolo după ce acesta fu închis.

Draperii de flăcări palid-verzui, tivite cu purpuriu, erau trase de-a latul cerului şi scuturate lent de o mînă invizibilă. Tremurau în bătaia vîntului solar, rafalele de un milion de kilometri pe oră suflînd dinspre soare spre Pămînt şi mult dincolo de el. Chiar şi peste Marte coborîse o slabă aurora boreală, iar mai aproape de soare, cerurile lui Venus se găseau în flăcări.

Deasupra încrețitelor perdele, raze lungi ca spițele unui evantai pe jumătate desfăcut măturau orizonturile. Uneori îl loveau pe, Morgan drept în ochi, ca fasciculul unui gigantic reflector, lăsîndu-l confuz minute întregi. Nu mai era nevoie să stingă iluminatul interior al capsulei; artificiile celeste de afară erau destul de strălucitoare ca la lumina lor să fie în stare să citească.

Două sute de kilometri. Păianjenul urca, fără efort. Nu-i venea să creadă că plecase doar de un ceas. Pămîntul parcă dispăruse, căci urca acum între zidurile unui canion de foc.

Iluzia dură cîteva secunde, după care echilibrul fragil între cîmpurile magnetice şi norii electrici fu distrus. Însă în acel scurt moment, Morgan avu impresia că urca cu adevărat într-un canion alături de care însuşi Vales Marineris, Marele Canion Marțian, era neînsemnat. Apoi marginile lucitoare, înalte de cel puțin o sută de kilometri, deveniră translucide, permițînd să fie străbătute de punctele luminoase ale aştrilor. Le vedea aşa cum erau în realitate — fantome de fluorescentă.

Ca un avion ieşind din plafonul noros, Păianjenul se ridică deasupra spectacolului. Morgan părăsea o regiune cețoasă, tulburată, care se învîrtea şi se rotea sub el. Cu mulți ani în urmă se aflase la bordul unui vas navigînd în noaptea tropicală, şi îşi aduse aminte cum se alăturase celorlalți pasageri pe punte, fermecat de frumusețea şi stranietatea apelor bio-luminescente. Nuanțele de verde şi albastru clipind sub el se apropiau de culorile planctonului admirat atunci, determinîndu-l să-şi imagineze că privea din nou produsele unor forme deosebite de viață — jocul unor fiare uriaşe, invizibile, locuitori ai atmosferei superioare...

Aproape că uitase de misiune şi încercă un adevărat şoc cînd fu readus la realitate.

— Cum stai cu energia? Mai ai doar douăzeci de minute de mers cu bateria asta, îl întrebă Kingsley.

Morgan studie panoul de control.

— A scăzut la nouăzeci şi cinci de procente, în schimb viteza de urcare *a crescut* cu cinci. Înaintez cu două sute zece klickuri.

— Cam aşa şi trebuie. Păianjenul simte reducerea gravitației. La altitudinea ta e cu zece la sută mai mică.

Scăderea nu era de ajuns ca să fie observabilă, mai ales pentru cineva prins cu centura de siguranță de scaun şi purtînd kilogramele costumului spațial. Totuşi, Morgan se simțea înviorat şi se întrebă dacă nu primea prea mult oxigen.

Nu, alimentarea se încadra în limite normale. Probabil de vină era simpla impresie provocată de uimitorul spectacol de sub el, chiar dacă în prezent scădea în

intensitate, ca şi cum se retrăgea în contraforturile sale polare. La care se adăuga satisfacția unei sarcini începute bine, folosind o tehnologie dusă la nişte extreme niciodată atinse.

Explicația suna perfect rezonabil, dar nu îl mulțumi. Nu motiva pe deplin sentimentul său de fericire, de bucurie chiar. Kingsley, pasionat de scufundări la adîncime, îi spusese adesea că încerca o asemenea senzație în mediul imponderabil al mării. Morgan nu o împărtăşise niciodată, însă aflase astăzi despre ce e vorba. Parcă abandonase toate grijile jos, pe planeta ascunsă de voalurile în destrămare ale aurorei.

Stelele reveneau la strălucirea lor obişnuită, fără a mai fi concurate de ciudatul intrus polar. Morgan cercetă zenitul fără să se aştepte la prea mult, întrebîndu-se dacă Turnul intrase în cîmpul vizual. Nu reuşi să vadă decît primii metri ai îngustei panglici pe care urca silențios vehiculul.

Banda aceea de care depindea propria lui viață şi a altor şapte persoane era atît de uniformă şi de lipsită de trăsături, încît nu oferea nici o indicație cu privire la viteză. Morgan nu ar fi crezut că aluneca pe roțile presoare cu mai bine de două sute de kilometri pe oră. Cu acest gînd, se întoarse printre memoriile copilăriei şi descoperi sursa bucuriei.

Îşi revenise repede după pierderea zmeului şi trecuse la confecționarea unor modele mai mari şi mai complexe. Apoi, chiar înainte de a descoperi setul Meccamax şi de a abandona pentru totdeauna zmeele, experimentase scurt timp cu paraşutele miniaturale.

Îi plăcea să-şi închipuie că el singur inventase ideea, deşi era posibil să fi venit în contact cu ea în lecturile sau vizionările sale de filme. Tehnica era atît de simplă, încît generații de băieți probabil o redescoperiseră iar şi iar.

Pentru început tăiase o bucată subțire de lemn, lungă de vreo cinci centimetri, iar pe ea fixase cîteva agrafe de hîrtie. Prin ele strecurase sfoara zmeului, astfel că micul dispozitiv să culiseze în sus şi în jos.

Confecționase după aceea o paraşută cît o batistă, din hîrtie de orez, cu legături de mătase. Un mic pătrat de carton servise drept sarcină. După ce legase cartonaşul de bucata de lemn cu un cauciuc, nu foarte strîns, afacerea demarase.

Suflată de vînt, paraşuta urca de-a lungul sforii, cățărîndu-se pe grațioasa ancoră a zmeului. Apoi Morgan trăgea scurt, iar cartonaşul aluneca din bucla de cauciuc. Paraşuta plutea departe pe cer, în vreme ce călărețul din sîrmă şi lemn se întorcea în mîna lui, pregătit pentru lansarea următoare.

Cu cîtă invidie privise gingaşele creații zburînd fără efort spre mare! Cele mai multe cădeau în apă înainte să parcurgă un kilometru, însă alteori cîte o paraşută mititică îşi menținea curajoasă înălțimea pînă dispărea din vedere. Lui îi plăcea să creadă ca aceşti călători norocoşi atingeau insulele fermecate ale Pacificului; dar, cu toate că pe cartonaşe îşi scrisese numele şi adresa, nu primise niciodată nici un răspuns.

Morgan nu îşi reținu zîmbetul rememorînd aceste amintiri; explicau atît de multe. Visele copilăriei fuseseră de mult depăşite de realitatea maturității. Cîştigase dreptul să se bucure.

— Te apropii de trei optzeci, îl anunță Kingsley. Cum stai cu energia?

— Începe să scadă — optzeci şi cinci la sută.

— În fine, dacă mai rezistă încă douăzeci de kilometri şi-a făcut treaba. Cum te simți?

Morgan fu tentat să răspundă cu superlative, dar precauția lui caracteristică îl determină să renunțe.

— Bine, răspunse. Dacă am fi în stare să asigurăm un astfel de spectacol pentru toți pasagerii noştri, nu am mai reuşi să controlăm mulțimea de la cozi.

— Poate se aranjează. Putem cere Controlului Musonic să verse cîteva butoaie cu electroni în locurile potrivite. Nu-i tocmai ocupația lor uzuală, dar se descurcă bine la improvizații... nu-i aşa?

Morgan zîmbi, dar nu răspunse. Ochii îi erau fixați pe panoul de comandă, unde atît indicatorul de viteză cît şi cel de putere scădeau vizibil. Nu se alarma. Păianjenul atinsese trei sute optzeci şi cinci de kilometri din cei patru sute programați, iar bateria de booster încă mai avea putină vlagă.

La trei sute nouăzeci de kilometri, Morgan reduse viteza de ascensiune, pînă ce Păianjenul ajunse să se cațere tot mai încet. În cele din urmă, capsula abia se mai mişcă; se opri cu puțin sub patru sute de kilometri.

— Dau drumul bateriei, raportă Morgan. Atenție la capete. Se consumase multă materie cenuşie în încercarea de a găsi o modalitate de recuperare a acelei grele şi scumpe baterii, însă nu fusese timp să se improvizeze un sistem de frînare care să o aducă în siguranță înapoi, asemeni călăreților zmeielor lui Morgan. Şi cu toate că o paraşută s-ar fi găsit la o adică, se temuseră ca firele să nu se încurce în filament. Din fericire, zona de impact, la zece kilometri est de Terminalul Terestru, se găsea în junglă. Fauna sălbatică a insulei trebuia să rişte, iar Morgan era pregătit să discute cu Departamentul Ecologic după aceea.

Răsuci cheia şi apăsă butonul roşu, declanşînd încărcătura explozivă. Păianjenul se zgudui scurt după detonație. Apoi comută pe bateria interioară, eliberă încet frînele şi porni iarăşi motoarele.

Capsula începu să urce pe ultima porțiune a drumului. O singură privire aruncată panoului de comandă fu însă suficientă să-i indice lui Morgan că ceva nu era deloc în ordine. Păianjenul ar fi trebuit să înainteze cu peste două sute de klickuri; făcea mai puțin de o sută, chiar la puterea maximă.

N-avu nevoie de teste sau calcule. Diagnosticul lui Morgan veni instantaneu, deoarece cifrele vorbeau de la sine. Negru de frustrare, comunică Pămîntului:

— Avem necazuri. Încărcătura a explodat, în schimb bateria nu a căzut. Ceva continuă să o țină în loc.

Era de prisos să mai adauge că misiunea trebuia abandonată. Cu toții ştiau perfect de bine că Păianjenul nu era echipat să atingă baza Turnului cărînd cîteva sute de kilograme în plus.

48
Noapte la vilă

Ambasadorul Rajasinghe nu dormea mult în ultima vreme; era ca şi cum Natura, binevoitoare, îl gratificase să trăiască la maximum anii care-i mai rămăseseră. Şi în vremuri ca acestea, cînd cerurile insulei scînteiau cu cea mai mare minune a lor, cine ar fi putut să stea în pat?

Cît de mult îşi dorea ca Paul Sarath să fie alături, să privească împreună magnificul spectacol! Ducea dorul vechiului prieten mai mult decît şi-ar fi închipui că o va face. Nimeni altul nu îl stimulase şi nu îl supărase în acelaşi mod ca Paul, nimeni cu care să împartă aceeaşi experienţă de viaţă mergînd înapoi pînă în copilărie.

Rajasinghe nu-şi imaginase niciodată că va supravieţui prietenului său Paul, sau că va apuca să vadă fantastica stalactită de un miliard de tone străbătînd distanţa dintre fundaţia sa orbitală şi Taprobane, situată mai jos cu treizeci şi şase de mii de kilometri. Pînă la sfîrşit, Paul se opusese cu fervoare proiectului. Îl numise o sabie a lui Damocles şi nu încetase în a-i prevesti eventuala prăbuşire pe Pămînt. Totuşi, chiar Paul admisese că Turnul oferise deja o serie de avantaje.

Probabil pentru prima dată în istorie, restul lumii auzise de existenţa insulei şi-i descoperea cultura străveche. Yakkagala, cu prezenţa şi legendele ei sinistre, atrăsese o atenţie deosebită. Ca rezultat, Paul reuşise să obţină sprijin pentru cîteva din planurile sale îndrăgite. Enigmatica personalitate a creatorului Yakkagalei inspirase numeroase cărţi şi video-drame, iar spectacolul de sunet şi lumină de la baza Stîncii rula invariabil cu casa de bilete închisă. Cu puţin înaintea morţii, Paul remarcase supărat, că în jurul lui Kalidasa se năştea o mică industrie şi că era tot mai dificil să distingi ficţiunea de realitate.

Puţin după miezul nopţii, cînd devenise evident că aurora boreală depăşise faza maximă, Rajasinghe fusese purtat înapoi în dormitor. Ca întotdeauna după ce spunea noapte bună personalului, se relaxă cu un pahar cu vin de palmier şi comută pe ultimul buletin informativ. Singurul lucru care-l mai interesa cu adevărat era progresul făcut de Morgan. În clipa aceea inginerul trebuia să fie aproape de baza Turnului.

Editorul însemnase deja ultimele ştiri. Un rînd din litere pîlpîitoare anunţa:

MORGAN BLOCAT LA 200 KM DE ŢINTĂ

Degetele lui Rajasinghe cerură detalii şi fu uşurat să afle că temerile nu-i erau întemeiate. Morgan nu era *blocat,* ci nu era în stare să ducă la capăt călătoria. Se putea întoarce pe Pămînt oricînd dorea. Dar dacă proceda astfel, profesorul Sessui şi colegii săi ar fi fost cu siguranţă condamnaţi.

Deasupra capului său, drama tăcută se juca în chiar acel moment. Rajasinghe trecu de pe text pe imagine, dar nu se prezenta nimic nou. Subiectul tratat în recapitulări era ascensiunea lui Maxine Duval, efectuată cu ani în urmă în precursorul Păianjenului.

— *Eu* sînt în stare de mai mult, mormăi Rajasinghe şi comută pe mult iubitul

telescop.

În primele luni de imobilizare la pat, nu se putuse folosi de el. Apoi Morgan îl căutase cu unul din telefoanele sale de curtoazie, analizase situaţia şi prescrisese remediul. O săptămînă mai tîrziu, spre surpriza şi încîntarea lui Rajasinghe, o mică echipă de tehnicieni apăruse la Vila Yakkagala, modificînd instrumentul pentru utilizare la distanţă. Acum putea sta confortabil în pat şi să exploreze în continuare bolta înstelată şi faţada dominantă a Stîncii. Îi era adînc recunoscător lui Morgan pentru gestul care îi dezvăluise o latură nebănuită a personalităţii inginerului.

Nu era sigur dacă va observa ceva în întunecimea nopţii, dar ştia cu exactitate unde să privească, din moment ce urmărise cu atenţie lenta coborîre a Turnului. Cînd soarele se afla în unghiul potrivit, reuşea chiar să zărească cele patru benzi de ghidaj convergînd spre zenit, un cvartet de fire de păr zgîriate pe albastrul cerului.

Fixă azimutul telescopului şi roti instrumentul pînă ce îl aţinti deasupra lui Sri Kanda. Începînd să cerceteze încetişor în sus în căutarea celei mai mici urme a capsulei, se întrebă ce părere avea Bodhidharma despre ultimele evenimente.

Deşi Rajasinghe nu vorbise cu Mahanayake, astăzi în vîrstă de peste nouăzeci de ani, din ziua cînd ordinul se mutase în Lhasa, auzise totuşi că Potala nu oferise facilităţile promise. Imensul palat cădea încet în paragină, în vreme ce executorii testamentari ai lui Dalai Lama se hărţuiau cu guvernul federal chinez în privinţa costurilor de întreţinere. Potrivit ultimelor sale ştiri, Mahanayake Thero negocia în prezent cu Vaticanul — de asemenea în dificultăţi financiare cronice, dar cel puţin încă stăpîn în propria casă.

Nimic nu este permanent şi nu era uşor să distingă o ciclicitate. Poate geniul matematic al lui Parakarma-Goldberg ar fi fost capabil să o facă. Ultima dată cînd Rajasinghe îl revăzuse pe *acesta,* savantul primea un important premiu ştiinţific pentru contribuţii în meteorologie. Rajasinghe nu l-ar fi recunoscut; bărbatul era proaspăt bărbierit şi purta un costum după ultima modă neo-napoleonică. Însă acum, se pare, îşi schimbase religia din nou...

Stelele alunecau lent pe ecranul mare al monitorului aflat la capătul patului, pe măsură ce telescopul se rotea tot mai sus asupra Turnului. Nu se vedea în schimb nici un semn al vehiculului, cu toate că Rajasinghe era convins că trebuia deja să fi intrat în cîmpul său vizual.

Era pe punctul să revină pe canalul normal de informaţii cînd, ca o nová în erupţie, o stea fulgeră pe marginea inferioară a imaginii. Rajasinghe se întrebă dacă nu cumva capsula explodase, apoi văzu că strălucirea era constantă. Centră imaginea şi o mări la maximum.

Cu mult timp înainte vizionase un documentar vechi de două secole privitor la primele războaie aeriene Şi îşi aminti secvenţa nocturnă a unui atac asupra Londrei. Un bombardier inamic fusese prins în conul reflectoarelor şi rămăsese suspendat asemeni unei molii incandescente pe cer. Observa acelaşi fenomen acum, la o scară de o sută de ori mai mare. De această dată însă, toate resursele solului se mobilizaseră ca să ajute şi nu ca să distrugă hotărîtul invadator al nopţii.

49
O călătorie cu hopuri

Vocea lui Warren Kingsley îşi recăpătase controlul. De astă dată era doar fără timbru şi încărcată de disperare.

— Încercăm să-l oprim pe mecanic să se împuşte. Dar e greu să dai vina pe el. A fost întrerupt de o *altă* treabă la fel de importantă şi pur şi simplu a uitat să scoată cureaua de siguranţă.

Ca de obicei, la mijloc se afla o greşeală omenească. În timp ce se montaseră legăturile explozibile, bateria rămăsese prinsă în două benzi metalice. Una din ele nu fusese scoasă la sfîrşit.

Asemenea lucruri se întîmplau cu o regularitate monotonă. Uneori se dovedeau doar plictisitoare; alteori erau dezastruoase, iar cel responsabil purta vina pentru tot restul zilelor sale. În orice caz, incriminările nu aveau sens. Singurul lucru care conta în prezent era să se hotărască ce trebuia făcut în continuare.

Morgan potrivi oglinda exterioară la înclinarea maximă, dar îi fu imposibil să observe cauza necazului. Aurora boreală terminîndu-se, partea de jos a vehiculului se găsea în întuneric total, iar el nu dispunea de mijloace cu care s-o lumineze. Totuşi, această problemă putea fi rezolvată. Dacă Centrul de Control Musonic era în stare să trimită kilowaţi de infraroşii în Subsolul Turnului, putea cu uşurinţă să se dispenseze de cîţiva fotoni în domeniul vizibil.

— Avem propriile noastre reflectoare, zise Kingsley după ce Morgan îi transmise cererea.

— Nu sînt bune. Mi-ar bate drept în ochi şi nu aş vedea nimic. Vreau un reflector în spate şi *deasupra* mea — trebuie să existe cineva în punctul potrivit.

— Să verific, răspunse Kingsley, vizibil bucuros să contribuie cu un gest folositor. Păru să treacă mult pînă ce reveni pe linie, dar privind ceasul de bord, Morgan fu surprins să constate că se scurseseră doar trei minute.

— Controlul Musonic *poate* să o facă, dar vor să recalibreze mai întîi şi să refocalizeze raza; cred că le este teamă să nu te prăjească. În schimb Kinte e capabilă să acţioneze imediat. Au un laser pseudo-alb — şi *sînt* la locul potrivit. Să le spun să îl aprindă?

Morgan verifică situaţia. Să vedem, Kinte se afla undeva foarte sus la vest; asta era bine.

— Sînt gata, răspunse şi închise ochii. Aproape instantaneu, o explozie de lumină inundă capsula.

Cu precauţie, Morgan deschise iarăşi ochii. Raza venea de sus dinspre vest, orbitor de strălucitoare în pofida distanţei de aproape patruzeci de mii de kilometri. Părea să fie de un alb pur, însă el ştia că de fapt conţinea trei linii precis proporţionale de roşu, verde şi albastru.

După cîteva secunde de ajustare a oglinzii, izbuti să obţină o vedere bună a curelei cu problema, la o jumătate de metru sub picioarele sale. Capătul pe care-l zărea era asigurat de podeaua Păianjenului cu o piuliţă fluture mare. Tot ce avea de făcut era să deşurubeze piuliţa, iar bateria va cădea...

Rămase îndelung tăcut, analizînd situația, încît Kingsley îl chemă din nou. Pentru prima dată, în glasul adjunctului său observă o urmă de speranță.

— Am făcut nişte calcule, Van... Ce părere ai de ideea următoare?

Morgan îl ascultă, apoi fluieră încetişor.

— Eşti sigur de coeficientul de siguranță?

— Bineînțeles, replică Kingsley, uşor rănit.

Morgan nu-l învinuia, însă nu prietenul său îşi risca gîtul.

— Ei bine, să încercăm. Dar numai o secundă prima dată.

— Nu va fi de ajuns. Totuşi, nu e rău. În felul acesta te vei obişnui cu manevra.

Cu grijă, Morgan eliberă frînele ce mențineau nemişcat vehiculul pe bandă. Imediat avu senzația că se ridică din scaun, iar greutatea îi dispare. Numără "Unu, DOI!" şi puse iarăşi frînă.

Păianjenul se smuci şi o fracțiune de secundă Morgan fu împins în scaun. Se auzi un geamăt puternic de la mecanismul de frînare, apoi capsula se opri din nou, neluînd în considerație o uşoară vibrație torsională ce dispăru rapid.

— O veritabilă călătorie cu hopuri, rosti Morgan. Sînt însă tot aici, şi la fel bateria asta infernală.

— Te-am avertizat. Trebuie să încerci mai mult. Cel puțin două secunde.

Morgan era conştient că nu-l putea contrazice pe Kingsley şi toate computerele aflate la comanda lui, dar simți nevoia unor calcule mentale liniştitoare. Două secunde de cădere liberă, să zicem încă o secundă pentru a cupla din nou frînele, luînd masa Păianjenului o tonă...

Întrebarea se punea: cine va ceda întîi, cureaua asigurînd bateria, sau banda care-l susținea acolo, la patru sute de kilometri pe cer? În mod obişnuit nu s-ar fi pus problema unui încercări de rezistență între hiperfilament şi oțel. Dar dacă aplica frînele prea brusc, ori dacă acestea se înțepeneau datorită tratamentului brutal, ambele benzi ar fi putut plezni. Şi atunci el şi bateria ar fi ajuns pe Pămînt aproape simultan.

— Două secunde să fie, îi spuse lui Kingsley. Pornesc.

De data asta smucitură fu ca un şoc nervos în violența ei, iar oscilațiile torsionale durară mai mult. Morgan era convins că ar fi simțit — sau auzit — ruperea curelei de oțel. Nu fu surprins cînd o privire aruncată în oglindă îi confirmă că bateria încă îl acompania.

Kingsley nu părea îngrijorat.

— Trebuie să încerci de trei-patru ori.

Morgan fu tentat să-l întrebe dacă nu umbla după postul lui, însă gîndindu-se mai bine nu o făcu. Pe Kingsley l-ar fi amuzat; pe alții poate nu.

După cea de a treia cădere — avu impresia că se prăbuşise kilometri, dar nu era vorba decît de sute de metri — chiar şi optimismul lui Kingsley începu să scadă. Era limpede că procedeul nu avea să funcționeze.

— Aş vrea să-i felicit pe tipii care au confecționat banda aceasta de siguranță, exclamă nervos Morgan. Ce îmi sugerezi acum? O cădere de *trei* secunde înainte să apăs pe frîne?

Aproape că şi-l imagină pe Kingsley scuturînd din cap.

— Riscul e prea mare. Nu sînt atît de îngrijorat de filament cît de mecanismul de frînare. N-a fost proiectat pentru asemenea poveşti.

— Mă rog, a fost o încercare bună, dar nu am de gînd să mă dau bătut, replică Morgan. Să fiu al naibii dacă mă voi lăsa învins de o biată piuliță, la cincizeci de centimetri în fața nasului meu. Ies afară.

50
Moliile căzătoare

"01 15 24 Aici Friendship Seven. Voi încerca să explic în ce mă aflu. Mă găsesc într-o masă întinsă de particule foarte mici, luminate strălucitor, ca şi cum ar fi luminescente... Au înconjurat capsula şi arată ca nişte stele mărunte. Un roi se îndreaptă.....

01 16 10 Sînt foarte lente; nu se îndepărtează de mine decît cu cel mult trei sau patru mile pe oră...

01 19 38 Soarele tocmai a răsărit în spate, în cîmpul periscopului... privind iarăşi pe fereastră, am văzut literalmente mii de particole mici şi luminoase rotindu-se în jurul navei..."

John Glenn,
Comandantul lui Mercury Friendship Seven
20 februarie 1962

Cu vechile modele de costume, atingerea piuliței fluture ar fi ieşit cu totul din discuție. Chiar şi în Flexisuit-ul purtat de Morgan sarcina era dificilă, dar măcar îi permitea să încerce.

Cu mare atenție, întrucît şi alte vieții depindeau de acțiunea sa, recapitulă secvența evenimentelor. Trebuia să verifice costumul, să depresurizeze capsula şi să deschidă trapa — care, din fericire, era lungă aproape cît el. Apoi trebuia să-şi desfacă centura de siguranță, să se lase pe genunchi — dacă izbutea! — şi să se întindă către piuliță. Totul depindea de strînsoarea ei. La bordul Păianjenului nu se aflau nici un fel de scule, dar Morgan era pregătit să-şi folosească degetele, chiar înmănuşate, dacă nu se cerea un moment de torsiune foarte mare.

Era pe punctul să descrie planul de operații, în caz că cineva de la sol i-ar fi găsit vreo lacună, cînd deveni conştient de un uşor disconfort. Ar fi putut să-l suporte încă mult, la o adică, însă n-avea sens să rişte. Dacă folosea propria instalație a capsulei, nu se va vedea obligat să se complice cu stîngaciul dispozitiv încorporat în costum...

După ce termină, răsuci cheia de eliminare a urinei — şi fu surprins de o mică explozie lîngă baza vehiculului. Aproape imediat, spre uimirea lui, un nor de stele sclipitoare luă ființă, ca şi cum o galaxie microscopică tocmai ar fi fost creată. O clipă trăi iluzia că norul pluteşte în exteriorul capsulei, înainte ca să înceapă să cadă drept în jos, la fel de rapid ca orice piatră lăsată să cadă pe pămînt. În cîteva secunde se reduse la un punct şi dispăru.

Nimic altceva nu ar fi reuşit să-l facă mai conştient de faptul că rămînea în continuare un prizonier deplin al cîmpului gravitațional terestru. Îşi aminti cum, în primele zile ale zborurilor orbitale, primii astronauți fuseseră nedumeriți şi apoi amuzați de halourile din cristale de gheață ce-i acompaniau în jurul planetei; o serie

de glume slabe se rostiseră despre Constelația Orion. Acelaşi lucru nu se putea întîmpla aici; orice obiect scăpat jos, oricît de fragil, ar fi căzut înapoi în atmosferă. Nu trebuia să uite că, în ciuda altitudinii, nu era un astronaut bucurîndu-se de libertatea imponderabilității.

Era un om în interiorul unei clădiri înalte de patru sute de kilometri, pregătindu-se să deschidă fereastra şi să iasă pe pervaz.

51
Pe verandă

Cu toate că în vîrf aerul era rece şi neprimitor, mulțimea continua să crească. Exista ceva hipnotic cu acea mică stea strălucitoare de la zenit, spre care se concentrau atît gîndurile lumii, cît şi laserul de pe Kinte.

La sosire, toți vizitatorii se îndreptau spre banda nordică, atingînd-o şi ciocănind-o uşurel, cum ar fi spus: "Ştiu că e absurd, dar mă face să mă simt în contact cu Morgan." Apoi se adunau în jurul automatului de cafea, ascultînd rapoartele transmise de difuzoare.

În privința refugiaților din Turn nu era nici o veste nouă. Dormeau cu toții, sau se străduiau să doarmă, într-o încercare de a economisi oxigenul. Cum Morgan nu întîrziase încă, nu fuseseră informați de problemă; în următoarea oră aveau însă fără îndoială să sune Stația de Mijloc să afle ce se întîmplă.

Maxine Duval sosise pe Sri Kanda cu zece minute prea tîrziu ca să îl vadă pe Morgan. Existase o vreme cînd o astfel de ratare ar fi înfuriat-o la culme. De astă dată ridică numai din umeri, liniştindu-se la gîndul că va fi prima care să pună mîna pe inginer la întoarcere. Kingsley nu-i permisese să vorbească cu Morgan, iar ea acceptase chiar şi această regulă cu grație. Da, îmbătrînea...

Pe parcursul a cinci minute, singurele sunete provenite din capsulă fuseseră o serie de "Verificat", în timp ce Morgan parcurgea întreaga rutină a costumului asistat de un expert de pe Stația de Mijloc. După ce ea luă sfîrşit, rămaseră cu toții în aşteptarea tensionată a următorului pas crucial.

— Deschid valva de aer, spuse Morgan cu o voce uşor voalată de un ecou slab, acum că-şi închisese vizorul căştii. Presiunea capsulei zero. Respir normal.

O pauză de treizeci de secunde.

— Deschid uşa din față — gata. Desfac centura de siguranță.

Un murmur străbătu rîndurile privitorilor. Fiecare se închipuia sus în vehicul, conştient de hăul căscat înaintea lui Morgan.

— Am desfăcut catarama. Îmi întind picioarele. Nu prea e spațiu... Mă obişnuiesc cu mişcările costumului. Foarte flexibil. Acum ies pe verandă Nu vă îngrijorați! Mi-am înfăşurat centura de siguranță în jurul brațului stîng...

Pfiu! Grea treabă să te apleci atît de mult. Văd însă piulița fluture, sub grila podelei. Studiez modalitatea să ajung la ea...

În genunchi acum — nu prea confortabil... Am prins-o! Să vedem dacă se învîrte...

Ascultătorii împietriră, apoi la unison se relaxară oftînd de uşurare.

— Nici o problemă! O învîrt cu uşurinţă. Deja două rotaţii. Trebuie să cadă în orice moment acum. Încă puţin. O simt cum cedează — ATENŢIE, VOI CEI DE JOS!

Izbucni o rafală de aplauze şi de urale. Unii îşi duseră mîinile deasupra capului, ghemuindu-se cu teroare prefăcută. Unul sau doi, neînţelegînd foarte bine că piuliţa nu avea să ajungă pe pămînt decît după cinci minute şi o deviaţie de zece kilometri spre est, priviră în jur realmente alarmaţi.

Doar Kingsley nu împărtăşea bucuria generală.

— Nu te entuziasma prea repede, îi spuse lui Duval. N-am ieşit încă din pădure.

Secundele se scurgeau. Un minut... două minute...

— Nu are rost, se auzi într-un sfîrşit Morgan, cu glasul încărcat de furie şi disperare. Nu reuşesc să clintesc cureaua de prindere. Greutatea bateriei o ţine blocată în închizători; probabil smuciturile au fixat-o şj mai bine.

— Întoarce-te cît poţi de repede, povăţui Kingsley. Avem pe drum o altă celulă de alimentare şi putem efectua schimbul în mai puţin de o oră. Aşadar va fi încă posibil să ajungem în Turn peste... să zicem, şase ceasuri. În lipsa altor accidente, bineînţeles.

Exact, gîndi Morgan; în plus, nu ar îndrăzni să pornească iarăşi cu Păianjenul fără o verificare amănunţitei a suprasolicitatului sistem de frînare. Şi de asemenea nu s-ar mai încrede în propria persoană pentru o nouă ascensiune. Începuse deja să simtă tensiunea ultimelor ore, iar oboseala îi va încetini curînd mintea şi trupul, tocmai atunci cînd va avea nevoie de maximă eficienţă din partea amîndurora.

Se întorsese din nou în scaun, dar capsula era încă deschisă, iar el nu îşi prinsese centura de siguranţă. Să o facă ar fi însemnat să admită înfrîngerea, şi acest lucru nu fusese niciodată uşor pentru Morgan.

Privirea fixă a laserului de pe Kinte, venind exact de deasupra, îl fixa cu o lumină nemiloasă. Se străduí să-şi concentreze mintea asupra problemei, la fel de puternic cum laserul se concentra asupra lui.

Avea nevoie doar de un tăietor de metale, un ferăstrău ori o pereche de foarfeci, ca să taie cureaua bateriei. Încă o dată blestemă faptul că la bordul Păianjenului nu se găsea nici un kit de scule. Oricum, era puţin probabil să fi conţinut ceea ce dorea el.

În propria baterie a Păianjenului se găseau stocaţi megawaţi-ore de energie. Îi putea folosi oare în vreun fel? Avu o scurtă fantezie gîndindu-se să stabilească un arc electric şi să taie cu el oţelul. Dar chiar dacă ar fi dispus de conductori bine izolaţi, sursa de energie nu era accesibilă din cabină.

Kingsley şi toate creierele adunate în jurul lui nu izbutiseră să găsească o soluţie. Rămăsese singur, fizic şi spiritual. De fapt, se găsea în situaţia pe care întotdeauna o preferase...

Şi atunci, întinzîndu-se să apuce şi să închidă trapa capsulei, Morgan ştiu ce trebuie să facă. Tot timpul răspunsul se găsise în vîrful degetelor sale.

52
Celălalt pasager

Morgan simți că o greutate uriaşă i se luase de pe umeri. Devenise total, imposibil de încrezător. De data aceasta cu siguranță funcționa.

Totuşi, nu se mişcă din scaun pînă ce nu-şi plănui în detaliu acțiunile. Iar cînd Kingsley, cu un glas puțin neliniştit, îl rugă din nou să se grăbească, îi răspunse evaziv. Nu dorea să dea speranțe false celor din Turn sau de pe Pămînt.

— Încerc un experiment. Dați-mi cîteva minute.

Ridică mosorul folosit cu prilejul atîtor demonstrații, mica sfîrlează care-i permisese, cu ani în urmă, să coboare pe fața Yakkagalei. Din rațiuni de securitate se efectuase o singură modificare: primul metru de filament fusese acoperit cu un strat de plastic, astfel că nu mai era complet invizibil şi cu atenție putea fi manevrat chiar cu degetele goale.

Privind cutiuța din mînă, realiză cît de mult ajunsese să o considere un purtător de noroc. Firește, nu credea cu adevărat în astfel de superstiții; întotdeauna avea un motiv perfect rațional să poarte sfîrlează asupra lui. Pentru această coborîre, îi trecuse prin minte că s-ar fi putut dovedi folositoare datorită rezistenței şi forței sale unice de ridicare. Uitase că avea şi alte întrebuințări...

Încă o dată se ridică din scaun şi îngenunchie pe grila metalică a Păienjenului să examineze cauza necazului. Piulița problematică se găsea la zece centimetri de cealaltă parte a grilajului şi, cu toate că barele erau prea apropiate pentru a-i permite să-şi treacă mîna printre ele, reuşise să le ocolească fără prea mare dificultate.

Dădu drumul primului metru de fir şi, folosind inelul de la capăt ca o greutate, îl coborî prin grilă. Aruncînd mosorul într-un colț al cabinei astfel încît să nu-l împingă accidental peste bord, introduse mîna în spatele grilajului pînă prinse firul. Nu fu atît de uşor pe cît se aşteptase, deoarece chiar şi acest extraordinar costum nu-i permitea să îndoaie brațul complet liber, iar inelul refuza să se lase prins, pendulînd înainte şi înapoi.

După vreo zece încercări — mai degrabă obositoare decît supărătoare, dat fiind faptul că ştia că avea să reuşească mai devreme ori mai tîrziu — înfăşură filamentul în jurul piuliței, prin spatele curelei de oțel. Urma partea cu adevărat delicată...

Desfăşură suficient filament de pe mosor astfel ca fibra dezvelită să atingă piulița şi s-o înconjoare. Apoi trase de ambele capete, pînă simți rezistența opusă de metal.

Morgan nu încercase niciodată această operațiune cu o bară de oțel aliat mai groasă de un centimetru şi nu ştia cît timp avea să-i ia. Rezemîndu-se de uşă, începu să mînuiască ferăstrăul invizibil.

După cinci minute transpira puternic şi n-avea idee cît anume progresase. Îi era teamă să slăbească tensiunea, ca nu cumva fibra să iasă din tăietura la fel de invizibilă pe care, spera el, o făcuse în şurub. Kingsley îl chemase de cîteva ori, tot mai agitat, iar el îl răspunsese scurt. Curînd avea să se odihnească puțin, să-şi recapete suflul — şi să explice ce făcea. Cel puțin atîta datora prietenilor săi neliniştiți.

— Van, ce faci acolo? M-au sunat cei din Turn. Ce să le spun?

— Dă-mi încă cîteva minute. Încerc să tai şurubul—

Vocea calmă şi autoritară a femeii îl surprinse atît de puternic, încît fu cît pe ce să dea drumul preţiosului filament. Cuvintele erau înăbuşite de costum, dar asta nu conta. Le cunoştea prea bine, deşi trecuseră luni de cînd nu le mai auzise.

— Doctore Morgan, zise CORA, vă rog întindeţi-vă jos şi odihniţi-vă zece minute.

— Vrei să fii de acord cu numai cinci? pledă el. Sînt oarecum ocupat în această clipa.

CORA nu catadicsi să răspundă. Existau modele proiectate să susţină conversaţii simple, însă unitatea lui nu se număra printre acestea.

Morgan se ţinu de cuvînt, respirînd adînc şi regulat cinci minute în capăt. Apoi începu să taie din nou.

Înainte şi înapoi, înainte şi înapoi, mînuia filamentul ghemuit deasupra grilajului şi a unui Pămînt aflat ia patru sute de kilometri. Simţea o rezistenţă considerabilă, aşadar trebuia să fi făcut un oarecare progres în oţelul încăpăţînat. Dar cît de mult, nu avea nici o modalitate să aprecieze.

— Doctore Morgan, rosti iarăşi CORA, trebuie neapărat să vă odihniţi o jumătate de oră.

Morgan înjură printre dinţi.

— Greşeşti, domnişoară, replică. Mă simt perfect. Minţea însă; CORA ştia despre durerea din pieptul său...

— Cu cine naiba vorbeşti, Van? întrebă Kingsley.

— Cu un înger în trecere. Îmi pare rău că am uitat să închid microfonul. Voi face încă o pauză.

— Cît de mult ai înaintat?

— Nu pot spune. Cred totuşi că tăietura e destul de adîncă. *Trebuie* să fie...

I-ar fi plăcut să o oprească pe CORA, dar asta era, firește, imposibil, chiar dacă de ea nu l-ar fi despărţit ţesătura costumului. Un monitor cardiac ce poate fi redus la tăcere era mai rău decît nefolositor, era chiar primejdios.

— Doctore Morgan, zise CORA de astă dată cu supărare distincta. Trebuie să insist. Cel puţin o jumătate de oră de repaos total.

Morgan nu răspunse. Ştia că aparatul avea dreptate, dar CORA nu putea să înţeleagă că în joc nu se afla numai viaţa lui. Totodată era convins că exista un factor de siguranţă, ca la podurile sale. Diagnosticul ei trebuia să fie pesimist, dar starea nu-i era atît de serioasă pe cît pretindea ea. Sau cel puţin aşa spera să fie adevărul...

Oricum, durerea din coşul pieptului nu părea să se înrăutăţească. Hotărî să o ignore şi pe ea şi pe CORA şi începu iarăşi să taie, încet dar constant, cu bucla de hiperfilament. Va continua, îşi spuse înnegurat, atît cît va fi nevoie.

Avertismentul pe care se bazase nu sosi. Păianjenul se smuci violent, în vreme ce un sfert de tonă se dezlipea de el, iar Morgan fu aproape aruncat în abis. Scăpă sfîrleaza şi căută cu mîna centura de siguranţă.

Totul păru să se petreacă ca filmat cu încetinitorul. Nu era stăpînit de teamă, ci numai de un sentiment de totală hotărîre să nu se predea gravitaţiei fără luptă.

Nu reuşea să găsească centura. Probabil fusese aruncată înapoi în cabină...

Deveni conştient că se ţinea cu putere de balamalele trapei deschise cu mîna

stîngă. Totuşi, nu îşi făcu vînt înăuntru. Căderea bateriei îl hipnotizase, rotindu-se lent ca un straniu corp ceresc pînă ce dispăru din vedere. Dură un timp pînă ce nu o mai zări şi doar atunci se trase înăuntru, prăvălindu-se în scaun.

Vreme îndelungată rămase acolo, cu inima bătînd puternic, aşteptînd următorul protest indignat al COREI. Spre surprinderea lui ea tăcea, ca şi cum la rîndul ei ar fi fost uluită. Ei bine, nu avea să-i mai dea motiv de supărare. De acum încolo va sta liniştit în faţa panoului de comandă, străduindu-se să-şi calmeze nervii încordaţi.

Cînd îşi veni în fire, luă legătura cu muntele.

— Am scăpat de baterie, le spuse şi auzi uralele înălţîndu-se dinspre Pămînt. Imediat după ce închid uşa, îmi voi relua drumul. Anunţaţi-l pe Sessui & Co. să mă aştepte peste un ceas. Şi mulţumiţi-i lui Kinte pentru lumină — nu mai am nevoie de ea.

Represuriză cabina, deschise casca costumului şi îşi oferi un suc rece şi fortifiant de portocale. Apoi porni motoarele, dezangajă frînele şi se lăsă pe spate, cu un nemaipomenit simţămînt de uşurare pe măsură ce Păianjenul atingea viteza maximă.

Urca de cîteva minute înainte să-şi dea seama ce-i lipseşte. Cu speranţă bruscă, privi prin grilajul metalic al podelei. Nu, nu se găsea acolo.

Mă rog, oricînd putea să obţină o altă sfîrlează, să o înlocuiască pe cea urmînd în prezent bateria spre Pămînt. Era un sacrificiu mic pentru o asemenea realizare. Straniu, aşadar, că îl supăra atît de tare, că nu gusta cum trebuie triumful.

Se simţea ca şi cum ar fi pierdut un prieten vechi şi devotat.

53
Stingere

Că avea doar treizeci de minute întîrziere părea prea frumos ca să fie adevărat. Morgan ar fi jurat că vehiculul zăbovise mai bine de o oră. Acolo sus în Turn, la mai puţin de două sute de kilometri distanţă, comitetul de recepţie se pregătea să îl întîmpine. Refuza să ia măcar în consideraţie posibilitatea altor probleme.

Cînd trecu de semnul de la cinci sute de kilometri, înaintînd mulţumitor în continuare, primi un mesaj de felicitare de la sol.

— Apropo, adăugă Kingsley, paznicul de vînătoare de la Sanctuarul Ruhana a raportat prăbuşirea unui avion. L-am liniştit. Dacă găsim groapa, vom avea un suvenir pentru tine.

Lui Morgan nu-i fu greu să nu se arate entuziasmat; nu dorea să mai vadă vreodată bateria aceea. Pe de altă parte, dacă cineva ar fi recuperat sfîrlează... dar asta însemna o sarcină fără speranţă de reuşită...

Primul semnal de neregulă apăru la cinci sute cincizeci de kilometri. Viteza de ascensiune ar fi trebuit să depăşească două sute de clickuri; în schimb era numai de unu-nouă-opt. Oricît de mică diferenţa — şi nu implica o întîrziere apreciabilă — îl îngrijoră pe Morgan.

La circa treizeci de kilometri de Turn diagnostică problema, şi înţelese că de astă dată nu mai avea ce face. Deşi rezerva de energie trebuia să fie suficientă, bateria

începea să se epuizeze.

Probabil acele porniri şi opriri bruşte cauzaseră boala; poate provocaseră cine ştie ce defecţiune fizică delicatelor componente. Indiferent de explicaţie, curentul scădea treptat, iar odată cu el viteza capsulei.

Raportul lui Morgan cu datele indicatoarelor produse consternare.

— Mi-e teamă că ai dreptate, se lamentă Kingsley, aproape izbucnind în lacrimi. Îţi sugerăm să reduci viteza la o sută de clickuri. Vom încerca să calculăm timpul de viaţă al bateriei, cu toate că asta înseamnă mai degrabă să ghicim.

Încă douăzeci şi cinci de kilometri de parcurs — cincisprezece minute, chiar şi cu această viteză redusă! Dacă ar fi fost în stare să se roage, Morgan ar fi făcut-o.

— Estimăm că ai între zece şi douăzeci de minute, judecînd după rata de scădere a curentului. Va fi la limită.

— Să reduc din nou viteza?

— Nu pentru moment. Ne străduim să-ţi optimizăm curba de descărcare, iar viteza actuală pare a fi potrivită în prezent.

— Mă rog, aprindeţi atunci lumina. Dacă nu ajung la Turn, vreau măcar să-l văd.

Nici Kinte şi nici celelalte staţii orbitale nu-l puteau ajuta să privească partea inferioară a construcţiei. Era o misiune pentru propriul reflector al lui Sri Kanda, îndreptat vertical către zenit.

O clipă mai tîrziu, capsula fu străpunsă de o rază orbitoare pornită din inima insulei Taprobane. La numai cîţiva metri, atît de aproape încît se simţea în stare să le atingă, celelalte trei benzi de ghidaj se transformaseră în panglici de lumină, convergînd spre Turn. Le urmări din ochi topindu-se în depărtare, şi iată...

La doar douăzeci de kilometri! Ar fi trebuit să ajungă acolo în zece minute, sosind prin podeaua acelei mici clădiri pătrate pe care o zărea sclipind pe cer, aducînd cadouri ca un preistoric Moş Crăciun. În pofida hotărîrii de a se relaxa şi de a respecta sfaturile COREI, descoperi că-i este imposibil. Se surprinse încordîndu-şi muşchii, ca şi cum propriile tribulaţii fizice ar fi reuşit să ajute Păianjenul pe parcursul ultimei fracţiuni din călătorie.

La zece kilometri, o schimbare distinctă surveni în zgomotul motorului. Morgan o aşteptase şi reacţionă pe dată. Fără să mai aştepte instrucţiuni de la sol, tăie viteza la cincizeci de clickuri. În acest fel mai avea douăsprezece minute de mers. Începu să se întrebe cu disperare dacă nu fusese prins într-o curbă asimptotică de apropiere, o variantă a cursei dintre Ahile şi ţestoasă. Dacă înjumătăţea viteza la fiecare înjumătăţire a distanţei, avea să atingă Turnul în timp finit? Altădată ar fi ştiut imediat răspunsul; în prezent era prea obosit să se mai gîndească la el.

La cinci kilometri începu să desluşească detaliile de construcţie ale Turnului, pasarela şi gardul de protecţie, inutila plasă de siguranţă prevăzută pentru liniştirea opiniei publice. Deşi îşi încordă ochii, nu reuşi să vadă ecluza spre care se tîra cu o încetineală agonizantă.

Iar după aceea, oricum nu mai contă. La doi kilometri de ţintă, motoarele Păianjenului se opriră complet. Capsula chiar alunecă înapoi cîţiva metri înainte ca Morgan să apuce să cupleze frînele.

Spre uimirea lui Morgan, de astă dată Kingsley nu păru descurajat.

— Încă ai şanse. Lasă zece minute bateriei să se odihnească, în ea este încă suficientă energie pentru aceşti ultimi kilometri.

Fură cele mai lungi zece minute din viaţa lui Morgan. Deşi ele ar fi putut să treacă mult mai rapid dacă ar fi răspuns apelurilor tot mai disperate ale lui Duval, era prea epuizat din punct de vedere emoţional ca să vorbească. Îi părea sincer rău, şi spera ca Maxine să-l ierte şi să-l înţeleagă.

Avusese în schimb o scurtă convorbire cu Chang. Pilotul îi raportase că refugiaţii erau în stare destul de bună şi mult încurajaţi de apropierea lui. Făceau cu schimbul să-l privească prin geamul mic de pe poarta exterioară a ecluzei, pur şi simplu nevenindu-le să creadă în posibilitatea ca el să nu fie capabil să străbată infima distanţă care-i despărţea.

Morgan lasă bateriei un minut în plus pentru noroc. Spre uşurarea sa, motoarele răspunseră cu putere, cu o încurajatoare izbucnire de energie. Păianjenul se apropie la o jumătate de kilometru de Turn înainte de a se opri din nou.

— Data viitoare reuşim, zise Kingsley, cu toate că lui Morgan încrederea colegului sau îi suna puţin forţat.

— Încă zece minute? întrebă cu resemnare.

— Mi-e teama că da. Iar de această dată, utilizează impulsuri de cîte treizeci de secunde, cu pauze de un minut. Astfel vei stoarce ultimul erg din baterie.

Şi din mine însumi, gîndi Morgan. Ciudat că atîta timp CORA rămăsese tăcută. Dar nu se obosise fizic; *se simţea* numai obosit.

În vîrtejul evenimentelor, îşi neglijase propria persoană. În ultima oră uitase complet de pastilele sale energetice şi de sucul de fructe. Gustînd din amîndouă, se simţi înviorat şi îşi dori să poată transfera cîteva din caloriile suplimentare bateriei muribunde.

În sfîrşit, momentul adevărului, cel din urmă efort. Eşecul era de negîndit la o distanţă atît de mică. Soarta nu putea fi atît de crudă, cînd îi mai rămăseseră doar cîteva sute de metri de parcurs.

Firește, vorbea în vînt. Cîte avioane nu se prăbuşiseră chiar la marginea pistei de aterizare, după ce străbătuseră cu succes oceanul? De cîte ori nu cedaseră muşchii ori maşinile la milimetri de ţintă? Noroc sau ghinion, se întîmpla oricui odată şi odată. Nu avea dreptul să aştepte un tratament special.

Capsula urca în salturi frînte, asemeni unui animal rănit de moarte în căutarea propriului paradis. Cînd bateria cedă definitiv, baza Turnului părea să umple jumătate de cer.

Dar încă se găsea la douăzeci de metri deasupra.

54
Teoria relativităţii

În dezolantul moment cînd ultimele picaturi de energie se epuizară iar luminile de pe panoul de control al Păianjenului se stinseră, Morgan simţi, spre onoarea lui, că soarta îi e pecetluită. Abia după secunde întregi îşi aduse aminte că nu avea altceva de

făcut decît să slăbească frînele ca să alunece înapoi spre Pămînt. În trei ore ar fi ajuns liniştit în patul său. Nimeni nu l-ar fi blamat pentru eşec; făcuse tot ce era omeneşte posibil.

Un scurt răstimp, privi cu furie amorțită dreptunghiul inaccesibil pe care se proiecta umbra Păianjenului. Mintea îi răsucea pe toate fețele o grămadă de idei trăznite, respingîndu-le una după alta. Dacă ar fi avut asupra lui mica şi credincioasa sfidează, însă nu exista nici o modalitate să-i fie trimisă înapoi. Dacă refugiații ar fi avut un costum spațial, cineva ar fi întins o frînghie — dar nu avuseseră timp să salveze un costum din transportorul incendiat.

Desigur, dacă asta ar fi fost o video-dramă şi nu o problema reală, un voluntar eroic s-ar fi putut sacrifica, ori şi mai bine, o voluntară, intrînd în ecluză şi aruncînd spre el bucata de frînghie, în cele cincisprezece secunde de păstrare a conştiinței ramase în vid. Faptul că o clipa Morgan luă în considerație soluția, înainte ca bunul simț să o respingă, fu o dovadă a disperării sale.

Din momentul în care Păianjenul renunțase să mai lupte cu gravitația şi pînă cînd Morgan acceptă, în final, că nu mai avea ce să facă, se scurse probabil mai puțin de un minut. Apoi Kingsley puse o întrebare teribil de inutilă într-o astfel de situație:

— Spune-ne din nou distanța, Van. Exact cît de departe eşti față de Turn?

— Ce naiba mai contează? Poate fi şi un an-lumină!

Urmă o tăcere scurtă înainte ca Kingsley să vorbească iarăşi, cu tonul omului care se adresează unui copil mic ori unui invalid dificil.

— Contează enorm. Douăzeci de metri ai zis?

— Da, cam aşa ceva.

Incredibil, inconfundabil, Kingsley scoase un oftat de uşurare. Cînd răspunse, din glasul lui răzbătea chiar bucuria:

— Şi în toți aceşti ani, Van, am crezut tu eşti inginerul şef. Să presupunem că sînt *exact* douăzeci de metri—

Strigătul exploziv al lui Morgan îl împiedică să-şi sfîrşească propoziția.

— Ce idiot sînt! Spune-i lui Sessui că voi andoca în... ah, cincisprezece minute.

— Paisprezece minute şi jumătate, dacă ai apreciat bine distanța. Nimic pe lume nu te va mai opri acum.

Era o declarație riscantă, iar Morgan îşi dori ca Kingsley să nu o fi rostit. Adaptoarele de andocare nu reuşeau întotdeauna să se conecteze corespunzător, datorită erorilor minuscule de toleranță. Şi, bineînțeles, nu avuseseră niciodată ocazia să testeze acest sistem particular.

Nu se simți foarte stînjenit că uitase. La urma urmei, sub stress îți uitai propriul număr de telefon, sau chiar ziua de naştere. Şi pînă în acest moment, factorul acum dominant al situației prezentase atît de puțină importanță, încît nu era de mirare că-l ignorase complet.

Totul se reducea la o chestiune de relativitate. Nu avea posibilitatea să ajungă la Turn; dar Turnul va ajunge la el — în cei doi kilometri inexorabili parcurşi zilnic.

55
Andocare

Recordul unei zile de construcție fusese de treizeci de kilometri, pe vremea cînd se asamblase secțiunea cea mai uşoară şi subțire a Turnului. În prezent porțiunea cea mai masivă, însăşi inima structurii, era aproape gata pe orbită, iar viteza scăzuse la doi kilometri. De ajuns. Îi lăsa timp lui Morgan să verifice alinierea adaptorilor şi să recapituleze în minte secundele oarecum delicate dintre confirmarea andocării şi eliberarea frînelor Păianjenului. Dacă întîrzia decuplarea lor, ar fi urmat un concurs foarte inegal de forță între capsulă şi megatonele în mişcare ale Turnului.

Fu un sfert de oră lung dar odihnitor — timp suficient, socoti Morgan, s-o astîmpere pe CORA. Spre sfîrşit totul păru să se petreacă rapid, ca în ultimul moment să se simtă asemeni unei furnici pe cale să fie zdrobită de o presă hidraulică, pe măsură ce acoperişul solid al cerului cobora spre el. O secundă, baza Turnului se găsi la cîțiva metri distanță; o clipă mai tîrziu, simți şi auzi impactul mecanismelor de andocare.

Multe vieți depindeau de îndemînarea şi de grija cu care inginerii şi mecanicii îşi îndepliniseră sarcinile, cu ani în urmă. *Dacă* elementele de cuplare nu se aliniau în toleranțele permise, *dacă* mecanismele de prindere nu funcționau cum trebuie, *dacă* garnitura nu era etanşă... Morgan încercă să interpreteze amalgamul de sunete care-i parvenea la urechi, însă nu era suficient de pregătit să-i înțeleagă mesajul.

Apoi, ca un semnal de victorie, indicatorul ANDOCARE TERMINATĂ clipi pe panoul de bord. Trebuiau zece secunde ca elementele telescopice să absoarbă mişcarea Turnului. Morgan aşteptă jumătate din interval înainte să elibereze precaut frînele. Era pregătit să le acționeze imediat dacă Păianjenul începea să alunece, dar senzorii nu mințiseră. Turnul şi capsula se cuplaseră ferm laolaltă. Morgan mai avea de urcat cîteva trepte şi îşi atingea obiectivul.

După ce raportă audienței în delir de pe Pămînt şi Stația de Mijloc, aşteptă un moment să-şi recapete suflul. Era ciudat să se gîndească că aceasta reprezenta cea de a doua lui vizită. Îşi amintea prea puțin de prima, efectuată cu ani în urmă şi cu treizeci şi şase de mii de kilometri mai sus. Pe durata a ceea ce constituise, în lipsa unei denumiri mai potrivite, turnarea fundației, în Subsol se organizase o mică petrecere, şi se împroşcaseră numeroase toasturi la 0 g. Nu era doar prima secțiune terminată, ci şi prima care urma să facă contact cu Pămîntul, la capătul lungii sale coborîri de pe orbită. O oarecare ceremonie păruse aşadar normală, iar Morgan îşi aduse aminte că pînă şi senatorul Collins se dovedise suficient de atent ca să participe şi să-i ureze succes, într-un discurs pompos dar sincer. Acum avea motive mai întemeiate de sărbătorire...

Deja, Morgan auzea izbiturile slabe de bun venit dinspre uşa îndepărtată a ecluzei. Îşi desfăcu centura de siguranță, se ridică stîngaci din scaun şi începu să urce scara. Trapa superioară prezentă o oarecare rezistență, ca şi cum forțele aliate contra lui depuneau un ultim efort de împotrivire. Aerul şuieră scurt pînă ce presiunile se egalizară. Apoi capacul circular se deschise în jos, iar mîini febrile îl ajutară să intre în Turn. Luînd prima înghițitură din aerul fetid, Morgan se întrebă cum de reuşise

cineva să supraviețuiască aici. Dacă misiunea sa nu ar fi reuşit, era convins că o a doua încercare ar fi venit prea tîrziu.

Celula goală şi pustie era iluminată doar de panouri solare fluorescente, care captaseră şi eliberaseră pe urmă răbdătoare energia soarelui timp de un deceniu, în aşteptarea eventualei urgențe. În cele din urmă ea sosise. Lumina panourilor dezvăluia o scenă desprinsă parcă dintr-un vechi război. Aici se găseau refugiații sinistrați şi obosiți ai unui oraş devastat, ghemuindu-se într-un adăpost cu cele cîteva posesiuni salvate din dezastru.

În schimb, nu mulți refugiați ar fi purtat genți etichetate PROIECT IONIC, CORPORAȚIA HOTELIERĂ SELENARĂ, PROPRIETATE A REPUBLICII FEDERALE MARTE, ori ambiguul PERMITE / NU PERMITE / DEPOZITAREA ÎN VID. Nici nu ar fi fost atît de veseli; chiar şi cei ce stăteau întinşi jos ca să economisească oxigenul reuşiră să surîdă şi să fluture din mîini. Morgan apucase să le întoarcă salutul, cînd genunchii i se înmuiară sub el şi totul se întunecă.

Niciodată nu mai leşinase, iar cînd jetul de oxigen rece îl trezi, prima emoție fu una de acută stînjeneală. Ceața din priviri îi dispăru încet şi observă în jur siluete mascate aplecate deasupra lui. Un moment se întrebă dacă nu se găsea într-un spital, apoi mintea şi vederea îi reveniră la normal. În timpul leşinului, încărcătura sa prețioasa fusese descărcată.

Acele măşti reprezentau filtrele moleculare pe care el le adusese în Turn. Purtate pe nas şi gură, blocau dioxidul de carbon, lăsînd să treacă oxigenul. Simple şi totuşi sofisticate tehnologic, permiteau supraviețuirea într-o atmosferă altminteri sufocantă. Să respiri prin ele cerea puțin efort, dar Natura nu oferea niciodată nimic pe degeaba — şi constituia un preț mic de achitat pentru viață.

Amorțit însă refuzînd orice ajutor, Morgan se ridică şi făcu în cele din urmă cunoştință cu cei pe care îi salvase. O singură chestiune îl îngrijora: cît timp fusese inconştient, oare CORA nu ținuse unul din discursurile ei? Nu dorea să deschidă subiectul, dar se întreba...

— În numele tuturor celor de aici, i se adresa profesorul Sessui cu sinceritate dar şi cu stîngăcia omului neobişnuit să fie politicos, doresc sa vă mulțumim pentru ceea ce ați făcut. Vă datorăm viața.

Orice răspuns logic sau coerent ar fi mirosit a falsă modestie, aşa că Morgan se folosi de scuza ajustării măştii proprii ca să murmure ceva ininteligibil.

Era pe cale să verifice dacă tot echipamentul fusese descărcat cînd Sessui adăugă, oarecum neliniştit:

— Regret că nu vă putem oferi un scaun — asta-i tot ce avem.

Arătă cîteva cutii de instrumente, puse una peste alta.

— Luați-o şi dumneavoastră ceva mai uşor.

Fraza suna familiar; aşadar CORA *vorbise.* Urmă o scurtă pauză jenantă în vreme ce Morgan înregistra situația, ceilalți recunoşteau că ştiau, iar el le arăta că ştie că ei *ştiau* — totul fără să se rostească un cuvînt, în acel gen de regres psihologic infinit care apare cînd un grup împărtăşeşte împreună un secret, pe care nimeni nu-l va mai menționa a doua oară.

Respiră adînc de cîteva ori — uimitor cît de repede se obişnuise cu masca — şi se aşeză pe scaunul oferit. Nu voi leşina din nou, îşi spuse hotărît. Trebuie să predau

marfa şi să plec repede, dacă e posibil înaintea altor comentarii ale COREI.

— Bidonul acela cu sigilant va rezolva problema spărturii, spuse indicînd cel mai mic dintre containerele transportate. Suflați sprayul în jurul garniturii. Se întăreşte imediat. Oxigenul utilizați-l numai cînd e neapărată nevoie. Poate veți dormi. Există măşti de CO_2 pentru fiecare şi cîteva de rezervă.

Aveți apă şi mîncare pentru trei zile. Ar trebui să ajungă. Transportorul de la 10 K va ajunge aici probabil mîine dimineață. Cît despre Medikit, sper să nu aveți deloc nevoie de el!

Făcu o pauză să respire. Nu era uşor să vorbească purtînd un filtru de CO_2 şi simțea o nevoie crescîndă să-şi conserve forțele. Grupul lui Sessui era în prezent în stare să-şi poarte singur de grijă, însă el mai avea o treabă de îndeplinit — cu cît mai repede, cu atît mai bine.

Morgan se răsuci spre Chang şi îl rugă cu glas calm:

— Ajută-mă să-mi pun costumul. Vreau să inspectez şina.

— Dar costumul are aer doar pentru de treizeci de minute!

— Îmi trebuie zece minute, maximum cincisprezece.

— Doctore Morgan, cu unul *sînt* operator spațial calificat: dumneavoastră nu sînteți. Nimeni nu are voie să iasă afară într-un costum de treizeci de minute fără o rezervă, sau un ombilic. Exceptînd starea de urgență, bineînțeles.

Morgan afişă un zîmbet obosit. Chang avea dreptate, iar scuza primejdiei imediate nu se mai aplica. Totuşi urgență era ori de cîte ori Inginerul Şef aprecia că este.

— Doresc să verific stricăciunile şi să inspectez şinele, răspunse el. Ar fi păcat dacă cei de la 10 K nu vor reuşi să ajungă aici deoarece nu au fost avertizați de cine ştie ce obstacol.

Chang nu se arăta prea fericit (ce bîrfise oare CORA cît timp rămăsese inconştient?), dar nu mai argumentă în vreme ce-l urma pe Morgan în ecluza nordică.

— Mai ai necazuri cu profesorul?

Chang clătină din cap.

— Cred că dioxidul de carbon l-a mai încetinit un pic. Iar dacă începe din nou — ei bine, sîntem şase contra unu, deşi nu sînt convins că putem conta pe studenții lui. Unii din ei sînt la fel de trăzniți. Priviți fata aceea care-şi petrece tot timpul mîzgălind în colț. E convinsă că soarele se stinge, ori că explodează — nu sînt foarte sigur de variantă — şi vrea să prevină lumea înainte să moară. Ca şi cum ar avea vreo importanță. Eu unul aş prefera nici să nu ştiu.

Deşi nu reuşi să-ți rețină zîmbetul, Morgan ştia că nici unul din studenții profesorului nu era nebun. Excentrici, poate — dar şi străluciți, altminteri nu ar fi lucrat alături de Sessui. Într-o zi va trebui să afle mai multe despre bărbații şi femeile ale căror vieți le salvase. Însă asta va aştepta pînă ce cu toții se vor întoarce pe Pămînt, pe drumurile lor diferite.

— Am să fac un tur rapid al Turnului descriind situația, ca tu să o transmiți pe Mijloc. Nu-mi va lua mai mult de zece minute. Şi dacă totuşi nu va fi aşa, ei bine, să nu încerci să mă aduci înapoi.

Replica lui Chang, rostită pe cînd închidea uşa interioară a ecluzei, fu practică şi scurtă.

— Cum naiba aş putea?

56
Privelişte de pe balcon

Uşa exterioară a ecluzei dinspre nord se deschise fără dificultate, dezvăluind un dreptunghi de întuneric. Străbătîndu-l orizontal trecea o linie de foc: mînerul gardului de protecţie al pasarelei, strălucind în raza de lumină a reflectorului îndreptat în sus de pe Sri Kanda.

Morgan respiră adînc şi îşi flexă costumul. Se simţea perfect. Fluturînd din mînă lui Chang, care-l urmărea pe geamul uşii interioare, păşi afară.

Pasarela ce înconjura Subsolul era constituită dintr-o grilă de metal lată de circa doi metri. Dincolo de ea se întindea plasa de siguranţă, pe o lărgime de încă treizeci de metri. Porţiunea observată de Morgan nu prinsese nimic de-a lungul anilor de aşteptare.

Începu să cerceteze circular Turnul, ferindu-şi ochii de strălucirea venind de dedesubt. Iluminarea laterală dezvăluia fiecare ridicătură sau imperfecţiune pe suprafaţa întinsă deasupra lui ca un drum spre aştri — ceea ce şi era, întrucîtva.

Aşa cum sperase şi se aşteptase, explozia din partea îndepărtată a Turnului nu provocase nici o stricăciune aici. Pentru asta ar fi trebuit o bombă atomică, şi nu doar una electrochimică. Canelurile gemene ale şinei se întindeau la nesfîrşit în aceeaşi perfecţiune. Iar cincizeci de metri sub balcon, deşi era greu să privească în direcţia respectivă datorită reflectorului, reuşea să desluşească buferele terminale, pregătite pentru o operaţiune care n-ar trebui să aibă loc vreodată.

Fără să se grăbească şi ţinîndu-se aproape de faţa Turnului, Morgan înaintă încet de-a lungul feţei vestice, pînă ajunse la primul colţ. Depăşindu-l, privi înapoi spre uşa deschisă a ecluzei şi la siguranţa — relativă, într-adevăr! — oferită de ea, înainte să continue cu îndrăzneală pe lîngă peretele neted al feţei vestice.

Simţea un amestec curios de uşurare şi de frică cum nu mai trăise din clipa în care învăţase să înoate şi, pentru prima dată, se pomenise într-o apă mai adîncă decît el. Cu toate că era convins de absenţa oricărui pericol real, primejdii puteau apare. Era perfect conştient de prezenţa COREI, aşteptîndu-şi ceasul. Niciodată însă nu-i plăcuse să lase o treabă neterminată, iar misiunea lui nu se încheiase.

Faţa vestică era identică cu nordul, cu excepţia ecluzei. Iarăşi, nu vedea nici un semn de distrugere, deşi se găsea mai aproape de locul exploziei.

Stăpînindu-şi graba — la urma urmei, era afară de numai trei minute — Morgan merse mai departe. Încă înainte să dea colţul, îşi dădu seama că nu va încheia circuitul Turnului. Pasarela fusese smulsă şi atîrna în spaţiu ca o limbă răsucită de metal. Plasa de siguranţă dispăruse cu totul, fără îndoială ruptă de transportorul în cădere.

Nu-ţi forţa norocul, îşi zise Morgan. Nu rezistă însă tentaţiei să privească după colţ, ţinîndu-se de secţiunea rămasă a gardului.

Pe şine se găseau o mulţime de fragmente metalice, iar Turnul se decolorase din

cauza exploziei. Dar atît cît reuşea să observe, nu era nimic pe care cîţiva oameni să nu-l repare în cîteva ore. Făcu o descriere detaliată lui Chang. Uşurat, pilotul îl rugă să revină cît mai repede în Turn.

— Nu-ţi face griji, replică Morgan. Mâi am zece minute de oxigen şi doar treizeci de metri de străbătut. Aş izbuti şi fără rezervor.

Nu intenţiona însă să încerce aşa ceva. Avusese parte de emoţii suficiente pentru o singură noapte. Mai mult chiar, dacă era să-i dea crezare COREI. Din clipa aceasta avea să i se supună total ordinelor.

Întors înapoi în faţa uşii deschise a ecluzei, ramase cîteva clipe lîngă balustrada, scăldat de lumina venind de pe vîrful lui Sri Kanda de sub el. Umbra i se proiecta imensă de-a lungul Turnului, vertical în sus. Se întindea pe mii de kilometri, iar lui Morgan îi trecu prin minte că probabil ajungea pînă la transportorul care cobora dinspre Staţia 10 K. Dacă flutura din braţe, salvatorii poate i-ar fi observat semnalele; ar fi putut să comunice cu ei în codul Morse.

Această fantezie amuzanta îi inspiră un gînd mult mai serios. N-ar fi fost mai bine să aştepte aici, alături de ceilalţi, şi să nu rişte o întoarcere în Păianjen? În schimb, călătoria pînă pe Mijloc unde ar fi primit îngrijiri medicale adecvate ar fi durat o săptămînă. Nu constituia o alternativă potrivită, dat fiind faptul că se putea întoarce pe Sri Kanda în mai puţin de trei ore.

Sosise timpul să intre înăuntru — aerul i se împuţinase şi nu mai avea ce să vadă. O ironie dezamăgitoare, luînd în consideraţie priveliştea spectaculoasă pe care în mod normal cineva ar fi admirat-o de aici, zi sau noapte. De astă dată totuşi, planeta de dedesubt şi cerul de deasupra erau amîndouă interzise ochilor, datorită strălucirii orbitoare de pe Sri Kanda. Plutea într-un mic univers de lumină, înconjurat din toate părţile de întuneric. Era aproape imposibil de crezut că se găsea în spaţiu, fie şi numai datorită greutăţii. Se simţea ca şi cum ar fi stat pe munte, şi nu la şase sute de kilometri deasupra lui. Un gînd de savurat şi de păstrat printre amintiri.

Mîngîie suprafaţa netedă şi dură a Turnului, mai uriaş în comparaţie cu el decît un elefant faţă de o amibă. Dar o amibă nu e capabilă să conceapă un elefant, şi cu atît mai puţin să îl creeze.

— Ne vedem pe pămînt, peste un an, şopti Morgan, închizînd încet uşa ecluzei.

57
Ultimul răsărit

Morgan se întoarse în Subsol doar pentru cinci minute. Nu era momentul schimburilor de amabilităţi şi nu dorea să consume nimic din preţiosul oxigen pe care-l transportase cu atîta dificultate. Strînse mîinile tuturor celor din jur şi se grăbi înapoi în Păianjen.

Era bine să respire din nou fără mască, şi încă mai bine să ştie misiunea dusă la capăt şi că în trei ore avea să fie înapoi în siguranţă pe Pămînt. Totuşi, după întreg efortul depus să atingă Turnul, îi era greu să pornească, iarăşi la drum, predîndu-se atracţiei gravitaţionale — chiar dacă în prezent ea îl purta spre casă. Eliberă în sfîrşit

punțile de andocare şi începu să cadă, în imponderabilitate vreme de cîteva secunde.

Cînd indicatorul de viteză atinse trei sute de clickuri, sistemul automat de frînare intră în funcțiune, iar greutatea se reinstală. Bateria brutal secătuită se încărca, însă probabil fusese deteriorată dincolo de orice reutilizare, trebuind să fie înlocuită.

Exista un paralelism îngrijorător. Morgan nu putea să nu se gîndească la propriul trup suprasolicitat, dar o mîndrie încăpățînată nu-l lăsa să ceară un doctor la sosire. Încheiase un mic pariu cu sine însuşi: îl va cere dacă CORA va vorbi din nou. CORA tăcea în timp ce vehiculul cobora rapid în noapte. Morgan se simțea complet relaxat şi lăsă Păianjenul să-şi poarte singur de grijă. Privi bolta. Puține nave spațiale ofereau o asemenea panoramă, şi nu mulți oameni văzuseră vreodată stelele în asemenea condiții superbe. Aurora boreală dispăruse complet, reflectorul fusese stins şi nimic nu mai concura vizibilitatea constelațiilor.

Exceptînd, desigur, stelele construite chiar de mîna omului. Aproape drept în sus se găsea farul strălucitor al lui Ashoka, poziționat pentru totdeauna deasupra Hindustanului şi la numai cîteva sute de kilometri de complexul Turnului. La jumătatea drumului spre est era Confucius, mult mai jos Kamehameha, în vreme ce sus în vest sclipeau Kinte şi Imhotep. Ele reprezentau numai cele mai luminoase posturi de semnalizare de pe ecuator. Existau roiuri de alți sateliți, cu toții mai strălucitori decît Sirius. Cît de uimiți ar fi fost vechii astronomi să observe acest colier celest! Şi cît de nedumeriți ar fi fost să vadă că, după ore de observație, erau în continuare imobili, fără să răsară, fără să apună, în timp ce stelele familiare treceau pe alături pe traiectoriile lor cunoscute.

Privind colierul de diamante întins pe cer, mintea adormită a lui Morgan transformă încet imaginea în ceva mult mai impresionant. Cu un mic efort de imaginație, acele stele instalate de mîna omului deveniră lampadarele unui pod titanic.

Se scufundă în visări şi mai fanteziste. Cum se numea podul spre Valhalla, peste care eroii legendelor nordice treceau din această lume în cealaltă? Nu reuşea să-şi aducă aminte, însă era un vis glorios.

Oare alte creaturi, cu mult înaintea omului, încercaseră să unească cerurile propriilor lumi? Se gîndi la splendidele inele din jurul lui Saturn, la arcurile fantomatice ale lui Uranus şi Neptun. Chiar dacă ştia cu precizie că nici una din aceste planete nu simțise vreodată atingerea vieții, îl amuza să-şi închipuie că acolo se găseau fragmente ale unor poduri care eşuaseră.

Dorea să doarmă dar, împotriva voinței sale, imaginația preluă ideea. Ca un cîine ce descoperă un os, nu mai voia să renunțe.

Conceptul nu era absurd, nici măcar original. Multe din stațiile geostaționare măsurau deja kilometri în lungime, sau erau legate de cabluri întinse pe fracțiuni apreciabile ale orbitei lor. Să fie legate împreună, dînd astfel naştere unui inel în jurul lumii, constituia o sarcină inginerească mult mai simplă decît construcția Turnului, şi ar fi implicat material mai puțin.

Nu, nu un inel, *o roată.* Acest turn ar reprezenta doar prima spiță. Vor fi şi altele (patru? şase? o mulțime?) de-a lungul ecuatorului. După ce vor fi conectate rigid pe orbită, problemele de stabilitate afectînd un singur turn ar dispare. Africa, America de Sud, Insulele Gilbert, Indonezia — toate puteau oferi poziții pentru terminale terestre,

dacă se dorea.

Deoarece, pe măsură ce materialele se vor îmbunătăți iar cunoaşterea va avansa, turnurile vor fi făcute invulnerabile chiar în fața celor mai cumplite uragane, iar amplasamentele montane nu vor mai fi obligatorii. Dacă ar fi aşteptat încă o sută de ani, poate că nu ar mai fi fost nevoit să-l tulbure pe Mahanayake Thero...

Semiluna lunii în descreştere se ridicase lent deasupra orizontului estic, deja aprins de primele semne ale răsăritului. Strălucirea Pământului lumina întregul disc selenar atît de puternic, încît Morgan zărea multe din detaliile de suprafață, îşi încordă ochii în speranța să vadă acea minunată privelişte, imposibilă în epoci mai timpurii, a unei stele situate între brațele semilunei. Dar nici unul din oraşele celei de a doua, case a omului nu era vizibil în această seară.

Încă două sute de kilometri — mai puțin de o oră de drum. Nu avea sens să se străduie să rămînă treaz. Păianjenul avea o programare finală automată şi ar fi atins terminalul încet, fără să-i deranjeze somnul...

Prima îl trezi durerea. CORA întîrzie doar o fracțiune de secundă.

— Nu încerca să te mişti, spuse ea şoptit. Am trimis după ajutor. Ambulanța e pe drum.

Asta era nostim. Dar nu rîde, îşi ordonă Morgan; CORA face ce crede că e mai bine. Nu simțea spaimă. Cu toate că durerea din coşul pieptului era intensă, nu-l incapacita. Încercă să-şi concentreze mintea asupra ei, iar actul în sine îmblînzi simptomele. De multă vreme, descoperise că cel mai potrivit mod de a trata durerea era să o studieze obiectiv.

Warren Kingsley îl chema, însă cuvintele lui erau departe şi aveau puțin sens. Recunoştea anxietatea din vocea prietenului său şi dorea să fie în stare să o potolească, dar nu mai avea putere să facă față acestei probleme — sau oricărei alteia.

Nu mai auzea nici vorbele. Un murmur slab însă constant ştersese toate celelalte sunete. Deşi îl ştia prezent doar în creierul său, ori în canalele labirintice ale urechii, părea deplin real. Îşi putea închipui că stă la baza unei cascade importante.

Devenea mai slab, mai moale, *mai muzical.* Şi deodată, îl recunoscu. Ce plăcut să audă din nou, la granița frontierei tăcute a spațiului, sunetul pe care şi-l amintea de la prima vizită pe Yakkagala!

Gravitația îl trăgea iarăşi spre casă, aşa cum mîna ei invizibilă modelase de-a lungul veacurilor forma Fîntînilor Paradisului. El unul însă crease ceva pe care gravitația nu mai era capabilă să pună mîna, atît timp cît oamenii posedau înțelepciune şi voința de a o păstra.

Picioarele îi erau reci. Ce se întîmplase cu sistemul de suport vital al Păianjenului? Oricum, curînd va răsări soarele şi atunci va fi suficient de cald.

Stelele apuneau, mult mai rapid decît ar fi avut dreptul. Ciudat; deşi ziua aproape că sosise, în jurul lui creştea întunericul. Iar fîntînile coborau înapoi către pămînt, cu vocile tot mai slabe... mai slabe... şi mai slabe...

Apoi izbucni o alta voce, dar Vannevar Morgan nu o auzea, între bipuri scurte, ascuțite, CORA striga răsăritului care se năştea:

AJUTOR! ORICINE MĂ AUDE ÎL ROG SĂ VINĂ IMEDIAT! ACEASTA ESTE O URGENȚĂ CORA!

AJUTOR! ORICINE MĂ AUDE ÎL ROG SĂ VINĂ IMEDIAT!

Încă mai striga cînd soarele îşi făcu apariţia, iar primele sale raze mîngîiară culmea muntelui odinioară sacru. Departe dedesubt, umbra lui Sri Kanda alergă pe covorul de nori, conul său perfect nealterat în pofida a tot ceea ce întreprinsese omul. Astăzi nu mai existau pelerini care să privească simbolul eternităţii întins pe faţa Pămîntului deşteptat. Milioane însă îl vor privi, în secolele ce aveau să vină, călătorind în confort şi siguranţă către stele.

Epilog:
Triumful lui Kalidasa

În ultimele zile ale acelei scurte veri, înainte ca fălcile de gheaţă să se strîngă puternic în jurul ecuatorului, unul din trimişii din Starholme sosi la Yakkagala.

Ca un Stăpîn al Roiului, se conjugase recent în formă umană. Cu excepţia unui singur detaliu, asemănarea era excelentă; copiii însă care-l acompaniau pe Holmer în autocopter se găseau într-o stare constantă de uşoară isterie, cei mai tineri izbucnind frecvent în chicote.

— Ce este aşa de amuzant? întrebase străinul într-o solariană perfectă. Sau e o glumă personală?

Dar ei nu aveau de gînd să-i explice Starholmerului, a cărui viziune normală se situa complet în infraroşu, că pielea omenească nu e un mozaic întîmplător de verde, roşu şi albastru. Chiar şi cînd El ameninţă să se transforme într-un *Tyrannosaurus Rex* şi să-i mănînce pe toţi, refuzară să-i satisfacă curiozitatea. Într-adevăr, îi arătară cu promptitudine — unei entităţi care străbătuse ani-lumină şi învăţase vreme de treizeci de secole! — că o masă de numai o sută de kilograme nu ar fi plămădit un dinozaur foarte impresionant.

Holmerului nu-i păsa. Era răbdător, iar copiii Pămîntului îl fascinau continuu, atît în biologia lor cît şi în psihologie. La fel se prezentau puii tuturor creaturilor — toate cele care *aveau* pui. Studiind nouă astfel de specii, Holmerul aproape că-şi putea imagina cum era să creşti, să te maturizezi, să mori — aproape, dar nu deplin.

Întins în faţa oamenilor şi a străinului se găsea pămîntul gol, cîmpiile şi pădurile sale luxuriante de altădată, devastate de răsuflarea geroasă din nord şi sud. Graţioşii palmieri dispăruseră de mult, şi chiar pinii trişti care le succedaseră erau azi schelete dezgolite, cu rădăcinile distruse de îngheţ. Pe suprafaţa Pămîntului întreaga viaţă încetase a mai exista. Doar în abisurile oceanelor, acolo unde căldura internă a planetei menţinea gheaţa la distanţă, cîteva creaturi oarbe şi flămînde încă se mai tîrîiau, înotau şi se devorau una pe alta.

Totuşi, pentru o fiinţă a cărei lume de baştină înconjura un soare roşu şi slab, astrul strălucind pe cerul fără nori părea intolerabil de puternic. Deşi căldura îi

dispăruse, suptă de boala care-i atacase inima cu o mie de ani în urmă, lumina lui rece şi intensă revela fiece detaliu al Pâmîntului, reflectată fiind cu splendoare de gheţarii apropiaţi.

Pentru copiii încă fermecaţi de puterile nou descoperite ale minţilor, temperaturile coborîte reprezentau o provocare palpitantă. Dansînd goi printre troiene, ridicînd cu picioarele desculţe nori fini de cristale sclipitoare, îşi obligau simbioţii să-i avertizeze des: "Nu neglijaţi semnele de degerare!" Căci ei nu erau suficient de mari ca să-şi înlocuiască singuri membrele, fără ajutorul vîrstnicilor.

Cel mai mare dintre băieţi făcea pe grozavul. Lansase un atac deliberat împotriva frigului, proclamîndu-se mîndru un element de foc. (Starholmerul notă termenul pentru o cercetare ulterioară, care mai tîrziu îi va cauza multă perplexitate.) Tot ceea ce se zărea din micul exhibiţionist era o coloană de flăcări şi de aburi, dansînd înainte şi înapoi de-a lungul anticei construcţii de cărămidă. Ceilalţi copii ignorară voit această etalare grosolană.

Starholmerului însă îi prezenta un paradox interesant. De ce oare se retrăseseră aceşti oameni spre planetele interioare, atunci cînd ar fi putut să lupte împotriva frigului cu forţele stăpînite de ei în prezent — aşa cum procedau, într-adevăr, verii lor de pe Marte?

Constituia o întrebare ce nu primise un răspuns satisfăcător.

Se gîndi din nou la replica enigmatică dată de ARISTOTEL, entitatea cu care El era în stare să comunice cel mai uşor.

— Există un anotimp pentru orice, rostise creierul pămîntean. O vreme cînd te împotriveşti Naturii, şi alta cînd i te supui. Adevărata înţelepciune rezidă în a face alegerea corectă. După ce lunga iarnă se va termina, omul se va întoarce pe Pămînt reînnoit şi proaspăt.

Şi astfel, pe parcursul ultimelor cîteva secole, întreaga populaţie terestră migrase de-a lungul turnurilor ecuatoriale către tinerele oceane ale lui Venus şi către cîmpiile fertile ale zonei temperate a lui Mercur. După cinci sute de ani, cînd soarele îşi va reveni, exilaţii urmau să se întoarcă. Mercur va fi abandonată, cu excepţia regiunilor polare; în schimb Venus va rămîne permanent o locuinţă umană. Răcirea soarelui iniţiase şi oferise ocazia îmblînzirii acelei lumi de iad.

Deşi importante, aceste lucruri îl priveau pe Starholmer indirect. Interesul Său se concentra pe aspectele mai subtile ale societăţii şi culturii omeneşti. Fiecare specie este unică, cu propriile ei surprize şi capricii. Cea de faţă îi prezentase Starholmerului conceptul surprinzător al informaţiei negative — sau, utilizînd terminologia locală, umorul, fantasticul, mitul.

Abordînd straniile fenomene, uneori Starholmerul îşi spusese disperat: Nu-i vom înţelege *niciodată* pe oameni. De cîteva ori fusese atît de frustrat, încît se temuse să nu se conjuge involuntar, cu toate riscurile care decurgeau de aici. Însă de atunci înregistrase un progres real. Încă îşi mai amintea de satisfacţia trăită prima dată cînd rostise o glumă, iar copiii rîseseră în jurul Său.

Munca cu copiii se dovedise una din soluţii, încă o dată sugerată de ARISTOTEL.

— Există o vorbă: copilul e tatăl omului. Cu toate că ideea biologică de "tată" ne este străină amîndurora, în acest context particular cuvîntul are un dublu înţeles—

Iată-L deci acolo, în speranţa că aceşti copii îl vor ajuta să-i înţeleagă pe adulţii

în care mai tîrziu se vor transforma. Uneori spuneau adevărul; dar şi atunci cînd se jucau (un alt concept dificil) şi împrăştiau informaţii negative, Starholmerul recunoştea semnele...

Erau însă momente cînd nici copiii, nici adulţii şi nici chiar ARISTOTEL nu cunoşteau adevărul. Părea să fie un spectru continuu de la fantezia absolută pînă la faptele istorice, cu toate gradaţiile posibile între ele. La unul din capete se găseau figuri ca Leonardo şi Columb, Einstein şi Lenin, Newton şi Washington, ale căror voci şi imagini fuseseră uneori păstrate. La cealaltă extremă erau Zeus, Alice şi King Kong, Guliver şi Siegfried şi Merlin, care nu era pasibil să fi existat în lumea reală. Dar ce părere să aibă despre Robin Hood, Tartan, Christos, Sherlock Holmes şi Odysseus, Frankenstein? Admiţînd anumite exagerări, ele ar fi putut să fie personaje istorice reale...

Tronul Elefantului se schimbase prea puţin în trei mii de ani şi jumătate, dar niciodată nu susţinuse greutatea unui asemenea vizitator. Privind către sud, Starholmerul compară coloana lată de jumătate de kilometru, avîntată din interiorul muntelui, cu realizările inginereşti ale altor lumi. Pentru o specie atît de tînără, lucrarea impresiona cu adevărat. Deşi arăta mereu gata să se prăbuşească, stătea în picioare de cincisprezece secole.

Desigur, nu în forma sa actuală. Prima sută de kilometri forma astăzi un oraş vertical, încă locuit pe cîteva nivele foarte distanţate între ele, pe unde altădată şaisprezece perechi de şine transportaseră un milion de pasageri pe zi. Doar două şine rămăseseră operaţionale; peste cîteva ceasuri, Starholmerul şi escorta Sa urmau să gonească în susul acelei coloane uriaşe, înapoi spre Oraşul Inel din jurul globului.

Holmerul îşi ajustă ochii pentru viziune telescopică şi cercetă încet zenitul. Da, iată-l acolo, greu de zărit ziua, dar uşor de văzut noaptea, cînd lumina soarelui încă mai cădea pe el. Banda subţire şi strălucitoare despărţind cerul în două emisfere era ea însăşi o adevărată lume, unde jumătate de miliard de oameni optaseră pentru o viaţă în imponderabilitate.

Şi tot acolo, lîngă Oraşul Inel, se găsea astronava care purtase trimisul şi pe toţi ceilalţi însoţitori ai Roiului peste hăurile interstelare. În chiar acest moment se pregătea de plecare, nu cu grabă, ci în avans cu cîţiva ani faţă de program, în vederea următorului salt de şase sute de ani al călătoriei sale.

Intervalul nu însemna nimic pentru Starholmer, întrucît nu avea să se reconjuge pînă la sfîrşitul drumului. Însă atunci ar putea să întîmpine prima mare provocare a lungii Sale cariere. Pentru prima oară, o Sondă Stelară fusese distrusă — ori cel puţin amuţită — curînd după ce pătrunsese într-un sistem solar. Poate că în cele din urmă îi descoperise pe misterioşii Vînători ai Zorilor, care-şi lăsaseră amprentele pe atît de multe lumi, inexplicabil de apropiate de început. Dacă Starholmerul ar fi fost capabil de venerație, sau teamă, le-ar fi încercat pe amîndouă, în vreme ce îşi contempla viitorul distanţat la şase sute de ani.

Acum însă şedea pe vîrful troienit de zăpadă al Yakkagalei, privind drumul către stele al omenirii. Chemă copiii lîngă El (întotdeauna ei înţelegeau cînd dorea cu adevărat să I se dea ascultare) şi indică muntele din sud.

— Ştiţi perfect de bine, spuse El cu o exasperare doar în parte prefăcută, că Portul Terestru Unu a fost construit cu două mii de ani mai tîrziu decît acest palat în

ruină.

Copiii încuviințară solemn.

— Atunci, întrebă Starholmerul trasînd o linie de la zenit pînă în vîrful muntelui, de ce numiți voi această coloană Turnul lui Kalidasa?

Surse şi precizări

Scriitorul de ficțiune istorică are o responsabilitate deosebită față de cititori, mai cu seamă atunci cînd lucrează cu timpuri și locuri neobișnuite. Nu trebuie să distorsioneze faptele sau evenimentele dacă acestea sînt cunoscute; iar cînd le inventează, așa cum de multe ori e necesar s-o facă, este dator să indice linia despărțitoare între imaginație și realitate.

Scriitorul de science fiction are aceeași responsabilitate, la pătrat. Sper ca rîndurile următoare nu numai să răspundă acestei obligații, dar să și sporească plăcerea cititorului.

TAPROBANE ȘI CEYLON

Din motive de intrigă a romanului, am operat trei modificări nesemnificative în geografia Ceylonului, astăzi Sri Lanka. Am mutat insula cu opt sute de kilometri mai la sud, astfel încît să călărească ecuatorul – așa cum într-adevăr o și făcea acum douăzeci de milioane de ani, și cum poate o va face din nou în viitor. Pentru moment, ea se găsește între șase și zece grade latitudine nord.

Apoi am dublat înălțimea Muntelui Sacru, mutîndu-l mai aproape de "Yakkagala". Deoarece ambele locuri există, foarte asemănătoare cu descrierea făcută de mine.

Sri Pada, ori Vîrful lui Adam, este un munte cu o formă izbitoare de con, sacru pentru budiști, musulmani, hinduși și creștini, iar pe creasta lui se ridică un templu mic. În interior

există o lespede de stîncă cu o amprentă care, deși lungă de doi metri, are reputația de a fi urma pasului lui Buddha.

În fiecare an, timp de multe secole, mii de pelerini au urcat pînă în vîrful de 2240 de metri. Urcușul nu mai e primejdios, întrucît există două scări (care cu siguranță trebuie să fie cele mai lungi din lume) pînă sus. La rîndul meu am urcat o dată, la provocarea lui Jeremy Bernstein de la *New Yorker* (a se vedea volumul său *Experiencing Science*[1]), iar picioarele le-am avut paralizate cîteva zile după aceea. A meritat însă efortul, deoarece am fost destul de norocoși ca să vedem minunatul și copleșitorul spectacol al umbrei muntelui în zori – un con perfect simetric, vizibil numai cîteva minute după răsărit, întinzîndu-se aproape pînă la orizont pe norii departe dedesubt.

De atunci am explorat muntele cu mult mai puțin efort într-un helicopter al Forțelor Aeriene Sri Lankeze, apropiindu-mă suficient de templu ca să observ chipurile resemnate ale călugărilor, obișnuiți astăzi cu astfel de intruziuni zgomotoase.

Fortăreața de piatră a Yakkagalei este de fapt Sigirya (sau Sigiri, "Stînca Leului"), a cărei realitate se dovedește atît de uimitoare încît nu am fost nevoit să o modific cîtuși de puțin. Singurele libertăți pe care mi le-am asumat sînt cronologice. Palatul din vîrf a fost construit (potrivit cronicii sinhalese *Culavamsa*) în timpul domniei regelui patricid Kasyapa I (478-495 d.Chr.). Totuși, pare incredibil ca o realizare atît de vastă să fie dusă la capăt în numai optsprezece ani, de către un uzurpator așteptîndu-se în orice moment să fie atacat. Așadar, adevărata istorie a Sigiryei poate fi cu mult mai veche.

Personajul, motivațiile și soarta lui Kasyapa au constituit obiectul multor controverse, recent alimentate de publicarea postumă a cărții *The Story of Sigiri*[2] (Lake House, Colombo,

(1) *Martor științei*, în traducere (n.tr.)
(2) *Povestea Sigiriei*, în traducere (n.tr.)

1972), scrisă de cercetătorul și profesorul sinhalez Senerat Paranavitana. Îi sînt de asemenea îndatorat acestuia pentru monumentalul studiu în două volume dedicat inscripțiilor de pe Zidul Oglinzii, *Sigiri Graffiti* (Oxford University Press, 1956). Unele din versurile citate sînt autentice, pe altele le-am modificat ușor.

Frescele reprezentînd gloria cea mai mare a Sigiryei au fost foarte bine reproduse în *Ceylon: Paintings from Temple, Shrine and Rock*[1] (New York Graphic Society / UNESCO, 1957). Ilustrația numărul V o prezintă pe cea mai interesantă – și cea distrusă, vai, în 1960 de vandali necunoscuți. Este limpede că femeia ascultă cutiuța cu balamale pe care o ține în palma dreaptă. Cutia rămîne neidentificată, arheologii locali refuzînd să ia în serios sugestia mea că ar fi un radio primitiv.

De curînd, legenda Sigiryei a fost transpusă pe marele ecran de Dimitri de Grunwald, cu producția sa *Regele Zeu*, unde Leigh Lawson interpretează un foarte impresionant Kasyapa.

LIFTUL SPAȚIAL

Acest concept aparent revoltător a fost pentru prima dată prezentat Vestului într-un articol publicat în numărul din 11 februarie 1966 al revistei *Science*, sub titlul de "Elongația de satelit într-o veritabilă ancoră cerească" de John D. Isaacs, Hugh Bradner și George E. Backus de la Institutul Oceanografic Scripps, precum și de Allyn C. Vine de la Institutul Oceanografic Woods Hole. Deși poate pare ciudat ca oceanografii să se amestece în astfel de proiecte, nu mai este la fel de surprinzător atunci cînd se înțelege că ei sînt cam singurii (din zilele baloanelor de blocaj aerian) preocupați în continuare de cabluri foarte lungi, atîrnînd sub propria greutate. (Incidental,

(1) *Ceylon: Picturile templelor, sanctuarelor și ale Stîncii*, în limba engleză (n.tr.)

numele doctorului Allyn Vine este imortalizat în acela al faimosului submersibil de cercetare *Alvin*).

Mai tîrziu s-a descoperit că același concept fusese deja propus cu șase ani mai devreme, pe o scară mai ambițioasă, de un inginer din Leningrad, Y. N. Artsutanov (*Komsomolskaya Pravda*, 31 iulie 1960). Artsutanov își imaginase un "funicular ceresc", ca să folosesc denumirea sa pentru dispozitiv, capabil să ridice nu mai puțin de douăsprezece mii de tone zilnic pe orbita geostațională. Pare uimitor că o idee atît de îndrăzneață nu s-a bucurat de publicitate; singura mențiune la adresa ei am văzut-o în reușitul album de pictură al lui Alexei A. Leonov și Andrei K. Sokolov, *Stars Are Awaiting Us*[1] (Moscova, 1967). O ilustrație color (pagina 25) arată "Liftul Spațial" în acțiune. Legenda spune: "... satelitul va sta fixat într-un anumit punct al cerului. Dacă din el se coboară un cablu pînă pe Pămînt, se va obține un funicular. Se va putea construi atunci un lift Pămînt-Sputnik-Pămînt pentru pasageri și mărfuri, funcționînd fără propulsie reactivă."

Deși generalul Leonov mi-a dăruit o copie a albumului său cu ocazia conferinței din 1968 de la Viena, privind "Utilizarea pașnică a Spațiului Cosmic", ideea nu a reușit să mi se-ntipărească în minte – în ciuda faptului că liftul este suspendat chiar deasupra lui Sri Lanka! Poate am gîndit că generalul cosmonaut Leonov, un umorist notoriu, făcuse o mică glumă. (Este și un diplomat de excepție. După vizionarea filmului de la Viena, a rostit cel mai frumos comentariu la adresa lui 2001 pe care l-am auzit vreodată: "Acum simt că am fost în spațiu de *două* ori." Probabil în urma misiunii Soyuz-Apollo ar spune "de trei ori").

Este limpede că timpul Liftului Spațial a sosit, după cum o demonstrează faptul că începînd cu articolul din 1966 al lui Isaac & Co., în zece ani conceptul a fost reinventat inde-

(1) *Stelele ne așteaptă*, în traducere (n.tr.)

pendent de trei ori. Un studiu amănunțit conținînd multe idei noi, "Turnul orbital: Un lansator de nave folosind energia de rotație a Terrei" a fost publicat de Jerome Pearson, de la Baza Aviatică Wright-Patterson, în numărul din septembrie-octombrie 1975 al *Acta Astronautica*. Doctorul Pearson a fost uimit să audă de studiile anterioare, pe care computerul său nu a reușit să le localizeze. Le-a descoperit citind propria mea mărturie din Camera Comitetului Reprezentativ pentru Științe Spațiale și Aplicații, din iulie 1975. (Vezi *The View from Serendip*.)

Cu șase ani mai devreme, A. R. Collar și J. W. Flower ajunseseră esențialmente la aceleași concluzii în lucrarea "Satelit de atitudine (relativ) joasă", publicată în *Journal of the British Interplanetary Society*, vol. 22, pag. 442-457, 1969. Cercetau posibilitatea instalării unui satelit geostaționar de telecomunicații cu mult sub altitudinea naturală de treizeci și șase de mii de kilometri. Nu tratau desfășurarea unui cablu pînă la nivelul solului, însă operațiunea constituie o extensie evidentă a studiului lor.

Și acum o tuse plină de modestie. În 1963, într-un eseu comandat de UNESCO și publicat în *Astronautics* în februarie 1964, "Lumea sateliților de telecomunicații" (astăzi inclus în *Voices from the Sky*), scriam: "Ca o posibilitate de viitor, ar trebui menționat că, teoretic, există mai multe moduri de a lansa *un satelit pe o orbită geostaționară de joasă altitudine*; dar ele depind de un progres tehnologic puțin probabil să survină în acest secol. Las contemplarea lor ca un exercițiu destinat studenților."

Cel dintîi din aceste "moduri teoretice" era, firește, satelitul suspendat al lui Collar și Flower. Calculele mele simpliste de pe un colț de hîrtie, bazate pe rezistența materialelor existente, mă făcuseră atît de sceptic în privința lui încît nu m-am obosit să prezint ideea în detaliu. Dacă aș fi fost mai puțin conservator — ori dacă bucata de hîrtie disponibilă ar fi fost mai mare — poate că aș fi luat-o înaintea tuturor, cu excepția lui Artsutanov însuși.

Cum această carte e, sper eu, mai degrabă un roman decît un tratat de inginerie, cei care doresc să intre în detalii tehnice sînt rugați să consulte literatura în prezent în plină diversificare a subiectului. Exemple recente includ "Utilizarea turnului orbital pentru lansarea zilnică a încărcăturilor pe traiectorii terestre" a lui Jerome Pearson (Lucrările celui de al douăzeci și șaptelea Congres al Federației Internaționale de Astronautică, octombrie 1976), sau remarcabilul articol al lui Hans Moravec, "O legătură orbitală ne-sincronă" (Întîlnirea anuală a Societății Americane de Astronautică, San Francisco, 18-20 octombrie 1977).

Sînt foarte îndatorat prietenilor mei A. V. Cleaver de la Rolls-Royce, dr. ing. Harry O. Ruppe, profesor de astronautică la Universitatea Tehnică din München, Lehrstuhl für Raumfahrttechnic, și doctorului Alan Bond de la Laboratoarele Culham, pentru comentariile valoroase asupra Turnului Orbital. Ei nu sînt responsabili pentru modificările aduse de mine.

Walter L. Morgan (nici o legătură cu Vannevar Morgan, din cîte cunosc) și Gary Gordon, de la Laboratoarele COMSAT, cît și L. Perek, de la Divizia Națiunilor Unite pentru Probleme de Spațiu Cosmic, mi-au oferit date importante despre regiunile stabile ale orbitei geosincrone. Mi-au arătat că forțele naturale, în special efectele soarelui și ale lunii, ar cauza oscilații importante mai cu seamă pe direcția nord-sud. Așa că alegerea insulei Taprobane s-ar putea dovedi nu chiar atît de avantajoasă pe cît am sugerat; dar oricum ar fi mai bine decît oriunde în altă parte.

Importanța unei poziții de mare înălțime este de asemenea discutabilă, și îi mulțumesc lui Sam Brand, de la Centrul Naval de Cercetări asupra Mediului, Monterey, California, pentru informațiile legate de vînturile ecuatoriale. Dacă se va dovedi că Turnul poate coborî în siguranță pînă la nivelul mării, atunci insula Gan din arhipelagul Maldivelor (recent evacuată de

Royal Air Force) ar putea să devină cel mai valoros teren al secolului douăzeci și doi.

În sfîrșit, pare o foarte stranie – și chiar înfricoșătoare – coincidență că, cu ani de zile înainte să mă gîndesc la subiectul acestui roman, eu însumi am gravitat (sic) inconștient spre locul său de desfășurare. Casa pe care am obținut-o cu un deceniu în urmă pe plaja mea favorită din Sri Lanka (vezi *The Treasure of the Great Reef* și *The View from Serendip*[1]) ocupă *cu precizie* bucata de pămînt cea mai apropiată de punctul orbital geostaționar de maximă stabilitate.

Așadar, la bătrînețe sper să privesc celelalte relicve ale unei epoci spațiale timpurii, înghesuindu-se într-o Mare Orbitală a Sargaselor imediat deasupra mea.

Colombo
1969-1978

Și acum, una din acele extraordinare coincidențe despre care am învățat că nu trebuie să las să mă surprindă...

Corectînd șpalturile romanului de față, am primit de la dr. Jerome Pearson o copie din Memorandumul tehnic al NASA, TM-75174, "Un «colier» spațial în jurul Terrei" de G. Polyakov. Este vorba de traducerea titlului "Kosmicheskoye zhere ye Zemli", publicat în revista *Teknika Molodezhi*, numărul 4, 1977, pag. 41-43.

În acest scurt dar stimulativ articol, doctorul Polykov de la Institutul de Învățămînt din Astrakhan descrie în detalii inginerești precise viziunea finală a lui Morgan, legată de acel inel din jurul lumii. O vede ca pe o extensie firească a liftului spațial, a cărui construcție și funcționare o discută într-o manieră practic identică cu a mea.

(1) *Comoara Marii Bariere de Corali* și *Vedere din Serendip*, titluri ale unor lucrări semnate de Arthur C. Clarke (n.tr.)

Îl salut pe *tovarich* Polyakov și încep să mă întreb dacă, încă o dată, nu m-am dovedit prea conservator. Poate că Turnul Orbital va fi o realizare a secolului douăzeci și unu, și nu a celui de-al douăzeci și doilea.

Proprii noștri nepoți ar putea să demonstreze că – uneori – Giganticul este și Frumos.

Colombo
18 septembrie 1978

Cuprins

Prefață 7

I. PALATUL

1 Kalidasa 11
2 Inginerul 16
3 Fîntînile 23
4 Stînca Diavolului 25
5 Prin telescop 33
6 Artistul 37
7 Palatul Regelui-Zeu 40
8 Malgara 48
9 Filament 50
10 Ultimul Pod 53
11 Prințesa tăcută 63

II. TEMPLUL

12 Starglider 73
13 Umbră la răsărit 76
14 Educația lui Starglider 82
15 Bodhidharma 86
16 Conversație cu Starglider 92
17 Parakarma 97
18 Fluturii de aur 103
19 Pe malurile Lacului Saladin 105
20 Podul care dansează 112
21 Sentință 118

III. CLOPOTUL

22 Apostază 125
23 Lundozer 128
24 Degetul lui Dumnezeu 137
25 Ruletă orbitală 139
26 Noaptea dinainte de Vesak 142
27 Stația Ashoka 145
28 Prima coborîre 150
29 Apropiere finală 155
30 Legiunile Regelui 160
31 Exod 163

IV. TURNUL

32 Expres spațial 169
33 CORA 175
34 Ametească 178
35 Starglider plus optzeci 187
36 Cerul crud 189
37 Diamantul de un miliard de tone 195

V. ASCENSIUNE

38 Un loc al furtunilor tăcute 201
39 Soarele rănit 204
40 Capătul liniei 209
41 Meteorit 212
42 Moarte pe orbită 214

43	Pericol	216
44	O peșteră în cer	220
45	Omul pentru misiune	226
46	Păianjen	230
47	Dincolo de aurora	237
48	Noapte la vilă	242
49	O călătorie cu hopuri	246
50	Moliile căzătoare	250
51	Pe verandă	252
52	Celălalt pasager	255
53	Stingere	260
54	Teoria relativității	264
55	Andocare	266
56	Priveliște de pe balcón	271
57	Ultimul răsărit	274
	Epilog: Triumful lui Kalidasa	279
	Surse și precizări	284

ANDRIEȘ C. LUCIAN
Nr 2148
Biblioteca Personală

TRANSPUNEREA ȘI CONTINUAREA ÎN VOLUM A ULUITOAREI CREAȚII FILMOGRAFICE A LUI STANLEY KUBRICK

ARTHUR C. CLARKE

2001 o odisee spațială

La bordul lui Discovery, alături de membrii umani ai echipajului și de un computer pe cale de a-și descoperi conștiința de sine, străbați abisul spațiului, într-o expediție către planetele exterioare ale Sistemului Solar. Misiunea ta este de o asemenea importanță, încît a fost învăluită în cel mai profund secret.
Pe Luna colonizată, în adîncurile craterului Tycho, omul a făcut o descoperire care i-a zguduit concepția despre Univers. Călătorești către ceva. Nu știi ce anume este. Cunoști doar că a așteptat să fie găsit vreme de trei milioane de ani.

Multistar S.A.

Arthur C. Clarke constituie un nume care astăzi este asociat în întreaga lume cu literatura science fiction şi ştiinţele spaţiului cosmic. Mai degrabă un mit decît un om, a obţinut numeroase premii Hugo şi Nebula, premiul John W. Campbell Memorial pentru activitatea literară, premiile Kalinga, Bradford Washburn şi AAAS-Westinghouse pentru popularizare ştiinţifică.

FONTANELE PARADISULUI

Visul uluitor al lui Vannevar Morgan ar lega Pămîntul de stele, *dacă* problemele tehnice vor fi rezolvate, *dacă* naţiunile rivale vor fi convinse să coopereze, *dacă* se vor găsi banii necesari şi *dacă* ordinul monahal din vîrful muntelui sacru, Sri Kanda, va permite profanarea anticului sanctuar.

Cu două mii de ani mai devreme, Regele tiran Kalidasa se războise cu aceşti călugări pentru a-şi croi propria viziune de glorie şi măreţie asupra Paradisului – iar el plătise visul cu propria viaţă.

Astăzi, Morgan avea de înfruntat acelaşi inamic... şi poate aceeaşi soartă!...

ISBN 973-9136-09-5

Lei 990